NAGY-KANIZSA, 1873. május 1-én. 35-ik szám. Tizenkettedik évfolyam.

Előfizetési ár:
egész évre . . 8 frt.
fél évre . . . . 4 „
negyed évre . 2 „
Egy szám 10 kr.

Hirdetések jutányosan
NYILTTERBEN
soronkint 10 krért vétetnek fel.

Zala-Somogyi Közlöny

A lap szellemi részét illető közlemenyek a szerkesztőhez, — anyagi részét illető közlemenyek pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők:
NAGY-KANIZSA
Wlasslosház.

Nagy-Kanizsa város helyhatosagának, nemkülönben a „zalamegyei gazdasági egyesület“ és a „nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank“ ugy a „Zala-Somogy“ gőzhajózási részvénytársulat hivatalos értesitője.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtokon, megjelenő vegyes tartalmu lap.

A nőnevelés.*)

„Nőnevelés“ mily hétköznapi hangzásu rövid szó, mily sokféle alakban idcálizált fogalom, hányféle hangváltozaton keresztülhurczolt felkiáltás, s mégis oly jelentőségteljes rejtély, melynek gyakorlati megoldása a jelenkor gyermekeinek ifju vállaira oly ólomsúlylyal nehezül, hogy az előre törekvő szellem szinte belegörnyed a sok, kierőszakolt, ellentétes elméleti meghatározásba.

Talán nincsen a magyar szótárban kifejezés, melynek hangoztatásával az állam és egyes honpolgárok oly sokat áldoztak volna a népszerűségnek; s talán nincsen a nemzeti átalakulás sikeres keresztülvitelére s az általános világműveltség elérésére szükséges eszközök között életrevalóbb, nagyobb horderővel biró eszme, melynek gyakorlati megvalósitására állam és egyesek, az elméleten kivül, tettleg oly keveset tettek volna, mint amit e sokféle alakban elkoptatott hétköznapi hangzásu rövid szó: „**nőnevelés**“ magában foglalna.

De vigasztaljuk magunkat.

A XIX. század második felében legalább elértünk nemzetünknél annyit, hogy a „nőnevelés“ eszméjével állam és egyesek, ifjak és öregek, tudósok és tudatlanok, mint nagyfontosságu kérdéssel, pro- és contra érvekkel élénken foglalkoznak — elméletben.

Tehát vigasztaljuk magunkat, hisz a hajdankor hangtalan nyugalmához képest a jelenkor elméleti harcza is már eredmény. A jövő nemzedék feladata leend a jelenkor elméletére a jövő gyakorlati irányát felállitani, mert rendes viszonyok közt a gyakorlatot elmélet szokta megelőzni, s igy keletkezik, ezen alapul a fokozatos haladás.

A haladás csatára kel a mult ódonszerü fogalmaival, hadat üzen az elavult intézményeknek, összetöri az elviselt régi jót s állit helyébe jobb ujat. A haladás természeténél fogva ront és teremt, számtalan akadálylyal megbirkózva, örökös harcz; folytonos küzdelem közt feltartózhatlan erővel töriet előre, ha iránya helyes, nemzetek üdve fakad ki nyomán, jólét árad szét az emberiségre, s a népek áldása kiséri lépteit; de ha a haladás iránya téves, vészt hoz az országra, halált a nemzetre, meg öli a népek erkölcsi életét, s mint a harages áradat, elpusztitja a virágzó ligeteket, magával sodorja, zavaros hullámaiba temeti az eredményeket. Hatása eszerint javitólag vagy rontólag — irányához képest — következetes.

Ezen, a haladás természetéből folyó igazságok, magyarázzák meg azt, hogy a nőnevelés körül a haladás utján az első lépést már mi is megtettük akkor, mikor a nőnevelés lényegéről, jelentősége- és fontosságáról táplált hajdani elavult fogalmaknak hadat üzentünk, a reformok terén előretörekszünk, s a régi helyébe jobb ujat teremteni igyekezünk, mi lesz az eredmény: azt az irány fogja megmutatni; de a mit — fájdalom! maig is csak tapogatózva keresünk, pedig ez a fodolog:

Sokat beszéltek s beszélünk különösen az ujabb időben a nőnevelésről, nők munkaköre-, nőemancipáció- és nőkérdésről, de egy egyetemes, határozott irányt, mely ezen kérdések sikeres megoldására biztos tájékozottsággal reávezetne: maig sem ismerünk. Ismerjük az anyai nevelés jelentőségét a családi életben, tisztában vagyunk a női befolyás kiható roppant horderejéről, melyet az nemzetre, társadalomra gyakorolni hivatva van; tapasztaljuk a nőképzés hiányait, látjuk ama mélységes sötét ürt, mely a vagyontalan, magános nőt a munka, a keresetképesség forrásától elszigeteli, átvagyunk hatva a gondolattól, hogy eme tátongó hézagot átkell hidalnunk; megvagyunk győződve arról, hogy a nő eddigi helyzetét mind a családi, mind a társadalmi életben, az ujabb viszonyokhoz alkalmazva, átkell alakitanunk, mint átalakult maga a családi élet s átalakultak a társadalmi viszonyok; tudjuk, hogy a nőképzés elhanyagolásával veszélyeztetjük a családot, a nemzetet, a társadalmat: érezzük, hogy e tekintetben is tennünk kell valamit hogy haladnunk kell valamely irányban; de hát mit tegyünk, hol kezdjük, mely irányban haladjunk, ezzel vagyunk megakadva, ebben nem vagyunk bizonyosak, itt nem birjuk magunkat határozott biztossággal tájékozni azért kapkodunk bizonytalan zavarral jobbra-balra.

Ezen szánandó bizonytalanság magyarázza meg, hogy elméleti okoskodásaink többnyire a végleteken mozognak. — Azt hiszszük, hogy minél messzebb távozunk merev következetességgel a régitől, annál biztosabb, annál legyőzhetlenebb erővel fogjuk megorvosolhatni a felismert hibát, annál lehetlenebbé teszszük a rettegett kór megujulását. Azt mondjuk, hogy nőemancipáció czimén ragadjuk ki a nőt családi szentélyéből, hogy ne legyen a nő ezután a család szive, hanem legyen az ország esze, ne legyen csupán anya, hanem legyen tudós nő, ne őrködjék egyedül a kisded bölcső ártatlan lakója fölött, hanem viraszsza át éjjeleit a száraz, tudományos művek mellett. Legyen jogász, pap, katona, szónok, képviselő épen ugy, mint a férfi, más szóval: legyen most már a nő is — férfi; — ha ez irányban tovább haladunk, a férfitól meg logice már azt kell megkivánnunk, hogy a paritás elvénél fogva a férfi meg szükség esetében nőfoglalkozást teljesitsen. Igy lökődik az ember egyik végletből a másik végletbe, mert érzi, hogy szakitania kell a régivel, s ezt ugy véli leglelkiismeretesebben teljesiteni, ha a régitől merőben ellenkező uj irányt hajthatlan, merev következetességgel követi, törhetlen makacssággal haladva a régitől minél távolabb, minél messzebb. A női egyenjogusitás e végletes iránya az amerikai mintára vont politikai nőemancipácio, melynek szélsőségét kezdik már belátni, nemcsak nálunk, ez eszme szülőhelyén Amerikában is, s melynek hivei ennélfogva egyre kevesbülnek nemcsak nálunk, hanem az üzleti szédelgés, vallási rajongás, társadalmi hóbort; de e mellett gyakorlati munkásság hazájában, Amerikában is. Ezt a végletet tehát legyőzzük, s minél több végletet legyőztünk, annál előbbre vagyunk a haladás utján.

A nőkérdés megoldásának e bukófélben levő végletes irányából egy másik irány küzdötte magát felszinre. Ennek hivei már nem kivánnak amerikai mintára vont politikai emancipációt a nőnek, hanem magánjogi egyenlőséget, mely nem állitja a nőt a politikai statiszták semmittevő sorai közé, nem utaztatja őt diplomaciai küldetésekben országról országra, egyik nagyhatalmasságtól a másikhoz, nem kivánja tőle, hogy Páris ellen hadat vezessen, mint valami Bismark, s a vérengző csaták gyilkos tüzében hősileg öldököljön, mint valami Manteufel, (ezt a jogot a férfiaktól is megkellene vonni) de kivánja, hogy legyen a nő továbbra is a család lelke, a gyermeknevelés papja, a férfi őrszelleme, fajunk szebb, gyöngédebb, nemesebb része, mely a családi boldogságot megalapitja, nem pedig megrontja, az erkölcsöket tisztitja, nem pedig bekeveri, a társadalmat emeli, nem pedig sülyeszti.

(Folyt. következik.)

*) Mutatvány szerzőnek sajtó alá rendezett „Irányeszmék a nevelés köréből“ czimü művének második kötetéből; I. munkatársunknak e czimü első kötete kézelismeréssel fogadtatott mind a higgadt journalistika, mind a népnevelők s tanférfiak részéről; örvendünk, hogy a szép tehetség szorgalmának ez ujabb terményével találkozunk. Szerk.

„Tiszteletet állásunknak.“

Ezen elvből indulhatott ki a „kis-komáromvidéki fiőktanitó egylet“ akkor, midőn a „Komoly szavak“ czikkben a néptanitókra alkalmazott simplex „mester, mesterek“ czimet tekintetes Szabó Lajos elnök ur által visszautasitja. Minden testületnek joga van megkivánni mindenkitől, hogy állásáról az ujabb s műveltebb kor fogalmainak megfelelő hangon szóljon mindenütt, de különösen a nyilvánosság előtt, s ha ezt valaki csak lítymálva, meggondolatlanul elhanyagolja, a testületnek erkölcsi kötelessége azt rendreutasitani. Kötelességévé teszi ezt a testületnek nem a személyes, hanem maga az ügy érdeke, melyet a tes-

TÁRCZA.

Ilonka szemeiről.

Mondhatnám, hogy szép szemedről
Olvasom le boldogságom;
Mondhatnám, hogy szép szemedben
Én a mennyországot látom.

Hogy szemednek tüze mellett
Halványulnak a csillagok,
Hogy szemednél nagyszerűbben
Az égen a nap sem ragyog.

De nem mondom, minek mondjam,
Hisz elég, hogy érzem, látom,
Szemedben van minden, mit csak
Kivánhatok e világon.

Mert ezeket túlhaladja,
Amit szivem ott fellelhet.
Hogy mily szendén mosolyog ki
Szép szemedből még szebb lelked.

SZLÁVY ANTAL.

A tengerész küzdelme.

— Beszély franciából. —

(Folytatás.)

Nevetve nyargaltak tova a rablók. Hihető, hogy a marquis halála felőli hivatalos értesités a rablók tudtával s kiszámitásával történt a törvény embereinek megérkezésök. Most azt határozák: hogy az országot nem hagyják el, hanem valóságos nevők felvételével a kitörő forradalom középébe vetik magukat, ami nekik jó eredményt igérhet, hacsak — mint a lovag megjegyzé — Billárd Varenne szavát meg nem szegi. E perczben az Asylba elrejteni határozák magukat, hová Carfor utasitá őket, s hol őt befogják várni, s a második becses zsákmányt, Avonnet birhatni hivék.

Azonban nem vevék észre, hogy a sziklák közt őket egy alak folyvást kisérí, s figyelemmel tartá irányozásukat.

A kősziklák rejtett utaiból kibontakozva, a magaslatot elérték, honnan a nyilt tengerre lehetett látni, itt a gróf megállitá lovát s igy szólt:

— Ráfael! látod azt a hajót, mely Penmark felé vitorláz. Én fogadok: az Marcof Tummlerje!

— Lehet, de Marcof nincs a hajón, hisz ő csak 12 nap mulva térhet vissza, felelt a lovag ijedten.

— A Tummler soha sincs kapitány nélkül! Jocelyn majd mindent elfog Marcofnak mondani, s ő bennünket kutatand. En ismerom Marcofot és tudom, mit tarthatunk tőle.

— Igazad van, ő az ördögtől magától sem fél.

— Tehát iparkodjunk, hogy a Luimperre érjünk. Még lesz alkalmunk őt nyakon csipni; nekem előérzetem van! Addig is legyünk meggondolással, s ne tegyük jövőnket játékra.

E szavak után mindketten megsarkantyuzák lovukat s Luimper felé sietének.

X.

Marcof.

Mig a Lugger teljes vitorláival a part felé úszik, addig egy ember, ki a hajó irányára ügyelni látszott, a parton fel és alá járt. Ez Keinec volt, ki türelmetlenségét fékezni nem birván, csónakát a parttól eleresztette, s egy kis vitorla alatt a Lugger felé evezett. Bervic megismeré azonnal s kötelet dobott neki, mivel ő a hajóra kúszott.

Marcof cajütjében mély gondolatokba volt merülve, mert Keinec belépését nem vevé észre.

— Marcof! szólt a belépő kevés szünet után.

— Ah! Keinec te vagy? csodálkozék a kapitány, s arczán mosoly lebbent el. Megjelenésed ép oly bizalmas, mint szavaid, s ezért kezet szorithatunk, nemde?

— En még semmit sem tettem, mormogá Keinec, és mindketten megrázák egymás kezét.

— Jó hirt hozok magunknak, mond Marcof.

— Es én annál roszabbat részedre; több izben hallottalak szeretettel beszélni Ronan marquisról.

— Igen, én szeretem őt, mint lelkemet, felelt Marcof érzelemteljesen.

— Végy tehát erőt magadnak!

— Erő, vagy bátorság mikor hiányzott nálam? kérdé Marcof ügyelve. Pokol és ördög! szólj; ne nézz ugy rám.

— A marquis tegnap meghalt!

— Meghalt? ismétlé a kapitány elmélyedve, és mi módon?

— Ágyában.

Marcof arczába a vér szökött, kendőjét nyakáról lekapta, hogy lélekzetet szabadabban vehessen és tábori székére hanyatlott; fájdalmas, siránkozó hang tört elő kebléből az edzett férfinak, s összekulcsolt kezeire könyei peregtek. A vaskemény sziv is meglágyula szeretett halálának hirére. Keinec részvétteljes hallgatással tekinte reá. Marcof végre felugrék, s cajütjében fel és alá járt. Keinec, beszélj körülményesen, hogy történt halála, mióta szünt meg élni?

— Tegnap reggel óta.

— Tegnap reggel óta! ismétlé a kapitány, mi közben könyei ujra előtörtek, szabad folyását nem birá megakadályozni. Keinec, te csodálkozol, engem igy szenvedve látni, engem, kit oly gyakran láttál hidegvérüen a halál szemébe nézni. Neked nevetségesnek tünik fel Marcofot sirni látni, kit a matrózok vasszivünek neveznek. Oh te nem tudod, hogy a marquis mindenem volt e világon. Istenem, Istenem! kiált ő megindult fájdalommal, rémitően büntetsz, engemet kellett volna találnod s azt megkimélned . . . Keinec, hiszed-e, hogy még jókor érkezünk a temetési szertartásban részt vehetni?

— Nem, Marcof, már késő; ne is táplálj reményt. Amint a partról elindultam, már megkezdetett az ünnepély, s most a test már a várkriptában van.

— Es én ne láthassam már többé soha, kiáltott kétségbeejtő mély hangon Marcof, s elfedte arczát kezeivel. Hirtelen felegyenesedett s közel lépett a tengerészhez. Keinec, szeretsz te engem, ugy-é?

— Igen, Marcof.

— Hű vagy hozzám?

— Igen!

— Számithatok reád?

— Igen, Marcof!

— Jól vagyon, szükségem van reád. Ez éjszakán akarsz-é segitségemre lenni?

— Ez éjszakán? Bármikor! Parancsolj. Hány órakor?

tület képvisel; ez tehát nem személyes dolog, azért t. Szabó ur visszautasitását helyeslem; de ép az ügy érdekében nem helyeselhetem azt, hogy midőn visszautasitja a „mester" czimet, épen akkor lelkesedik a „kántortanitó" czimért, s az előbbit ez utóbbival kivánja helyettesiteni.

Mi az a „kántortanitó?" Egy rendkivüli viszonyok folytán összenőtt, egymáshoz ragasztott abnormis fogalom, melyet legtalálóbban csak a „siámi ikrek" helyzete képes kifejezni, a kik ugyszólván egymást felváltva czipelik.

A törvény nem ismer „kántortanitó"-t, hanem tanitót (kántorra még nincs is törvény; nem ismerhetek kántortanitót, mint akár a törvény, akár az ujabb korszellem által sanctionált fogalmat én sem, de ismerek igen is „néptanitó"-t s erre a czimre aztán büszke lehet minden falusi tanitó, még ha mellette kántor is.

Ha homogen elemek testületté alakulnak, a testületté alakult egyesek jellegének természetes consectariuma lesz a testület jellege is, és mégis ki hallott valaha „kántortanitó egylet"-ről „tanitó-egylet" vagy „néptanitó egylet" helyett.

Ha e két czim között: „mester" vagy „kántortanitó" a néptanitónak választania kellene, az ujabb kor gyermeke bizonyosan a régi „mester" és nem a „kántortanitó" czimet választaná, mely sem a hivatásának magasztosságát (néptanitó) ki nem fejezi, sem a társadalmi életben nem áll valami előnyös renomméeban, amit a „*cantores amant humores*" általánossá vált közmondás is bizonyit; mig ellenben a „mester" szó, habár ép ugy elavult, mint a „fiskális" és sok más, a használatból kimaradt régi, idegen szó; de azért mind fogalmánál, — mind jelentőségteljes multjánál fogva a „néptanitó" szó fogalmának teljesen megfelel; egyedüli kifogás ellene csak az lehet, hogy elavult, ennélfogva most már szokatlan szó ez is, mint vele sok más régi sz[illegible]

Aki tudja, mi volt hajdan a *mester, magister, magister artium liberalium, magister equitum, magistratus*, az tudni fogja a mester szó *magistraturáját* és a mestert nem adja a kántortanitóért, de igen is a néptanitóért.

Azon körülmény, hogy tanügyi rendezetlen viszonyaink miatt a tanitóknak többnyire, fájdalom! a kántori teendőket is kell teljesiteni, még nem igazolja a „kántortanitó" elnevezés helyességét, vagy ha igazolja, ugy igazoltnak lehetne tekinteni a „*harangozókántortanitó*" elnevezést is, mert sok helyen a tanitó nemcsak kántor, hanem a nemzet szégyenére még harangozó is. Ámde akármivel foglalkozzék valaki mellékesen, két főhivatása sohasem lehet, csak egy; — s a többi mellékfoglalkozás mindig csak az egy főfoglalkozás rovására történik. *Bármennyi mellékfoglalkozást toljanak azért a néptanitó nyakára, egy főhivatása, mely szép és magasztos: a tanitás, mindig kimagaslik. Ez a szép és magasztos főhivatás pedig nem érdemli meg azt, hogy mint a kántorság függeléke, a kántor szó után kullogjon (kántortanitó) hanem megérdemli igen is azt, hogy mint önálló hivatást kifejező önálló szó „néptanitó" elnevezéssel önállólag képviselje az általa kifejezett magasztos hivatást.*

EGY NÉPTANITÓ.

Zalamegye keszthelyi járásában fekvő Keszthely mezőváros, mint nagyközség,

szabály rendelete.

A képviselőtestület házszabályairól, az elöljáróság- és szolgaszemélyzet létszámáról s ezek teendőire vonatkozó kötelességekről.

(Folytatás.)

d) A jegyző teendői.

1. A törvények és törvényhatóságoknak az állami és törvényhatósági közigazgatásra vonatkozó rendeleteit jegyzőkönyvbe vezeti, azokat — a mennyiben szükségeltetik — a biróval egyetértőleg végrehajtja.

2. Teljesiti az állami adókivetés alapjául szolgáló előmunkálatokat és összeirásokat, vezeti a földadó nyilvántartást.

3. A törvény és törvényhatóság rendelete szerint a közmunka-összeirást, valamint a megváltásra nyilatkozók feljegyzését teljesiti.

4. A védköteleseket a biró és tanácsnokok közbejöttével összeirja, az összeirást a járási szolgabiróhoz beterjeszti, — és a biróval egyetértőleg gondoskodik, hogy a védkötelesek a sorozó-bizottság előtt pontosan megjelenjenek.

5. A község évenkénti költségvetését a biróval, pénztárnokkal egyetértőleg szerkeszti, és azt az őszi közgyülésben a képviselőtestület elé terjeszti.

6. A képviselőtestület tagja levén, annak gyülésein jelen van, vezeti a képviselőtestületi ülések jegyzőkönyvét, fogalmazza és a biróval együtt aláirja, a község nevében intézendő jelentéseket, levelezéseket és bizonyitványokat kiállitja, ellenjegyzi; általában a községi rendes ügyvitelről gondoskodik.

7. A haláleset felvételénél és a hagyatékok előleges biztositásánál a birónak segédkezet nyujt.

8. A biróval egyetértőleg szerkeszti a közgyülésen a felveendő tárgyakróli jegyzéket.

9. Biráskodási ügyben az 1868. évi 54. t. cz. 475, 476, 477, 478, 479 és 480. §. értelmében jár el.

10. A közigazgatás terén még a jegyző teendői közé tartozik, hogy a felsőbb hatóságoktól érkezett országos vagy helyi érdekű rendeletek szerint, mint az ügy fontossága kivánja, vagy nyilvánosan köztudomásra juttassanak, vagy az elöljáróság-, illetőleg a képviselőtestülettel miheztartás végett közöltessenek.

11. A tartalékos és szabadságos katonák, ugy a honvédek nyilvántartását vezeti, köteles levén az azok között történt változásokat, szaporodást ugy, mint fogyatkozást tüstént — személyes felelősség alatt — a község elöljáróinak tudomására hozni, hogy a nyilvántartás rendszeresen kezeltethessék.

12. Kézbesités végett a törvényhatóságtól vagy bármely királyi biróságtól érkezett, a községet vagy egyeseket illető ügydarabok pontos kézbesitéséről intézkedik, és a kézbesitési elismervényeket az illető hatósághoz beterjeszti.

13. Egyesek irányában szerény bánásmódot kövessen, és készséggel adjon tanácsot mindenkinek, — főkép a népesség azon részének, mely képesség hiánya, vagy ferdeértelmezés, miatt gyakran ellenkezésbe jön az országos törvények- és hatósági rendeletekkel.

e) Pénztárnok.

1. A községi költségvetést a biró és jegyző az összes tanácscsal egyetértőleg szerkeszti, és minden évben az őszi gyülésen a képviselőtestület elé terjeszti.

2. A város magán készpénzbeli bevételeit ugy kiadásait erre megkivántató napló és főkönyv kezelésével vezeti, s mindezeket, ugy a bevételt, mint a kiadást, a városbiró illetőleg tanács utalványa szerint teljesiti.

3. A város anyagi szereiről rendes számadást vezet, s ugy erről, mint készpénzbeli bevételek- és kiadásokról számadást pontosan évenkint elkésziti, és azt a tavaszi közgyülésen a képviselőtestület elé terjeszti.

4. A törvényhatóság helybenhagyásával megállapitott pótadónak egyenkénti szabályos kiszámitását és nyilvántartását kezeli, azt különvezetett napló szerint beszedi és a 3. pont alatt előirt szabályok szerint arról rendes számadást vezet, s azt a tavaszi közgyülésen átvizsgálás végett szintén bemutatja.

f) Adószedő.

1. Az állami adó beszedésénél az előirt naplót vezeti, és a befizetéseket a B. főkönyvbe beiktatja, és az egyesek adókönyvecskéjébe bevezeti — saját neve beiktatásának feljegyzésével.

2. Ezen állami adónak egyenkénti előirását a B. főkönyvbe a fennálló törvények és pénzügyi szabályok értelmében beszedi, felelősség mellett kezi és az összes államadót vételismervény mellett az illető helyre szállitja.

3. A hanyag adótfizető község lakósokat évnegyedenként intő jegygyel figyelmeztesse az adófizetésre, mely intő-jegyet — vételismervény mellett — kézbesittesse az illetőnek; — ezen első intésért nem vehet fizetést, azonban ha ezen évnegyedi hátralékért második, sőt épen harmadik intés kivántatnék, ezen második intésért 5 krt, a netaláni 3-ik intésért pedig 10 kr. fizettessék, fele a kihordó, fele pedig a szegény pénztár számára.

4. A királyi adó-hivatal utján kiküldött végrehajtó előbe az adószedő csak azon hanyag adót fizetni tartozók névsorát terjeszti elé, kik a harmadszori megintés daczára nem fizették be a hátralékos negyedekre fizetendő adóikat; mely ismételt megintéseket vételismervénynyel köteles igazolni.

(Folyt. következik.)

Zala-Szent-Gróth, 1873. apr. 23-án.

F. hó 20-án Németh Zsigmond, helybeli kereskedő urrendezése mellett tánczvigalommal összekötött műkedvelői szinelőadás tartatott a helyben felállitandó kórház javára, mely alkalommal Szigligeti „Két pisztolya" került szinre.

A darab sikere minden várakozásunkat felülmulá, habár az emlitett darabhoz több erő felhasználása kivántatik, a tagok mégis oly pontossággal játsztak, melyet vidéki szinpadokon valódi szinészeknél is találni alkalmunk ritkán van. — Az összes működők bemutaták, hogy feladatukat felfogva, szerepök tanulmányozása által oly biztosan léptek a csinos szinpad deszkáira, hogy a nagyszámmal megjelent közönség tetszését mindegyik nagy mérvben kivivta, és ha néhány nevet kiemelni bátorkodom, csak azért történik, hogy ezek kitünő és szabatos játékuk által különös elismerésben részesültek.

A hölgyek közől Pranger Anna kisasszony (Lujza) Steiner Sarolta k. a. (Szerena) Glaszer Tinka k. a. (Bibi) Berger Vilma k. a. (Lenke) Németbiné urhölgy mint (Rozsi) bemutaták, hogy ezek értelmes és művelt nők, kik honleányi lelkesedéssel minden szép- és jóért kitudnak a sikra lépni. — Az urak közől Németh Zsigmond ur, mint (Kugli) kitünően játszott és természetesen adott komikuma által többször megnevettetett bennünket. Geszner Bertalan ur (Stein) kétségbe vonatta velünk jeles játéka által, valjon műkedvelővel vagy valódi szinészszel van-e dolgunk, csak Szirtfuky báróra irányzott pisztolya mondott csütörtököt, mi az által, hogy iskolatanitó létére fegyver használásában kevésbé jártas, megbocsátható. — Ezen kis akadály Oszvald Lajos (Szirtfoky) urat még sem hozá zavarba és összerogyott, ennek, ugy Varga Károly (Bájkerti) Simonfy István (Stuczli) és Horvath Lajos (Sobri) urak játéka és utóbbi kellemetes éneke dicséretre méltó.

Emlitendő, hogy Puly István helybeli orvos ur a felügyeletet elvállalta és ezt tapintatosan vezette; továbbá, hogy a szinpadot, ugy annak minden diszitményét Németh Zsigmond ur szivességből készité el.

Az előadás anyagi oldalát illetőleg minden várakozásunkat felülmuló eredmény mutatkozott, a szép nagy szinterem zsúfolásig tele volt, ugy, hogy körülbelül 300 frt összes bevételt eredményezett, mi is Németh Zsigmond urat, a műkedvelő-társulat derék elnökét felbátorítá, nekünk még több ily kellemetes és élvezetdús estélyt szerezni, biztositva lehet, hogy elismerő és háladatos közönségre talaland.

Pünkösthétfőre a „Három kalap" czimű darab előadása tétetett kilátásba, mire már előre is örvendünk.

Soraim végével legmélyebb köszönetet mondok mindazoknak, kik szellemileg vagy anyagilag hozzájárulnak a szegény beteg embertársaink gyógyitási helyének minél előbbi felállitására. L. P.

Hirek.

— ***Győzelem.*** Hajgató Sándor barátunk zalamegyei iskolatanácsosnak 33 szavazattal megválasztatott. Örülünk az elismerés e szép nyilvánulásán; lapunk őt, tekintve szakképzettségét, tanügyi tevékenységét s minden nemes eszméért lángiélekkel hevülő buzgalmát, melegen ajánlotta az illető választók figyelmébe, e hanső meggyőződésből eredt közleményünkre egy valaki „Beküldetettképen" a „Somogy" hasábjain éretlen, gyermekes megjegyzéseket tett, mi nem tartottuk méltónak felelni rá, most azonban a tény, a győzelem kérlelhetlen logikája oly válasz, mi nekünk fényes elégtétel, s véleményezésünk lapunk nyilt terén ezután is a többség, s igy a közvélemény hű tolmácsa volt.

— ***Keszthely,*** april 24. 1873. Két boldog pár egyesülésének voltunk tanui e mai napon; Keszthely két szép leányát, Hencz Terka és Kugler Tinka kisasszonyokat röpiték el a messze Torontál megyébe Baár József és Hencz Gyula urak, hova őket mindnyájunk

---

— Tiz órakor találsz a hegyekben, a park kerítése mellett.

— Ott leszek . . . Tovább?

— Más semmi. Közel vagyunk Penmarkhoz, lépj a fedélzetre, vedd át a kormányt, hogy biztosan érhessen Luggerem a parthoz a sziklák között.

Keinec távozott s Marcof pamlagára dőlt, hogy fájdalmának egészen átengedhesse magát. A matrózok megvoltak lepetve, hogy kapitányjokat nem láthaták. Bervic káromkodott czifrábbnál czifrábban, de Keinec szigorúan megtiltá a cajütbei belépést. Este nyolcz óra felé Marcof felkel függönyös nyughelyéről, s több kulcsot tett zsebébe, két pisztolyt pedig tűszőjébe, egy rövid vésőt és egy kalapácsot is vett magához, melyeket felöltönyébe elrejtett. Fedélzetre lépvén, Bervic mellett szó nélkül elhaladt, s a partra kilépett.

Az éj sötétes volt; a hold még nem jelent meg látkörünkön és sürü köd boritá el a földet. Igy ért a Rouan várhoz. Te vagy Keinec? kérdi a felegyenesedő alakot, midőn a park keritéshez ért. Ez szó nélkül nyujta neki kezet és Marcof egyik kulcsával felnyitá a falban levő kis mellékajtót.

Mindketten belépvén a parkba, hol két sor fa labirintjén átsiettek. A vár alatt megjelenve, Marcof egy alacsony vas-ajtót nyitott meg, mely sarokvasaiban nagyon nehezen mozdult; ezen keresztül egy nedves és rodhadt levegő tódult ki. Marcof tűzszerszámot vön elő és fáklyát gyujtott meg, melylyel a sziklákban vágott lépcsőzeten lelépett. Keinec a várpinczébe hallgatva követé.

— Midőn egy hosszú boltozatot áthaladtak, vasrostélyos ajtónál találják magukat, melyen belül Keinec a fáklya világosságánál egy egész hosszú sor koporsót látott. Marcof a hozott kulcsok egyikével felnyitá az ajtót és igy a koporsók során elhaladván, az utolsó elé érve, átadá Keinecnek a fáklyát, letérdelt s buzgón imádkozott. Ez után az utolsó, még igen frissen készült temetkezési üreghez lépett.

— Keinec, törd meg a borzasztó csendet, itt nyugszik ő, fogjunk hozzá.

— Marcof! mi a szándékod?

— Ezt a követ felemelni és a koporsót felnyitni, hogy a marquist még egyszer, utoljára láthassam.

— Megszentségteleniteď igy egy halott vallásos nyugalmát!

— Nem, a menyre, nem! Jogom van ezt cselekedhetni. Keinec, segitségedet megigérted.

— Igaz, s mégis tartom szavamat.

— Tehát fogjunk hozzá.

Azonnal kezdek a kőfedélzet ragaszát bontani, mely a koporsót zárta. Azután a véső segitségével kifeszitek a sirkövet. Marcof egy másik fáklyát gyujtott meg, mely köpönyegjébe rejtve volt, s egy kötelet vesz elő, lemegy a sirba, és a kötelet nagy erőfeszitéssel sikerült a koporsó alatt áthuzni s igy nehezen bár, de felhuzák a koporsót és a küszöbur mellé helyezék.

Borzasztó volt e két embert e gyászos munkánál látni. E pillanatban, midőn a koporsót a földre tevék, szokatlan, tompán rezgő hangot adott magától. Keinec elhalaványulva visszalépett, s kereszt[illegible]etett magára sokszor. Marcof is megborzadt, s mindketten hallgatva, nézék egymást.

— Hallottad? kérdé Keinec csendesen.

— Mi volt az?

— A marquis lelke! Ő vissza tért! — — Marcof hagyj fel, bocsássuk vissza a koporsót.

— A munkához Keinec, szavadat adád nekem! felel a tengerész, és vésője, kalapácsa segitségével felfeszité fedelét és a szemfedő ruhát félre huzá.

Kezei remegtek, haja fölfelé borzadt, szemei elmerevedtek s néhány perczig mozdulatlanul meggörnyedve volt. Keinec! — kiált végre kitörő örömmel, a marquis nem halt meg!

Keinec azon gondolatra jött, hogy Marcof megőrült; ez azonban a szemfedő ruhát lekapván és a halott helyett egy vörös réz sodronyt emelt fel, mely előbb hangot adott.

— Csoda történt! kiált Keinec.

— Nem, nem csoda, felel a kapitány, hanem a marquis igy rendelé azt.

— Mi czélra?

— Nem tudom. Jer, megfulladok örömömben. Es kifelé rohantak. Az öreg Jocelyn majd megfog mindent mondani!

Midőn kiérkeztek s a sirboltba vezető rejtekajtót ismét bezárta volna, egy másik, falba rejtett ajtóhoz értek. Itt, itt nem szabad belépnünk, menjünk a külső ajtóhoz és csengessünk. De előbb esküdjél Keinec, lelked üdvösségére, hogy amit tapasztaltunk, senkinek sem mondod.

Keinec vonakodni látszott. A kapitány komolyan ránézett a már fogytán levő fáklya világánál és megszólalt: Esküszöm, Ronan marquis részemről halott, mint mindenki másnak . . . De elfeledtük a koporsót helyére tenni és a sir nyitva maradt!

— Nem tesz semmit; Jocelyn és én, ketten vagyunk az egyedüliek, kik e boltozat kulcsait birjuk és én azonnal fogok vele szólani.

— Hallgatva siettek a parkon át, a kivülről levő főbejáráshoz. Marcof meghuzá a csengetyűt. Rövid várakozásra megjelenik egy szolga, ki Marcofot megismerte. E szolga elmondá, hogy Jocelyn a várat azonnal elhagyá, amint a hatóság a hagyatékot felvevé és a lepecsételést bevégzék, s a boldogult marquis holtteste eltemettetett. Senkisem tudja, hová ment Jocelyn. Állitják, hogy elkeseredett szomorúságában végletre vetemedett. Marcof megütö homlokát görcsösen szoritott öklével. Hol, az Isten szerelméért, hol lehet? Mormogá maga elé. Keinec, jer velem a hajóra.

— Nem mehetek! Avonne legközelebbi napokban férjhez megy.

— Nos?

— Tudod, hogy Jahouát — —

— Még mindig ez a szörnyű gondolat van agyadban?

— Mindig!

Marcof gondolatokba merült.

— Mit cselekedtél visszaérkezésemig?

— Semmit.

— Ne hazudjál!

— Igazat mondok.

— Tehát valakivel tervezgetél? felelj! mond Marcof, midőn Keinec hallgatott.

— Esküdtem: nem szólani!

— Ugy? Most már eltalálom. Carfornál valál.

— Lehet!

— Ő az, ki a roszra hajt.

— Nem, szándékom rég eltökélt.

— Akkor előbb verte agyadba. Én tudom. Keinec megdöbbenve látszott lenni, Mar-

jókivánatai, mint utitársak, kisérendik. — Délután 6 órakor az egész főutcza, — templom előtti tér, s maga a templom szokatlan embertömeg által volt ellepve, mely méltó kiváncsiságát csak ½6 órakor elégitheté ki; ugyanis ez időben indult ki a fényes násznép 24 kocsin Borondy János ur házából. Nászasszonyok voltak: Hencz Antalné Nagy-Kanizsáról, Csepreginé Pestről, Riedl Ödönné. Násznagyok: Borondy Lajos, Szép László, Borondy János és Riedl Ödön urak. Nyoszolyó-leányok: Szijjártó Janka, Veihinger Dóra, Volf Ilka, Kugler Málcsi, Vlasics Gabriella, Hencz Hunor, Kayser Irén, Hetyey és Fiszterer kisasszonyok. Vőfélyek: Csoszuak Sándor, Koller István, Hencz Rezső, Nagy Gyula, Hencz Guszti, Szczemszky Gyula, Garvardy Pista, Szabó Károly és Nagy Lajos urak. Az esketési szertartást Svastics apát ur személyesen végzé, melynek befejezte után a most már boldog párokkal az egész násznép Babochay szállodájába tért, hol mintegy 100 teritékü asztal várta az érkezőket. Pohárköszöntéseket mondtak: Borondy Lajos, Csoszuak Sándor az örömszülőkért; Nagy Lajos a nászasszonyokért. Sztraka Gábor, sat. Barátságos és kedélyes tánc követte reggelig, mely után mindenki boldogságot kivánva az uj pároknak — távozott.

— *Megjelent* és beküldetett hozzánk: „Magyar néptanitó.“ Tanügyi tanácsadó és ellenőr, a „Magyarhoni tanitó-egyletek országos szövetségének“ közlönye; 1-ső füzet, szerkeszti Ríll József. Ára évenkint 4 frt. Előfizethetni Rosenberg testvérek könyvkereskedésében, Budapesten, Egyetem-utcza 2-ik szám.

— *A budai császárfürdő* a tavaszon nagyszerü átalakitáson megy át. A tulajdonos szerzet és Hirschler Fülöp bérlő vetélkedve mindent elkövetnek, hogy azt csinosan és kényelmesen berendezzék, fehérmárvány kádfürdőket, azonkivül sós, vas, franczensbadi, maláta iszap, mérföldi és egyéb ásvány-fürdőket állitanak. A gőzfürdő uj társalgási termet nyer, kényelmes berendezéssel. Jeles vendéglőst szerződtettek. Három jó katonai zenekar fog naponkint tányérozás nélkül felváltva délelőtt és délután játszani. Szóval minden irányban gondoskodva lesznek arról, hogy a fürdővendégek és a látogató közönség megelégedése kivivassék.

— *Meghivás.* A „sümeghi-vidéki tanitóegylet“ május hó 15-én a reáltanoda helyiségében tartandja reggeli 10 órakor a rendes ½ évi közgyülését; melyre a rendes tagok, alapitók és pártolók, valamint azon vidékbeli tanitó urak is, kik még eddig az egyletbe be nem léptek, tisztelettel meghivatnak. A gyülés tárgyai: 1-ször a földgömb ismertetései előadja: Polgár János, reáltanár. 2-szor Brucker Alajos egyleti jegyző bevezető előadása, a rajztanitáshoz. 3-szor a pályázatra kitüzött kérdésre érkezett dijnyertes dolgozat felolvasása. 4-szer pénz- és könyvtári kimutatás. 5-ször inditványok. Sümegh, april hóban 1873. Polgár János, elnök.

— *A „László fürdő-intézet“* tulajdonosai Nagy-Kanizsán, a „Zöldfa“ vendéglő mellett, ajánlják a t. cz. közönségnek a már 29 év óta jóhirben álló, — megnagyobbitott s csinositott, kényelmes kád- és kőfürdővel, elegendő vizmennyiséggel, s csinos virágos sétakerttel ellátott fürdőintézetüket; — a fürdőárak lehetőleg csekélyek: egy kádfürdő — fürdő-ruhával csak 40 kr., egy köpölözés fürdővel közös szobában 80 kr., külön szobában 1 frt, — s egyszersmint a t. cz. közönség becses pártfogását kérik.

— *Veszprémben* a himlő és vörheny kezd uralkodni, azonban még eddig semmi aggályos betegség, vagy nagyobbszerü járványnál előfordulni szokott halálozások nem történtek.

— *Zircz* vidékén, Olaszfalu és Eplényben 27-én reggelre oly nagyon meglagyott, hogy a jeg az embereket megbirta, — az a szerencse, hogy ezen a vidéken a vegetatio későbben van, természetes fekvésénél fogva, mint másból.

— *Megjelent* uj bélyeg-törvény, ára 20 kr., valamint 1872-ik évi törvények, ára 1 frt 20 kr., melyek Wajdits József könyvkereskedésében olcsón vannak.

— *Rövid hirek.* A pesti uj reáltanoda 200,000 frtba kerülni. — A dornbachi erdőben egy bécsi fényképész két leánya, Emilia 19- és Gabriella 21 éves, megmérgezték önmagukat. — Minden vallásfelekezetü pap ingyen szállittatik bármerre a nyugati vasutvonalon. — Országunk első megyéje, népoktatási tekintetben, Moson. — Ugyanott a magyarnyelv tanitását minden iskolában életbe léptették. — A bécs-ujhelyi gőzmozdony-gyárban 2000 munkás strike-ol. — Szabédon (Erdély) tüzvész duhongott, csak az egyház kára 20 ezer frt. — A bécsi postakocsisok uj egyenruhát kapnak. — A képviselőház május 3-án összeül. — Gizella Hgnő évi dija a király pénztárából 130,000 frt, férjée 15,000 déli német értékü frt. — Teheránból a sah elindult európai utjára. — A pécsi torna- és tüzoltó-egylet zászló-szentelési ünnepélyén jelen lesznek Trefort minister, Széchenyi Ödön gr. is. — Lajos, bajor király, az az elhunyt Liebig Mégyész özvegyének részt vevő iratot intézett. — Ujfalvi Károly Jenő az, ki több kitünő magyar iró munkáját forditja és ismerteti franczia lapokban. — Simonyi Ernő egészségében javulva, haza érkezett. — Beust gr. londoni diszebédjén egy toasztját igy végezte: éljen a király, királyné, éljen a magas házapár! (t. i. Gizella Hgnő és férje). — Szerdahelyi emlékére eddig 4005 frt gyült be; az adakozások folynak. — Hollán Ernőnek tábornokká leendő kineveztetéséről beszélnek. — Jámbor Pál, Virgil Aeneisét forditja. — Khun táborszernagygyá neveztetett. — Csaba Gyula, országgyülési képviselő meghalt. — Dunán rendezendő első csolnakverseny máj. 10-én fog megtartatni. — Az osztrák-magyar államadóssága 1872. évi deczember végén 2.589,093,902 frt volt; kamat: 105.953,215 forint. — Budapesten a nyáron 5 helyen fognak magyar szini-előadások tartatni. — A német, angol és dán herczegek a napokban Bécsbe érkeznek. — Szegeden az Ördöglyuk-utcza lakói folyamodtak az utcza nevének „szollem“-ről átváltoztatásáért (Nagy ugrás!). — A szegedi várba már hordják a szénát az oda költözendő huszárok lovai számára.

Történeti naptár.

Május 1. 1461. Corvin Mátyás egybekelése Podiebrad Katalinnal. — 1849. az orosz beavatkozás Magyarországba kihirdettetik.

„ 2. 1270. IV. Béla király halálozása Margitszigeten. — 1849. Kossuth, mint kormányzó, ministeriumot alakit Debreczenben. — 1864. Meyerbeer halálozása. —

„ 3. 1481. II. Mahomed, török szultán, halálozása. — 1810. Byron átuszott a Dardanellákon. — 1849. a nagy-szebeni tüntetés.

„ 4. 1702. Szent-Pétervár alapköve letétetik. — 1849. Budavár ostroma kezdetét vetté. — 1855. az oroszok kirohanása Sebastopolból.

„ 5. 1764. M. Terezia a Szent-István-rendet alapitá. — 1821. Napoleon halálozása, Szent-Ilona szigeten.

„ 6. 1744. M. Terezia hadat izen Francziaországnak. — 1849. Kapuvárnál a magyar felkelők megveretnek.

„ 7. 1776. Berzsenyi Dániel születésnapja. — 1727. Vajda János születésnapja. — 1849. Perczel győzelme Ujdinnál. — 1859. Humboldt Sándor halálozása.

Szerkesztői üzenet.

689. R. A. Felső-Hrastyán. F. évi april 1-sőtől az összes számokat postára tettük. Három negyedévre az előfizetés 6 frt

690. H. J. Készséggel intézkedtünk.

691. Z. K. Franzensbad. Közleményeit szivesen veszszük; mi is azt´ imádjuk: éljen a haza!

692. Sz. A. Veszprém. A kedves betegnek jobbulást kivánunk.

693. N. „Az erdők jelenlegi állapotáról“ irt közleményt hozni fogjuk.

694. „Tavaszszal a temetőben“ czimü rajz közölhető, csakhogy a tárcza-közlemény megszakitását nem örömest teszszük.

695. S—r. A „nagy-kanizsai dalárda ügyei körül“ sok jó akarattal van irva, azonban várjuk be a közgyülést; hirrovatunkban egyébiránt megemlékeztünk. —

696. H. K. Pest. Az illető helyre készséggel megküldetett a lap.

697. L—r Rebekához irt költemény nem közölhető.

698. R. Sopron. Közölni fogjuk.

699. Csányba Május 5-én Zalamegye évnegyedes gyülése levén, már 1-jén ott kell lennünk. Ha nem lesz késő, május 11-én Keszthelyen találkozunk.

Piaczárak

Nagy-Kanizsán, 1873. évi april hó 30-án Gabonanemüek: alsó austr. mérő szerint Buza 87—90 font 6.50 kr. 85-86 font 6.— kr. 83—84 font 5.50 kr. Rozs 74—78 font 3.80 kr. Árpa serfőzésre 68—70 font 3.30 kr. Árpa etetésre 3.20 kr. Zab 1.90 kr. Repcze —.— kr. Lisztnemüek: bécsi mázsa szerint Liszt legfinomabb 15 — kr. Zsemleliszt 13.— kr. Fehér kenyérliszt 11.— kr. Fekete kenyérliszt —.— kr. Kukoricza 16 — kr. Rizs 20.— kr. Hüvelyesek: alsó austr. mérő szerint: Borsó 8.— kr. Bab 5.— kr. Lencse 8.— kr. Köles —.— kr. Hajdina (pohánka) 3.60 kr. Kukoricza 3.60 kr. Burgonya 1.60 kr. Hus: bécsi font szerint. — Marhahus 26 kr. — Disznóhus 32 kr. Juhhus — kr. Borjuhus 21 kr. Zsiradék: bécsi font szerint Disznózsir 50 kr. Marhazsir 60 kr. Szalonna 40 kr. Szappan 24 kr. Lámpaolaj 36 kr. Stearingyertya 65 kr. Faggyu-gyertya 32 kr Bor: alsó austr. akó, 40 pint szerint Ó-bor 15.— kr. Ujbor 11.— kr. Sör: alsó-austr. sörakó, 42 pint szerint. Legmagasabb 7.— kr. Legalacsonyabb 6.— kr. Tüzifa: bécsi öl, 36 hüv. hosszu szerint. Bükkfa 14.— kr. Tölgyfa 10.— kr. Kőszén egy bécsi mázsa szerint 70 kr. Faszén egy mérő 70 kr. Bécsi mázsa szerint széna 2.— kr. Szalma 1.20 Napszám: egy férfi ellátással —.— kr. Ellátás nélkül —.— kr. Egy nő ellátással —.60 kr. Ellátás nélkül —.80 kr. Egy gyermek ellátással —.— kr. Ellátás nélkül — 50 kr.

Kőszeg, aprilis 23. 1873. Buza 6.80—7.15 kr. Rozs 4.40—4.20 kr. Árpa 3.60—3.50 kr. Zab 2.20—2.40 kr. Kukoricza 3.80 —.— kr. Repcze 7.50—7.— kr. Marhahus fontja 26 kr. Borjuhus fontja 26 kr. Disznóhus fontja 28 kr. Ujbor akója 10 frt. Óbor akója 14—— frt Keményfa öle 14—— frt. Széna mázsája 1.80 kr. Szalma m. 90 kr. Termények állapota középszerü. Időjárás meleg.

Szombathely, april 25-én 1873. Buza 5.30—6.60 kr. Rozs 4.— 3.60 kr. Árpa 3.30—3.60 kr. Zab 1.60—1.90 kr. Kukoricza —.—3.50 kr Hajdina 3.80—3.40 kr. Széna 1.60— .90 kr. Szalma 80— 60 —.kr Gubacs .—— .— kr. Gyapju 140 frt —100 frt Repcze .—— .— kr. Fehérbab 4.—— . — kr. Burgonya — .80-60 kr. Bükkfa 14.—— .— kr. Cserfa 12.—— .— kr. Tölgyfa 10.— —.— kr.

Sümegh, aprilis 26-án. Buza 7.—6.50 kr. —.— Rozs 3.60—3.20 kr. Árpa 3.——2.80 kr. Kukoricza 4.——3.50 kr. Zab 1.80—60 kr. Marhahus fontja 24 kr. Borjuhus fontja 22 kr. Disznóhus fontja 26 kr. Ujbor akója 14—12frt. Óbor akója 19-13 frt. Széna mázsája 2.20— . —kr. frt Szalma m. . 80— kr. Keményfa öle 12- 14 frt. Időjárás büves napok.

Vasuti naponkinti menetrend:

				óra	perc	
Indul N. Kanizsáról	Barcsra és Dombovárra		reggel	5	18	
„	„		délután	2	43	
„	„	Budára	reggel	6	16	
„	„	„	délután	1	48	
„	„	„	estve	10	48	
„	„	Bécsbe	reggel	5	48	*)
„	„	„	délután	2	18	
„	„	„	estve	10	58	
„	„	Triesztbe	reggel	5	3	
„	„	„	délután	2	23	
„	„	„	estve	11	33	
Érk. Barcs- és Dombovárról		N. Kanizsára	reggel	4	19	
„	„	N.-Kanizsára	délután	1	21	
„	Budáról	„	reggel	4	48	
„	„	„	délután	1	46	
„	„	„	estve	9	20	
„	Bécsből	„	reggel	4	33	
„	„	„	délelőtt	10	27	
„	„	„	estve	10	18	
„	Triesztből	„	reggel	3	60	
„	„	„	délután	1	9	
„	„	„	estve	10	22	

*) Csak Szombathelyig. Itt 7 órai várakozás.

Érték- és váltófolyam april 30.

5% metaliques 70.35; 5% nemz. kölcsön 72.90; 1860-ki álladalmi kölcsön 102.50; bankrészvények 947; hitelintézeti részvények 825.25 London 108.90; magyar földtehermentési kötvény 80.50; temesvári földtehermentési kötvény 78.50; erdélyi földtehermentési kötvény 78.—; horvát-slavon földtehermentési kötvény 81.—; ezüst 107.90; cs. kir. arany 5.19; Napoleond'or 8.74.

Felelős szerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

Nyilttér.

STEIN SAMU,

ékszer-árus, arany- és ezüst-müves,

PESTEN,

Király-utcza, 48-ik sz. Akáczfa-utcza szögletén.

Ajánlja mindenféle, ugymint saját készitett kész munkáját, egyszersmind vesz, cserél avult arany- és ezüstöt, elfogad minden javitást, ugymint kő- és éremmetszést, melyekkel legolcsóbb áron szolgáland. Kapható nála kitünő jóságu arany-, ezüst- és avajozi-órák jótállás mellett.

Vidéki megrendelések és javitások leggyorsabban és olcsón számittatnak.

---

cof pedig gyanúját érlelé annak minden arczizmain való vizsgálódásával.

— Még egyszer. Velem jösz a hajóra, szólt a kapitány hatalmas hangnyomatékkal.

— Nem!

— Vonakodol?

— Igen!

— Akkor akaratod ellen fogsz jönni, kiált Marcof és reárohant; óriási erővel a földhöz teritó, ugy, hogy Keinec nem ért rá magát védelmezni; egy pillanat alatt szája be-, kezei pedig hátra kötve valának. Marcof vállára vevé és egy tiszta bokorba lefekteté, és egyenesen a vár rejtekajtajához tartott, mi közben dörmögé magában: a vasszekrényben levő papirok talán igazat fognak nekem mondani.

Ott hagyá Keinecot, hogy majd visszajövet magával vigye. Alig hagyá azonban el, egy magas, szikár ember Keinechoz csuszog és egy zsebiéből kivett késsel ketté metszi a kötelet, melylyel keze hátra vala kötve és szájáról a kendőt leoldja.

— Köszönöm Carfor, mond a megszabaditott s magát rendbe igazitá.

— Jer, hamar, felelt Carfor. Átkozott pirát! mormogá tovább, mialatt Keinec őt a sziklák közé követé. Tudd meg gőgös kapitány, kivel van dolgod, megtanitlak én, erre esküszöm.

Szóváltás nélkül siettek Carfor barlangjába. Marcof azalatt ismét a parkba lépett, megnyitá a kis ajtót, melyet ezelőtt megkimélt és felsietett a sötét lépcsőzeten. A könyvtár-szoba ajtaja bevolt pecsételve. Marcof azonban tudott magán segiteni: a corridor ablakát felnyitá és párkányzatára állván, kivülről macskai szokással felkuszott az ablakhoz, itt egy fiókot bezuzván, felnyitá belülről s bebújt. Egy ott álló gyertyát meggyujtván, felnyitá a szekrényt és nma bizonyos iratokat meglelte benne. A kiváncsiság ösztönzé azokba pillanatot vetni: egyszerre az olvasásban megáll . . . .

— Szegény Fülöp! oh én megtalállak! A papirokat magához vette és vissza sietett arra a helyre, hol Keinecot hagyá.

— Ő elment! Kiált megdöbbenve. Ez Carfor müve bizonyosan. Meglesett bennünket, s ő megszabaditá. Szerencsétlen Jahoua! szegény Avonne! De esküszöm, te átkozott sáfár, meglakolsz ezért, minden csepp vér, mely te általad folyik, boszút kiált és a végrehajtó én leszek! Ezzel sietett Luggeréhez, mely a tengeren himbálózott.

Keinec ellogult volt, midőn Carfor barlangjába lépett s méginkább, mert annak arczán pokoli mosolyt látott vonagleni.

— Most már látod ifju, mért kiván Marcof hajójába harczolni.

— Sejtem. Mond Keinec hidegen.

— Hiszed is, mit már előbb mondék.

— Nem emlékezem már.

— Azt mondtam, hogy Marcof téged gyülöl s te az ellenkezőt állitád.

— Most is állitom, ha Marcof engem gyülölne, azt gondolod, meghagyta volna életemet?

— Talán a bátorság hiányzott nála!

— Ne hidd, Marcof mindenre elszánt; a bátorság nem hiányzik ő nála soha.

— Ha szeretett volna, ugy boszúdnak ellent áll.

— Talán . . . . . de ne beszéljünk Marcofról, mond Keinec, ő az én barátom, te nem fogsz az ellenkezőről bizonyitani.

— Megbocsátod neki ezen bosszúkodást?

— Igen, lehet, hogy tette jó volt.

— Igy vagyunk? mért nem bocsájtasz meg Avonnenak is, a köszönd meg, hogy Jahoua elveszi.

— Hallgass Carfor — — — Hallgass! — — —

— Nem ma lesz esküvője?

— Tévedsz, elhalasztatott. Ugy tudhatod, mint én.

Carfor nem felelt, hanem gondolatokba mélyedt. Végre kilépett barlangjából és az égre tekintvén, a csillagokat vizsgálta.

— Három óra elmult! mond visszatérve. Keinec, itt hagylak, nekem távozni kell. Várj meg napfelköltig. Szükséges ezt tenned czélod eléréseért; a pillanat közelebb van, mint gondolod. Akarsz megvárni?

— Igen. — Carfor hallgatva vevé botját és eltávozott Luimper irányában. A keresztuton megállt, körültekinte és egy alakot lát feléje közelegni.

— Megtaláltad az ivet, mely tanácskozásunk szerint a fasdúban volt? kérdé a közel érkezett, s már előttünk ismeretes lovag.

— Megtaláltam, s mit akarsz? kérdi Carfor.

— Az ördögbe, elfeledted a 10 darab Louisdort, melyet foglalóul adtam, s az ötvenet, mit igértem.

— Kétszázat igértél. De még várnod kell, mert Avonne esküvése elhalasztatott.

— Nem tudom, nem akarok várni többé. Ma megkell történnie, magam fogom az alkalmat megmondani. Tudom kételkedés nélkül, miszerint ma Fouenanban zavar lesz, s meglehet, ellen-forradalom tör ki.

— Nem tudok e felől semmit.

— Mi, te semmit sem tudsz, és ágense vagy a forradalomnak. Szép, hallgass meg: Bretagneban egy felekezet emelkedik a papság mellett — —

— A constitutio esküje tárgyában, melyet teljesitniök kell, igen, de eddig papjuk csendben maradt.

— A törvényadó-gyülekezet egy decretumot bocsátott ki, melyszerint akik az uj szervezetre esküjöket le nem teszik, az isteni szolgálat megtartásától letiltatnak. A departement hatóságai ezen meghagyást kapták: a papok iránt szigorú lenni, a templomokat bezárni, s minden papot, ki nem akar engedelmeskedni, elzárni. Ma a csendőrség a fouenani lelkész ellen megy, minthogy a lakosság őt nagy tiszteletben tartja. Neked könnyü lesz a népet ellenállásra izgatni, felharagitani. Ők leányaikat, nejeiket és gyermekeiket a zavar szinhelyétől távol fogják tartani . . . érted?

— Teljesen!

— Es te a helyeden fogsz lenni?

— Teszem. Hány órakor jönnek a csendőrök?

— Este felé.

— Jó, tehát légy hét órakor egy serény lóval és egy bizalmas szolgáddal a falu bejárásánál, a fekete kőut mellett.

— Avonnet hozzám hozod?

— Jót állok érte!

— Carfor, te valóságos csoda-ember vagy. Kell más segitség.

— Semmi. Csak a csendőrök tegyék kötelességüket.

(Folyt. következik.)

Einzig in ihrer Art in Europa

ist die grösste, vielseitig ausgezeichnete erste

kais. kön. Hof-Wäschefabrik

des E. Fogl, in Wien,

Niederlagen

25 *Mariahilf,* Hauptstrasse 25, | Stadt, Karalnerstrasse 27, Ecke der Himmelpfortgasse, „*zum Erzherzog Karl*",

welche durch strengste Solidität und auf jedem Stück Waare mit Ziffern ersichtlichen Preis es bei ihrer Massenproduction dahin gebracht hat, das sie dem Exporte, Engros- sowie Detailverkaufe von keinem der anpreisenden Händler erreichbares, ausserordentlich Billiges und Bestes, unter vollster Garantie bietet und nach den Provinzen auf briefliches Verlangen Bestellungen prompt versendet und Nichtpassendes retour nimmt.

Engl. *Chiffon-Hemden* mit oder ohne Halskrägen, schöne als Leinen (bei brieflicher Bestellung ist der Halsumfang anzugeben) das Stück fl. 1.80, 2, 2.50, 3—3.60. Das Eleganteste und Praktischeste.

Rumburg. Leinen Herren-Hemden (Halsumfang anzugeben) zu fl. 2, 3, 4, 5, 6 die allerbesten.

Halskrägen, neuester Façon, per Dtzd fl. 2, 3 – 4 fl. (Halsumfang anzugeben.)

Herren-Cravaten oder *Salonbinden* per Stück 75 kr., fl. 1, 2 bis fl. 8.

Herren-Unterhosen zu fl. 1, 1.60, 2, 2.50—3 fl. Reithosenschnitt, französische, oder ungarische Façon.

Wollene *Gesundheits-Jacken* zu fl. 2, 3, 4, aus Seide 6–6, 7, gewebte oder gewirkte *Unterhosen* u. s. w. [illegible]

Leinen-Damen-Hemden, glatt, zu fl. 1.60, 2, fein geschlungen fl. 2.50, sowie Schweizerform, ganz neue Formen mit Stickereien zu fl. 3, 3.50, 4, 5, auch allerfeinste Leinen- und Batisthemden mit Stickerei, auch Spitzen, zu fl. 6, 8 – 10 fl.

Damen-Nacht- oder *Winterhemden* mit langen Aermeln zu fl. 3.50, auch gestickt fl. 7 – 6 fl.

Damenhosen, aus Leinen, Percail oder Barchent fl. 2, 2.50 – 3 fl. mit Stickerei.

Damen-Negligé oder *Nachtcorsets* aus feinstem Barchent zu fl. 2 – 2.60, aus französischem Batist mit Stickerei zu fl. 3.50, 3 – 4 fl. (Halsumfang anzugeben.)

Damen-Unterröcke aus Percail oder feinstem Rock-Barchent zu fl. 4, mit Stickerei-Einsätzen fl. 5, 6 – 8 fl.

Damenstrümpfe oder *Herren Fussocken*, das Dtzd fl. 5, 6, 8 – 10 fl. die feinsten.

Damenmieder zum Schnüren (Taillenumfang ist anzugeben) zu fl. 3, 4 – 6 fl.

1 Dtzd *Leinen-Taschentücher* zu fl. 1.50—2 fl. grössere und feinere zu fl. 2.50, 3.50, 4, 5 – 8 fl.

1 Dtzd *Zwirn-Batist Tücher* zu fl. 5, 7, 9 – 10 fl. die feinsten.

Servietten od. *Handtücher*, per Dtzd nur fl. 5, 6, 7 — 9 fl. in Damast.

1 *Leinen-Tisch-Garnitur für 6 Personen* (1 Tischtuch mit 6 passenden Servietten) zu fl. 5, 6, 8 – 10 fl. für 12 Pers. das Doppelte.

30 Ellen *färbiges Bettzeug*, das St. zu fl. 7, 8, 9, 10 — 12 fl.

30 Ellen *Handgarn-Leinwand* gebleicht, auch Doppelzwirn ungebleicht zu fl. 7.50, 9.50, 10, 13 – 15 fl.

1 St. 30 ellige ⁵/₄ breite *Rumburger Leinwand* zu fl. 12, 13, 15 – 18 fl.

40—42 Ellen vorzügliche *Weben-Leinwand* (zu feiner Bettwäsche oder 12 Damen-Hemden) fl. 15, 18, 22 – 24 fl.

48 ellige belgische *Weben-Leinwand* zu fl. 22, 25, 30 – 35, [illegible]

50 und 54 Ellen unvergl. gute *Rumburger* oder *Holländer Leinen* (Handgespinnst und ⁵/₄ br.) zu fl. 30, 35, 40, 50 – 60 fl.

Briefliche Bestellungen in beliebiger Sprache, und aus Provinzen werden gegen Geldsendungen oder Postnachnahme unter Garantie überallhin gesendet. — Briefe zu adressiren: (952—16.)

E. FOGL, Wien, k. k. Hoflieferant,
Mariahilferstrasse 25.

Beim Einkaufe von je fl. 50 6 St. Batisttüche gratis.

Friedmann A. urnak Bécsben.

Az ön tehénfejő-gépe igen lényeges javitása az eddigi fejő-készülékeknek, s azonkivül azon előnynyel bir, hogy a fejést gyorsabban és biztosabban végzi. — Ennek alkalmazása tehát minden termelő-intézetben előnyös használhatósága végett nem eléggé ajánlható.

Tisztelettel Hölbling J., C. gazd. tanár

Gép nélkül — *Géppel.*

Tehenek, örüljetek!

[illegible]

a cs. kir. osztrák birodalom részére raktárt nyitottam. Ez az

amerikai szabad. tehénfejő gép.

[illegible]

Kapható az egyedüli főraktárban

Friedmann A.-nál,

Bécs, Praterstrasse Nr. 26.

Óvás. Miután ezen gép jogosítatlan egyénektől nem az ahhoz való nemtelen ércből utánoztatik, olyércből, mely ártalmas a teheneknek, e végből a közönséget saját érdekéből figyelmeztetjük, hogy a valódi szabadalmazott amerikai fejő-gép tiszta ezüstből csupán az egyedüli főraktárban

Bécs, Praterstrasse Nro 26. kaphatók,

s azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagy kelendőség folytán a gépek árát 6 frt 50 krról 6 forintra szállithatom alá.

Pályázati hirdetmény.

Szent-máriai fel: iskolatanitói és kántori állás levén megüresedve, 315 frt készpénzi évi dij, 8 öl tüzifa, 8 és fél holdnyi közlegelőből forditott szántóföld, térés kert, kántori mellékjövedelmek, csinos lakással ellátva; — ennek betöltése tekintetéből ezennel pályázat birdettetik.

A pályázni szándékozók felkéretnek, miszerint a tanitói oklevelekkel és más szükséges okmányokkal felszerelt folyamodványokat alsó-muraközi alesperességhez e f. évi junius utoljáig beterjeszteni szíveskedjenek. (1054—1)

Kelt Szt-Márián, apr. 27-én, 1873.

BELLOVARY FERENCZ, isk.-széki elnök

Értesités.

A „pápai takarékpénztár" ezennel tudatja a t. cz. közönséggel, hogy i. hó 12. napján tartott választmányi ülésében hozott határozatához képest a takarékpénztári betétek után *f. 1873. évi május hó 1-ső napjától kezdve*

7%-tóli kamatot fizet,

s hogy ily kamatoztatás mellett a legkisebb összegtől a legnagyobb összegig terjedő betéteket elfogad.

Pápán, 1873. apr. 14.

(1044—3,2) Az Igazgatóság.

Römerbad

(1033—2) (steirische Gastein)

fürdő-idény kezdetét veszi máj. 1.

stajerországi gyógyhely, a déli vaspályán (Bécsből 8½, Triestből 6 óra) igen erős hegyi léggel R. 30°, különösen hatékony a köszvény, csuz, idegbaj, asszvedés, gyengülés, női bajok, vérkeringési akadály, csont- és csuklyó-betegségben stb.

Fürdőorvos: Dr. Felwarczny Károly tanár ur

Környékeeve kellemes kiránduló és árnyékos sétahelyekkel, bérkocsik- s lakásokkal van ellátva.

Felvilágositó értesitést ingyen s bérmentve küld a

RÖMER-FÜRDŐI IGAZGATÓSÁG

Alsó-Stajerországban.

A bécsi bizományi bank

VÁLTÓ-ÜZLETE

(1028—4) Schottenring 18.

kibocsát

VISZONYLAGOS IVEKET

alább jelzett sorsjegycsoportozatok, mely összetételek már azon oknál fogva is a legelőnyösebbek közé számitandók, minthogy minden egy ily viszonylagos iv tulajdonosának lehetséges a fő és mellék nyereményeket egyedül kaphatni, és a mellett **30 frcot arany**ban **és 10 frtot papirban**, mint kamatjövedelmet, élvezni.

A. csoport (évenkint 16 huzás.)

Havonkénti részletfizetés: 10 frt. Az utolsó részlet kifizetése után minden résztvevő következő 4 sorsjegyet kap:

1 ₅ perc. 1860-ik évi 100 frtos államsorsjegyet. Főnyeremény 300,000 frt a huzott sorozatok visszafizetési jutalmával 400 frt.

1 3 perc. cs. török 400 frcos államsorsjegyet. — Főnyeremény 600,000, 300,000 frc aranyban.

1 herczeg braunschweigi 20 talléros sorsjegyet. Főnyeremény 80,000 tallér minden levonás nélkül.

1 innsbrucki (Tyrol) sorsjegyet. Főnyeremény 30,000 frt.

B csoport (évenkint 13 huzás.)

Havonkénti részletfizetés 6 frt. Az utolsó részlet lefizetése után minden résztvevő következő sorsjegyeket kap:

1 3 perc. cs. török 400 frcos államsorsjegyet. — Főnyeremény 600,000, 300,000 frc aranyban.

1 herczeg braunschweigi 20 talléros sorsjegyet. — Főnyeremény 80,000 tallér minden levonás nélkül.

1 szász meiningeni sorsjegyet. Főnyeremény 45,000, 15,000, délnémet frt.

Továbbá viszonylagos ivek 1860 5 százal. 60-as államsorsjegyekre. Havonkénti részlet 6 frt.

Továbbá viszonyl. ivek 1864. egész államsorsjegyekre. Hav. részl. 10 frt.

Továbbá visz. ivek fél államsorsjegyekre. Havonkénti részletfizetés 4 frt.

Továbbá viszonylagos ivek fél magyar sorsjegyekre. Hav. részlet 3 frt.

Továbbá viszonylagos ivek braunschweigi 20 talléros sorsjegyekre. Havonkénti részlet 2 frt.

Továbbá viszonylagos ivek innsbrucki sorsjegyekre. Hav. részlet 2 frt.

Ezenkivül elvállal a bécsi bizományi bank minden néven nevezendő bank-, váltó- és tőzsdei üzletet.

Váltók és utalványok Europa és Amerika minden nagy helyére a legolcsóbban kiiratnak. — Helybeli és vidéki megrendelések gyorsan, lelkiismeretesen és pontosan teljesittetnek, és a tőzsdei iroda által megvásárolt értékpapirok a legolcsóbb feltételek mellett árusittatnak el.

Az üzleti helyiségek naponta reggeli 9 órától esti 6 óráig folytonosan nyitva maradnak.

Külső megrendelések pontosan a utánvét utján is eszközöltetnek. Huzási ivek minden huzás után bérmentesen, ingyen küldetnek.

(1028—3)

BELOVÁROTT

egy vizi- s hozzá gőzmalom, lakház, jó karban levő gazdasági épületek, egy hold belsőség, s 11 hold szántóföld- s réttel együtt — szabadkézből eladatik. A malom évi forgalma 4—5 ezer f. — A feltételek közt előnyös az, hogy 3 ezer forint árvapénz, s csak a kamatokat kell fizetni. Az egész igen jutányosan vehető meg.

Értekezhetni ott helyben Pélovárott. (1043—2)

Ingyen,

sőt levélbeli kivánatra

még bérmentve is!

készséggel szolgáltatik mindenkinek

leggyönyörűbb női ruhakelmék

nagy választékú mintagyűjteményével

HAMBURGER ADOLF

divatárukereskedésében

PEST, uri-utcza

1-ső szám.

Esedékes szelvények díjtalanul váltatnak be.

A soproni leszámitoló-bank

és nyugot magyar jelzálog hitel-bank

FIOK-ELEPE

NAGY-KANIZSAN.

Mindennemű állam és hitelpapirok, állami elsőbbségi és földtehermentesitési kötvények — arany s ezüst pénzeket vesz és elad.

Pénzek folyó számlára és betéti könyvecskékre 6% kamatra fogadtatnak el.

Kölcsönök házakra, földekre s más ingatlan javakra a legkedvezőbb feltételek mellett adatnak.

Pénztári utalványok bocsáttatnak ki, melyek már a kiállitás utáni naptól 6% kamatoznak.

Tőzsdei megbizások a legjobb és legolcsóbb feltételek alatt teljesittetnek.

Esedékes szelvények díjtalanul váltatnak be.

Wajdits József, kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos, gyorsajtónyomása Nagy-Kanizsán

NAGY-KANIZSA, 1873. május 4-én. 36-ik szám. Tizenkettedik évfolyam.

Előfizetési ár:
egész évre . . 8 frt.
fél évre . . . . 4 „
negyed évre . 2 „
Egy szám 10 kr.

Hirdetések jutányosan.
NYILTTERBEN
soronkint 10 krért vétetnek fel.

Zala-Somogyi Közlöny

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhez, —
anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők:
NAGY-KANIZSA
Wlassicsház.

Nagy-Kanizsa város helyhatóságának, nemkülönben
a „zalamegyei gazdasági egyesület", a zalamegyei általános tanító-egylet, a szent-balázs-, kis-komárom és sümegh-vidéki fióktanító-egyletek, a „nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank" ugy a „Zala-Somogy" gőzhajózási részvénytársulat

HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön, megjelenő vegyes tartalmu lap.

F. évi május 15-én, csütörtökön délután 1/4 4 órakor Sopronban, a casino kisebb termében a dunántúli lóverseny egyletnek

alakuló közgyülése

fog tartatni, melyre nemcsak az egylet összes tagjai, hanem a Sport s a lótenyésztés minden barátja ezennel meghivatik.

Tárgysorozat:

1. az alapitó választmány jelentése.
2. az alapszabályok tervezetuinek-, s a nagyméltóságu magy. kir. belügyministerium arra vonatkozó kegyes intézményének előterjesztése.
3. az elnök-, az intéző választmányok-, s más egyleti közegek megválasztása.
4. az első évi költségvetés.
5. Netáni inditványok.

Sopron, 1873. évi april 29-én.

Gróf SZÉCHENYI KÁLMÁN,
ideigl. elnök.

A nőnevelés.

(Folytatás.)

Kivánja, hogy a nő legyen az élet fenkölt szellemü nemtője, az érzés angyala, a boldogság eszménye, ki az erényt ismeri, valódi értékét felfogja, becsüli, az isteni szikrát szive mélyében folyvást őrzi, nem pedig azt gúnykaczaj közt, bünös könnyelmüséggel eltiporja, kivánja, hogy a nő legyen képzett, hogy képzettsége ne legyen divatos külmáz, gépies salon dressura, félszeg egyoldaluság, vagy felületes csillám, mely őt majd veszélyes örvénybe, majd szánalmas nyomorba, sokszor tragikomikus helyzetbe sodorja, hanem legyen képzettsége alapos, ismeretköre széles, itélőtehetsége kifejlett, határozott, biztos; hogy ne kényszerüljön egy képzelt, magasabb hatalomtól várni azt, mit semmiféle hatalom meg nem adhat, amit ennélfogva csakis magának a nőnek lehet és kell kivivni: önállóságot a magán-családi- és társadalmi életben. Ezek a szellemi erőnek azon fegyverei, melyek felszabaditják a nőt a gyámság alól, melyek kezébe adják a keresetforrás hálásabb nemeit, többféle módját, változatosabb eszközeit, s eredményezik azt, hogy a család nélkül maradt, magára hagyott nő nem lesz gyámoltalan, nem lesz elhagyatott, hanem tud lenni önálló, fentudja magát tartani becsülettel önállóan is, mert a szabadságnak, az önállóságnak, a keresetképességnek előfeltétele, alapja a szellemi képesség.

Hogy ezen, a nőkérdés megoldása körül felmerült s általunk egymás mellé állitott irány közül melyik jobb, melyik helyesebb, melyik czél- és korszerübb, erre ezuttal nem kell felelnünk; feleljen erre a mult és jelen.

Nézzük meg, mi volt nemzetünknél a nők munkaköre hajdan, mi most; hogyan töltötték be a magyar nők hatáskörüket hajdan, hogyan töltik be most.

Eltekintve a nő azon általános hivatásától, melyet a nőnek maga a természet ujja, mint természeti rendeltetést, népfaj és nemzetkülönbség nélkül kimutat, eltekintve azon kötelmek teljesitésétől, melyek előtt a nőt, legyen tagja bármely nemzetnek, tartozzék bármely népfajhoz, a természet örök és változhatlan törvényei meghajolni kényszeritik, mi ezuttal csak azon befolyást fogjuk röviden körvonalozni, melyet a magyar nő nemzeti életünkre, társadalmi alakzatainkra hajdan gyakorolt, s gyakorolni hivatva volt; mert, hogy a magyar nők nemzetünk életében mindig tényezőkként szerepeltek, az bizonyos; hogy társadalmi alakzatainkra mindig jelentékeny befolyást gyakoroltak, azt eltagadni nem lehet; habár ezen női befolyás nálunk magyaroknál nem is öltött magára oly világtörténelmileg kirivó szint, mint a milyent a franczia forradalmak történetlapjai véres betükkel megörökitették, s melynek korlátozására a hirhedt „Code Napoleon" is kiterjeszkedett, a mi egyébiránt nemzetünk egészségesebb, józanabb gondolkozásáról tesz bizonyságot.

Őseink legrégibb eredete, a történetirók állitása szerint, a nemzet ajkán elhalt misztikus regék és ábrándos mondák homályában vész el. A népek bölcsőjében, ázsiai őshazájukban, a túlnyomó számu rabló szomszéd népek gyakori támadásai által lenyegetve, veszélyeztetve látták életöket, vagyonukat, szabadságukat. A föld, melyen éltek, nem volt a hős király Attila hagyománya, nem volt örökségök, nem kötötte hozzá őket nemzeti kegyelet, nem volt érdemes érte meghalni. Élni idegen földön, szolgaságban nem tudtak, pedig csak e kettő között volt a választás, — tehát hazára volt szükségök. Hazára, ahol lehessen élni szabadságban, s ha kell, megis lehessen benn halni a szabadságért.

Ilyen hazáról ábrándoztak, ilyen hazáért lelkesültek, s ilyen hazát ők nem ismertek.

De az öreg, ősz emberektől hallották, hogy ilyen hazát hagyott utódainak örökségül a világverő hős hun király, s ilyen hazától fosztották meg utódait az átkos partviszály és az ellenséges szomszédnépek önző foglalásvágya, ez a haza volna a magyaroknak — mint Attila maradékainak — jogos öröksége; ez a haza azonban messze, más világrészben, a fehér hegyek- és kék vizeken túl, valahol Európa belsejében van, s ebben a hazában most is idegenek laknak, idegen népek uralkodnak. Ki fog e hazába a késő utódok közöl elmenni, ki fogja azt az idegenektől elvenni, ki fogja azt az örökséget ismét sajátjává tenni.

Elmondották ezt az öreg, ősz emberek gyermekeiknek azon a bánatos, kifáradt, csüggeteg hangon ugy, a mint ők is elbeszélni hallották ősapáiktól, kik már régen a föld alatt porlanak, s a kik ezt ismét dédapáiktól hallották, s a hagyomány utódokról utódokra szállva, századokon keresztül a nép ajka az ő emlékezetöknek is fentartotta.

Öröm és bánat, vágy és csüggedés közt hallgatták az ifju magyarok, a regényes elbeszélést. Örültek annak, hogy van hazájok, milyent maguknak boldog álmaik közt képzeltek, bánat váltotta fel örömüket a gondolatra, hogy távol hazájukban idegenek uralkodnak; sasszárnyakon tovaszálló édes vágy dobogtatta meg keblüket, magával ragadva a bátor gondolatot, e szép hazát a másik világrész belsejében valahol felkeresni, s reménytelen csüggedés verte le lelkesedésöket, midőn eszökbe jutott, hogy ezt ezer veszélyen keresztülküzdve, sem fogják talán feltalálni. — Ekkor egy eseményre volt szükség, mely látszólag kisszerü, de lényegében jelentőségteljes, alapjában fontos, s a keleti tüzes képzeletnek, a magyar ábrándos gondolkozásának leginkább megfelel.

Most egy hatalmas lökést kellett adni az égető honvágynak, mely a bánatot eloszlatja, a csüggedést elfeledteti, a lelkesedést felébreszti, s azt a felrázott, bátor tetterő öntudatában fentartja. És ezt a hatalmas lökést megadta egy magyar nő. — Emese, Bendegúznak neje álomalakjában.

Emese álma sokkal ismertebb, mint sem azt itt ismételnünk kellene.

A honfoglalás eszméje kifejezést nyert a nő: Emese álmában, s az eszme megtestesült a férfivezér: Álmos alakjában.

Hogy akkor, mikor még őseink kint Ázsia sivatagain nomád életet éltek, mi volt a magyar nő munkaköre, a nemzet életére mennyi volt befolyása: arról nem beszél a krónika; a női befolyás csak ez egyetlen példáját ismerjük amaz időkből, ezt is — mint általában nemzetünk életének akkori egyéb mozzanatait — a hagyomány tartotta fenn számunkra, de mégis fentartotta; s nekünk ama homályos időkből ennyi is elég, ez egy példából is sokat tanulhatunk.

Ez egyetlen példa maga megtanit bennünket arra, mennyire hatotta át a nő már a legrégibb időben nemzeti életünk alakitó viszonyait egészen annak szivvereseig, s az eredmények igazolják, hogyan teljesitette a nő hivatását a válságos mozgalmak között.

Látjuk továbbá, hogy a honfoglalás hosszu utjában ezer veszély közt mily hiven követte a magyar nő vitéz nemzetét, hős fiakat nevelt hazájának, bátorságra lelkesitette a félénket, megkoszorúzta a győzőt,

TÁRCZA.

A sajka.

Egy kisded sajka leng
A tenger sík vizén . . .
(Tenger, a földi lét,
A kisded sajka én.)

Árbocz gyanánt a hit
Benn' fel magasra nyúl,
S ha jőne vész, vihar:
Reményt bir horgonyúl.

Derék kormányosa
Az égő szerelem,
Vezérli biztosan
E kisded járművet.

A sajka gondtalan
Tovább-tovább halad,
Vidám személyzete
Zeng tréfás dalokat.

Szépen mosolyg az ég,
Nincs egy felhőcske rajt',
Ki sejtne most veszélyt?
Ki sejtené a bajt?

Nincs messze im' a rév,
Már-már eléri azt . . ,
— A balszerencse most
Egy rémet felriaszt . . .

Azonnal elborul
Az ég, a láthatár,
Baljóslatún kiált,
Sikolt a vészmadár.

A szél süvölteni kezd
Irtózatosan, vadul,
A zord vihar kitör,
S a tenger felzudul.

Száguldva ront elő
Egy bősz hullámsereg,
Az árbocz ingadoz . . .,
A kormányos remeg . . .

„le a horgonyt!" kiált:
De az most haszontalan,
Nem hallja senki őt,
S a sajka fut, rohan.

Éj van körül-körül;
Eltünt a rév, a part . . .
Egy örvény zúg közel . . .
S a sajka arra tart . . .

Csüggedten térdre hull
A sajkás nép, s kiált:
„Nagy ég! oh küldj csak egy,
Csak egy mentő sugárt!"

ERDÉLYI KÁROLY.

A tengerész küzdelme.

— Beszély francziából. —

(Folytatás.)

Mindkettő elvált. A lovag nyergébe veté magát, s Carfor utána néz. A papok tehát üldözve lesznek! dörmögé magában. Vadászatot tartanak reájok, a parasztság természetesen felfog kelni. A háború betör az országba, vagy hamarább kitör. Kevés hónap mulva, magam is kivihettem volna . . . . De mégis mit árt? A többiek megmaradnak nekem, és Jahous az első fog lenni! Mind meglog halni, és én — — gazdag és hatalmas leszek! függeszté hozzá reszketeg hangon.

XI.

A nőrablás.

Mint már megjegyeztük, Bretagneban 1791-ben a felkelés még nem tört ki nyiltan, csak alattomban érlelődött. A constitutio proclamatiójának hivatalosan történt közlése óta mély súrlódás volt a papság és az uj hatalom között, és ez veszélylyel fenyegeté nemcsak a papságot magát, hanem a községek elválasztását is. Alig, hogy XVI-ik Lajos király ezt a törvénytadó gyülekezet elé terjesztett decretumot aláirta, nagy része a papságnak ellene emelkedék. Párisból magából 800 pap közöl hatszáz visszavonta magát, kinyilatkoztatván, miszerint szivesebben lemondanak hivatalaikról, mintsem e rendelvénynek engedelmeskedjenek. A kis városokban szinte ez az oppositio történt. Harminczöt püspök közöl csak négy teljesité a kivánt esküt, a többi azt, mint lelki ismeretükkel össze nem egyezhetőnek nyilvánitták. A lakosság legnagyobb része mellettök volt. Igy Bretagneban is nagy lőn az ingerültség, főleg midőn a hatóságok e tárgyban erőszakos eljárással léptek fel; ekkor az isteni szolgálat alattomban a helységek házaiban tartatott meg. Végre, hogy ez is meggátoltassék, a papok elfogatása lőn elrendelve.

Amint a lovagnak Carforrali beszédéből tudjuk, a departement elhatározá a fousnani lelkész elfogatását is. Hét óra felé, midőn a nap épen az Oczeánba lehanyatlani akart, a faluban megjelen 1 dandár osztály-parancsnok 12 csendőrrel. Mindenki az ablakhoz sietett, hallván a lovak dobogását. A gyermekek örömujjongva szaladgáltak utánok, s nem hitték az emberek mást, minthogy ezek örül jöttenek.

A falu szélén maradt hat vitéz, az osztály-parancsnok szinte hatod magával a falu középterére érvén, leszáll nyergéből s lovát a többiek egyike átveszi. Ezek egyenesen a plebánia házához mentek, midőn egészen véletlen találkoznak a lelkészszel, amint ez a templomból kilépett. A parancsnok tüstént hozzá lépett.

A parasztok elhagyák házaikat, s ide csoportosulván, kört képeztek. Egy közölök a parancsnokhoz közelgett, kit felismert, s még mielőtt a lelkészhez szólt volna, beszédbe állt vele. —

— Jó napot Kristóf! Mi hozott titeket ide? —

— Csóka-vadászat, öregem, felelt a parancsnok.

— Mit jelent az?

— Tudjátok meg tehát! felelt és a parasztot félre tolván, a lelkész elé állt.

— Ön a fousnani lelkész?

— Igen, mit kiván tőlem?

— Kérdeni, vajjon ön a törvény kivánata szerint a constitutiora letette-é az esküt!

— Egy szegény isten szolgája nem törődik a politikával.

— Semmi kitérés, egyenes feleletet akarok.

E perczben a parasztok közt morgás hallatszott.

— Csend! ki szólni mer, az letartóztatva lesz. Kiált a parancsnok, s ismét a plebánoshoz fordulván, kérdezi, ha letette-é esküjét a törvény szerint?

A lelkész nem felelt.

— Igy ön az ellenszegülőkhez tartozik.

— Én csak gyermekeimmel foglalatoskodom, felelt a lelkész a parasztokra mutatva.

— Ez esetben vegye magához a legszükségesebbeket s kövessen engem, folytatá a parancsnok kemény hangon.

— Mit, ti engem elakartok fogni?

— Parbleu! akarom, igen!

— Es hová akartok vinni?

megsiratta a csatában elhullott kedveseit; de megvetette, eltaszitotta magától a gyávát, ki elég gyenge volt többre becsülni életét a bátor küzdelem, s hősihalál dicsőségénél. Ennek igazolásánál elég lesz csupán a történethirűvé vált „Magyarkák“ szomorú sorsára hivatkoznunk.

Midőn megtalálta a magyar hazáját, melynek felkeresésére egy magyar nő álomszerű ábrándja lelkesitette fel, s gyakorolt ezáltal a kedélyekre elhatározó, döntő befolyást; midőn megvolt törve e hazában az idegenek uralma, midőn elcsendesült a harczi zaj, s a haza belrendezéséről, szelidebb erkölcsök meggyökereztetéséről kellett gondoskodni: ismét megtaláljuk magyarjainknál a női befolyást.

GYÖRFFY JÁNOS.

(Folyt. következik.)

Nyilt levél

Szabó Lajos, kántortanitó és elnök urnak, Galambokon.

Uram! midőn ön a kis-komáromi vidék tanitói fiókegylet évnegyedes gyülése kifolyásából e lapok hasábjain rendreutasit, múlhatlan megkell tennem rövid észrevételemet, nehogy fellépésöket, felszólalásukat, határozatuk- és végrehajtásukat helyeselni látszassam.

Hogy nagyon jól megértsük egymást, hivatkozom önnek soraira. Ugymond:

„A megbizást a fiók-egylet évnegyedes tanitói gyülésben nyertem, mert czikkiró ur csak oly egyszerűen, mintha a tantügygyel foglalkozó falusi kántortanitók előtte nullák volnának — mester — mesternek nevezi, holott mi ma e puszta, s ön által — — képzelt megnevezéssel meg nem elégszünk, mert mi kántortanitók vagyunk, s mint ilyenek a puszta — mester — megszólitást visszautasitjuk. — Odautaljuk egyuttal, hogy rólunk oly kicsinylő czimmel jövőben czikket ne irjon! Vent.

Önöknek e helytelen határozatuk és határozatuknak ily uton s módoni végrehajtására nem tudom, nevessek, vagy sajnálkozásomat fejezzem-e ki. — Ugyhiszem, legilletékesebb a kettőt egyesiteni.

Megfoghatlan, mikép létezhet a mai században oly tanitói fiok-egylet, mely egy önálló egészségi czikkből, minő volt az enyim, kiragadva a „m e s t e r“ szót, e felett oly határozatot és nyilvános végrehajtást képes megállapitani! (Nevetség és sajnálkozás.

Önöek, tisztelt kántortanitó és elnök urnak lett volna feladata az ily határozatot visszautasitani és megakadályozni annak végrehajtását, legkivált azért, mert beláthatta, hogy az által nem közelismerést, hanem igen is szellemi homályt, mondhatnám, mély, tehát halálos szivdöfést fog létre hozni az egész egylet szellemi életére.

Tisztelt tanitói fiok-egylet és elnök ur!

Nagy becsben tartom önök elismerését. Önök határozata és határozatuknak végrehajtása folytán megismerem, hogy vétkeztem, s mint ilyen, magamat bűnösnek is tartom, azért bocsánatot kérek.

Önök elismerése legyen az én elismerésem. Igérem, hogy jövőben önök egyletét vidéki éneklő (kántor) tanitói fiok-egyletnek fogom tartani, az egylet tagjait pedig éneklő (kántor) tanitóknak nevezni és ***soha mestereknek.***

Ugy hiszem, midőn önök tiltakozására a ***kicsinylő mester*** czim helyett hajlandó vagyok jövőben megadni a ***magasló énekes (kántor) tanitói*** czimet, a neheztelést keves tollharczczal kiegyenlitettnek tekintendjük, — azért is ezuttal nincs egyéb kérni valóm, mint hogy ön, mint a kis-komáromi vidék énekes tanitói fiok-egylet elnöke és éneklőtanitó, e megtérésemről az egyletet a legközelebb tartandó évnegyedes gyülésében értesiteni szives kedjék.

TERSÁNCZKY.

Reflexiók

Simon Vendel urnak a „Sopron“ f. évi 17-ik számában „Veszedelmes népszokás“ czimű czikkére.

A „Sopron“ f. évi 17-ik számában szomorú képét tünteti fel egyes honi községekben divó népszokásoknak Simon Vendel ur, midőn a „Pesti Napló“ f. évi 80-ik számában „Női erény Sárközben“ czimmel megjelent ujdonság által egészen meghatva, állitólag biztos tudomása alapján arról vádolja az országot, Sopron s közötte fekvő közvetlen szomszéd-megyék kivételével, hogy a köznep közt szokássá vált: melyszerint egy-egy családnak csak egy élő gyermekkel szabad birnia, — ellenkezőleg az anya erénytelenség gyanujába esik. Csak akkor engedtetik meg egy másik gyermek szülése, ha a már meglevő gyermek esetleg elhal.

Hogy van ily község, melyben e sajnálatra méltó szokás divik, azt az illető Simon ur által czikkében emlitett lapok állitása ellenében még eddig ki sem czáfolta meg, — de, hogy általános népszokás volna, azt meg Simon Vendel uron kivül még ki sem állitá: pedig nem hiszem, hogy nem találkozott volna, ki ez állitólagos általános szokást szintén fel ne fedezte volna épen úgy, mint Simon ur, — ha ténylegos alappal birna; mert szilárd bennem azon meggyőződés, miszerint még vannak számosan, kik az állam jólétét és érdekeit szivükön viselik; e társadalmi fogyatkozásnak nyomára mégsem jutottak.

Többi közt azt is állitja, hogy Z . . . megyében van egy község, „mely 400 családnál többet számlál, s a pap és tanitókon kivül egy család sincs, mely többet, mint egy gyermeket mutathat fel.“ Czikkiró ur nagyon természetesen Zalamegyét érté, mert a „Z“ betű után 3 pontot alkalmaz, s én, ki szintén e megye szülöttje vagyok, s igy az ellene emelt vádakat kivánom constatálva látni: azért felszólitom ezuttal Simon Vendel urat határozottan megnevezni a megyét és községet, hol e szokás divik, — ellenkezőleg a vádat, mint hazug ráfogást, visszautasitom. — Egyuttal figyelmeztetem czikkiró urat, hogy a hirlapirodalomban az illető iró, ki váddal él valaki vagy valami ellen, mindig megszokta nevezni az illető személyt, vagy tárgyat, mely ellen a vádat emeli, hogy ezáltal állitásának előlegesen is némi valószinűséget kölcsönözzön; ellenkezőleg darázsfészekbe nyul s igen megcsipkedtetődik. — Hiszem, hogy nem fog soká késni az ohajtott felvilágositással.

ZALAY LAJOS.

Zalamegye keszthelyi járásában fekvő Keszthely mezőváros, mint nagyközség,

szabály rendelete.

A képviselőtestület házszabályairól, az elöljáróság- és szolgaszemélyzet létszámáról s ezek teendőire vonatkozó kötelességekről.

(Folytatás és vége.)

g) Városi orvos teendői.

Habár az orvosnak teendői hivatása-, és hivatalos esküje által körvonalozva vannak, mégis főfigyelmet az élelmi szerek minőségének szigorú felügyelete, a kórházban és ezen kivül a szegényeknek dijnélküli gyógyitása, a bábák teendőinek lelkiismeretes ellenőrzése, nemkülönben a kéjhölgyeknek hetenként és időszakonkénti megvizsgálása képezik.

Egyáltalában felügyel a városban és ennek területén a közegészség fentartására.

h) Csendbiztos teendői.

A biró és helyettesbiró által reábizott hivatalos teendőket és végrehajtásokat teljesiti, a közcsend és rendre a városban feltétlenül felügyel, a katonai beszállásolásokat a helyettesbiró rendeleteihez képest feltétlen pontossággal teljesiti, a városban az éjjeli közbátorságra a melléje rendelt hajdukkal őrködik, e tekintetben miként a hajduk, ugy az éjjeli őrök is rendelkezése alatt állnak, ugy azonban, — hogy minden tapasztalt rendetlenségről a helyettesbirónak, ennek távollétében a birónak azonnal jelentést tenni tartoznak.

i) Szolgaszemélyzet teendői.

1. A hajduk a biró- illetőleg a helyettesbiró-, tanácsnokok-, jegyző- és rendőrbiztos rendelkezése alatt állnak, az ezek által berendelt feleket megidézni, községi közmunkák kirendelésénél, előfogatok kiállitásánál a biró rendeletéhez alkalmazkodni, — hirdetéseket a biró-, helyettesbiró- és jegyző rendeletéből teljesiteni; minden időben a városházánál tartózkodni, s a fennérintettek parancsára szigorú engedelmességgel készen állni kötelesek.

Rendkivüli esetekben azonban, p. o. utczai zavargásoknál, éjjeli lármáknál, verekedéseknél, a közlekedést hátráltató bárminemű zavaroknál, az ültetvények sértésénél, egyszóval a közrend-, a személy- és vagyonbiztonságnak bármi néven nevezendő támadásánál — ha ennek vagy szemtanuja lennének, vagy mások által rá figyelmeztetnék — azonnal közbelépni kötelesek, a miről azonban illető felebbvalójuknál jelentést tenni tartoznak.

2. Az éjjeli őrök tartoznak oktober 1-jétől aprilis 1-jéig esti 9 órától reggeli 5 óráig, april 1-től szeptember 30-ig esti 10 órától reggeli 4 óráig a városban folytonosan jövo-menve ébren lenni, minden mozzanat- vagy lármára figyelemmel lenni, az utczákon lármázókat csend- és hazatérésre utasitani, a gyanús egyéneket feltartóztatni és a városházához kisérni, tüzvész esetét rögtön a birónak bejelenteni, tolvajlás vagy rablás észrevétele esetén — ha idejök nem volna — a rendőrbiztost rögtön értesiteni, a legközelebbi házak lakosait kötelesek segitségül hivni, s ha lehetséges, a tetteseket közrekeriteni, minden esetben a közcsend és biztonság megőrzése végett a rendőrbiztos segitségére lenni.

3. Mező-csősz kötelessége éjjel-nappal a határbeli vetésekre, rétekre felügyelni, a tapasztalt kártevőket, tolvajokat, vagy külön legeltetőket azonnal a helyettesbirónak feljelenteni, szükség esetén zálogolni, bitang marhákat behajtani, dülő és közlekedési utakra, hidak-, vizgátok- és árkokra felügyelni, s bárhol is hiányt tapasztalna, a birónak bejelenteni; köteles a helyettesbiró intézkedéseit — különösen a mező rendőrséget illetőleg — teljesiteni, és minden tapasztaltról a helyettesbirónak jelentést tenni. Szolgálati béreket az eddigi szokás szerint az egyes birtokosoktól nyerend.

4. Az erdőpásztor teendőit és kötelességeit a választott városi erdői bizottság határozza meg, a képviselet hozzájárulásával.

Az elöljáróság és szolgaszemélyzet fizetéséről.

1. A biró évi rendszeresitett fizetése 400 osztr. értékü forintban állapittatott meg, azonfelül, midőn a határon kivül hivatalos utazásokat tenni kénytelen, — esetről esetre fog ezen költség meghatároztatni.

2. A helyettesbirónak rendszeresitett fizetése 250 frt lészen, ha azonban hivatalos teendőiben a község határán kivül működik, arra nézve a község pénztárából esetről esetre fog ezen költség meghatároztatni.

3. Négy tanácsnok rendszeresitett fizetése egyenként 50 frtban állapittatott meg, nyolcz tiszteletbeli tanácsnok tiszteletdija évenként egy cs. kir. aranynyal jutalmaztatik, ha azonban hivatalos foglalkozásban a határon kivül a biró által megbizatnak, arra nézve napidijok megfog határoztatni.

4. A jegyző rendes évi fizetése, ide értve a szállásbért és az általa felvett segédjegyzőt, 700 frtban állapittatott meg.

5. A közgyám a községtől mi javadalmazásban sem részesül, miután részére az árva vagyon kezelése után a 6% bizonyos része törvényhatóságilag biztositva van.

6. A pénztárnok évi fizetése 80 frt.

7. Az adószedőé 120 frt.

8. Rendőrbiztosé 250 frt és ruha.

9. A hajduk évi fizetése egyenkint 150 frt és ruha, mely 3 egyén évi ruházati költsége 250 frton túl ne terjedjen.

10. A felső toronyi harangozó évi fizetése 52 frt.

11. Az alsó toronyi harangozó évi fizetése 40 frt.

12. Az órás évi fizetése 50 frt.

13. Az orvos évi fizetése 100 frt, mely a kórházi alapjövedelemből fizetendő.

14. A fentebb elősorolt elöljárók — a jegyző kivételével — ha egyes lakosok magán ügyeiben fáradoznak, az érdeklett féltől időnként meghatározandó dijt huznak.

RÁDY GYÖRGY,
választm. jegyző.

Hirek.

— ***Esztergomból*** irják nekünk, hogy Trefort Ágost minister ur aprilis 30-ikán oda érkezett s a város minden tanintézetét meglátogatta, még az ovodákat is beleszámitva; kedves, megnyerő modora nagy hatást gyakorolt s nem feledik a polgárministert, ki oly meglepő

Folytatás a mellékleten.

— Luimperbe!

— A fogságba tehát?

— Lehet, azon nem törődöm én, nekem önt a hatósághoz kell szolgáltatnom.

— Istenem! mit tettem én?

— Az esküt megtagadta!

— Parancsnok ur!

— Semmi vonakodás! el vele, parancsol a brigadeur, s a plebános vállára teszi kezét.

Az öreg megdöbbent. A tömeg közt zúgolódás tört ki, s a legénység előtolulván, a pap és az osztály-parancsnok közé veték magukat.

Az öreg Avon is ide sietett most, kezében furkós botját szoritva.

— Fiuk, szeretett marquis urunkat méreggel megeteték, s most plebánosunkat is elakarják rabolni. Tűrhetjük mi ezt?

— Nem, nem, kiálták egyhangulag a parasztok. Tömöttebb kört huzzunk.

A parancsnok trombitására parancsolt, hogy támadót fújjon. Ez engedelmeskedett. Ekkor elővette a departement parancsát és fenhangon felolvasá, mire egy kevés csend lőn.

A parancsnok használni akarván az alkalmat, a lelkészt körbe fogni parancsolá, de a parasztok reá rohantak és plebánost elvevék.

— Es erőszakos ellentállás! kiált dühösen s nyergébe ugrott, de látván mégis, hogy embereivel, habár kellő fegyverzettel birnak is, ennyi népnek ellent nem állhat. Ujra szólt:

— A nép, a király, a törvény nevében parancsolom nektek, engedelmeskedjetek.

— Nem, nem! Kiáltának a parasztok.

— Gyermekeim, kérlek, engedelmeskedjetek, szólt a lelkész, hangja azonban a lárma által elnyomatott. Látta, a gyermekek mint hozzák atyjok védelmére a botot, vasvillát, s több eféléet.

A brigadeur parancsolá a kardkihúzást, ezek csörögve villantak elő hüvelyeikből. A parasztok kissé visszahuzódtak. A pillanat veszélye megérkezett. E perczben ujolag hallatszott a patkók zöreje, — s egy uj osztály érkezett meg a katonaságtól, pedig már az elmaradt hat vitéz is ide vágtatott.

— Csendőrök, kiált a parancsnok, vagdaljátok szét e csoportot.

— Le a csendőrökkel! volt a viszonfelelet. Le a kékekkel! Éljen a lelkész! Le a constitutióval!

— Ah, ti akarjátok a lázadást kezdeni! kiált alhadnagya a másik osztálynak. Ügyeljetek, a lázadó foglyokat soraitokba vegyétek!

A csendőrség a tér közepét foglalá el. A parasztok minden közlekedést elzártak. Az összeütközés elkerülhetetlen volt. Az asszonyok sirtak, gyermekeik kiáltoztak, a parasztok hidegen s csendesen kaszákkal, fegyverrel, vasvillák- és dorongokkal felfegyverkezve voltak, s nyugodtan várák a lovasok rohamát. A lelkész, kin a katonaság nem birt hatalmat venni, a templom főajtajánál térdelve imádkozott.

Avon, midőn látá, hogy a katonák soraikat rohamra összehuzzák, lakására rohant.

— Avonne!

— Atyám! szólt a leány reszketve.

— Hol van Jahoua?

— Penmarkban!

— Mikor jön vissza?

— Már rég várom!

— Hallgass meg gyermekem, folytatá az öreg, mi közben fegyverét a falról leveve. Hagyd el a házat a kerten keresztül, a keresd fel az országutat Penmark felé. Menj Jahoua elé, mond neki, siessen, oly derék legényre szükségünk van.

— Nagy Isten! tehát megütköznek!?

— Alkalmasint!

— Atyám, oh atyám, vigyázz!

— Légy csendes leányom, engedelmeskedjél, tégy ugy, mint mondám.

— Igen, atyám, s homlokát csókolásra engedve, meghajolt. Avon szeretettel átkarolá és kivezeté az udvarajtón.

— Igy legalább biztonságban lesz! gondolá a jó öreg és a többiekhez sietett.

* * *

Negyedórával előbb, hogy a csendőrség jöve, nyargalt Jahoua a fekete kőuton át, semmit sem gyanitva. Jó kedélylyel volt, dalolt, fütyült, amint kedve szerint jött.

Már meglátta a fousnani tornyot, midőn egyszerre lova nagyot horkant, megáll, majd ágaskodik, prüszköl. Jahoua szót néz és az ut melletti árok bokrai közöl Keinec bontakozik ki, arcza halovány volt, szemei villogtak.

Jahouának semmi fegyvere nem levén, mint lovag-vesszeje, megijedt, mert Keinec kezében puskát tartott.

Pár perczig e két ember mozdulatlanul maradt, szemközt állva egymást merően nézegeték.

Jahoua bátor volt. Tudta, hogy ellenségével élet-halálra vivni fog, de most mindamellett nem tudta, mit tevő legyen! de azért külseje semmi félelmet sem árult el.

— Mit akarsz Keinec? Kérdő erős hangon. —

— Boszúm véghezvitelét. Nem félsz?

— Mért féljek?! Mi szemem re vetni valód van, hogy boszúról beszélsz?

— Igy mersz beszélni Jahoua! Szükséges emlékezetedbe hoznom Avonne esküjét és hűtlenségét!?

— Keinec, csendesedjél, én már rég kerestem az alkalmat veled, tanuk nélkül, szólani.

— Te? Kérdő a matróz csodálkozva.

— Igen, mert szükséges, hogy értsük meg egymást; Avonne szerencséje és nyugalma függ attól. — Keinec, te engem vádolsz, miszerint én vagyok oka mindennek, pedig csalódol. Aztán Avonnet vádolod, hogy esküjét megtöré! Mindkettőnket boszúddal fenyegetsz, s hogy e gyalázatos tetted eddig elnem követéd, Isten őrködésének tulajdonitom. S csodálom, ha még tovább is táplálod magadban e szándékot; mondd, igaz az?

— Igen!

— Gondold meg Keinec, midőn ily bűnt akarsz elkövetni: Mit tettem én ellened? Nem tudom. Te holtnak tartattál az egész országban. Én megláttam Avonnet s megszerettem.

Keinec fegyveréhez kapott, de Jahoua nyugodtan folytatá:

— Ellened tettem eh ezzel, midőn nem tudtam, hogy élsz még? Avonne maga részéről rég megsiratott, ő tégod annyi év után elveszettnek gondolt! Kivánhatod, hogy ő fiatal és szép korában örökös magányra itélje magát!?

— Jahoua! én nem azért lesteleк, s nem azért jövök szembe veled, hogy különféle leczkéket hallgassak végig, hanem boszúm töltsem rajtad.

— Mint látod, fegyvertelen vagyok, igy csak rablógyilkos támadhat meg.

(Folyt. következik.)

bizonyságát adta a korigónyelte kellékeknek. A herczegprimásnál fényes ebéd volt, a két főur pohárköszöntéséből a legmagyarosabb nyilatkozat tükröződött vissza. Örvendetes hirképen irja tudositónk, hogy Trefort minister ur ott egy főreáltanoda létesitését megigérte.

— ***Pallavicini Hypolit,*** őrgróf, honvéd-lovas-főhadnagy, a városunkban s vidékünkön állomásozó összes tisztikar egyik közszeretet- és tiszteletben álló tagja, s z á z a d o s s á neveztetett ki.

— ***Uj utcza.*** Lapunkban emlitve volt, hogy az izr. hitközség telken uj utcza megnyitása terveztetik; a képviselőség erre nézve május 1-én tartott ülésében egyhangulag elhatározta annak klinkerezését olyformán, hogy a költségek felét a hitközség maga ajánlotta meg; valószinüleg még ez év folytán keresztül is vitetik.

— ***Ugyanezen*** ülésben a városon keresztül vonuló államutak szándokolt megszüntetése ellen küldöttség neveztetett ki, hogy a ministerek, országgyülési s más befolyásos egyéneknél terjeszszék elő a szándék hátrányát, gazdasági, kereskedelmi s strategiai szempontból. Egyuttal ez érdemben az országgyüléshez kérvény intéztetik.

— ***A városi*** irnokok fizetése 85 frttal emeltetett.

— ***Május*** 1-ső napjának hajnalán taraczkozás és zeneszó keltett fel álmunkból, kellemesen esett ugyan, de azon fanyar gondolát tette az ártatlan élvet keserüvé, hogy az april utolján jött fagy nagy és sok kárt tett. Felkelve pedig, arról győződtünk meg, hogy a hús árát rögtön 3—4 krajczárral felemelték; valjon nem lehet e kényekedésbe senkinek se bele szólni? Hirlik, hogy a zsemle is két krajczárról három krajczárra emeltetik. Általában minden élelmi szernek felszökkent az ára.

— ***Perlakról*** irják nekünk: Folyó évi aprilis hó 27-ről 34-ik számu „Zala-Somogyi Közlöny"-ben azt olvastuk, miszerint Kollay Rókus, szolgabiró ur — állitólag — hivataláról lemondott volna. Ugy hiszszük és bizton reméljük, hogy Kollay Rókus szolgabiró ur, aki köztünk nevelkedett föl — és aki minket mindon tekintetben ismer, viszont akit mi szeretünk, és mondom, épen most, mikor reá legnagyobb szükségünk van — nem fog jelenlegi hivataláról lemondani. Kérjük a tettes szerkesztő urat, sziveskedjék becses lapjában a reánk jövő megyei gyülést nevünkben nyilvánosan megkérni, miszerint az — Kollay Rókus szbiró ur irányában tekintettel lenni méltóztassék. Muraköziek.

— ***Nemes-Vidon*** május hó 14-én a szakácsi égettek fölsegélyezésére hangverseny tartatik.

— ***Csiga-sürgöny.*** Curiosumképen közöljük, hogy szerkesztőségünkhez apr. 30 án egy sürgöny érkezett, feladatott Siófokon délelőtt 10 óra 50 perczkor, melyben egy jó barátunk kér fel bennünket az indóháználi talkozásra, s ennek két óra előtt kellett volna megtörténnie, azonban a sürgöny 1 óra 50 perczkor érkezvén Kanizsára, 2 óra 25 perczkor kaptuk meg. Mind ennek oka, mint halljuk, a huzalok rosz állapota.

— ***Veszedelemben*** forgott a napokban a helybeli főgymnasium köztisztelotü igazgatója; ugyanis a Csengery-utczában tette sétautját, midőn a takarékpénztári épület mellett haladt el a Marschal-féle bolt előtt a járda, szinte állandóan bevett szokás szerint, butorokkal tele levén, az utcza közepére kelle kitérnie; de ekkor az utcza mindkét végéről sebes vágtatva hajtották a basni kényelem s nobátsd-virággá emelt falusi paraszt kocsisok; különös szerencse, hogy a városi fuvarosok lassabban hajtottak s ezek kocsijánál vonhatta meg magát, e megdöbbentő körülmény sürgetőleg indit bennünket, hogy a városi kapitányság erélyes intézkedését komolyan kérjük; a járdák tele rakása ninčs rendjén, azon az összes közönségnek joga van kényelmesen s életveszély nélkül járni.

— ***Sok oldalról*** veszszük a leverő hirt, hogy az utóbbi hideg időjárás a szőlőkben nagy kárt tett, a gabnanemüekben szórványosan szinte tetemes a kár.

— ***A szákányi*** déli vasutállomásnál levő hivatalnokok ellen nagy a pannasz, először, másodszor és harmadszor, mert egy szót sem tudnak magyarul.

— ***Veszprém strickol.*** Sajátságos időket élünk, most már nemcsak az iparososztály strickol, hanem a publicum is, a sütőmesterekkel szemben, — ez utóbbiak jónak látták maguk közt elhatározni, hogy az eddigi apró zsemlék helyett még apróbbakat süssenek, s a 10 krért adott 6 db sütemény helyett csak 5-öt adjanak, — természetes, hogy e jó inditvány in omini consensu elfogadtatott — de természetes következése más meg a közönség részéről szinte nem lehetett, minthogy maguk elkezdték saját házaiknál reggelihez való kalácsot sütni, mely gazdaságosabb is, s a pékek süteményeikot ezzerint kellő mennyiségben el nem adhatták, mai napon már az előbbinél nagyobbak voltak láthatók.

— ***Fehérmegyében*** a honvéd-ujonczok oly nagy mennyiségben vannak, miszerint nem képesek ott őket kiképezni, hanem egyrészét, számszerint 80-at, a veszprémi zászlóaljhoz küldött a kerületi parancsnokság, kiképeztetés végett.

— ***Stiglicz*** régiségi mütárlata Fejérvárvárról Veszprémbe érkezett, meglepő mennyiségben látható nála a világ minden nemesfajú köveiből, durva és köszörült alakban, érmek, s mammuth fogak, s egy kidolgozott emberbőr, — legfigyelemre méltóbb azonban három, Afrikában ezelőtt 2000 évvel guggoló helyzetben eltemetett egyén, kik salétromos földben levén, megtartották fogaikat, körmeiket és hajukat, a bőr természetesen egészen fekete, és száraz alakban van a csontokra tapadva, nagy figyelmet költött még a három indus-főnök fejei, melyeken még a tetovirozás is látható, csatákban estek el, s a fejeken kapott sebhelyek igen jól láthatók ma is, — végre egy gypszkoporsóban elhelyezett mumia, mely 2600 éves, a tulajdonos birtokában levő hitelesitett okmány szerint.

— ***Tárgyaló terem.*** A n.-kanizsai kir. törvényszék bünfenyitő osztálya előtt f. évi május folytán a következő bünperek vonatnak tárgyalás alá: Május 8-án Unger József és társai ellen sikkasztás, hamisitás és zsarolási bünperben végtárgyalás. — Farkas Károly és társa ellen tolvajlási bünügyben végtárgyalás. — Bali György elleni sulyos testisértés és tolvajlási bünügyben végtárgy. (Előadó: Gózony Ferencz, kir. törvszéki biró.) Május 9-én Gyöpös János sulyos testisértési bünperében végt. — Szovár András elleni tolvajlási bünügyben végtárgy. — Bicsik János és társa ellem lótolvajlás és könnyü testisértési bünügyben végtárgy. — (Előadók: Gabelics J. és Gózony F., kir. törv. birák.) Május 15-én Szita Józset és Tislér György, hamis okmánykészitők elleni bünperben végtárgy. — Horváth István és társa ellen vsertéstolvajlási bünperben kir. táblai itéletkihirdetés, — Bálint Domonkos és társai elleni bünperben kir. táblai itélet kihirdetése. — Kun, vagy Kása Dániel elleni sulyos testisértési bünügyben kir. táblai i. k. (Előadó: Gózony Ferencz, kir. törv. biró.) Május 16-án Szlavecz Ferencz és társai elleni sulyos testisértési bünügyben végtárgy. — Ehrlich Veronika elleni gyermekvesztési bünperben legfőbb itélőszéki itélet kihirdetése. — Pap Illés és társa elleni lótolvajlási bünperben kir. táblai i. kih. (Előadó: Gózony F., kir. törv biró) Május 23-án Horváth József és társai elleni sulyos testisértési bünügyben végtárgyalás. (Előadó: Gabelics Imre, kir. torv. biró.) A fentirt nyilvános üléseken résztvenni ohajtó közönségre vonatkozó utasitások, a már ismertek. Kiadta: Z a l a y.

— ***Marczali, april 29. 1873.*** Hogy mily háladatlanok a jelenkor szinészei, (tisztelet a kivételeknek) tapasztaltuk azt mi, marczaliak — és annak környéke. Szuper Károly, szinigazgató ur, egy év óta folytonosan zaklatta a marczaliakat avégett, hogy ő szintársulatával hadd jelenhessen meg pár havi előadásokra; — első izben ugyan jelenlegi vendéglősünk elutasitá abbeli kérelmét, hogy szini előadásait a jelenlegi kávéházban tarthassa, — de miután Szuper K. ur ezek után sem szünt meg kérelmével, hanem folytonosan csak Marczaliba akart jönni, felhivatott tehát, hogy jöjjön el személyesen, s csinálja meg a bérletet. Miro Szuper K. ur megis jelent, s dicsekvés nélkül legyen mondva, e kis mezővárosban, az intelligens közönség számához képest, meglehetős számu bérlet jött össze, mind magából Marczaliból, mind a körülötte fekvő falvakból; mely bérlet megtörténtekor Szuper K. ur kinyilatkoztatta, hogy ő okvetlen megfog jelenni szintársulatával a böjt első napján, azaz 1873. évi február 26-án megkezdendi előadásait, — mely határozatba a közönség bele is egyezott, sőt kimondotta, hogy február 20-tól kezdve tartja meg a bérletet. Megjött 26, de megjött márczius hónap is, s szinészeink mégsem jöttek meg, — egyszer csak kapunk egy levelet Szegszárdról Szuper K. urtól, amelyben irja, hogy ugy látta jónak, előbb Kaposvárról Szegszárdra, és Szegszárdból Marczaliba jönni; tehát kéri a közönséget, a bérletet april 26-ikára tartani fent, mivel april 26-án okvetlen megkezdendi előadásait; — sőt mi több, előleges szinházi jelentéseket is küld, e mellé csatolván egy levelet, melyben becsületére fogadja, hogy eljön, kitevén benne, hogy a bérletre tettes Klazer Gyula urnál előfizethetni. Most tehát hittük, hogy csakugyan megjön a várva-várt szintársulat; de sajnos, hogy ezen magyar kifejezéssel kell élnem, Szuper K. ur másodizben is megrágta a szijjat. Végül azzal zárom be levelemet, hogy a nevezett szinigazgató ur mindenhol ugy tartsa meg adott szavát, mint mi nálunk, akkor jobb lesz, ha ma — nem, hát holnap mondjon le a szinigazgatói pályáról, mert ily tett csakugyan nem válik dicséretére, — különben megismertük most Szuper K. urat, kopogtathat még egyszer Marczaliba, de hiszem, hogy többé a közönség nem hagyja magát rászedni. Szabó János.

— ***Rövid hirek.*** A nemzetközi kiállitást ő Felsége máj. 1-én megnyitottnak nyilvánitá. — Ugyanez alkalommal Károly Lajos fhg., Auersperg ministerelnök- és Bécs város polgármestere által, ő Felsége üdvözlő beszédekkel fogadtatott. — Körösmegye pénztárnoka 17,000 frtot sikkasztott el. — Esztergom városa az ebadót életbe léptette. — Portó-Ricoban a rabszolga felszabaditási törvény elfogadtatott. — Berlinnek 8 vaspálya udvara-, 43 piacza-, 634 utczája, 24 szinház-, 29 plebánia- és 48 temetője van. — Bismarck herczegi diplomája 6 hónapon át készült és 6 lapra terjed. — Gr. Benyovszky Zsigmond, meghalt. — Az állandó népszinház nem a Teréz-, de a József-városban lesz épitve. — Az ezüst árkeletpótlék máj. hóban $7^1/_2$%-kal számitandó. — Galicziai ministernek Zimialkowski neveztetett ki. — Pécs 30 év alatt 10,000 lélekkel szaporodott. — A carlisták több vereséget szenvedtek. — A jánosvölgyi 10—14 éves fiukból álló zenekar jelenleg Szegeden müködik. — A reichenhalli uj szinház, melyet jun 1-én akartak megnyitni, leégett. — Tolna- és Baranyában több segédlelkész szabad idejében segédtanitóskodik. Követésre való példa! — Herbeck, a bécsi operaház igazgatója, veszélyes beteg. — Gr. Szapáry Gyula, belügyminister, Hevesmegye tisza-abádi kerületében képviselőnek választatott. — A Párma ezred már bevonult Budára. — Madridban a kormány elhatározta a nemzet gyülés feloszlatását.

— ***A magyar központi bizományi iroda budapesten.*** Gyakran történik, hogy valakinek Budapesten bárminemü teendője van, s azt elfoglaltatás, távolság, csekélység s más egyéb okok miatt személyesen el nem intézheti. Mindazoknak ajánljuk gyorsan, pontosan eljáró és felette mérsékelt dijt igénylő irodánkat, mely a legnagyobb készséggel minden néven nevezendő, a becsületességgel megférő még a legcsekélyebb ügyet is felelősség terhe alatt magára vállal és teljesit.

Hogy irodánk minden tekintetben megfelelhessen a t. ez. közönség igényeinek, gondoskodva van arról, hogy minden ügy szakember által végeztessék, miért is irodánkban jogtudósok, technikusok, kereskedelmi, gazdasági és szakemberek alkalmaztattak.

A legkisebb, ugyszólván érték nélküli megbizás ép oly pontosság- és gyorsasággal teljesittetik, mint a legnagyobb.

Könnyebb tájékozás okáért felemlitjük itt a leggyakrabban előforduló teendőket és az azokért járó dijakat, u. m.:

1. Egyszerü sürgetések, tudakozódások vagy beadványok eszközléseért (ha ezek egy óránál több időt nem igényelnek) ministeriumok, törvényszékek, vasuti hivatalok, polgári és katonai hatóságok, hitelintézetek, testületek, ügyvédek s más magán egyéneknél 1 frt.

2. Folyamodványok és más egyéb ügyiratok szerkesztése, franczia, angol, olasz stb. forditások eszközlése, — rajzok készitése, másolatok vétele s hasonló teendőkért, ha azok egy fél óránál több munkaidőt nem igényelnek — 1 frt — nagyobb teendők előleges megállapodás szerint a lehető legmérsékeltebb dijért.

3. Bármilyenemü czikkeknek megrendelése, bevásárlása, (a legcsekélyebb ügy is gyorsan és pontosan teljesittetik) vagy továbbitásáért 5 frt értékig 20 kr. — 5 frton felül az eljárásért minden frt után 1 kr. dij fizetendő. Megjegyezzük, — hogy az iroda a megrendelőnek mindenről eredeti számlát küld, egyszersmint szavatosságot vállal minden bevásárolt tárgynak megrendelés szerint való jósága- s valódiságaért.

4. Kölcsönök eszközléseért (5 frton kezdve a legnagyobb összegek erejéig) jó hirnevü pénzintézetek- és privát egyéneknél 20 frtig 5 %. 20 frton felül 100 frtig 2%, 100 frton felüli összegektől 1% az intézet eljárási dija.

5. Budapesten nem lakóknak, kik bárminemü alkalmazásra egyéneket keresnek, — nemkülönben olyanoknak, kik alkalmazást keresnek, az iroda közbenjárását felajánlja.

6. Előleges megrendelés folytán nagyobb s kisebb lakások kibérlésére, szállások megrendelésére, rövid időre akár privát házakban, akár vendéglőkben, az iroda készséggel ajánlkozik.

7. Bárminemü tárgyaknak eladását, nemkülönben elárusitandó czikkekből állandó raktárt elfogad.

8. Az irodának óriási kiterjedésü levelezése igen alkalmas hirdetések terjesztésére, — melyek a hirdetőre nézve sokkal előnyösebbek és nagyobb hatással birandnak, mint ujsági lapokban; — elhatároztuk ezért leveleinket ugy intézni, hogy azoknak 3-ik és 4-ik oldalán, nemkülönben a levélboriték hátlapján hirdetések a feladók kivánata szerint 3—4, sőt tizenkét hónapon át folyvást a közönség szeme előtt leszunk.

Ezeket a t. ez. közönség tájékozhatása végett felemlitettük. — Itt fel nem emlitett bárminemü, a becsületességgel megférő teendőket az iroda szivesen elvállal s csekély eljárási dijért teljesit

Az első m. közp. bizom. iroda
BUDAPESTEN,
Lipótváros, Mérlegutcza 4. sz.

☞ Mindazok, kik kérdőleveleikre választ kivánnak, kéretnek 20 krt, nemkülönben az eljárási dij legkisebb összegét is készpénzben, vagy levélbélyegben mellékelni. Bérmentetlen levelek el nem fogadtatnak.

Papirszeletek.

Az ördög a férfi — vagy a nőnemhez tartozik? Egy ur ez utóbbit állitá, mert a csábitás mesterségét gyökeresen érti. — En pedig azt állitom — jegyzé meg egy nő, hogy a férfinemhez tartozik, mert szarvakat visel. Mindketten tévedésben vannak, válaszolá nevetve egy jelen volt ur, az ördög változatja nemét s szükségletéhez képest, ő h e r m a p h r o d i t a!

— Hány éves ön, kisasszonykám? kérdé egy ur bizonyos bankár leányától. — Tizenöt, volt a válasz. — Tizenöt, akkor nemsokára mamája hóna alá fog nyulni. — Ah nem, az nem fog megtörténni, válaszolá a kis bohó, — a mama nagyon csiklandós a hóna alatt.

— X . . . . ügyvéd egyedüli foglalkozása abban áll, hogy barátait kiházasitja, rendesen azonban kevés szerencsével. — Ugyan mi ördögbe avatkozol ilyen dolgokba? — kérdé tőle nem rég egy benső barátja. — Hogyan? hát te nem érted, felele neki X . . . . . hiszen midőn barátaimat kiházasitom, klienseket teszek szert; e pillanatban is több mint ötven válóperem van.

Egy b e r l i n i humoristikus lap következő jelentést hoz: „Homman herczegnő Kasselből elutazott, minden értékes vagyonát magával vivé; férje, a választó fejedelem, hon maradt."

Placziárak

Nagy-Kanizsán, 1873. évi april hó 30-án. Gabonaneműek: alsó austr. mérő szerint Buza 87—91 font [illegible] 87 font 5.60 kr. Rozs 74—78 font 4.— kr. Árpa serfőzésre 68—70 font 3,50 kr. Árpa etetésre 3.40 kr. Zab 2.— kr. Repcze —.— kr. Lisztneműek: bécsi mássa szerint. Liszt leginomabb 18.— kr. Zsemlieliszt 13.— kr. Fehér kenyérliszt 11.— kr. Fekete kenyérliszt 8.50 kr. Buzadara 18 — kr. Rizs 20.— kr. Huvelyesek: alsó austr. mérő szerint: Borsó 8.— kr. Bab 4.— kr. Lencse 8.— kr. Köles 6.50 kr. Hajdina (pohánka) 4,20 kr. Kukoricza 4.— kr. Burgonya 1.60 kr. Hus: bécsi font szerint. — Marhahus 26 kr. — Disznóhus 32 kr. Juhhus — kr. Borjuhus 26 kr. Zsirfélék: bécsi font szerint. Disznózsir 50 kr. Marhazsir 60 kr. Szalonna 45 kr. Szappan 24 kr. Lampaolaj 36 kr. Stearingyertya 65 kr. Faggyu-gyertya 32 kr. Bor: alsó austr. akó, 40 pint szerint. Ó-bor 16 — kr. Ujbor 10.— kr. Sör: alsó-austr. sörakó, 42 pint szerint. Legmagasabb 7.— kr. Legalacsonyabb 6.— kr. Tüzifa: bécsi öl, 30 hüv. hosszu szerint. Bükkfa 14.— kr. Tölgyfa 10 — kr. Kőszén egy bécsi mássa szerint 10 kr. Faszén egy mérő 10 kr. Bécsi mássa szerint. Széna 2.— kr. Szalma 1.20 Napszám: egy férfi élelmezéssel —.— kr. élelmezés nélkül 1.— kr. Egy nő élelmezéssel —.60 kr. élelmezés nélkül —.70 kr. Egy gyermek élelmezéssel —.30 kr. élelmezés nélkül —.40 kr.

Keszthely, máj. 2. 1873. Buza 6.30—6.60 kr. Rozs 4.——3.90 kr. Árpa 3.10—3.— kr. Zab 2.——1.90 kr Kukoricza 4.—3.80 kr. Repcze 7.50—7.— kr. Marhahus fontja 26 kr. Borjuhus fontja 26 kr. Disznóhus fontja 28 kr. Ujbor akója 10 frt. Óbor akója 14 —— frt Keményfa öle 14—— frt. Széna mássája 1.30 kr. Szalma m. 90 kr. Termények állapota: Termények állpota: Az april hó 28-án reggelre a lapályos helyeken a szőlő elfagyott. Rozs, buza és repcze igen szépek. Időjárás: változó.

Érték- és váltófolyam május 3.

5% metaliques 70.40; 5% nems. kölcsön 72.90; 1860-ki álladalmi kölcsön 102.50; bankrészvények 943; hitelintézeti részvények 325.25 London 322.—; magyar földtehermentési kötvény 180.25; temesvári földtehermentési kötvény 80.25; erdélyi földtehermentési kötvény 78.25; horvát-slavon földtehermentési kötvény 82.—; ezüst 107.85; cs. kir. arany .—; Napoleond'or $8.73^1/_2$.

Heti naptár.

Május 4-től 10-ig 1873.

Hó- és heti-nap		Katholikus naptár	Protestáns naptár	Hold ulj.
18	Kis dő mulva látni fogtok engem. Ján. XVI.			
4	Vasarnap	E 3 Jubil	E 3 Jubil.	[illegible]
5	Hétfő	Pius p.	Pius, Jámb.	[illegible]
6	Kedd	János f.	János	[illegible]
7	Szerda	Gizella	Gizella	[illegible]
8	Csütörtök	Mihály a.	Ákos	[illegible]
9	Péntek	Gergely	Gergely	1 ☾ 3
10	Szombat	B. Antal	Hermina	2 ☾ 1

Felelős szerkesztő: **Báterfi Lajos.**

Nyilttér.

Idült vagy kezdetleges
titkos betegségeket és
tehetetlenséget

hasonszenvi gyógymód szerint gyógyit dr. Ernst L., Pesten, bálványutcza 6. sz. 2. em. 16. ajtó. Rendelési idő délután 2—6 óráig.

E betegségek gyakran, hogy azonnali eredmény éressék el — könnyelmüen nagy adag jód vagy kénesővel kezeltetnek. Az igy gyógyultak azonban a legborzasztóbb utóbajoktól támadtatnak meg; annyira, hogy a könnyelmü gyógykezelés miatt késő vénségükig szenvednek. Ily veszélyek ellen menedéket nyujt a hasonszenvi gyógymód, mert nemcsak a legrégibb bajokat meggyógyitja, de hatása oly jótékony, hogy utóbajoktól félni nem lehet. Az életrend mellette oly egyszerü, hogy mindenkitől megtartható.

☞ Levélileg is eszközöltetik rendelés.

Testgyakorlás és tánctanitási hirdetmény.

Alólirogyzott tisztelettel ajánlja magát a nagyérdemű közönségnek, nevezetesen gyermekek s felnőtteknek a

testgyakorlás és tánczművészetben

való alapos oktatására.

Hogy mennyire fejleszti a erősíti mindkettő a testet, az utóbbi, nevezetesen a tánctanitás mennyire szükséges kellőke a művelődésnek, azt alig szükséges többé példákkal igazolni; mivel 14 év óta reámbizott tánczискolám bevan ismerve, hogy általa nyert a test mozgásában azon sajátszerű, kecsteljes könnyűséget, a társaságokban oly élvezetek tényezőjévé válik, melyeket a táncolni nem tudó kedvetlenül nélkülözni kénytelen. – Midőn ennek elsajátítására alkalmat nyujtani szándékom, tisztelettel megjegyzem, miszerint a tánczтанitás nálam minden divatban levő BEL- és KÜLFÖLDI TÁNCZNEMEKKE kiterjed, melyek alapos módszerem nyomán könnyen betanulhatok. (A tanitás már 5 éves korú gyermekekkel kezdődhetik.)

A táncztanitási díj havonkint 4 frt.

Egyszersmind bátor vagyok jelentení, miszerint FÉNYKÉPÉSZETTEL is foglalkozván, igen kielégitő fényképeket a legjutányosabb áron készitek.

Midőn magam czéknel fogva a t. cz. szülők s a kétnemű ifjuság becses figyelmébe ajánlanám, a becses pártfogásukat kérném, egyszersmind biztositom, hogy azt kérdemelni leend tőtörekvesem.

(1049–2)

Reiner Elias,

(a aradi szülj.) gyakorló tánczmester és fényképész.

Tánczискolám iránt: A „ZÖLDFA" vendéglő toromében esti 7 órától 9-ig.

Ingyen,

sőt levélbeli kivánatra

még bérmentve is!

kézséggel szolgáltatik mindenkinek

leggyönyörübb női ruhakelmék

nagy választéku mintagyűjteményével

HAMBURGER ADOLF

divatárukereskedésében

PEST, uri-utcza

1 sz szám.

HIRDETMÉNY.

A pesti papnövelde kis-komáromi uradalma részéről közhirré tétetik, hogy a kis-komáromi belső majorban (1046–1)

22 darab hizott marha

eladásra felállittatott, s melynek megtekintésére a venni szándékozók ezennel meghivatnak.

Kis-Komárom, 1873. évi april hó 22.

Az urad. tisztség.

JÓ ES OLCSO!!

KOPFMAHLER KÁROLY,

órás Nagy-Kanizsán.

Ajánlja legjobban felszerelt óraraktárát, hol mindennemű, jól szabályozott óra nagy választékban, egy évi jótállás mellett kapható. Számtalan zsebben legfinomabb minőségben. A cs. kir. arany- és ezüstbélyegző-hivatal által megvizsgálva.

	forint.		
Ezüst henger órák, 4 köre	9 – 12	Valódi Remontoir, szabadalmazott külön mutatómüszerrel	22 – 25
ugyanazok kettős fedéllel	14 – 16	ugyanaz kettős fedéllel, jegezet üveggel	32 – 38
ugyanazok jegezett üveggel	14 – 16	Igen finom nőt. aranyórák, 3 sz.	
Valódi angol horgony	16 – 19	arany ból, 4 rubinnal	25 – 28
ugyanaz kettős fedéllel	18 – 21	ugyanaz, zománczozott	27 – 31
ugyanaz jegezett üveggel	17 – 21	ugyanaz, jegezett üveggel	25 – 29
ugyanaz kettős fedéllel	20 – 25	Női órák kettős fedéllel	40 – 46
Valódi Zehnaün Remontoir horgonyóra, a fülénél felhuzandó	28 – 33	ugyanaz zománczozva	50 – 61

Arany Remontoirórák . . . . . 70 – 80 – 90 – 100 frtig.

Vadász és dolgozó Remontoirórák talmiaranyban, 14 frtól felfelé.

Ébresztők, igen jól járók, darabja 6 frt 50 kr.-tól felfelé . . 20 frtig.

Ingaórák naponként felhuzandók . . . . . 10 – 13 frtig,

„ minden nyolcz napban felhuzandók . . . . 19 – 23 frtig,

ugyanaz, órát és felórát ütők . . . . . 30 – 40 frtig,

ugyanaz, negyedórát ütők és ismétlők . . . . . 48 – 70 frtig;

hónapszabályozók . . . . . 28 – 39 frtig.

Javitások egy évi jótállás mellett a leggondosabban eszközöltetnek, **vidéki megrendelések** előre beküldött összeg, vagy utánvét mellett pontosan megküldetnek a **nem tetszés szerinti órák** minden szó nélkül becseréltetnek. Régi órák becseréltetnek s elfogadtatnak. Minden tőlem vásárolt órához egy igen csinos talmi-aranylánczot és **jótállási barczot** ingyen adatik. (94–73)

Jutányos, szép, és jó!!!

már régóta az én „Jelszavam",

melyet daczára annak, hogy valamennyi papirgyár és a munkaerő 25% áremelést nyert, ezentul is követek, és azért bátor vagyok árumat a régi mesczerű jutányos árak mellett ajánlani: (850–15.)

100 db tátogató jegy, 5 perez alatt elkészitve	– frt	50 kr.
100 „ levélpapir névvel vagy kezdőbetükkel	– „	50 kr.
100 „ „ „ fekete nyomás	– „	70 kr.
100 „ „ „ borítékkal szép papirtokban	1 „	– kr.
100 „ üzleti levél névvel, fekete nyomás	1 „	30 kr.

egy egész rizsma levélpapir vásárlásával a név ingyen nyomatik reá.

Czimnek, eljegyzési és ezketési jegyek, tánczrendek és áruszámlák legujabb amerikai gyorssajtómon legjutányosabban készittetnek.

Irodai és czimtáblák 10 percz alatt elkészülnek, darabja 50, 80 kr. 1 frt, a legnagyobbak és legszebbek 3 frt,

urak és hölgyekre nézve, különösen utazások alkalmával igen czélszerűek.

Papir-gallér és kézelőknek tucatja 30, 35 kr;

uti-, vaczo- és irószükségletek, utitárkák, könyvtárczák zárral és zár nélkül darabja 80 krtól egész 10 – 15 ftig; továbbá: urak, hölgyek és gyermekek részére való ajándékoknak igen alkalmas különféle jutányos és szép áruczikkek.

Különösen ajánlom a divatos kettős névvonásokat és czimeket, melyek nyomógyárban levelekre és borítékokra **arany- és egyéb** szinekben legfinomabban és legszépszabban készülnek, nem különben a még mindig igen ritka francia **rococo** leveleket, névszerint: Neptun, Silhouette, Egyptien, Musique, Diabolique, Joujou, Atout, Bébé, Caméé stb. igen jutányos áron

KANITZ C.,

papir és diszmüáru-kereskedése, Dorottya-utcza 12. sz. a. (ezelőtt Deák Ferencz-utcza.)

irásbeli megbizások teljes megelégedésre és utánvét mellett azonnal teljesittetnek

Weissberger Zsigmond

Nagy-Kanizsán, a főtéren

ajánlja gazdagon ellátott *mindennemű* **sirem lékek** homokkő-, márvány- és *gránitkőből* készült raktárát.

Szintugy igen jó fajtáju *malomkövek* nála kaphatók.

Elvállal képrámázásokat stb.

(790–15)

nagy választéku

ÉRCZKOPORSÓ

raktárát belgyarázzal együtt.

Ily érczkoporsók olczóbbak a fakoporsónál, pedig tartósabbak és diszesebbek s igen ajálhatók mindazoknak, kik övékt végtisztesség tételénél szomoru kötelességet teljesitnek.

Vidéki megrendeléseknél **érczkoporsók** s ugy halottias készleteknél, történjék az bár éjjel, a legközelebbi vaspálya állomáshoz azonnal szállittatnak.

Keller Ignácz

Nagy-Kanizsán. 991–17)

Ajánlja gazdagon felszerelt urak-, hölgyek és gyermekek számára való topán-raktárát, a legjobb minőségűeket a lehető jutányos áron.

Ugyszinte figyelmébe ajánlani bátor vagyok a cs. k. katonaság a t. közönségnek, hogy megrendeléseket a legjobb bel- és külföldi bőrből elfogadok és készitek, az árt legjutányosabban számitom.

Az ón raktáromban vásároltakat kijavitásra elfogadom.

Empfiehlt sein reich assortirtes Lager aller Gattungen Herren-, Damen- und Kinder-Stiefeln von bester Qualität und zu möglichst billigen Preisen.

Ferner mache ich das k. k. Militär und verehrungswürdiges Publikum aufmerksam, dass ich alle Bestellungen von besten In- und Ausländer-Leder verfertige und prompt und billigst berechne.

Auch wird von mir gekaufte Waare zu reparieren angenommen.

Faraktár megnyitás Légrádon.

Alulirott tisztelettel jelentem, miszerint Stajerország- és Karinthiából szállitott finanyagokból

Légrádon a Mura és Dráva partján

raktárt nyitottam s mindennemű épületfa, deszka, lécz stb. azonna jutányosan és a legpontosabban kiszolgáltatnak.

Megjegyzendő, hogy t. vevőim részére a raktár mellett fekvő déli vasuton a megrendelt anyagok gyorsan s kőmyen szállithatók.

Valamint nagy-kanizsai fatüzletemben szilárd és pontos szolgálattal vagyok t. megbizóim iránt, ugy ezntánra is bizodalomra midőn fülkérném, ajánlom a nagy-kanizsai fő- és légrádi fiók-faraktáramat.

BACHRACH GYULA,

fakereskedő N.-Kanizsán.

Van szerencsém a tisztelt közönséget értesiteni, miszerint

grätzi reininghausi sört

hordók- és palaczkokban gyorsan, frissen, a legjobb minőségben szolgálom ki amerikai modorban épült sörpinczémből, azonfelül valódi s jó

sodavíz-gyáramat (1027—3)

szives figyelembe ajánlom kis és nagy üvegekben ugy szifonokban nagy és kis quantumban nálam mindenkor kaphatók.

Nagy-Kanizsán, april 1. 1873.

Wucskics J.

Hirdetmény.

A Somogymegyében fekvő *lakócsai alapitványi uradalom* részéről közhirré tétetik, miszerint a romtezményében meglevő 1872. évi termésű

3,000 mérő zab

f. évi május hó 20-án, Lakócsán, a tiszttartói irodában, délelőtti 10 órakor tartandó nyilvános árverésen — távirtatilag eszkozlendő felsőbbi jóváhagyás fentartásával, el fog adatni; mely napra és helyre a venni szándékozók elegendő bánatpénzzel ellátva, ezennel meghivatnak. — A fenti termény eladása érdemében 50 kros bélyeggel ellátott, zárt irásbeli ajánlatok is elfogadtatnak, ha azok mellé a megigért összes árnak 10%-ja bánatpénzül, és az árverési feltételek ismeretének kinyilatkoztatása és elfogadása csatoltatik, s ha azok f. május hó 19 én, esti 6 óráig a tiszttartósághoz beadatnak. Az árverési feltételek addig is a tiszttartói irodában megtekinthetők. (1058—1)

Kelt Lakócsán, 1873. évi april 30-án.

A kir. alap. urad. tiszttartóság.

URAK!

és

NŐK!

bármely állásbeliek

egy — eddigi szokásaikat és teendőiket nem háborgató — jövedelmező mellékfoglalatosságot nyerhetnek.

Ajánlatok *C. S.* alatt válasz-bélyeggel ellátva, a „Magyar központi irodához" Pesten, Mérleg-utcza 4 edik szám alatt czimezendők. (1051—1)

Doktori diplomákat

levelezés utján törvényes módon eszközöl a tudomány bármely ágában minden müvelt egyénnek, mint-tanulók-, sebészek-, fog-, szem- és nyelvorvosoknak; hivatalnokok-, tanárok, igazgatók-, iparosok- és vegyészeknek; gazdászok-, gyógyszerészek- és jogászoknak; művészek-, nyelvészek-, irók-, festők-, zenészek-, művészek- és gepészeknek stb.

Felvilágositás ingyen adatik bérmentett s következő czim alatt küldött kérdezősködésekre (1053—1)

Medicus Jersey,

(England.)

Wajdits József

könyvkiadó-hivatalában N.-Kanizsán megjelent és minden hiteles könyvárusnál kapható:

„Rajta fiuk vigadjunk!"

közkedvességű dalkönyv **nagy teljes** kiadása, mely minden eddig megjelent dalkönyvet felülmul, 50 ivre terjedő tartalommal, diszes keménykötéssel, szinnyomatú boritókkal, ára 1 frt 80 kr.; dús aranynyomás- és aranyszegélylyel, diszkötésben 2 frt 60 kr.

„Rajta párok, tánczoljunk!"

Legujabb magyar tánczkönyv. Ára 1 frt 40 kr.

„Halljuk a szép szót!"

Magyar felköszöntő (toaszt) könyv. Ára 1 frt 50 kr.

LENORMAND,

a hires czigánynő igazmondó velőkártyája

32 szinezett kártyával magyar aláirással és szöveggel. Ára 50 kr.

Postai megrendelések azonnal teljesittetnek.

Dr. J. G. POPP, cs. k. udvari fogorvos urnak,

Bécs, város, Bognerutcza 2-ik szám.

A következő posta fordultával kérem önt utánvétellel 3 üveg [illegible]zon előnyös jó anatherin szájvizből küldeni.

Tisztelettel **Kinsky Erzsébet** grófnő, szül. **Thun** grófnő.

Prága, Hiberner-utcza 7-ik szám.

Tisztelt ur! Pozsony.

Legyen oly jó és küldjön nekem az ön megilozthetlen anatherin szájvizéből postautánvétellel 12 üveget.

Tisztelettel **Zichy István**, cs. kir. kamarás.

Hosszu-utcza, 13-ik szám.

Alólirott hitelesitem a cs. kir. udvari fogorvos **Dr. J. G. POPP** urnak készséggel és az igazság érdekében, hogy az 3 anatherin szájvizét régibb idő óta használva, nemcsak jóságot, de kellemes izlést nyujt, s miért is mindenkinek a legjobban ajánlom.

Bécs. **Eszterházy Erzsébet** herczegnő.

Kaphatók: Nagy-Kanizsán: Belus József gyógysz., Rosenberg, Rosenfeld, Wellisch, J. és Fesselhoffer J. kereskedésében. — Pápán: Tschepen J., Keszthelyen: Pfisterer gyógyszerész, Singer M. Weiss A. Zala-Egerszegen: Isóó F., gyógyszerész. Kapronczán: Werli gyógyszerész. Varasdon: Halter gyógyszerész. Sümegen: Dorner Kajet. Szombathelyen: Pillich Ferencz és Rudolf gyógyszer. Határőrvidéki Sz.-Györgyön. Fibic E. C. Veszprémben: Meyr Tusskau, ugy Guthard Tivadar a Balnál. — Székesfehérvárott: Legmann A. Braun J. gyógysz. Lovas-Berényben: Heisler gyógysz. Kalocsán: Horváth K. gyógyszerész. Kecskeméten: Milhofer és Machleid gyógysz. Pakson: Florián J. gyógysz. Körmenden: Horváth J. Somzonrend gyógysz. Kaposvárott: Kohn J., Högl, Belus és Schröder gyógysz. Szegszárd: Brahany gyógysz. — Bonyhádon: Kramolin J. Szigetvárott: Harwarth, Salamon gyógysz. — Kaján: Michlitsch St. és Herzfeld fiai, ugy Herzog Ignácznál. — Pécsett: Zsolnay W. és E. Zách, Sipőkh gyógysz. Kárádon: Zadubánszky gyógysz. Marczaliban: Kiss gyógysz. — Tolnában: Graff gyógysz. — Dunaföldvárott Lukács gyógysz. — Szent-Györgyön: Nöthig. — Alsó-Lendván, Kiss gyógysz. — Rohonczon: Simon gyógyszerész uraknál.

Friedmann A. urnak Bécsben.

Az ön tehénfejő-gépe igen lényeges javitása az eddigi fejő-készülékeknek, s azokkal szemben előnyösebb, hogy a fejést gyorsabban és biztosabban végzi. Ennek alkalmazása tehát minden termelő-intézetben lényeges használhatósága végett nem eléggé ajánlható.

Tisztelettel Hölbling J. C. gazd. tanár

Gép nélkül — *Géppel.*

Tehenek, örüljetek!

[illegible] fontos mezőgazdasági fölfedezés történt, s nekem ettenni összeköttetéseimnél fogva sikerült a [illegible]

a cs. kir. osztrák birodalom részére raktárt kaphatni. Ez az

amerikai szabad. tehénfejő gép.

A következő előnyök minden fogalmat felülmulnak:

1. E kézzi [illegible] minden emberi segélyt, a az eddigiekénél oly egyszerü, hogy azt még gyermek is végrehajthatja.
2. Az önfejő a tehénre játékszerű hat, [illegible]

Ha a tehén beteges vagy tőgye dagadt, a gép nélkülözhetetlen, mert a kézzel való fejés csak tehernek a bajt, s ha nem fejhetik [illegible]

E készülék rendkívül [illegible]

E gép a legfinomabb ezüstből van készitve, ára pontos használati utasitással együtt 6 frt. 50 kr.

Kapható az egyedüli főraktárban

Friedmann A.-nál,

Bécs, Praterstrasse Nr. 26.

Óvás. Miután ezen gép jogositatlan egyénektől [illegible] az ahhoz való nemtelen érczből utánoztatik, oly érczből, mely ártalmas a teheneknek, e végből a közönséget saját érdekében figyelmeztetjük, hogy a valódi szabadalmazott amerikai fejő-gép tiszta ezüstből csupán az egyedüli főraktárban

Bécs, Praterstrasse Nro 26. kaphatók,

s azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagy kelendőség folytán a gépek árát 6 frt 50 krról 5 forintra szállithatom alá.

Einzig in ihrer Art in Europa

ist die grösste, zugleich aus [illegible] erste

kais. kön. Hof-Wäschefabrik

des E. Fogl, in Wien,

Niederlagen

25 *Mariahilf,* Hauptstrasse **25**, Stadt, Kärntnerstrasse 27. Ecke der Himmelpfortgasse, *„zum Erzherzog Karl",*

welche durch strengste Solidität und auf jedem Stück Waare mit Ziffern ersichtlichen Preis es bei ihrer Masseuproduction dahin gebracht hat, das sie dem Exporte, Engros- sowie Detailverkaufe von keinem der anpreisenden Händler Erreichbares, ausserordentlich Billiges und Bestes, unter vollster Garantie bietet und nach den Provinzen auf briefliches Verlangen Bestellungen prompt ausendet und Nichtpassendes retour nimmt.

Fogl. ***Chiffon-Hemden*** mit oder ohne Halskragen, schöner als Leinen (bei brieflicher Bestellung ist der Halsumfang anzugeben) das Stück fl. 1.60, 2, 2.50, 3—3.60. Das Eleganteste und Praktischeste.

Rumburg. Leinen-Herren-Hemden (Halsumfang anzugeben) zu fl. 2, 3, 4, 5, 6 die allerbesten.

Halskrägen, neuester Fagon, per Dtzd fl. 2, 3—4 fl. (Halsumfang anzugeben.)

Herren-Cravaten oder ***Ballonbinden*** per Stück 75 kr., fl. 1, 2 bis fl. 8.

Herren-Unterhosen zu fl. 1, 1.60, 2, 2.60—3 fl. Heftschnitt, französische, oder ungarische Façon.

Wollene ***Gesundheits-Jacken*** zu fl. 2, 3, 4, aus Seide fl. 6, 7, gepelzte oder gewirkte ***Unterhosen*** fl. 2, 3—4, Schutz gegen Gicht.

Leinen-Damen-Hemden glatt, zu fl. 1.50, 2, fein geschlungen fl. 2.50, sowie Schweizerform, ganz neue Formen mit Stickereien zu fl. 3, 3.50, 4, 5, so auch allerfeinste Leinen- und Batisthemden mit Stickerei, auch Spitzen, zu fl. 6, 8—10 fl.

Damen-Nacht- oder ***Winter-hemden*** mit langen Aermeln zu fl. 3.50, auch gestickt fl. 7—6 fl.

Damenhosen, aus Leinen, Percail, oder Barchent fl. 2, 2.50—3 fl. mit Stickerei.

Damen-Negligé oder ***Nacht-corsets*** aus feinstem Barchent zu fl. 2—2.50, aus französischem Batist mit Stickerei zu fl. 3.50, 3—4 fl. (Halsumfang anzugeben.)

Damen-Unterröcke aus Percail oder feinstem Rock-Barchent zu fl. 4, mit Stickerei-Einsätzen fl. 5, 6—8 fl.

Damenstrümpfe oder ***Herren Fussocken***, das Dtzd fl. 5, 6, 8—10 fl. die feinsten.

Damenmieder zum Schnüren (Taillenumfang ist anzugeben) zu fl. 3, 4—5 fl.

1 Dtzd ***Leinen-Taschentücher*** zu fl. 1.50—2 fl. grössere und feinere zu fl. 2.50, 3.50, 4, 5—8 fl.

1 Dtzd ***Zwirn-Battist Tücher*** zu fl. 5, 7, 9—10 fl. die feinsten.

Servietten od. ***Handtücher***, per Dtzd nur fl. 5, 6, 7—9 fl. in Damast.

1 ***Leinen-Tisch-Garnitur für 6 Personen*** (1 Tischtuch mit 6 passenden Servietten) zu fl. 5, 6, 7—10 fl., für 12 Pers. das Doppelte.

30 Ellen ***färbiges Bettzeug***, das St. zu fl. 7, 8, 9, 10—12 fl.

30 Ellen ***Handgarn-Leinwand*** gebleicht, auch Doppelzwirn ungebleicht zu fl. 7.50, 9.50, 10, 13—15 fl.

1 St. 30 ellige ⁵/₄ breite ***Rumburger Leinwand*** zu fl. 12, 13, 15—18 fl.

40—42 Ellen vorzügliche ***Weben-Leinwand*** (zu feiner Bettwäsche oder 12 Damen-Hemden) fl. 14, 15, 18, 22—24 fl.

48 ellige belgische ***Weben-Leinwand*** zu fl. 22, 25, 30—35, fl. ausgezeichnet schön.

50 und 54 Ellen unvergl. gute ***Rumburger*** oder ***Holländer Weben*** (Handgesponnen und ⁵/₄ br. zu fl. 30, 35, 40, 50—60 fl.

Briefliche Bestellungen in beliebiger Sprache aus den Provinzen werden gegen Geldsendungen oder Postnachnahme unter Garantie überallhin zugesendet. — Briefe zu adressiren: (932—16.)

E. FOGL, Wien, k. k. Hoflieferant,

Mariahilferstrasse 25.

Beim Einkaufe von je fl. 50 6 St. Batisttüche gratis.

Margitszigeti gyógyfürdő

Budapest főváros közvetlen közelében.

35° R. meleg artézi forrás, porczellán és márvány kád- ugy közfürdők zuhanykészülékkel, nagyszerű kert, kitünő leg, 200 teljes kényelemmel berendezett szoba, társalgási terem, kül- és belföldi lapok, naponta zene.

Kóralakok, — melyek ellen a margitszigeti hévviz kedvező eredménynyel használtatott:

Köszvény — az izületek, az izmok, a csonthártyák és ideghüvelyek idült csúza, idegbetegségek és pedig a) csúz, köszvény, erőművi behatás, ólommérgezés, hagymáz és diphteria után fellépő hüdések; b) zsábák; c) görcsös állapotok; d) ménszerűi bajok, görvélykór mirigydagokkal és genyedéssel, idült bőrbetegségek, csonthantalomak, angolkór, csontszú, izületi bajok, tekélyek és külsértéseket követő elváltozások: fájdalmas hegek, merevség, hűdések, hugykövek és vizelleti nehézségek, méh- és nüvelybántalmak, [illegible], havi rendellenesség stb.

Berleteknél, ugy a fürdő- és menetjegyeknek együttes váltásánál árelengedés adatik.

A szigeten lakók, ugy a fürdő, mint a menetjegyeknél, előnyben részesülnek.

A fővárossal óránként 2-er gőzhajóközlekedés.

1873. nyári idény megnyittaték május 1-jén.

Megrendeléseket lakásokra átvesz a *margitszigeti felügyelőség Margitszigeten, utolsó posta Ó-Buda.*

A MARGITSZIGET IGAZGATÓSÁGA.

1018—1) (Utánnyomat nem díjaztatik.)

MOLL A. SEIDLITZ-PORA.

E porok rendkivüli s a legeltérőbb esetekben bebizonyult gyógyhatásuk által minden, eddig ismert házi szerek között, tagadhatatlanul az első helyet foglalják el; mint az sok ezer, a császári birodalom minden részéből hozzánk küldött hála-iratok a legrészletesebben tanusitják, hogy e porok rögzött szorulásoknál, emészthetetlenségeknél, gyomorhévnél, továbbá görcsök, vese- és ideg-bajokban, szivdobogásnál, idegesség okozta főfájás, vértolulás, végül hysteriára, búkór és huzamos lányára hajlamnál a legjobb sikerrel alkalmaztatnak, s a legtartósabb gyógyhatást eredményezték.

Ára 1 eredeti doboznak használati utasitással 1 frt.

SÓS PÁLINKA és SÓ.

A legmegbizhatóbb orvosszer a szenvedő emberiség segedelmére minden belső és külső gyuladás, legtöbb betegség, mindennemű csúz-, fej-, fül- és fogfájás, régi sérvek és nyitott sebek, rák, fene, szemgyulladás, bénulás és mindennemű sérülés ellen, stb. stb.

1 palaczk ára használati utasitással 80 kr.

(939—[illegible])

DORSCH-HALMAJ-ZSIROLAJ.

A legtisztább és leghathatósabb orvosi szer Norvégia hegyeiben nem cserélendő fel a mesterségesen tisztitott halmájzsir-olajjal.

A valódi Dorsch-halmájzsir-olaj mell- és tüdő-bajoknál, scrophulus- és rachitis-betegségekben legjobb gyógyhatással van, meggyógyitja a legidültebb köszvény- és csúzbajokat, valamint az időszaki bőrkütegeket.

Ára 1 üvegnek használati utasitással 1 frt.

Raktárak Nagy-Kanizsán: Belus J. gyógysz. Lovák K. gyógysz. Fesselhoffer J. és Rosenfeld F. uraknál.

Belovárott Lakovics G.	Letenyén Kalivoda J. gyógysz.
Csáktornyán Kárász H.	Marczaliban Testl Nándor
Csurgón Kreisler Dávid	Bánok-Szt.-györgyön Fibics J. gy.
Kaposvárott Kohn Jakab	Szombathelyen Pillich Ferencz gy.
Kaproncán Werli Sánd. gyógysz.	Sopronyban Mesey András gyógysz.
Keszthelyen Wünsch F.	Zágrábban Mittelbach Zs. gyógysz.
Keresztes Breyer Jakab fiai	Cayleck J. J. gyógysz.
Kőszegen Csesinovits Istv. gyógysz.	Uzwelss Fr. gyógysz.

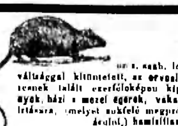

A

valódi

cs. k. szab. legujabban Ő Felsége által kiváltsággal kitüntetett, az orvosi kartól megvizsgált, s sikeresnek talált szerfőlképen kipróbált titkos szer a patkányok, házi s mezei egerek, vakondok és svábok teljes kiirtására, (melyet sokfélé megpróbáltak hamisan utánozni s árulni,) hamisitlan minőségben

Nagy-Kanizsán

ROSENFELD ADOLF ur

kereskedésében, Pesten Schneider G. Lipót-utczai kereskedésében kapható. (9[illegible]—3)

Egy nagy bádog 1 frt, kis bádog 60 kr.

Egyes bádog megrendelése is utánvétel mellett gyorsan teljesittetik.

Ugyanott kapható szitrom-kenőcs egyedüli szer a fagyhólyagok és tyukszem ellen, egy tégely 50 kr.

Kivonat egy, naponta érkező hasonló dicsérő-levelekből:

Szivesked jék nekem ismét 6 adagot az ön arcanumjából küldeni, mely magát itt fényesen igazolta.

Teljes tisztelettel,

Batthyányi grófné.

Esedékes szelvények dijtalanul váltatnak be.

A soproni leszámitoló-bank
és nyugoti magyar jelzálog hitel-bank
FIOKTELEPE

NAGY-KANIZSAN.

Mindennemű állam és hitelpapirok, állami elsőbbségi és földtehermentesitési kötvények — arany s ezüst pénzeket vesz és elad.

Pénzek folyó számlára és betéti könyvecskékre 6% kamatra fogadtatnak el.

Kölcsönök házakra, földekre s más ingatlan javakra a legkedvezőbb feltételek mellett adatnak.

Pénztári utalványok bocsáttatnak ki, melyek már a kiállitás utáni naptól 6% kamatoznak.

Tőzsdei megbizások a legjobb és legolcsóbb feltételek alatt teljesittetnek.

Esedékes szelvények dijtalanul váltatnak be.

Eddig felül nem mult.

Cs. kir. kizár. szab.

valódi tisztázott

(907—18)

HALMÁJZSIR-OLAJ

...nger Vilmostól Bécsben.

A legelső rangu orvosoktól lön megvizsgálva, ajánlva és rendelve, mint a legtisztább, legjobb- és természeti hatással biró gyógyszer **mell- és tüdőbetegségek** ellen, görvély-, börkütegek-, mirigybetegségek-, testelgyengülések stb. ellen, melynek eredménye elismerésben részesül.

Üvegje 1 frtjával, ugy nálam, gyári raktáramban: **Bécs, Bäckerstrasse Nr. 12**, mint a birodalom legnevezetesebb gyógyszertáraiban és fűszerkereskedéseiben valódi minőségben kapható; és többek közt a következő czégeknél:

Nagy-Kanizsán: Belus József gyógysz., Rosenfeld & Rosenberg Ferencz kereskedőknél; **Warasdon:** Halter Sándor tudor, Lellisz Ede lovaggyógysz.; **Szent-Györgyön:** Fibic A. C. gyógyszerésznél; **Zala-Egerszegen:** Isoó Ferencz gyógyszerésznél. A czimek német nyelven kéretnek.

A bécsi bizományi bank
VALTÓ-ÜZLETE

(1028—4) Schottenring 18.

kibocsát

VISZONYLAGOS IVEKET

alább jelzett sorsjegycsoportozatok, mely összetételek már azon oknál fogva is a legelőnyösebbek közé számitandók, minthogy minden egy ily viszonylagos iv tulajdonosának lehetsége a fő és mellőknyereményeket egyedül kaphatni, és a mellett **30 frtot aranyban és 10 frtot papirban**, mint kamatjövedelmet, élvezni.

A. csoport (évenkint 16 huzás.)

Havonkénti részletfizetés: 10 frt. Az utolsó részlet kifizetése után minden résztvevő következő 4 sorsjegyet kap:

1 5 perc. 1860-ik évi 100 frtos államsorsjegyet. Főnyeremény 300,000 frt a huzott sorozatok visszafizetési jutalmával 400 frt.

1 3 perc. cs. török 400 frcos államsorsjegyet. — Főnyeremény 600,000, 300,000 frc aranyban.

1 herczeg braunschweigi 20 talléros sorsjegyet. Főnyeremény 80,000 tallér minden levonás nélkül.

1 innsbrucki (Tyrol) **sorsjegyet.** Főnyeremény 30,000 frt.

B csoport (évenkint 13 huzás.)

Havonkénti részletfizetés 6 frt. Az utolsó részlet lefizetése után minden résztvevő következő sorsjegyeket kap:

1 3 perc. cs. török 400 frcos államsorsjegyet. — Főnyeremény 600,000, 300,000 frc aranyban.

1 herczeg braunschweigi 20 talléros sorsjegyet. — Főnyeremény 80,000 tallér minden levonás nélkül.

1 száasz meiningeni sorsjegyet. Főnyeremény 45,000, 15,000, délnémet frt.

Továbbá viszonylagos ivek ötöd 5 százal. 60-as államsorsjegyekre. Havonkénti részlet 6 frt.

Továbbá viszonyl. ivek 1864. egész államsorsjegyekre. Hav. részl. 10 frt.

Továbbá visz. ivek fél államsorsjegyekre. Havonkénti részletfizetés 4 frt.

Továbbá viszonylagos ivek fél magyar sorsjegyekre. Hav. részlet 3 frt.

Továbbá viszonylagos ivek braunschweigi 20 talléros sorsjegyekre. Havonkénti részlet 2 frt.

Továbbá viszonylagos ivek innsbrucki sorsjegyekre. Hav. részlet 2 frt.

Ezenkivül elvállal a bécsi bizományi bank minden néven nevezendő bank-, váltó- és tőzsdei üzletet.

Váltók és utalványok Europa és Amerika minden nagy helyére a legolcsóbban kiiratnak. — Helybeli és vidéki megrendelések gyorsan, lelkiismeretesen és pontosan teljesittetnek, és a tőzsdei iroda által megvásárolt értékpapirok a legolcsóbb feltételek mellett áruittatnak el.

Az üzleti helyiségek naponta reggeli 9 órától esti 6 óráig folytonosan nyitva maradnak.

Külső megrendelések pontosan s utánvét utján is eszközöltetnek. Huzási ivek minden huzás után bérmentesen, ingyen küldetnek.

(1028—3)

Táncztanitási hirdetés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudtára adni, hogy táncziskolámat május hó 6-ikán

a nagy-kanizsai főgymnasium nagytermében

megnyitom, hol a legkellemesebb szalon, társalgási körtánczokban, valamint a plastikai állás-menésmódban alapos oktatást fogok adni, mit már 7 éves gyermek nemkülönbség nélkül kezdhet.

A nagyérdemű közönség kegyes pártfogásáért esedezik

NEUMANN MÓR, táncztanitó Pestről.

Beirások történhetnek lakásomon, Dr. Presburger házában, reggel 8—10 és délután 5—6 óráig. (1057—1)

Uj kézi cséplőgépek

jelentékenyen javitva, egészen vertvasból, előnyös készitésmód- és csinos kiállitásban 130 frtért szállit

Ifj. Weil Móritz

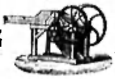

Frankfurt a/M. Seilerstrasse Nr. 2.
Becsben, Franzensbruckenstr. „ 13.

NAGY-KANIZSAN Scherz Louise kereskedése.

Zum Königtrank!

Der Königtrank, eine mit vielen wilder Pflanzensäften bereitete Lemonade, grösstes hygiänisch-diätetisches Labsal für Kranke, Genesende und Gesunde, ist nichts weniger als „Medecin“ oder Geheimmittel; er liefert dem Organismus eine Fülle von Gesundheitsstoffen, durch welche die Natur durch Blut- und Säftebesserung) so umgewandelt wird, dass die Krankheits-Ursachen und dadurch die Krankheit selbst verschwinden.

Seit Hahnemann und Priessnitz ist nichts so Erstaunliches auf dem Gebiete der Naturheilkunde geschehen, wie die wunderbaren Kuren, welche durch den Königtrank bewirkt werden. Früher lächelte Jedermann über so unglaubliche Dinge und dachte, das wieder eine grossartige Täuschung des Publikums beabsichtigt würde. Die Thatsachen beweisen, das wirklich eine grossartige Erscheinung an den Tag getreten, welche als der Anfang einer neuen Aera der Heilkunde zu betrachten ist. — Dem gegenüber muss nun eine neue Theorie Bewunderung erregen, welche die uralte Wahrheit, dass die Natur der beste Arzt sei, bestätigt.

Durch den Königtrank sind genesen Patienten

an schweren Wunden (schnell, ohne Wundfieber und fast ohne Schmerzen!);

an allen Brustleiden (als: Asthma, Engbrüstigkeit, Brustbeklemmung, Kurzathmigkeit, Brustverschleimung); bei Asthma oft keine Hilfe;

an Abzehrung (hier auch langsam.)

an Magenkrebs und gänzlicher Magenverschliessung (selbst in Bethanien in Berlin, der grössten Heilanstalt Preussens): Patient bekam seit drei Tage weder Speise und Trank, noch „Medizin“; der Trank aber öffnete Speiseröhre und Magen, und die grässlichen Schmerzen schwanden bald darauf; von den Aerzten aufgegeben, stand er doch am nächsten Tage wieder auf und ging nach der 4. Flasche wieder an seinen Beruf!;

an den tödlichen Herzkrankheiten auch mit häufigen Herzkrämpfen in vielen Fällen; die Krämpfe mitunter vom ersten Trinken an fort; eine solche Kranke, von einem der gelehrtesten Aerzte Berlin's drei Monat vergebens behandelt, war von ihm nach mehrmaliger gründlicher Untersuchung mit der Erklärung verlassen: gegen dieses Leiden giebt es keine „Medicin“ und er erwarte in längstens drei Tage den Tod; auch sie aber stand doch schon am nächsten Tage auf; der grässliche Herzkrampf war vom ersten Trinken an weggeblieben, der Arzt aber wollte später durchaus nicht glauben dass sie genesen, sie hat sich aber 1868 verheiratet;

an allen Augen-Krankheiten, auch unheilbaren Erblindungen, wo auch Operationen nicht möglich waren, u. z. durch Resorption des krystallisirten Wassers der Pupille: ein seit sechs Jahren total Erblindeter (Belevue-bei Trier) erhielt sein Augenlicht durch eine einzige Flasch, ein andererdurch 13 Flaschen: dass sie schärfer und weiter sehen: Augenentzündungen durch Trinken und warme Umschläge (Mischung mit warmen Wasser,

an Magenleiden und an 20—40 jährigen Magenkrämpfen (hier am schnelsten, nachdem allerlei Kuren und Mittel urgeschadet)

an 20—30 jährigen Rheumatismus mit Lähmung (oft schon nach einer Flasche, auch Lähmung der Zunge);

an Lungenentzündungen selbst im höchsten Stadium, stets nach einigemal Trinken, nie tödtendes Eis anwenden! (lauwarme Umschläge!)

an heissen Brand und bösartigem Wundfieber, nach einigemal Trinken und Umschlägen selbst bei der Milzbrandvergiftung siehe oben!): wenn der Brand im Knochen, das Glied eine Stunde hineingelegt; der Brand wird abgestossen, das brandige Fleisch verrottert und die Wunden heilen schnell;

an allen Rosen und Fiebern auch Kindbett- und Nervenfieber (beim Fieber erfolgt auch Erbrechen durch Stärkung der Magennerven, nicht wie beim Brechmittel durch Schwächung;)

an schweren Skrofeln u. Drüsenleiden oft schon nach einer oder wenigen Flaschen;

an Haupt-Krankheiten, auch Flechten und Geschwüren (sehr schnell);

an Diptheritis (trinken und halbstündlich recht warmen Umschlag wie bei Bräune): wenn Das Uebel nicht aus der Tiefe kommt, stets schnelle Heilung!

an Bräune heiss trinken: und recht warme Umschläge auf Wolle um die Kehle; doch nicht mehr in höchsten Stadium,

an allen Halsleiden besonders Kehlkopf-Entzündung (hier sehr schnell; Mischung mit heissen Wasser!), auch Halsschwindsucht selbst im hohen Stadium, wo schon viel geheilt worden;

an Epilepsie oder Fallsucht („böses Wesen“), mitunter schon vom ersten Trinken an nicht wiedergekommen, wo's jahrelang fast täglich kam; oft keine Hilfe;

an Blutbrechen (schnell, mit fast augenblicklicher Beruhigung des ganzen Körpers);

an Hämorrhoiden (Knoten oft schon am nächsten Tage fort), auch hämorrohidaler Berschleimung;

an Blasen- und Nierensteinen (mitunter schon nach wenigen Tagen die Auflösung der Steine);

an Gicht (in schweren Versteifungen der Gelenke langsam, oft keine Hilfe;

an Kopfkolik und Kopfkrampf (sehr schnell wenn vom Magen herrührend;

an Rückenmarksdarre im hohen Stadium (von der königl. Regierung zwei Jahre vergebens in die Bädern geschickt, fortwährend viel Schmerzen, nicht mehr die Füsse aufsetzen nach der 10. Flasche schon spazieren gehen können! auch seit Jahren gesund geblieben.

an Diarrhöe und Erbrechen (dieses schon nach dem ersten Trinken) bei Säuglingen trinkt Mutter oder Amme;

an Cholera und Cholerine!

an Keuchhusten (meistens schnell) Schwämme;

an argen Verschleimungen;

an Appetit- und Schlaflosigkeit (hier meistens schon am ersten Tage;

an allen Ansteckungskrankheiten, auch Pocken dieselbe fallen nach dem ersten Trinken aus rechende Pocken verschwinden über Nacht spurlos, so dass Patient gesund ist, wie zuvor;

an Krebs u. Knochenfrass (auch hier oft schnell, selbst bei hohen Grade); auch

an Salzfluss (hier nicht so schnell);

an allen Wassersuchten (starke Anschwellungen der Glieder oft über Nacht fort);

an schweren Menstruationsleiden (Jahre lange Blutflüsse, wie auch Jahrganges Ausbleiben nach einigemal Trinken überhaupt

an Frauenkrankheiten, auch an Bleichsucht (hier langsam,; in eine Familie tretend, fand Jacobi die Hausfrau schwer krank, vom Arzt ausgegeben; der Mann reichte ihr den Königtrank, und am andern mittag öffnete selbst dem Arzte die Thüre, der Trank in der Hand;

an Schwindsucht und vielwöchentlichen hekt. Schweissen (erstere im hohem Stadium schon nach 3 Flaschen, die letzteren nach einigemal Trinken) überhaupt;

Ausführlich Broschüren üb. den Königtrank nebst tausenden von Attesten, zum grossen Theil amtlich oder gerichtlich, in 8 Fällen sogar eidlich beglaubigt, werden auf Verlangen überall franco und gratis gesandt. (979—1)

Erfinder und alleiniger Fabrikant des Königtrank: Wirkl. Gesundheitsrath (Hygieiat) Carl Jacobi in Berlin.

Die Flasche Königtrank-Extract, zu dreimal so viel Wasser, kostet in Wien, fl. 1.60, in den österreich. Provinzen fl. 1.60, resp. fl. 1.70. Zu beziehen durch die

General-Agentur für Oesterreich-Ungarn bei H. HAACK,

Wien, Weihburggasse 22. Depot in Pest, bei Apotheker J. v. Török.

Annoncen-Expedition Zeidler & Co Wien.

Waidits József, kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos, gyorssajtónyomása Nagy-Kanizsán

NAGY-KANIZSA, 1873. május 8-án. 37-ik szám. Tizenkettedik évfolyam.

Zala-Somogyi Közlöny

Előfizetési ár:
egész évre . . . 8 frt.
fél évre . . . . 4 „
negyed évre . . 2 „
Egy szám 10 kr.

Hirdetések jutányosan.
NYILTTERBEN
soronkint 10 krért vétetnek fel.

Nagy-Kanizsa város helyhatóságának, nemkülönben
a „zalamegyei gazdasági egyesület“, a zalamegyei általános tanitó-egylet, a szent-balázs-, kis-komárom és sümegh-vidéki fióktanitó-egyletek, a „nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank“ ugy a „Zala-Somogy“ gőzhajózási részvénytársulat
HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhez,
anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők:
NAGY-KANIZSA
Wlassicsház.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csutortökön, megjelenő vegyes tartalmu lap.

F. évi május 15-én, csütörtökön délután ½4 órakor Sopronban, a casino kisebb termében a dunántúli lóverseny egyletnek

alakuló közgyülése

fog tartatni, melyre nemcsak az egylet összes tagjai, hanem a Sport s a lótenyésztés minden barátja czennel meghivatik.

Tárgysorozat:

1. az alapitó választmány jelentése.
2. az alapszabályok tervezetoinek-, s a nagyméltóságú magy. kir. belügyministerium arra vonatkozó kegyes intézményének előterjesztése.
3. az elnök-, az intéző választmányok-, s más egyleti közegek megválasztása.
4. az első évi költségvetés.
5. Netáni inditványok.

Sopron, 1873. évi april 29-én.

Gróf SZÉCHENYI KÁLMÁN,
ideigl. elnök.

A muraközi kérdés.

— Hatodik közlemény. —

Dr. Haynald Lajos, kalocsai érsek ur levele a „Muraközi kérdés“-hez.

Tekintetes ur!

Igen kedvesen vettem az előttem is nagyfontosságu „Muraközi kérdés“-t tárgyazó jeles értekezés két példányát, melyet m. hó 31-én beküldeni sziveskedett.

Midőn az irántam tanusitott ily becses figyelmeért t. uraságodnak köszönetet mondok, egyszersmind irodalmi működésére az Isten áldását lekérem.

Egyébkint pedig teljes nagybecsüléssel maradok Bécsben, 1873-iki apr. 15-én.
T. uraságodnak lekötelezettje

Dr. HAYNALD LAJOS, s. k.,
kalocsai érsek.

A muraközi kérdés.

— Tizenkilenczedik közleményének folytatása. —

— „Magyar Ujság“ (89. sz. apr. 18/ 1873.) „A muraközi kérdés“, ez a czime egy nagy csinnal kiállitott műnek, mely Nagy-Kanizsán Wajdits József kiadásában megjelent, mely a „Zala-Somogyi Közlöny“-ben e tárgyban megjelent czikkeket külön lenyomatban foglalja magában. Muraközt a zágrábi egyházi hatóság alól a szombathelyi püspökséghez csatoltatni nem régiben több izben vitattatott, e munka arra vonatkozólag több érdekes adatot tartalmaz, s sok ügyszeretettel van irva.

— „Vasmegyei Figyelő“ (13. sz. apr. 20. 1873.) „A muraközi kérdés“ külön lenyomata — kiadva Bátorfi Lajos, a „Zala-Somogyi Közlöny“ szerkesztoje által — szerkesztőségünkhöz beküldetett. Ezen kiadvány, mely mig egyrészről Muraköznek azon helyzetére vet világot, hogy az, politikai beosztás szerint, Magyarország kiegészitett részét képezi és századok óta Zalamegyéhez tartozik; egyházmegyeileg azonban Horvátországtól, a zágrábi érsekségtől függ; — másrészről tüzetesen tárgyalja ezen, reánk Magyarokra nézve nemzetiségi, politikai, tanügyi és egyéb szempontból káros helyzetet, és annak helyes megoldásához törekszik — minden honpolgárnak, de egyházmegyei szempontból különösen Vasmegye közönségének érdekes s tanulságos olvasmányt nyujt. A 38 lapra terjedő, kitünő regálpapiron legnagyobb negyedrétben megjelent kiadvány ára:? kapható Nagy-Kanizsán, Wajdits József könyvkereskdésében és a kiadónál.

— „Somogy“ (17. sz. apr. 29. 1873.) Irodalom. Bátorfi Lajos, a „Zala-Somogyi Közlöny“ szerkesztőjének kiadása alatt megjelent közelebb a „muraközi kérdés külön lenyomatban“ oly elegáns kiállitással, nagy album alakban, hogy — a belső érdekes tartalmat is tekintve — bátran ajánlhatjuk a t. olvasóközönség figyelmébe.

A „Somogy“ után ugyanazt a közleményt hozták szórul-szóra a „Pécs-baranyai Lapok“ is.

A nőnevelés.

(Folytatás.)

A keresztény vallás eszméiben uj világ tárult fel az emberiség előtt; ennek melegitő sugarai hozzánk magyarokhoz is elhatottak, A keresztény vallásnak a lélek kiképzése, a sziv kimüvelése, az érzés nemesitése s a hadur szolgálatában eldurvult erkölcsök szeliditése képezte alapeszméjét, ennek befogadására isteni hivatását érző, fogékony kebel volt szükséges, inilyen a harczizaj vad zivatarjai közt nem szokott születni, s igy a mi magyarjaink sem birták ez eszmét egész magasztosságában felfogni, egész nagyságában megérteni, természetes tehát, hogy nálok is bekövetkeztek a meghasonlás válságos napjai; harczra keltek egymással a haladás ellentétes eszméi s a honfoglalás, a vagyonszerzés harczai helyett az elvek harcza kerekedett fölül.

A keresztény vallás elvei harczoltak a nemzeti isten a „Hadur“ imádók elveivel. Ezen harczot más szóval az erkölcsi elvek harczának nevezhetjük, mely hivatva volt erkölcsi életünknek uj alakot, erkölcsi haladásunknak uj irányt adni, de ugy azonban, hogy erkölcsi életünk mind alakjára, mind irányara nézve nem csak ujabb, hanem egyszersmint amannál jobb, helyesebb, korszerűbb és biztosabb legyen.

A ki csak némileg is ismeri hazánk történelmét s vissza tekint ama nagyszerű mozgalmakra, melyek nemzetünknél a XI-ik században egyrészről a keresztény vallás meghonositása, másrészről a nemzeti isten régi oltárainak elkeseredett, makacsvédelméből eredtek, minden nagyobbszerű mozzanatban megfogja találni, felfogja ismerni a női befolyást. Midőn kitört hazánkban az ellentétes erkölcsi elvek megrázó viharja, mely a nyers erő féktelen hatalmával megingatta, összetörte királyaink trónját, megrázkódtatta az egész nemzetet, romboló áradat hullámzott az ország egyik határától a másikig: a viharok zajában, a hullámok felett a nemzet nemtőjekint tünik fel szemünk előtt a magyar nő, mint az uj elv képviselője, a gyógyeszme ápolója, s a kóreszme sülyesztője. A mily rajongva csüngött Emese a haza az édes otthon eléréseért, a mily gyujtó hatást tudott gyakorolni nemzetére ábrándos képzelmével, oly lelkesülten karolták fel utódai a keresztény vallás szelidebb tanait s annak melengetése, terjesztése által oly csillapitólag tudtak hatni a nemzet fellázadt kedélyére. A történelem tanusitása szerint a keresztény vallás első meghonosulását nagyrészt a fogékony keblü nőknek kell tulajdonitanunk s midőn ezt kimondjuk, egyszersmint azt is el kell ismernünk, hogy a magyar nemzet erkölcsi életének uj alakját, helyesebb irányát, melyben a nemzet előtt egy uj világ tárult fel, mely a nemzet európai polgárosodására oly szükséges volt s oly jótékony befolyást gyakorolt: a magyar nők tevékeny részvéte nélkül tán századokkal később is csak óriási nehézségekkel sikerült volna megalapitani.

De menjünk tovább.

Nem akarok ama szomoru időkről szólni midőn a szent hit vakbuzgósággá a vallásfelekezeti fanatizmussá sülyedt, a mennyiben e gyászos korszak sötét eseményei a női befolyás kérdésével összefüggésben állanak, később bővebben fogok ezzel foglalkozni. Nem akarok beszélni a dúló török háborukról, melyek közt hazánk Európa védbástyáját képezte s nemcsak szabadságunk, de nemzeti lételünk, fenmaradásunk is komoly veszélyben forgott, hisz arról, hogy mi volt a magyar nő hivatása ama veszélyes időkben, hogy mint fogta fől, hogyan töltötte be a magyar nő ezen hivatását, arról ragyogó betükben beszél a történelem, ékesen szóló tanuságot tesznek arról amaz idők fenmaradt élő emlékei: Eger, Munkács, Beszterczc s mindazon helyek, melyeket a magyar nők most élő késő ivadéka még elszámlálni is alig képes.

TÁRCZA.

Romanczero.

I.

Nemes vitéz, Don Valero,
Hőn szereti szép Biancát,
Ha őt látja, kéjben uszik,
Nem hall semmit és mitsem lát.

Ott a templom márványire
Tanuja volt hon szavának,
Ki sem látta, ki sem hallá,
Amint együtt suttogának.

Igaz esküd szép vitézem?
Igaz amit mondtál itten?
E templom szent Márиáé,
Lelkem pedig látja Isten.

Úgy akkor jer, — éjfél után
Lombsátorban várlak téged,
Oh: elvárlak, szép vitézem,
Hallgatni szép csevegésed.

Éjfél után lombsátorban
Suttognak a szerelmesek,
Titkos égi szerelmi kéjt
Lomblevelek is lehelnek.

Átszüródik a lombsátron
Szende fényű hold világa,
Don Valero nemes vitéz
Kebelén nyiló virága.

Csókról suttog a falevél,
Csókot lát a holdvilága.
Csókot lehel Don Valero
Szüz kedvese ajakára.

Csók, szerelem, égi mámor,
Holdvilág — eltünedeznek.
Szép Bianca sugárszemei
Utánok, — oh mint könyeznek.

Igaz esküd, szép vitézem?
Igaz, amit mondtál itten?
Holdvilág, lugas, fülmile
Tanuink — és a nagy Isten.

Éjfél — és ismét a lugosban
Suttognak a szerelmesek,
Szép Bianca angyal teste
Hő szerelmi kéjtől remeg.

Átszüródve a lombsátron
Szende holdvilága nézte,
Szép Bianca hó kebelén
Don Valero, szép vitéze.

El el hallszik titkos éjben
Szent, magasztos templom-ének,
Mennyei szava tanuja
Szép Bianca szerelmének.

II.

Szép Bianca sokat könyez,
Hiába könyez utána,
Éjfélenkint a lugasba
Mind hiába vár reája.

Sohasem jön Don Valero,
Nem néz már szegény feléje,
Pedig szeme most is ragyog,
Mint az észak tüzes fénye.

Termete, mint karcsu pálma,
Lusta, mint az ős menése,
Hangja, mint a fülmilének,
Legbájosabb éneklése.

S mégsem jő a szép Valero,
Akinek szerelmét adta,
S szerelmével szivét, lelkét
Es mindenét vesszni hagyta.

S szerelemből lett gyülölet,
S gyülöletből hű bosszuvágy,
S kelyhében mérget rejt már a
Illatteugert rejtő virág.

Don Valero halva fekszik
Szivében egy tőrdöfés, csak
Omlik vére, nemes vére,
Véget vetve álmaiknak.

Donna Bianca halva fekszik,
Elhallszik a templom-ének,
Szivében egy tőrdöfés, csak
Áldozata szerelmének.

HOFFMANN MÓR.

A tengerész küzdelme.

— Beszély franeziából. —

(Folytatás.)

— Nem te ölted-e meg szerencsémet?

— Igy megtámadni az embert uton, alávaló gyávaság!

— Jól vagyon, tehát gyáva leszek.

Jahoua elhalaványult, de nem mozdult helyéből.

— Nem akarok lelkeden boszut állani, azért öt perczet engedek, végezd imádságodat.

— Nem akarom, s nem hiszem, hogy oly nyomorult, hitvány jellemű légy, s egy védtelent rohanj meg!

— Nem akarsz az Istennel kibékülni?

— Az Isten mindkettőnket lát, szivünkből olvas s elfog itélni bennünket.

— Mondj le hát Avonneról!

— Soha!

— Jaj neked Jahoua! Magad mondád ki itéletedet! Halnod kell, halj meg tehát imádság nelkül, mint az állat. — E szavakkal neki tartá puskáját, czéloz és egyet dördül, de tompán. A lőpor nem ki, hanem vissza fele ütődött, s igy Keincot sérté meg, a fegyver szétszakadt.

Keinec boszukiáltást tőn, mialatt Jahoua leszállt lováról.

— Sebesithetlen! Carfornak igaza van.

— Keinec, most te is lovagy fegyverkezve s pusztán állsz, mint én. E szavakkal oda ugrik az útszélre s Keineccel szemközt, mintegy három lépésnyire megállt.

A birkózás elkerülhetlen volt.

Elkeseredve a düh- és boszútól, mindketten farkas-szemet néznek.

E perczben hallatszott Fouenan felől katonai trombita hang.

— Fouenanban összeesküvés van! kiált Jahoua.

— Mi az? kérdé Keinec, a falu felé fordulva akaratlanul.

— Avonne veszedelemben lehet!

— Jól van, ha az az eset, hogy Avonnet veszedelem fenyegeti, akkor őt menteni fogom Jahoua! kiált és ugyanezen pillanatban reá ugrik, s nyakon ragadja őt.

Jahoua meglepetve, megrohanva hanyatlani látszott, de azért ember volt ő a gáton, s nem engedé magát meggyőzni, mig erejében bizott. Szemeik vérben forogtak, majd az egyik, majd a másik volt fölül. Erejök egyforma levén, a parasztviadal győzelme kétségesnek látszott. Minthogy azonban a birkózás az ut magaslatán történt, félni lehetett, miszerint az árokba zuhannak. Jahoua lába már lecsúszott, de összeszedvén minden erejét, megragadá társát és nyolcz lábnyira lehömpölyögtek az ut kövezet közepére. Mindketten szó nélkül eleresztték egymást s felkeltek, de alig pár percz mulva ujult dühvel megkezdették a birkózást. Azt gondolák, de nem mondák, hogy egyiköknek halni kell! Jahoua már gyengülni érzé

Vessünk egy rövid, futó pillantást e helyett azon közelmult időre, midőn az értelmi fejlődés elve a magyar nemzet gondolkodását is a haladás egy eddig nem ismert s a hajdankor által nem is igényelt uj irányára kezdette figyelmessé tenni.

A népek lételét felforgató háboruk, melyek nemzeteket üztek egyik világrészből a másikba, lejárták magukat. A szabad meggyőződésből eredő szent hit elvont tanait semmiféle zsarnok hatalom nem eroszakolta senkire, a felekezetek szabad vallásgyakorlatába az államkormány, a fegyveres erő többé bele nem avatkozott, az erkölcsi elvek alapját semmiféle zavaró körülmény többen em fenyegette, a hit, a meggyőződés, a vallás küzdelme ennél fogva ép ugy lejárta magát, ép ugy elcsendesült mint a honkereső népek vándor csatája. Az európai kultur államok értelmi haladása, mind a honfoglalás, mind a vallás küzdelmeit, ép oly érthetlen, ép oly jogtalan küzdelmekké változtatta, mint amennyire érthetők, mint amennyire jogosak s a viszonyok kényszere által igazoltak voltak e küzdelmek hajdan, a hajdankori viszonyok kényszeritő hatalmának befolyása alatt.

Ekkor azt hihette a magyar nép, hogy minden ellenséget legyőzött, hogy most már nyugodtan, a béke áldásai közt élheti keresztül lételét, hogy itt benn Európa szivében semmiféle ellenség nem fogja többé veszélyeztetni szabadságát, hogy nem fognak többé fejére zudulni a létküzdelmek viharos napjai, azonban csakhamar kezdte érezni a nemzet, hogy reményeiben mennyire, mily óriás mértékben csalódott.

GYÖRFFY JÁNOS.

(Folyt. következik.)

Veszedelmes népszokás.

Már jó ideje birok tudomással egy, hazánk némely vidékén nagyon elharapódzott, sőt mondhatni, általánossá vált olynemű üzelemről, mely magyar nemzetiségi szempontból inkább, mint bármi egyéb, megérdemelné a figyelmet és kormányunktól fogva a legalsóbb tényezőkig ölelkezhetnék minden befolyás, hogy azt, ha nem is végleg elfojtsa, de legalább szük korlátok közé szoritsa.

Meg ne ijedjen szerkesztő ur, a tárgy, melyet felszinre hozok, nem politikai, hanem társadalmi.

Régen készülök már becses lapjában ez üzelmet szellőztetni, — de a tárgynak minden emberi gyengéd érzést s erkölcsöt mélyen sértő nemtelensége mindeddig visszatartóztatott; — mig most a „Pesti Napló" nak folyó hó 6 iki 80. számu lapjában közlött emez ujdonság: „A női erény Sárközben. Egy vidéki lap meséli, mily furcsa fogalmaik vannak a sárközieknek (Tolna) a női erényről. Ott ugyanis azt tartják, hogy egy háznál csak egy gyermeknek szabad lenni. Az ellenkező esetet a sárközi közvélemény kérlelhetlenül elitéli, női erénytelenségnek declarálja, s az egyesek kezek — ha a szállongó hireknek hitelt lehet adni — az erényesség ezen állapotát egyenesen a büntető törvénykönyv szabványai alá eső tettekkel is a maguk részére biztositani", — kényszerit felszólalni.

Ha e közleményt adó vidéki lap tárgyának nevet is adott, akkor meg nem foghatom, hogy oly tekintélyes lap, mint a „Pesti Napló" ily könnyedén, mintegy tréfa alakban, bánik el e kérdéssel. Igaz ugyan, hogy az olyan, mint a forró kása, melylyel száját megégetni senki sem akarja; de utóvégre mégis csak kell, hogy valaki kifejezésre hozza, mert különben nekünk magyaroknak ez üzelem előbb-utóbb bizonyos elfogyásunkat, — tehát nemzeti halálunkat idézi fel.

En tehát nevet adok a sárközi nők jelzett erényének és ez sem több, sem kevesebb, mint rendszeresitett gyermekvesztés!!!

A sárköziekről én ez erényességet (?) csak a fenti közleményből veszem tudomásul, de sajnos, evvel egyező, határozott tudomásom van egyéb vidékek hasonüzelméről is. Ott nyilt titokként tudja mindenki, hogy egy családban az első megfogamzott gyermeknek, ha szerencsésen napvilágot láthat, szabad csak élnie; ha ez nem szerencsésen születik, vagy utóbb elhal, szabad másiknak is születnie, hogy ivadék legyen; de egy gyermeknél több egy családban nem élhet. Az ottani nők általánosan ismernek egy, alkalmasint ivadékról ivadékra szálló módot, melynek alkalmazásával a megfogamzott gyermek már az anya méhében elenyészik, vagy inkább talán onnét eltünik.

Z . . . megyének egy községében, mely 400 családnál többet számlál, a pap és tanitón kivül egy család sincs, mely többet, mint egy gyermeket, mutathatna fel.

De tudnék akárhány más községet megnevezni, melyekben a szaporulat épen ily szomoru lábon áll, és valahol csak e jelenség fentorgott, a szaporátlanságot sem egészségtelen éghajlat, sem rendetlen életmód, sem semmi egyéb felhozni szokott körülmények nem, hanem egyenesen a gyermekvesztési üzelem idézi elő, ugy látszik, e körülményt statistikusaink nem akarják meglátni.

Ami mindenek fölött sajnos, ez üzelem kizárólag magyar községekben, különben erőteljes nép között, uralg, s még kirivóbbá válik az által, hogy több ily község közvetlen közelében levő idegen nyelvü lakosság szaporasága semmi kivánni valót hátra nem hagy.

Ez üzelmet az illető járási és megyei hatóságoknak nem tudnia lehetetlen, de még talán az országos kormány előtt sem ismeretlen, és mégis furcsa, aligha volt még reá eset, hogy e nagy fontosságu tárgy akár itt, akár ott discursióba hozatott, még kevésbbé, hogy elfojtására rendszabályok alkalmaztattak volna.

Még furcsább az, hogy az illető községek lelkészei, kik pedig állásuknál fogva az erény első védőiül és a bün kérlelhetlen üldözőiül volnának hivatva, a jelzett üzelmet sem a közönségnél szószékről, sem egyeseknél magánuton megtámadni nem merészlik.

Ilyformán pedig e baj nemcsak, hogy soha el nem enyészik, de sőt bizonyos, hogy rákfenekint mindig mélyebben essi magát a nemzetünk legnagyobb zömét képező családok szaporodási viszonyaiba, ugy, hogy fajunk bizonyos kiveszése felett csak az időtartam fog határozni.

A gyilkolási büntény törvényeink legszigorubb megtorlását idézi föl, holott egy, vagy csak kevés élet esik áldozatául, az itt felhozott gyermekvesztési üzelem pedig vegnélküli számát az ivadéknak emészti el, és ezt a könyörületes társadalom összetett kezekkel nézi.

Annyit azonban én is látok, hogy megtorló rendszabályok kedvező eredményre vezetni nem fognának, mert tulajdonkép a bünnek tényálladéka sem constatálható, szerintem itt a népnevelés kettőztetett felvirágoztatása lehetne az egyedüli gyógyszer, s talán gyéritené a bünös üzelmet olyféle intézkedés, ha tapintatos uton megrovott vidékeknek értelmes férfi népessége az üzelem ocsmány és népgyilkoló voltáról meggyőzetvén, arra birathatnék, hogy nő tagjainál e kárhozatos büngyakorlat felhagyását a házassági viszony nyujtotta befolyással eszközölni törekednének.

Még csak annyit kell megjegyeznem, hogy ezen aljasnak eléggé nem bélyegezhető üzelem Sopron és a szomszédos megyékben nem észlelhető, az elszomoritó rajz egy kissé távolabbi vidék fény . . . akarom mondani, árnyképe.

SIMON VENDEL.*)

*) Lapunk előbbi számában Zalay Lajos ur által tett felhivás körülirása s a felvett eszmecsere teljes megérthetése végett közöljük a „Sopron"-ban megjelent cikket egész terjedelmében, felhivjuk az irót ezuttal is a pontozott Z . . . megye megnevezésére, s ha — mint kétséget nem szenved — Zalamegyét értette, ugy a község megnevezését is kérjük. Ily rettentő vádat nem hallgathatunk agyon.

Szerk.

Jegyzőkönyv,

a szent balázsvidéki fiók-tanitó-egylet 1873. évi május 1-én Uj-Udvaron tartott értekezletéből.

Jelen voltak: Hajgató Sándor elnök, Tánczos István, Venczel Rezső kis-kanizsai, Schmidt Józs. h.-komáromi, Rumszauer Simon füzvölgyi, Polay Károly hahóti, Andalics János szt.-balázsi, Anders Károly szepetneki, Széphegyi Gáspár n.-szt.-miklósi, Sabján József kaczorlaki, Kovács János gelsei, Monda Ferencz g.-szigeti, Peer Antal sormási, Ágoston János uj-udvari, Száringer Károly magyarszerdahelyi néptanitó urak.

N. t. Fekete Gergely szt.-balázsi segéd-lelkész, Stingl Károly gelsei körjegyző, iskolaszéki alelnök és Horváth József iskolaszéki tag urak, mint tanügybarátok.

22. A mult értekezlet jegyzőkönyve hitelesittetik.

23. Elnök megnyitó beszédében üdvözlé az egyleti tagokat, s örömét fejezi ki, hogy a természet e nagy ünnepén az egylet működéséről fényes tanubizonyságot ad. Kéri a tagokat, hogy ne csüggedjenek, hanem azon boldog reményben törüljék le homlokuk veritékét, hogy azon nappalnak, mely utódainkra teljes erőben sütni fog, legalább előkészitői vagyunk és hogy a tanitók leendő jobbléte, a haza boldogsága s nemzetünk felvirágzása egyletünk csekély közremunkálásának is gyümölcse leend.

24. A nagy-kanizsai járás közigazgatási t. szolgabirája azon hazafias rendeletét, melyben gyülések alkalmára a néptanitók fuvar- és egy forint napidijjal elláttattak, az egylet köszönettel fogadja. Szolgabiró ur megéljeneztetik.

25. Jegyző felolvassa t. Krób Pál mtanfelügyelő ur ez évi 129. sz. alatt a balatonfüredi szeretetház segélyezése tárgyában a tanitókhoz intézett felhivását; azt a pályatársak figyelmébe ajánlja. Tudomásul vétetik.

26. A kis-komáromvidéki fiók-tanitó-egylet megbizásából a „Zala-Somogyi Közlöny" 34. számában „mester—mesterek" elnevezése ellen hozott visszautasitás, mégis 35-ik számban „néptanitó" elnevezés mellett felszólaló czikk az értekezlet nagy vitatárgyát képezék.

Egylet a mester, mint elavult, ugy a „kántortanitó", mint nem helyes elnevezést mellőzvén, az önálló hivatást kifejező „néptanitó" elnevezést állapitja meg.

27. Elnök bemutatja és olvassa Liebhald Béni györgy-bányatelepi — Baranyamegye — néptanitónak az egylethez intézett üdvözlő iratát. Nevezett néptanitó ur legujabb irodalmi munkájából „A gazda kalauza a földmüvelés terén" az egylet számára hat példányt küld. A derék tanitótárs érdeklődése felett az egylet köszönetét jegyzőkönyvileg fejezi ki.

28. Jegyző tudomásul adja: hogy köztiszteletben álló elnökünk Hajgató Sándor zalamegyei iskolatanácsosnak 33 szavazattal megválasztatott. Az egyletitagok öröme „éljenekben" nyilvánult.

29. A gyakorlati előadást Hajgató Sándor az alkotmánytanból kezdi meg, szakavatottsággal keresztül vitt előadását bezárva, Száringer Károly a népiskolában a gazdaságtan mikénti kezeléséről beszél. Előadja, hogy növénytermelés és állattenyésztés mellett fő sulyt arra kell fektetni, hogy növendékeink a háztartás és házvezetés alapelveiről oktatást nyerjenek, mert ugymond — a családi jólét előmozditására nem elég csak vagyonnal birnunk, hanem szükséges, hogy a fáradsággal szerzett vagyont észszerüen felhasználni, házi dolgainkat vezetni tudjuk.

Minthogy ez idő a szedermag — Morus alba — vetésének ideje, áttér a szederfa mikénti szaporitása s kezelésére, gyakorlati előadását a helyi faiskolában a szedermag vetésével végzi.

Venczel Rezső a nyelvtan bevezetését tanitja, áttér a szó, szótag és hang értelményére. Sikerülten viszi keresztül.

30. Jövő értekezlet alkalmára a következő tétel irásbeli megvitatása tüzetik ki: Mily szabályokat kövessen a tanitó az önfertőztetés meggátlására, feltedezés- és gyógyitásában?

31. Leendő értekezletünk megtartására ez évi julius hó 24. napja Szt.-Balázs tüzetik ki, mely alkalommal előadásra magukat feljegyeztették: Venczel Rezső a mondat ismertetése, Monda az irvaolvasás-, Rumszauer a számtan, Hajgató a terményrajzból az állattan ismertetésére.

Elnök lelkesitő zárbeszéde után, melyben óhajtja, „hogy éljen a népnevelésben hazánk boldogsága" a tanácskozmány véget ért.

K. m. f.

HAJGATÓ SÁND., egyl. elnök. — SÁRINGER KÁR., egyl. jegyző.

II.

A zalamegyei dlt. tanitó-egylet központi választmányának Nagy-Kanizsán, 1873. évi május hó 2-án tartott üléséről.

Jelen voltak: helyettes elnök Nucsecz József, jegyzők: Hajgató Sándor, Németh Ignácz, pénztárnok: Rosenblüh Lajos, könyvtárnok: Récsey György, Tecsz János, Udvardy Ignácz, Eichborg Adolf, Horváth Pál, Györffy

---

erejét; Keinec ellenben, ki gyakorlottább volt, megkapá derékon ellenfelét és a levegőbe emelvén, földre teritá.

A vér mind a két részről omolt, s lassú hörgés hallatszott a mellekből.

Végre Jahoua egy elkeseredett erőfeszitést tőn, összeszoritá ellenfele oldalát, ki egy lépéssel hátrált lélekzetet venni, ezalatt Jahoua felugrik, ujra összeszaladtak s mindketten elestek. Keinec alul volt. Jahoua használni akarván az alkalmat, torkon ragadá őt, ki rekedt hangon káromkodván, óriási erővel taszitá félre, felemelkedik és az ujból földhöz teritett ellenfelére ugrik.

Csak még egypár percz és a kettőből csak egy maradhatott volna életben. Most egy erős patkó dobogás hallatszik az öbölutban, mindig közelb a birkózókhoz. Ezek nem ügyeltek arra, erősen átkarolva egymást, csak egy kivánságuk, egy gondolatuk volt: egyik halála.

* *

Az idő alatt, mig a csendőrök a lelkészt elfogni akarák, Avonne atyja parancsára sietett Penmark felé. Épen az öböl-ut bejárásnál, bokrokkal körülvett utban szemlesütve haladt, midőn magát két erős egyén által megfogatva tapasztalá.

Avonne védelmezni akarta magát és kiáltani, de a szája villámgyorsan egy kendővel betömve lett, s némává tétetett, karjai pedig hátraköttettek.

Három ember állt körüle; szó nélkül felemelé egyik karjaiba, s a bozótba ugrik, ott egy lóra felhelyezé s magát is feldobá. A másik kettő részére egy erszényt dob oda. Avonnet jobb karjára vévé, balljával a gyeplüt fogva megsarkantyúzá lovát, s tova vágtatott.

Az éj setéte kezdett leereszkedni a tájra. Alig tett néhány száz lépést a nőrabló lova, az utban mozgó árnyékzatot lát. Az ördögbe! mi ez? dörmögé magában lovát megállitva. De egy hirtelen határozás következtében az alájult Avonnet mindig erősebben magához szoritva, lovának sarkantyút ád, s a két birkózót átugratá.

Az ugratás rázkódása Avonnet eszméletre hozá. Felnyitja a remegő szüz szemeit és meglátja rablója arczát. Elkeseredett erőfeszitéssel egyik kezét elszabaditván, a kendőt kikapja szájából és egy kétségbeejtő kiáltást hallatott.

— Átkozott! rivalt a lovag s kezével száját betartva, ismét megsarkantyúzá lovát.

E kiáltás hallattára a két birkózó megdöbbent. Egy ugrásra mindkettő talpon állott.

— Hallottad? kérdé Keinec.

— Igen, igen! felelt Jahoua.

E perczben hallatszott, roppant fegyverrobaj, puskalövés távolról.

Egymást nézve, elfeledék mindketten gyilkoló szándékukat. Szerették Avonnet, s hangját felismerék . . . .

— A faluban verekednek! Mi történt itt?

— Jahoua! folytatá Keinec, bátor vagy, tapasztalom. Esküdjél, hogy holnap, napfelköltekor, megfogsz jelenni.

— Esküszöm!

— A kiáltást hallottad? A lovast láttad felettünk ugratni? Avonne volt, ő veszélyben van? —

— Mentsük meg őt, azután becsülletes módon vivjuk meg.

— Történjék a faluban bármi, én nem bánom, de a lovast üldözöm. Felelt Keinec.

— Nem, de nem hagylak téged, ha erőszakot követnek Avonnén, — oh én akarom menteni.

— De csalódhattunk, a faluban verekeznek.

— Jól van, mond Jahoua, tehát menj be Fouesnanba.

— Nem, én ezt a lovast akarom üldözni. Szólt Keinec, s szemeiben féltékenység és boszú sugárai égtek.

Jahoua lehajolván, egy marok kavicsot vett fel a földről.

— A sors határozzon, mond, páros, vagy páratlan, ez utóbbi Fouesnanba küldi egyikünket.

— Páros! felelt Keinec.

Jahoua kezében hat kis kavics volt. Mindketten ellenkező irányban elsiettek. Keinec Jahoua lovára ült.

* * *

Fouesnanban ezalatt a csendőrök az alhadnagy parancsa szerint foglyaikat — a lázangók többjeit — soraikba vették. A brigadeur ismét felolvasá fenhangon a törvény parancsát, és midőn ez sem használt, jelt adott a megtámadásra.

A lovasok a parasztokra rohantak, de ezek nem vették vissza magukat. A lövés elhangzott s három paraszt összerogyott. Csata kezdődött. A bretagneiak részökről is megtevék az elszántság és bátorság jelét adni, de ezek nem lőhettek, mert a katonaság körben volt. Több ló elesett a kaszák alatt, a katonák összetömörültek, a tölteni kezdettek ismét.

A parasztok rosszul levének fegyverkezve, ugy látszott, hogy az első rohamot is csak a sokaságnak lehetett tulajdonitani, a kitarthaták. De kétségtelen volt az is, hogy előbb-utóbb a csendőrök lesznek győztesek. Mindamellett majd egy óráig bátran tarták magukat, s mind két részen több sebesült és halott volt már. Az első sorban a bátor Avon hadakozott. Most érkezék meg Jahoua is, hogy részt vehessen, de a csendőrség nagy előnyben levén, a parasztok vissza vonulni akartak. E pillanatban jött mintegy harmincz ember puska-, dárda- és bárddal fegyverkezve a parasztok segitségére. Tummler matrózai voltak, vezetve Marcof által.

Egyik kezében bárd, másikban pisztoly, igy rohant Marcof, mint egy jaguár, az ellenségre. Dörgő hangon kiáltá:

— Vissza nép! s a maga embereihez fordulva: Utánam fiuk! Tüzzel előre!

— Halál a haramiára! rivalt a csendőr alhadnagy. Éljen a nemzet!

— Éljen a király! Le a constitutióval! felelt Marcof, midőn szekerczéjével az alhadnagy fejét kettévágta.

Most kezdték ezek a harczhoz szokott matrózlegények rémitő vagdalást. A katonák Marcof köré csoportosultak, de találó csapásai és embereinek szemes érködése, meggátolák a katonák czélját.

Egyszerre négy hős s elszánt katona Marcofra rohant, mérték a csapást irgalmatlanul. A kapitány, mint egy oroszlány védé magát, de négy ellen egy, utoljára is kimerül. Marcof e perczben látja, hogy a négy közül kettő egymásután elesik, megnézi, ki ez a bátor harczos.

— Keinec! kiált Marcof kitörő örömmel. Rajta derék ifjum!

A harcz ujonnan kezdődött. A csendőrök azonban csakhamar belátták, hogy már csak

János, Rózsavölgyi Antal, Hoffmann Mór, Baronkay Károly, Goldschmied Dávid, Tóth István, Juhász Péter, Páros Endre.

Mult ülés jegyzőkönyve felolvastatván, elnök a gyülést megnyitja.

Tárgyal:

1. Győrffy János felolvassa az alapszabályoknak a ministeri szabályrendelet értelmében kidolgozott módositványát.

Némi vitatkozás után elfogadtatott, s a felterjesztéssel elnök meghizatik. Átdolgozásáért a választmány jegyzőkönyvileg köszönetet szavaz.

2. Elnök a pályaművekre vonatkozólag felkéri a választmány határozatát.

Több pályamű ez ideig sem érkezvén be, „Az apa, anya adja nekünk az emberiséget, de csak nevelés az emberséget" jeligés s a birálatot kielégitő pályamű szerzője: Fatér József dobronokai tanitó urnak az egylet pénztárából 2 arany; boldogult Legin Mihály domborui plebános által kitűzött 1 db arany pedig Klein Mór tanitó urnak adatik ki. — Megküldésére pénztárnok felhivatott.

3. Hoffmann Mór bemutatja a „Magyarhoni tanitó-egyletek országos szövetségének szerződési okmányát", továbbá a soproni tanitó-egylet, népoktatási törvényeink módositása iránt, az országgyüléshez intézett kérvényét. Végül Rill József által szerkesztett „Magyar néptanitó" czimű folyóiratot.

Elsőre a választmány kellő tanulmányozás után fog nyilatkozni.

Másodikat magáévá teszi. S a nevezett folyóiratra előfizet.

Ezek után a gyülés befejeztetett.

K. m. f.

Jegyzette.

NUCSECZ JÓZS., egyl. elnök. HAJGATÓ SÁND.

Hirek.

— *Zalamegye* évnegyedes közgyülését május 5-én méltóságos Hertelendy Kálmán ur, Zalamegye köztiszteletü főispánja nyitotta meg; a bizottmányi tagok szép számmal jelentek meg; a gyülés leirását lapunk jövő száma hozza.

— *A zalamegyei gazdasági egyesület*-nek május 5-én délután 6 órakor tartott közgyülésén nagy számmal jelentek meg, mi örvendetes jelenségre mutatkozik az egyesület uj életére nézve. Főispán ur ő méltósága szinte jelen volt s élénk érdekeltséggel vett részt a tanácskozásban. Gróf Batthyány Zsigmond egyleti elnök ur lelkesült hosszú beszéddel nyitotta meg a közgyülést, de nehézségbe ütközött azon körülmény, hogy a titkár nem volt jelen; a jegyzőkönyv vezetésével Szily Dezső ur bizatott meg. A szakosztályoknak ujbóli szerveztedése határoztatott el, s erre nézve lapunkban mielőbb felhivás intéztetik az egyleti tagokhoz. A gyülés rövid vázolását azért teszszük, mert ohajtjuk, hogy a jegyzőkönyvet mielőbb közölnünk alkalom lehessen, s erre nézve az egylet nemesbuzgalmú ügyvezető alelnökét, Árvay István urat, bizalommal felkérjük. Napjainkban az egyletek iránt csak ugy s akkor lelkesül a nagy közönség, ha minden tevékenység gyorsan s tüzetesen köztudomásra jő. A gyülés előtt testületileg megtekintettük az egylet kertjét, hol a kitartó szorgalom, szakismeret és helyes berendezés örvendeztető nyomait találtuk.

— *Nagy* vasuti szerencsétlenség. A Szegedről jött vegyes vonat, az őr vigyázatlansága folytán egy ujonnan rakandó sinen, tegnap d. e. 11 órakor, a pesti állatkert alatt kisiklott. Minthogy a gépvezető nem állithatá meg a gépet, a mozdony a sinen átszaladt és mélyen bevésődött a homokba, maga után vonva a vasuti kocsikat. Azok egymásra hullottak s három széttromboltatott. A jelenet borzasztó. A kiugrott nők, siró gyermekek kiáltása elrémitő vala. Mint hirlik, husz személy agyonzuzatott; mig a sebesültek száma ötvenre tehető. Egy orvos azonnal megjelent a szerencsétlenség szinhelyén; a közellevő korcsmáros vizet s vásznat előhozott a sebek bekötésére. A hatóságnál jelentés történvén, Thaisz főkapitány, Halász, Simon s néhány kapitányi tisztviselővel a szerencsétlenség szinhelyén jelentek meg, s bérkocsikat s társaskocsikat rendeltek ki. A vasuti igazgatóság egy gőzmozdonyt küldött ki, és a Kőbányára indult vegyes vonat azonnal oda utasittatott, hogy visszatérve, a sebesülteket Pestre szállitsa. Az utasok azon része, mely nem sebesült meg, a városligeten át tért a városba.

— *Zala-Egerszegen* 12 tagból álló vivó-kör alakult; Zalabéri Horváth Mór, kir. kamarás ur ő méltósága, több vivó-eszközt volt szives ajándékozni a körnek.

— *Az elfagyott* rozsot több helyütt kaszálják, hogy helyébe még kukoriczát ültethessenek! a repczében csekélyebb a kár, mint első napokban látszott. A szőlészek szinte azt mondják, habár jelentékeny is a kár, bor mégis bőven lesz, csak ujabb csapás ne jöjjön.

— *Apai öröm* érte Hoffmann Mór t. munkatársunkat, mig neje egészséges fiuval örvendeztette meg, addig ő egy szép költeménynyel lepte meg hosszú hallgatás után a közönséget, melyet lapunk mai száma hoz. Mind az ujszülött, mind az édes anya tul vannak a veszélyen.

— *Pápa vidékéről* irják nekünk: a földgömb mintha csak kizökkent volna sarkaiból, az időjárás, az évszakok egy idő óta oly abnormisak. Telünk folytonosan lanyha volt, ugyannyira, hogy Bób községben — mint halljuk — próbára egy gazda elvetett még január előtt egy holdnyira való árpát s az oly szépen kifejlődött, hogy ma-holnap aratják! Most pedig, midőn a május már beköszönt, hideg éjszaki szél dühöng, havazik, az ős Bakony tele hóval, éjszakánként nemcsak csak dér, hanem fagy, 28-án két foknyi hideg, mely által a kerti vetemények, a gyümölcs-, szőllőben tetemes kár okoztatott. Tavaszi vetéseink a folytonos hideg szél miatt sokat szenvednek, itt-ott már egészen megsárgulnak. — Őszi vetéseink ritkák nagyobbrészt, azonban alig hittük, hogy a korai őszi vetések, melyek hogy szárba ne menjenek, egészen legázolva és levoltak etetve, hogy még annyira is összeszedik magukat. — Somlyó vidékén april derekán erős dörgés és jég volt, mely a hires Somlyóhegy, Vásárhely és dobai részét nagyobbára tönkre tette. Ugy látszik, intő jel, hogy az idén a gazdák jég ellen idejében biztositsanak!

— *Elismeréssel* közöljük a nemesbuzgalmu kanizsajárási szolgabirói hivatal következő körlevelét, azon örvendetes megjegyzéssel, hogy a május 1-én Uj-Udvaron tartott egyleti gyülésen az illető tanitó urak mindannyian élvezték a rendelet jótéteményét, az alább nevezett községek legnagyobb készséggel teljesitették azt, előfogatot adtak s napi dijt utalványoztak, az elöljáróságok e dicséretes készségét jól csak registrálhatnunk: 1455. sz. Körlevél. Hajgató Sándor, kis-kanizsai néptanitó ur, mint a szt.-balázsvidéki fiók tanitó-egylet elnöke, hivatalomhoz az összes néptanitó urak nevében azon kérelemmel járult, miszerint azon alkalommal, a midőn a tanitói egylet vidékeken gyüléseit tartja, az illető községek által a tanitó urak fuvar- és napidijjal láttassanak el, annyival is inkább, minthogy a tanitói egylet gyülései évenkint csakis 5—6-szor tartatnak, tekintve a népnevelés szent ügyét, annak üdvös voltát, nem lehet az illető tanitó uraktól azt kivánni, hogy azon esetekben, a midőn ők a népnevelési ügyben, — mely a legkiválóbb érdeke és kincse a közönségnek, — önbuzgóságukból fáradoznak, ők a fuvarozást és élelmezést sajátjukból fedezzék akkor a midőn tanitói fizetésük ugyis a legmérsékeltebben van kiszabva, hanem őket ily esetekben mulhatlanul támogatni kell és kötelesség. Nem kétlem, sőt bátran remélem, hogy Kis-Kanizsa, Homok-Komárom, Füzvölgy, Német-Szent-Miklós, Magyarszerdahely, Uj-Udvar, Kaczorlak, Gelse-Sziget, Paliu, Szepetnek, Szent-Balázs és Hahót községek, mint jelen esetben érdekelt községek, valamint eddig igen szép tanubizonyságát adták a népvilág felkarolása és előmozditása ügyében, ugy jövőben is több más község példájára is azt még inkább kitüntetni fogják. Mindezekből kiindulva, tekintve a tanitó uraknak ugyis zilált anyagi helyzetüket, — a midőn a népnevelést minden a tőlük kitelhetőképen előmozditani igyekeznek, — felhivom Kis-Kanizsa, Homok-Komárom, Füzvölgy, Német-Szent-Miklós, Magyarszerdahely, Uj-Udvar, Kaczorlak, Szent-Balázs és Hahót községek elöljáróit, hogy azon alkalommal, a midőn a tanitó urak egyleti gyüléseit tartják, a kitüzött helyre az illető községbeli tanitó urakat fuvarral és naponkint 1 frt o. é. napi dijjal az iskolaalapból ellássák. A kanizsai járási sz.-biróság. Nagy-Kanizsán, 1873. évi april 26-án. Mészáros, szbiró.

— *Nemes tett.* Zerkowitz Zsigmond ur, a helybeli izr. iskola-bizottmány egyik érdemes tagja, minapában történt látogatása alkalmával a kereskedelmi osztály tanulóinak egy irásbeli dolgozatot adott fel és a legjobb munkálatért 2, az utána következőért 1 arany pályadijat tüzött ki. — Egyszersmind fentartotta magának, hogy a dolgozatokat ő maga fogja átvizsgálni és megbirálni. Az utolsó napokban ezen nemes iskola-barát levélben értesité e tanoda igazgatóságát, hogy a beküldött munkálatok megelégedését annyira kinyerték, hogy inditva érzé magát a kitüzött 3 aranyat 5 aranynyal megtoldani, és igy még 6 dolgozat lett egy-egy aranynyal dijazva. Levélben az igazgató urat a dijak kiosztásával megbizván, azt is megjegyzé, hogy a tanulók e jeles munkálatait az összes iskolai bizottmány elé fogja terjeszteni. Ez valóban oly jól alkalmazott bőkezüség és utánzásra méltó nemes cselekmény, hogy általános elismerést érdemel.

— *Nyilatkozat.* Egerváry Károly és Thassy Imre urak közt a „Hon" 1873. évi 10-. és a „Zala Somogyi Közlöny" 1873. évi 8-ik számaiban közölt hirlapi czikkek folytán kifejlődött vitás ügy előttünk — mai napon — a becsület szabályai szerint elintéztetett. Zala-Egerszegen, 1873. évi május hó 3-án. Bárdossy László m. k. Csertán László m. k. Csillagh Gyula m. k. Károlyi Antal m. k. Istóczy Sándor m. k.

— *A „Vasárnapi Ujság"* a bécsi nagy kiállitás ideje alatt rendes közleményein kivül külön mellékleteket ad olvasóinak, melyekben a megnyilt nagy világverseny általános érdekü nevezetesb részletei és főbb mozzanatai képekkel illusztrált leirásokban lesznek ismertetve. E mellékleteket, melyekből az első szám a „V. U." május 4-ki száma mellett küldetett szét, a kiadó „Franklintársulat" intézkedése folytán a „Vasárnapi Ujság" összes előfizetői minden külön dij nélkül kapják hetenkint a lappal együtt.

— *Rövid hirek.* Fejérmegye egyik főura 114 ezer frtos diszmagyar ruhát készittetett, melyben a bécsi közkiállitáson fog megjelenni. — Vilmos császár Szt-Pétervárott van, királyunknak a kölcsönlátogatást f. hó 29-én adja vissza. — Ligeti Dániel, Szeged város főbirája, meghalt. — Bécsben a bérkocsisok strickeoltak. — Egy honvédkapitány éji jelzőt és világitó készüléket talált fel hadihasználatra. — Baranyai József, 48—49-ki honvédőrnagy, meghalt a Császárfürdőben. — Lendvay Márton Aradon gyógyul, honnan Bártfára fog menni a nyári idényre. — A pesti dologházat a keropesi utról elfogják helyezni. — Szőke Béla, a „Biharmegyei takarékpénztár" vezértitkára, eltünt. — Bögötön (Vasmegye) tüzvész dühöngött. — A spanyol kormány a spanyol rendjeleket megszüntette. — Sz.-Gy. szőllősi majorgazdának egy sertése előbb 4-et, rá 6 hét mulva 5 öt malaczozott. — Egerben „Bolhoc" czim alatt élczlap jelent meg. A „Hon" megjegyzi: Kár volt születnie. — Trefort minister Biharmegyén át folytatja körutját. — Az olasz király mindent elkövet, hogy a kabinet lemondását visszavegye. — Kerkapoly minister beteg volt. — A Temes viz kiáradt s a szabályozási munkálatokat lerombolta. — Ungmegyében, Lyuttán helységben a lakosság a szolgabiróság ellen zendülést csinált. — A királyné arany billikomát gr. Sztáray nyerte el. — Budapesten máj. 19-én országos postamesteri értekezlet fog tartatni. — A vasuti tanfolyam hallgatói a fővárosban m. hó végén tették le a szigorlatot. — Északamerika és Skandinavia közt postaszerződés jött létre. — Debreczenben „Éleclapot" inditanak meg. — A magyar tábornokok száma egygyel szaporodott és ez: Pongrácz Sándor. — A cselédképző egylet javára Jókainé és Prielle asszonyok közreműködésével szini előadás lesz. — Uj magyar nemes, neve: Moritz von Fischer. (!?) — Londonban nem régiben ökölviadal volt.

Történeti naptár.

Május 9. 763. Kr. sz. e. Remus, Róma egyik alapitója, agyonüttetik. — 1687. Caraffa ujra működik az eperjesi mészárszéken. — 1849. Hentzi másodszor bombáztatja Pestet.

„ 10. 1481. Mátyás király és Fridrich császár közt béke köttetik. — 1848. véres összeütközés Lederer miatt, a katonaság s nép között Budán. — 1849. Perczel Pancsovát elfoglalja.

„ 11. 1386. béke Zsigmond magyar- s Károly nápolyi király közt. — 1763. Bacsányi János költő születésnapja, Tapolczán. — 1860. Garibaldi Sicilia felszabaditását megkezdé.

„ 12. 1845. Bacsányi halálozása Linczben. — 1849. Ferencz József császár a hadsereg vezényletét átveszi.

„ 13. 1717. Mária Terézia császárnő s királynő születésnapja. — 1849. Hentzi harmadszor bombáztatja Pestet.

„ 14. 1849. Kossuth mint kormányzó és ministerei Debreczenben leteszik az esküt.

„ 15. 1809. Napoleon felhivja a magyar nemzetet, hogy Rákoson tartson gyülést, válaszszon királyt. — 1848. Az oláhok Balázsfalván a szerbek Karloviczon hazaellenes népgyülést tartanak; Zágrábban István nádor s a magyar ministerek arcképei s rendeletei nyilvánosan megégettetnek. — 1849. Hentzi 3 gyujtóhajót indit a budapesti hajóhid ellen.

Piaczárak

Nagy-Kanizsán 1873. évi május hó 7-én Gabonaneműek: alsó austr. mérő szerint Buza 87—90 font 6.25 kr. 85—86 font 7.— kr. 83—84 font 5.60 kr. Rozs 7? 78 font 4.25 kr. Árpa serfőzésre 68—70 font [illegible] kr. Árpa etetésre 3.50 kr. Zab 2.— kr. Repcze —.— kr. Lisztneműek: bécsi mázsa szerint. Liszt legfinomabb 18.— kr. Zsemleliszt 13.— kr. Fehér kenyérliszt 11.— kr. Fekete kenyérliszt 8.50 kr. Buzadara 18 kr. Rizs 20.— kr. Hüvelyesek: alsó austr. mérő szerint: Borsó 8.— kr. Bab 4.— kr. Lencse 8.— kr. Köles 6.50 kr. Hajdina (pohánka) 4.20 kr. Kukoricza 4.— kr. Burgonya 1.60 kr. Hus: bécsi font szerint — Marhahus 28 kr. — Disznóhus 32 kr. Juhhus 32 kr. Borjuhus 28 kr. Zsiradék: bécsi font szerint Disznózsir 60 kr. Marhazsir 60 kr. Szalonna 40 kr. Szappan 24 kr. Lámpaolaj 36 kr. Stearingyertya 65 kr. Faggyú-gyertya 32 kr. Bor: alsó austr. akó, 40 pint szerint. O-bor, 15.— kr. Ujbor 12.— kr. Sör: alsó-austr. akó, 42 pint szerint. Legmagasabb 7.— kr. Legalacsonyabb 6.— kr. Tüzifa: bécsi öl, 36 hüv. hosszu szerint. Bükkfa 14.— kr. Tölgyfa 10.— kr. Kőszén egy bécsi mázsa szerint 40 kr. Faszén egy mérő 70 kr. Bécsi mázsa szerint. Széna 2.— kr. Szalma 1.20 Napszám: egy férfi élelmezéssel —.— kr. élelmezés nélkül —.— kr. Egy nő élelmezéssel —.60 kr. élelmezés nélkül —.70 kr. Egy gyermek élelmezéssel —.30 kr. élelmezés nélkül —.40 kr.

Érték- és váltófolyam május 7.

5% metaliques 69.95; 5% nemz. kölcsön 72.70; 1860-ki álladalmi kölcsön 101.—; bankrészvények 932; hitelintézeti részvények 320.— London 109.10; magyar földtehermentési kötvény 80.—; temesvári földtehermentési kötvény 78.—; erdélyi földtehermentési kötvény 77.50; horvát-slavon földtehermentési kötvény 82.—; ezüst 108.—; cs. kir. arany —.—; Napoleond'or 8.72½.

Felelős szerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

Nyilttér.

STEIN SAMU,

ékszer-árus, arany- és ezüst-müves,

PESTEN,

Király-utcza, 48-ik sz. Akáczfa-utcza szögletén.

Ajánlja mindenféle, ugymint saját készitett kész munkáját, egyszersmind vesz, cserél avult arany- és ezüstöt, elfogad minden javitást, ugymint kő- és érczmetszést, melyekkel legolcsóbb áron szolgáland. Kapható nála kitünő jóságu arany-, ezüst- és svajczi-órák jótállás mellett.

Vidéki megrendelések és javitások leggyorsabban és olcsón számittatnak.

heten vannak vezető nélkül, s jelt adának a megadásra.

Marcof szünetet parancsolt.

— Ti bátran megtettétek kötelességteket. Jó katonák vagytok, de siessetek vissza Lnimperbe, mert itt nem állok érettetek jót.

A katonák kardjaikat hüvelybe tevén, és távoznak a parasztok „Hurrah" kiáltásai mellett, kik a lelkészüket körül állák, s azt karjaikra felvevék és a templom bejárásához vitték. Itt e tisztelt öreg karjait kiterjeszté s áldás közt rebegé:

— Gondoskodjatok először azokról itt, s a sebesültekre mutatott.

E máskülönben csendes falu folytonos mozgásban volt: Marcof attól tartott, hogy uj katonaság jő, miért is a magaslatokra őröket állitott fel. Az emberek Avon házában gyülekeztek össze.

Itt az öreg ujolag találkozott Jahouával, ki vérrel volt fedve. E második veszély után hozzá lépett és az öreget kérdé Avonne hollétéről. —

— Tehát nem tudod, hol van ő?

— Hogy tudnám?!

— Hiszen elejbéd ment!

— Mikor?

— Az összeütközés kezdetével.

— Es ő nem jött vissza!?

— Nem, felelt Avon, megijedve az ifju arczkifejezésétől, s a gyanutól.

— Isten a menyben! tehát ő volt valósággal! sohajtá Jahoua halálhalványan. Nem akarta teljesen elhitetni magával a tapasztaltakat, s azért a ház minden zugát felkutatá. De mint már előre tudhatni, ez uton keresései eredmény nélkül maradtak.

Marcof jött most a többi parasztokkal. Jahoua elmondá összetalálkozását Keineccel, viaskodásukat s a borzasztó esetet, mely őket elválasztá s végét vetett.

— Itt vagyok! kiált egyszerre Keinec a tömegből.

— Hol van leányom? szólt az öreg Avon hozzárohanva.

— Én semmi nyomát sem találtam, felelt Keinec elfogult hangon. S elbeszélte most, mint sietett a fekete kőuton egyenesen Penmark felé, majd a sziklákon keresztül, hogy magának irányt vegyen, miután hallott bizonyos patkó dobogást. A faluba megérkezve, semmit sem hallott aztán. Azon hiedelemben, hogy a rabló talán a parthoz sietett, a tengerhez ment, itt egy kis hajót a vizen gondolt. Innen a magához sietett, kötelét feloldva találta, hihetőleg a hullámok csavarták fel és vivék magukkal; minthogy más hajó nem volt közelében, tehát a Tummlerhez iparkodott. Itt hallá, hogy Marcof és emberei Fousnanban vannak. Zavarban volt, nem tudta, mittevő legyen. Végre a fousnani lövésre emlékezvén, elhatározta ide sietni abban a reményben, hogy Avonne rablása alkalmasint csalódás volt.

Mély levertség uralkodék mindnyájok felett. Bizonyos inger, belső ösztön készteté Jahouát és Keinecet, hogy egymásnak béke jobbot nyujtsanak, ha még oly nagyon gyülölik is egymást. Marcof eszközlé is ezt, s igy szólt:

— Mi Avonnet megfogjuk találni, hanem egy szükséges hozzá.

— Mit kivánsz Marcof? kérdi Keinec.

— Felkell hagynotok a boszús személyeskedéssel.

(Folyt. következik.)

So eben erschienen die 33. Aufl. des weltbekannten, lehrreichen Buches:

Der persönliche Schutz

Rathgeber f. Männer jeden Alters von Laurentius in Umschlag verzegelt.

Tausendfach bewährte Hilfe und Heilung (20)jährige Erfahrung) von

Schwäche-

zustanden des männl. Geschlechts, Nervenleidenden, zur Folgen zerrüttender Onanie und geschlechtlicher Excesse. — Durch jede Buchhandlung in Wien von Carl Pohan, Wollzeile 20 zu beziehen. Preis 2 fl. 30 kr. mit Postsendung 2 fl. 40 kr. Vor den Nachahmungen und Auszügen meines Buches, kleinen Schlechtriften die unter den Titeln Jugendfreund, Selbstbetrügung und ähnlichen, eingeschlich in lächerlich hohen Auflagen u. mit unter Namen Ausschneidereien in den Zeitungen dreist und marktschreierisch angekündigt werden, wird nachdrücklich gewarnt. Daher achte man darauf, die echte Ausgabe, die:

Original Ausgabe von Laurentius

zu bekommen, welche einen Octav-Band von 352 Seiten mit 60 anatom. Abbildungen in Stahlstich bildet und mit dem Namenszeichen des Verfassers versehen ist.

Nota Bene. — Von meinem Buche liegen bereits 4 Uebersetzungen in fremden Sprachen vor: der dänischen, schwedischen, russischen und italienischen, welche gleichfalls durch den Buchhandel zu beziehen sind. (1045—1)

Hirdetmény.

A Somogymegyében fekvő *lakócsai alapítványi uradalom* részéről közhírré tétetik, miszerint a rendszerű mű meglevő 1872. évi termésű

3,000 mérő zab

f. évi május hó 20-án, Lakócsán, a tiszttartói irodában, délelőtti 10 órakor tartandó nyilvános árverésen — távirati szakközlendő felsőbbi jóváhagyás fentartásával, olfog adatni; mely napra és helyre a venni szándékozók elegendő bánatpénzzel ellátva, ezennel meghívatnak. — A fenti termény eladása érdemében 50 kros bélyeggel ellátott, zárt irásbeli ajánlatok is elfogadtatnak, ha azok mellé a megigért összes árnak 10%-ja bánatpénzül, és az árverési feltételek ismeretének kinyilatkoztatása és elfogadása constatáltatik, s ha azok f. május hó 19 én, esti 6 óráig a tiszttartósághoz beadatnak. Az árverési feltételek addig is a tiszttartói irodában megtekinthetők. (1058—1)

Kelt Lakócsán, 1873. évi april 30-án.

A kir. alap. urad. tiszttartóság.

BERNÁLÁSI AJÁNDÉKOKUL

ajánl

Milhofer Sándor,

ékszerész

Nagy-Kanizsán, Fő utcza 803. szám alatt:

Arany keresztek 1 frt 50 kr., 2, 3, 4, 5 egész 10 forintig.

Ezüst keresztek 50 krtól 1 frt 40 krig.

Gyűrűk 3 frttól 20-ig s feljebb.

Függők ezüstből 80 krtól feljebb.

„ aranyból 2 frttól feljebb.

Inggombok párja 2 frttól egész 10-ig.

Oraláncok ezüstből 3 frt 50 krtól egész 20-ig.

Egyuttal ajánlja dúsan felszerelt arany- s ezüst ékszerraktárát, hol minden, e szakmába vágó czikk, legjutányosabb áron kapható.

Megrendelések pontosan, posta utánvét mellett, eszközöltetnek. (1060—1)

Testgyakorlás és tánctanitási hirdetmény.

Alóljegyzett tisztelettel ajánlja magát a nagyérdemű közönségnek, nevezetesen gyermekek s felnőtteknek a

testgyakorlás és táncművészetben

való alapos oktatására.

Hogy mennyire fejlesztik s erősítik mindkettő a testet, s utóbbi, nevezetesen a tánctanitás mennyire szükséges kellőke a művelődésnek, azt alig szükséges többé példákkal igazolni, mivel 14 év óta reambizott tánciskolám bovan ismerve, hogy általa nyert a test mozgásában azon sajátszerű, kecsetejes könnyűséget, a társaságokban oly élvezetek tényezőjévé válik, melyeket a táncolni nem tudó kedvetlenül nélkülözni kényszelen. — Miután ennek elsajátitására alkalmat nyujtani szándékoum, tisztelettel megjegyzem, miszerint a tánctanitás nálam minden divatban levő BELés KÜLFÖLDI TÁNCZNEMEKRE kiterjed, melyek alapos módszerem nyomán könnyen betanulhatok. (A tanitás már 5 éves korú gyermekekkel kezdődhetik.)

A tánczlanitási díj havonkint 4 frt.

Egyszersmind bátor vagyok jelenteni, miszerint FÉNYKEPÉSZETTEL is foglalkozvám, igen kielégitő lenyképeket a legjutányosabb áron készítek.

Midőn magam ezekuél fogva a t. cz. szülők s a kétmenő ifjuság becses figyelmébe ajánlanám, s becses pártfogásukat kérném, egyszeramind biztositom, hogy azt kérdemelni leend fötorekvésem.

(1019—2)

Reiner Elias,

(évszázadi szőll.) gyakorló táncmester és fényképész.

Tánczskolám létezik: A „ZÖLDFA" vendéglő toronmban ostl 7 óráttól 9-ig.

Érdekes szelvények díjtalanul valtatnak be.

A soproni leszámitoló-bank és nyugot magyar jelzálog hitel-bank

FIOKTELEPE

NAGY-KANIZSAN.

Mindennemű állam és hitelpapirok, állami elsőbbségi és földtehermentesitési kötvények — arany s ezüst pénzeket vesz és elad.

Pénzek folyó számlára és betéti könyvecskékre 6% kamatra fogadtatnak el.

Kölcsönök házakra, földekre s más ingatlan javakra a legkedvezőbb feltételek mellett adatnak.

Pénztári utalványok bocsáttatnak ki, melyek már a kiállitás utáni naptól 6% kamatoznak.

Tőzsdei megbizások a legjobb és legolcsóbb feltételek alatt teljesittetnek.

Érdekes szelvények díjtalanul valtatnak be.

A bécsi bizományi bank

VÁLTÓ-ÜZLETE

(1028—4) Schottenring 18.

kibocsát

VISZONYLAGOS IVEKET

alább jelzett sorajegycsoportozatok, melyösszetételuk már azon uknál fogva is a legolcsóbbak közé számitandók, minthogy minden egy ily viszonylagos iv tulajdonosának lehetősége a fő-és mellékenyereményeket egyedül kaphatni, és a mellett **30 frcot aranyban és 10 frtot papirban**, mint kamatjövedelmet, élvezni.

A. csoport (évenkint 16 huzás.)

Havonkénti részletfizetés: 10 frt. Az utolsó részlet kifizetése után minden résztvevő következő 4 sorajegyut kap:

1 5 perc. 1860-ik évi 100 frtos államsorajegyet. Fényeremény 300,000 frt a huzott sorozatok visszafizetési jutalmával 400 frt.

1 3 perc. cs. török 400 frcos államsorajegyet. — Fényeremény 600,000, 300,000 frc aranyban.

1 herczeg braunschweigi 20 talleros sorajegyet. Fényeremény 80,000 tallér minden levonás nélkül.

1 innsbrucki (Tyrol) sorajegyet. Fényeremény 30,000 frt.

B. csoport (évenkint 13 huzás.)

Havonkénti részletfizetés 6 frt. Az utolsó részlet befizetése után minden résztvevő következő sorajegyeket kap:

1 3 perc. cs. török 400 frcos államsorajegyet. — Fényeremény 600,000, 300,000 frc aranyban.

1 herczeg braunschweigi 20 talleros sorajegyet. — Fényeremény 80,000 tallér minden levonás nélkül.

1 szász ineiulngeni sorajegyet. Fényeremény 45,000, 15,000, délnémet frt.

Továbbá viszonylagos ivek ötöd 5 százaiu 00-as államsorajegyekre. Havonkénti részlet 6 frt.

Továbbá viszonylagos ivek 1864. egész államsorajegyekre. Hav. részl. 10 frt.

Továbbá vis. ivek fél államsorajegyekre. Havonkénti részletfizetés 4 frt.

Továbbá viszonylagos ivek fel magyar sorajegyekre. Hav. részlet 3 frt.

Továbbá viszonylagos ivek braunschweigi 20 talleros sorajegyekre. Havonkénti részlet 2 frt.

Továbbá viszonylagos ivek innsbrucki sorajegyekre. Hav. részlet 2 frt.

Ezenkivül elvállal a bécsi bizományi bank minden néven nevezendő bank-, váltó- és tőzsdei tiszlelet.

Váltók és utalványok Europa és Amerika minden nagy helyére a legolcsóbban kiiratnak. — Helybeli és vidéki megrendelések gyorsan, lelkiismeretesen és pontosan teljesittetnek, és a tőzsdei iroda által megvásárolt értékpapirok a legolcsóbb feltételek mellett árusittatnak el.

Az üzleti helyiségek naponta reggeli 9 órától esti 6 óráig folytonosan nyitva maradnak.

Külső megrendelések pontosan s utánvét utián is eszközöltetnek. Huzási ivek minden huzás után bármenetben, ingyen küldetnek.

(1028—3)

Tánctanitási hirdetés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudtára adni, hogy tánczisklapámat május hó 6-ikán

a nagy-kanizsai főgymnasium nagytermében

megnyitom, hol a legkellemesebb szalon, társalgási körtánczokban, valamint a plastikai állás-menésmódban alapos oktatást fogok adni, mit már 7 éves gyermek nemkülönbség nélkül kezdhet.

A nagyérdemű közönség kegyes pártfogásaért esedezik

NEUMANN MÓR, tánczlanitó Pestről.

Beirások történhetnek lakásomon, Dr. Presburger házában, reggel 8—10 és délután 5—6 óráig. (1057—1)

Lőpor- és a keszthelyi mészraktár.

Van szerencsénk tisztelettel értesitni a nagyérdemű közönséget, miszerint a magyar kir. magas ministerium engedélyét a lőpor árulására kinyertük, és hogy a lőporból mindig meglehetős nagymennyiségű készletet tartunk.

Alkalmilag szinte jelentjük, hogy helyben egyedül minálunk találtatik a hirneves keszthelyi mész, melyet szinte ajánljuk a mélyen tisztelt közönség szives figyelmébe.

Teljes tisztelettel

STRÉM és KLEIN,

(1059—1) Nagy-Kanizsán.

Wajdits József, kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos gyorssajtó nyomása, Nagy-Kanizsán.

NAGY-KANIZSA, 1873. május 11-én. 38-ik szám. Tizenkettedik évfolyam.

Előfizetési ár: egész évre . . 8 frt. fél évre . . . 4 „ negyed évre . 2 „ Egy szám 10 kr.

Hirdetések jutányosan NYILTTERBEN soronkint 10 krért vétetnek fel.

Zala-Somogyi Közlöny

A lap szellemi részét illető közlemenyek a szerkesztőhez, — anyagi részét illető közlemenyek pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők: NAGY-KANIZSA Wlassicsház.

Nagy-Kanizsa város helyhatoságának, nemkülönben a „zalamegyei gazdasági egyesület", a zalamegyei általános tanito-egylet, a szent-balázs-, kis-komarom és sümegh-vidéki fióktanitó-egyletek, a „nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank" ugy a „Zala-Somogy" gőzhajózási részvenytársulat

HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön, megjelenő vegyes tartalmu lap.

Zalamegye évnegyedes közgyülése.

— Május 5. 1873. —

Méltóságos Hertelendy Kálmán ur, Zalamegye köztiszteletü föispánja, 10 órakor a nagyszámmal megjelent bizottmányi tagok élénk éljenzése közt a terembe lépvén, érzelmes szép beszéddel nyitotta meg a közgyülést, körvonalozván jelenünket; aggodalmat szült — ugymond — a német császárnak Szentpétervárra történt utazása, azonban ő e látogatásban a béke zálogát látja; a bécsi közkiállitasban 300 év óta először szerepel hazánk, mint önálló ország, hol az ipar és szorgalom diszkoszorújaban nem az utolsó helyet foglaljuk el, ebben is a békének zálogát szemléli, s igy általában a béke áldásos malasztját élvezve, magasztosan esik tudhatni s biztosan szemlélhetni, hogy nemcsak hazánk, de megyénk szellemi és anyagi haladásán együttes erővel működik mindenki. Még egy örvendetes körülményt emlite meg főispán ur, lángszavakban jelezve, hogy ő Felsége a király leányát nem az udvari szokás, hanem szív szerint tette boldoggá, e megye vele született benső kegyeletes résztvevéssel osztozik a felséges uralkodó ház örömében, kérve a Mindenhatót, hogy teljes boldogság koszorúzza frigyöket. Többszörös és zajos éljenzés kisérte a megnyitó beszédet.

Nyomban Csertán Károly bizottmányi tag interpellálta alispán urat árvaügy és egy szolgabiró intézkedése ellen, azonban a ministeri szabályrendelet 13. §-ánál fogva az lett a határozat, hogy interpellátióját irásbelileg adja be, s ugy fog tárgyalás alá vétetni.

Olvastatott az alispáni jelentés, melyet később egész terjedelmében közölni fogunk.

Novák Ferencz, ny. hétszemélynök ur ő méltósága, sok jóakarattal szólt az alispáni jelentéshez, melynek —ugymond — nem formalitásnak, hanem a közigazgatás menetéről szóló hü és tüzetes jelentésnek kell lenni, mert a multban a közigazgatási rendszert a közvélemény elitélte, a megye szervezésével általános ohaj teljesült, hogy jobb közigazgatásnak nézünk elé, azonban e szervezés második évében is nemcsak a journalistika, hanem a közönség minden rétegében hangok emelkednek, miszerint a közigazgatás jelenleg roszabb a réginél. Tagadhatatlan, hogy a felelős kormánynál a reform és előhaladás zászlaja kitüzve van, s a korszellem nyomása miatt dicséretes tevékenységet fejt ki, azonban teljes czélt nem érhet, mert a megyék feneklenek meg, hasonlit a jelenlegi helyzet a chinai paphoz: feje mozog, de lába, keze tétlen. Elismeri szónok, hogy az alispáni jelentés érdekes statistikai adatot foglal magában, de fomomentumnak kellene lenni: az utak roszaságát, javitását bőven leirni, a községi szabályok életbeléptetése, vagy megvizsgálása jelentve nincsenek, a hiányosság miatt közvetitőről kell gondoskodni; az alispan látogatásáról tüzetesb beterjesztést, nemkülönben a szolgabiráknak a jegyzőségeknel tett látogatások eredményét alispani uton a közönség tudomására kell adni, igy mind az iskolaügy, mind a közlekedés, kereskedés és gazdászat föemeltyü, az utak állapota, nemkülönben a közmunka felhaszhalasaról teljes tudomásunk lenne.

Bessenyey Ernő bizottmányi tag ur felvilágositást ad, hogy a községi törvények miért nem léphettek teljes hatályba, mert — ugymond — a szabályrendeleteket minden község maga késziti, s azt az alispani hivatal kijavitgatva, visszaküldi, s igy 600-nál több község munkálatának rendszeresitése sok időt vesz igénybe, azért járásonkint egy szervező bizottságot inditványoz életbe léptetni.

Erre Csutor Imre alispán, Svastics Benó fojegyző, idősb Skublics László és Szigethy Lajos urak hozzászólása folytán megmaradt a községek szervezési munkálatainak elrendezése az alispán munkakörében.

Alispán ur indokolva jelenté, miszerint hivatalos látogatásokat tett Tapolczán, Sümeghen, N.-Kanizsán, Perlakon, Csáktornyán, sat. S ezentül tüzetesb jelentést tesz, kedves kötelességének ismeri a megyei bizottmány kivánatának lehetőleg eleget tenni.

Nagy lelkesedéssel fogadtatott főispán ur ő méltóságának azon örvendetes nyilatkozata, hogy a megyében körutat tesz, s a tapasztalatokról, személyes meggyőződéseiből jelentést fog tenni a megye bizottmányának.

Jelentetett Skublics István szolgabiró ur lemondásának visszavevése, engedvén a közbizalomnak és megtisztelo felhivásnak, hivatalos müködését folytatja azon ohajjal kapcsolatosan, miszerint 48 ezernyi lélekből álló kerülete terjedelmes levén, a legjobb akarat mellett sem felelhet meg hivatásának tüzetésen; miért is bizottság küldetett ki, mely bizottságnak feladatául tétetett, hogy erre nézve véleményes dolgozatot nyujtson be: adassék-e még egy vagy több irnok a szolgabiró ur mellé, vagy uj szolgabirói járás létesittessék?

Skublics István szolgabiró urnak lemondása, majd lemondásának visszavevése hosszas pro et contra beszédre adott alkalmat; hozzá szóltak Csertán Karoly, Svastics Benó főjegyző, Bessenyey Ernő, Glavina Lajos, Séllyey László s idosb Skublics László, bizottmányi tag urak.

Ifj. Skublics László tiszti főügyész az árvaszéki bizottmány elnökének kérelmét terjeszté be kimeritőleg indokoltan.

Olvastatott a honvédelmi minister leirata, melyszerint a Ludoviceum-alaphoz kéri csatoltatni a megyében netán letező gyüjtelékpénzeket sat. Tanulságos és a megyei nemesség hazafias érzelmétől áthatott jelentése olvastatott válaszúi a zalamegyei nemesi pénztár és magán alapitványokat kezelő választmánynak, melyből látható: mennyi jótékonysagot gyakorolt ez intézmény s mily jól rendezve működik, s mily biztos kezekben van, egyébként is magan tulajdon levén, senkinek másnak joga hozzá nincs.

Olvastatott Tóth Vilmos volt belügyminister bucsuzó-levele, id. Skublics László inditványára a megye jegyzőkönyvileg sajnálkozasat fejezi ki tavozta miatt, egyszersmint teljes elismerés és hálával jelzi a megye közönsége ama feledhetlen s az egész megyét megörvendeztető cselekményét, hogy Zalamegyének főispáni székébe a megye egyik kiváló jeles, munkás szülöttjét, Hertelendy Kálmánt helyezte; az inditvány zajos éljenzéssel fogadtatott.

Nyomban olvastatott gróf Szápáry Gyula, ujonnan kinevezett belügyminister levele. Éljenzéssel üdvözöltetett.

Főispán ur több tiszteletbeli kinevezést eszközölni kegyeskedvén, a gyülést bezárta.

Ősi szokás szerint főispán ur diszebédet adott, melyre számosan valának hivatalosak.

Fűszerezte a diszebédet a vidám kedélyhangulat, a jókedv s amaz általános öröm, hogy a megyének saját szülöttje viseli a megyei legfőbb tisztet. A jókedv csakhamar kitört a pohárköszöntések szakadatlan sorában. Svastics Károly, keszthelyi apát ur, kezdette meg harsogó éljenzés közt emelte poharát főispán ur egészségeért; Séllyei László Deák Ferenczért, id. Skublics László, Skublics István szolgabiróért, mint aki ujból a közügyeknek áldozza fel munkaerejét, Bessenyey Ernő a főispánért s családjaért, majd főispán ur emelkedvén fel szivhez szóló s benső érzelemből éltette a megye bizottmányát, jelezve, hogy a haladás és reform zászlaját magasan lobogtatja, de ha e zászlo hanyatlanék, vagy a czélnak nem felelne meg, visszavonul, visszalép, s mint közharczos ezentul is tántorithatlanul küzd a haza s Zalamegye érdekeiért minden időben. E hatalmas nyilatkozatot szünni nem akaró éljenzés kisérte. Később főispán ur a „muraközi kérdés" sikeres megoldásaért, majd e lapok szerkesztőjeért emelte poharát. Novák Ferencz ur ő mga gr. Batthyány Zsigmond urat, ki országgyülési teendői mellett egy perczre sem feledi a megye

TÁRCZA.

Bürger költeményeiből.

I.

Ha sérteni fog nyelvével
A kegyetlen rágalom —
Felnevetek. Es magamat
Imigyen vigasztalom:
A darázs is, hogyha zsongva
A fát körül repdesi,
A mosolygó gyümölcs között
Nem a férgest keresi

II.

A szerelem istenének
Kettős hegyü nyila van —
S mikor nem is sejted, várnád,
Szivedbe lő, biztosan — —
Es ha talál — amint mindig,
Megne kisérlad kivenni,
Két hegye van, hátra hajló,
S szivedet kitépheti.

M. KALMÁR BÉLA.

A tengerész küzdelme.

— Beszély franciából. —

(Folytatás.)

A két ifju egymásra tekintett.

— Keinec, mondá Jahoua, — mi mindketten szeretjük Avonnot. Meggondolatlanság volna, ha most mi egymást üldözzük, midőn karjainkra szükségo van. Részemről esküszöm, mindaddig, mig Avonnet atyja karjaiba nem teszszük, semmi boszút nem viselek irántad. Akarod-é te is?

— Igen! felelt Keinec. Függesztessék fel minden gyülölség köztünk, mig Avonne mentve nem leend.

— Derék ifjak vagytok, mond Marcof. Nyujtsatok kezet.

Épen most lép be egy durva kinézetü egyén a szobába. Ez a fousnani szabó volt, egy puposhátú ember, ki az egész vidéken, mint ujsághordó és házasságszerző ismertetett, s alattomban a royalisták pártjára dolgozott, ő az öreg Avon felé rohant.

— Leányod Avon, leányod hol van? kérdi lélekszakadva.

— Tudsz valamit feleőle? kérdé Marcof élénken.

A szabó fejét rázá. — Elraboltatott? kérdé.

— Igen.

— Ma este?

— Igen.

— A fekete kőuton át?

— Hogy tudod?

— A rablót láttam!

— Ki az? mond Keinec a szabó vállát megfogva.

— En ugyan nem ismerem, de némileg megjelölhetem. Emlékeztek még arra a két ismeretlenre, kiket a vár közelében többször láttunk?

— Igen, igen! szólanak a parasztok.

— Egyik volt közőlök, ki Avonnet elrabolta.

— Bizonynyal tudod? kérdé Marcof.

— Persze, a boldogult marquis halála napján követém őket a bokrok közt eleinte, később a sziklák közt elbujva és hallgatám az egész beszélgetésöket. Egy nő elrablásáról tanakodtak, de nevet nem hallva, nem gyanithatám, hogy e merény Avon kedves leányát illeti. Ma este, hogy Penmarkból visszajöttem, a kikötőből az ut felé indulék, akkor látám, s tetszék, hogy az ifjabbik. Egy árnyékban megálltam, nem láthatott. Egy nőt tartott karjaiban, de mielőtt még segitségért kiálthattam volna, egy bárkába lépett, s két ember segitségével eltüntek a parttól. S a holdvilágnál gondolám, mintha Avonnet láttam volna, de bizonyos nem levén, siettem Fousnanba vissza, megtudandó a valót.

— Mely oldalra vitorláztak? kérdé Avon.

— Ugy tetszik, mintha a halotti öböl felé.

— Való, igaz tehát . . . . szólt szakadozottan Marcof. Hollá, legények! Jahoua és Keinec, kövessetek engem. Embereimet a falu segitségére itt hagyom. Bervic parancsnokolni fog. Mi, alkalmasint virradóra, még visszajövünk. Addig is barátim, rejtsétek el a lelkészt jól, mert a csendőrök bizonyára visszajönnek érette.

Ezen szavak után megfogá a szabót, kivezeté s elkelle mondania, hogy mit hallott ama két egyén beszélgetéséből, midőn a marquis temetéséről eltávozának. E szabó volt tehát az, ki utánok leskelődött, mint annak idejében mi is emliténk. Elmondá a többi közt azt is, hogy Carfor nevét többször hallá emlegettetni általok.

— Carfor keze működik ez ördögi cselszövényben! kiált Marcof összeszoritva ökleit. Mintha éreztem volna! Köszönöm, függeszté hozzá a szabóhoz fordulva, jöjj holnap Lugger hajómra s a pénzt átadom, mit szolgálatotokért Noire marquis küldött.

Negyed óra mulva Marcof Keinec és Jahouával csendesen, de sietve folytaták utjokat az öböl felé, melyben a Lugger horgonyt vetve, himbálódzott. Csak két ember állott őrt, de ezek derék emberek voltak a helyükön, mert a jövők még nem láták azokat, midőn már, ki vagy? hangzott, s egy fegyvercsattenás hallatszott.

A felelet helyett Marcof kezét szájára tette, s mint egy éjjeli bagoly huhogásához hasonlólag tön.

E jeladást egy másik követé, egészen hasonló, de közelebbről.

— Mi ez? susogá Marcof csendesen, ez a jel a partról jön, és én nem állitók ott senkit fel. Kisérőinek jelt adott, hogy maradjanak veszteg, s ő a sziklák közé lépett. Itt a jelt ismétlé, ámbár gyengébben s azonnal felelet helyet egy ember emelkedik ki a szikla üregből.

— Te vagy Jean Chonan? kérdé Marcof megdöbbenve. Mit keresel?

— Mar nyolcz nap előtt értesültem a decretumról, melyet a departement kiadott, felelt a historiailag ismert nyugati előőke a forradalomnak. Egyedül azért jöttem, megtudjam magam a cornaillei nép hangulatát.

— Tehát tudod, hogy ma tétlenek nem valánk.

— A fousnani nép magát hősiesen viselte. Te parancsnokolál?

— Sajnálatomra, csak ötven emberem volt. De azért győztünk.

— Holnap ötszázan lesznek Bonnalia mezején. Noire marquis velők lesz.

— Igen jól van!

— Siettek értesiteni, hogy a csendőrök virradóra visszatérnek Fousnanba és a bérlők házait felgyujtják. Az embereknek jó volna tudtokra adni.

ügyeit, a nagy Batthyányiak méltó utódául jelezve éltette, később Svastics Károly apátért emelte poharát. Nedeczky Jenő Kőnigmayer Károly apátért, majd a következő szellemi röppentyűvel szitotta a kedélytüzet: Kinek tetteiből minden jó nő. éljen Bessenyey Ernő! Kőnigmayer Károly apát ur szokott lángszavakkal köszöntötte fel a főispánt, hogy mindig oly vidám jó egészségben legyen köztünk jelen, mint most. Hogyay Máté Glavina Lajosért, Bezerédy Elek Séllyey Lászlóért emelte poharát, legnagyobb vidamságot keltett Kiss Lajos türjei jószág-kormányzó ur rövid de talpraesett pohárköszöntése; a tisztes ősz férfi feláll, kezében a pezsgős pohár pezsg, ajkán vidám mosoly játszik s hangján elomló naivság cseng: Uraim! az ifjuság nevében szólok. (Perczekig tartó kedélyes nevetés, halljuk!) Mindenütt, mindenhol s mindenki arról panaszkodik, hogy az idő mostoha bánásmódja következtében elfagyott minden, egynek azonban a hideg romboló ereje nem ártott és ez a rózsavirág, éljen Hertelendy Rózsa!.... mondott még néhány szót, de a dörgő éljenzés és tapsvihar közt nem lehetett érteni, noha e sorok irója majdnem szomszédja volt a szólónak, alkalmasint azt mondhatta: Ki nem esik tul a rózsa hirén: éljen Hertelendy Irén!

Mondattak még lelkes toastok Séllyey László által a muraköziekre, különösen Láposy Márton plebános, e kitünő magyarérzésü lelkészre, majd Baán Ferenczre, Svastics Benő főjegyzőre, Nedeczky Jenőre sat. De ki tudná mindezt elősorolni. Ujabb nyilvánulása volt itt észlelhető a megyei élet felvirágzásához szükséges egyetértésnek és vidámságnak, mely a munkásságot, tevékenységet élénkíti, fűszerezi.

BÁTORFI.

A nőnevelés.

(Folytatás.)

Bekellett végre nemzetünknek is látni azt, amit Európa többi népei már régen beláttak, hogy a korszellem mértéke nagyot valtozott; uj elvek, uj tér, uj hatalom merült fel a nemzet előtt s hivta fel a hódító erőt; uj irány hivta fel a haladás-vágyat. Ez uj elv volt az értelem, uj tér a tanulás, uj hatalom a tudás, s uj irány a tudomány fejlődése; ha a nemzet az uj elvet fel nem fogja, az uj tért el nem foglalja, az uj hatalmat meghóditani nem igyekezik, haladásában az uj irányt nem követi: lassú bár, de elkerülhetlen megsemmisülése bizonyos, ép oly bizonyos, mint a mily bizonytalan az ujraébredés lehetősége. Egy vesztett csatát a természeténél fogva életerős nemzet kihever, a sebek, melyeket egy nemzet testén szuronyok ejtettek begyógyulnak, a nyerserő által megsebzett nép előbb-utóbb felépül betegségéből; de az erkölcsi halálból, az értelmi megsemmisülésből nincs feltámadás, mert az erkölcs világa, a tudomány fáklyája nem holtaknak, csak élőknek világit.

A fegyveres támadást visszaveri a személyes bátorság, a nyers erő ellen megvédnek az izmos karok, melyek sulyos buzogányt emelnek, a kardnak ellenébe lehet állitani a kardot; de a tudomány mindezt kikaczagja, az ész fegyverével csak a tudomány képes megmérkőzni.

Mindezt belátták a nemzet jobbjai, s egyszersmint belátták azt is, hogy a hoszszas anyagi harcz utan bekövetkezik az értelmi harcz korszaka, a mely korszakban a pihenés az öngyilkossággal hataros vétek, nemzet elleni bün volna, s ekkor fejlődött ki hazánkban ama nagyszerü szellemi mozgalom, melyet a történetiro a nemzeti ébredés korszakának nevez, s melynek kezdetével a XVIII-ik századot jellemzi.

Szomorú idők voltak azok! Talán szomorúbbak, mint a honfoglalás korszaka, talán csüggesztőbbek, mint a török invásió nehéz napjai. Iróink voltak közönség nélkül, szinészeink szinház nélkül, tudósaink akademia nélkül; midőn maga Kölcsei is:

„Szerte nézett s nem lelé
Honját e hazában!"

Mit tettek ekkor a magyar nők?
Keveset, nagyon keveset.

Csak egyes jeleseket látunk koronkint feltünni hazánk borult egén, a kik — mint kivételek — részint a hazai irodalom csekély közönsége közé vegyülve, részvéttel fordultak a nemzeti irodalom felé, részint fárasztó tanulmányozás után, mint az irodalom apostolai maguk is nagy szorgalommal igyekeztek annak egyes ágait müvelni, a nagyrész azonban, mely a magyar nők öszszegének többségét, zömét képezte, távol tartotta magát a mozgalomtól, közönyösen szemlélték a hazai tudomány fejlődését, sőt sokan hidegen fordultak el az uj korszak teremtő szellemétől.

Ámde nem hiányzott, megvolt nálok amaz erkölcsi alap, mely megtanit bennünket másokkal jót tenni, szenvedélyeinket korlátozni, a szülőket tisztelni, a felsőbbségnek engedelmeskedni, s igy megtalálták még akkor is tevékenységök terét a nélkül, hogy a nemzet uj irányával, az értelmi fejlődéssel ellentétbe jöttek volna, habár a tudományos kiképzésben a férfiakkal nem is szövetkeztek, habár a müvelődés terjesztésében tettleges részt nem is vettek. És ez természetes.

Olyan korszak kezdete volt ez, mely nem a képzelmet, hanem az érzelmet, nem az érzést, hanem az észt, nem a szivet, hanem a főt vette főleg igénybe, és e korszakkal kezdődik a magyar nő befolyásának nem hanyatlása, mert e befolyás, bármely alakban mindig megmarad, hanem befolyásának fordulata.

Addig, mig őseink Ázsia belsejében, főkép a keleti éghajlat és természeti erők hatalma alatt állottak, mikor még a kedélyre, a szivre, a képzelemre gyakoroltak a legyőzhetlennek látszó természet erői, az éghajlat megragadó, nagyszerü tüneményei döntő befolyást, addig a női befolyás üdvös eredményeket volt képes a nemzet életében előidézni; mert ott nem a tudás, hanem a képzelet világában élt a magyar, s erre a nő mar idegrendszerénél fogva is sokkal nagyobb képességgel bir. A mint azonban uj hazájokban, a mérsékelt éghajlat uj viszonyai közt, az értelem kezdte legyőzni, meghóditani s hatalma alá hajtani a mérsékeltebb erővel működő természetet, midőn a képzelem alárendelt tehetséggé sülyedt, s az erkölcsi érzés mellett a tudás főhatalommá kezdte kinőni magát, a női befolyás roppant változáson ment keresztül.

A magyar nők Európa földjén a tudomány ébredésével ép oly kevéssé voltak képesek felismerni uj helyzetöket, uj hivatásukat, mint a mily képtelen volt ezt felismerni az egész nemzet. Azon természeti s erkölcsi rokonságnál fogva, melylyel a két nem, férfi és nő, egymással összeforr, azon hagyományos szokásnál fogva, melylyel a magyar nők és férfiak társadalmi, állami alakzataikat eddig együtt, közösen alkották, soha sem lehetett a magyar nő a férfi rabszolgája, hanem élettársa, a mit igen találóan a jellemző „feleség" szóval fejezett ki; ámde mind a magyar nők, mind a férfiak megfeledkeztek arról, hogy a nők eddig csak éreztek, a férfiak meg cselekedtek; hogy a nőnél a sziv, a férfinál a kar, a hadi ügyesség ereje működött; hogy az eddigi nemzeti előhaladás hatalmas rugóját a női képzelem- és a férfiu fizikai erejének egyesülése alkotta; azért, midőn a tudás lett a haladás rugója, akkor is azt hitték a magyar nők a férfiakkal együtt, hogy a nőnek ezután sem lesz más hivatása, mint ami eddig volt: érezni, s a nemzet haladására, mint eddig, ugy ezután is az érzés hatalmával hatni, pedig a történelem fájdalmas eseményei sokszorosan bebizonyitották, hogy az érzés egyedüli világa az erkölcs, s az erkölcs tudomány nélkül; az érzés tudás nélkül ép oly veszedelmes haladási tényező, mint a tudomány erkölcsi alap nélkül, mint a tudás érzés nélkül.

(Folyt. következik.)

GYŐRFFY JÁNOS.

Baksa, majus 1. 1873.

Nagy László jegyző elhunytával a baksai körjegyzőség üresedésbe jövén, uj jegyző választására határnapul april 30-ika tüzetett ki. Három pályázó jelentkezett: ifj. Páslek János, Soós József és Bertalanffy Kálmán.

A választási gyülést tekintetes Vasdónyey Lajos szolgabiró ur 10 órakor megnyitván, a szövetkezett községek szép számmal megjelent képviselői a szavazást megkezdették; szavazás közben Bertalanffy Kálmán látva, hogy egyetlen szavazatot sem nyerhet, folyamodványát visszakérte, Soós József párthivei pedig előre látva kisebbségbe maradásukat, [illegible]onultak, s igy 72 beadott szavazattal, nagy lelkesüléssel ifj. Páslek János választatott meg.

Nagy feltünést okozott s általános fájdalmat gerjesztett a baksai járás utbiztosi állásra Gáspár Ferencz ismeretlen egyéniségnek kinevezése, mellőztettek Udvardy Imre mérnök, honvéd-főhadnagy és Soós József, kiknek, mint helybelieknek kérvényeit a szolgabiró felterjesztette. Hirszerint, Gáspár Ferencz nőszabó! igen ohajtandó volna, ha a magas pártfogó, ki a kinevezést keresztül vitte, nyilvánosságra merné hozni azon érdemeket, melyeket a szabó műhelyben jobban lehet az utbiztosi állásra szerezni, mint a mérnöki foglalkozással. Kénytelenek leszünk a járásunkbeli szakértők mellőzése s a járásban általános ingerültséget keltett kinevezés miatt, főispán ur ő méltóságát alázatos kérelmünkkel a kinevezés visszavonására kérni.

B. G.

Végirat

a becses lapok hasábjain megjelent „Reflexiók" II dra.

A Reflexiók szerzője mindhárom feleletében fennen hangoztatja a személyeskedés elleni ellenszenvét, — s nem latja, hogy ő maga alatt vágja a fát, mert mindaddig, mig a hibat tenyleg meg nem mutatja, mig a téves eljárásra nyiltan nem utal; mig csak bővebben a vakandok módjára működik, és épen e titkos működése, áskálodása által bizalmatlanságot ébreszt önmaga iránt, s e bizalmatlanságot igyekszik ébreszteni a közönségben: mindig csupa személyeskedésnek fogom eljárását nevezni, mindig az ügy szentsége elleni merényletül fogom eljárását odaállitni; — hogy joga van — mint polgárnak — az ügyhöz szólani: elismerem, mert a nyilvánosan működő közegnek minden egyes polgár ellenőrül szolgálhat, sőt tartozik is ezen közeg a reábizottakról számot adni; de illetéktelen — jobban mondva — alap nélküli csipkedéseket eltűrni nem köteles. — Hogy nadrágban is lehet basáskodni, feltételezem, de meg nem engedem, mert ha valamely polgár hiányt vesz észre, figyelmeztesse az illető felügyelőséget a tényre, de nem elfödve, hanem nyiltan, magyar jellemhez illően, föl-

---

— Megteszem.

— Hadd a lelkészt a mezőre jönni, s embereidet is hozd oda.

— Mindenesetre.

— Ez minden, mi neked mondani valóm van, Marcof.

— Éljen Jean Chouan!

— A viszontlátásig!

Az insurgensek jövendő ezredese, kinek neve még akkor ismeretlen volt, — eltünt. Marcof kisérőjeihez visszatért, s mindhárman a Lugger hajóra siettek. Marcof fegyvert és lőszert adván nekik, egy bárkára ereszkedtek s a tenger sima tükrén valának.

— A halotti öböl felé! parancsolá Marcof.

— Carfor barlangjába? kérdé Keinec. Mi czélból?

— A szemfényvesztő mondja meg nekünk, hová lett Avonne, ki vitte el? felelt Marcof. Atyám lelkére mondom, gyónnia kell!

Keinec és Jahoua hatalmasan eveztek, Marcof a kormányt tartá.

* * *

A szabó nem csalódott, midőn a rablóban Tessy lovagot gondolta megismerni. Carfor terve jól sikerült.

Mig a lovag rabolt kincsével a parthoz ért volna, már Carfor és egy szolga egyenes irányban a sziklák közt szinte elérték a kijelelt helyre. Itt Keinec bárkáját elmetszették, az egyedülit, mely a kikötőben volt, és siettek az öbölbe, hogy itt intézkedhessenek. Carfor ügyes tengerész volt, és a hajó nyilsebességgel röppent le a part hosszant. Avonne még mindig eszméletlenül, ájult volt, mi a szöktetést, illetőleg rablást, könnyité.

Egy óra mulva elhagyták a halotti öbölt. Magaslaton fekvő Audierne alá megérkezve, egy kellemetlen öbölben a partra szállottak. Itt már várta őket a gróf lovakkal. A lovag értekezve Carforral, hogy irni fog neki, mihelyt zsákmányát biztos helyre tette, és a lovakat az öregfa odvába helyezteti. Erre elváltak. A lovag Avonnet felemelte a nyeregbe, s mind a két lovas elvágtatott. Carfor pedig ismét a bárkába szállt.

— Diego, kezdi Ráfael, midőn magukat biztosnak gondolták, megvagy elégedve a hely rejtélyességével?

— Kitünőn helyes! Senkisem fog bennünket keresni. Ily régi kolostort, honnan az apáczák a department parancsa folytán elüzettek, hová én engedelmet nyertem költözködhetni, s berendeztem magamat kényem, kedvem szerint. Tiz mértföldnyi körben e kolostort mindenki elhagyatottnak tartja.

— Vannak benne alagutak?

— Temérdek és kitünők! Földalatti lakokat is tisztogattattam, hogy ha tetszik, zsákmányodat oda helyezhesd.

— Mért valál oly elővigyázatlan? s az embereknek sejtelemre adál okot.

— Ráfael, kinek tartasz engem? — Senki más nincs ott, mint Hermoza és Henrik, s hü Jazminnal, felelt a gróf a háta megett nyargaló szolgára mutatva. Jazmin! Lovagolj előre s jelentsd a bárónőnak azonnali megérkezésünket. — Én már látom a kolostor tornyát, függeszté hozzá. Mi közben a szolga előre vágtatott.

— Avonne ismét magához jön! mond a lovag és valóban felnyitá szép szemeit s ijedten tekint maga körül.

Az éj vége felé közelgett, a hajnal pir zománczozá a környéket. Avonne mély sohajtást hallatva, mellére tette fejét, s ugy látszott, mintha ujolag elájult volna. De hirtelen felemelé tekintetét s mérgesen a rablóra nézve, fenhangon segitségért kiáltott.

— Hála az Egnek! czélunknál vagyunk. Kiált a gróf haragosan, épen egy nagy épület udvarába lovagoltak be, melynek épitész modora, berendezése, ájtatoskodók egykori lakhelyére mutatott.

XII.

A plogasteli zárda.

A plogasteli zárda néhány óra távolságban a tengerparttól, a Finisterre departementben fekvék. Rég idő óta ismeretes menhelye volt több nemes család leányainak. A szegény apáczák itt éltek csendesen, mit sem tudva, mit sem gondolva a forrongó politicáról, midőn egyszerre meghagyást kapnak a törvényhozó gyülekezettől, melyszerint bizonyos idő alatt oszoljanak fel, s kiki rokonaihoz távozzék. A plogasteli zárda fejedelemnője vonakodott más souverainitást elismerni, mint a királyt. Az apáczák ehát erővel elüzettek; a kolostor bezáratott s az egyházi tulajdonoknak nyilvános árverésen leendő eladása kihirdettetett. De minthogy egyetlen egy vevő sem jelentkezett, az apátság uratlan lőn.

A gróf megtudván, elhatározta ez épületet lakhelyéül választani és sikerült neki az engedélyt kinyerni, miszerint benne lakhatik. Ennál jobb s alkalmasb választása aligha lett volna máshol, mert szükség esetében az abban levő alagutak, melyek a szabadba kivezettek, jó szolgálatot igérkeztek nyujtani. De továbbá e tájon a parasztok sem ismerek őket, igy szükség esetében könnyen elillanhatnak.

A gróf azon részét vevé lakásul az épületnek, melyben a fejedelemnő lakott volt.

Amint mindketten az udvarba érkeztek, a lovag vevé a kiáltó, s magát védelmezni akaró Avonnet karjaira és bevitte a zárdába.

A gróf megelégedő tekintetet vetett maga köré s követő társát.

— Corpodi bacco! dörmögé a nápolyi, tömd be a száját, hisz a fülemet hasitja kiabálása. Jer ide e folyosóra, függeszté hozzá, amint a zárdában találák magukat. Fektesd az apátnő szobájába, azon jó zárak vannak.

A lovag Avonnet egy pompás támlányba helyezé, de ez felugrott, hogy magát annak karjaiból felszabaditva érzé, s az ajtóhoz rohant. A gróf karjánál megfogta.

— Hollá lepkém! előbb ismerkedjünk meg . . . . Valóban bájos alak! dünnyögé s a szegény leányt végig méregető átkozott mosolya kiséretében.

— Mit tegyünk, hogy megnyugtassuk? kérdé a lovag.

— Semmit! Szerelmi nyilatkozat még most nincs helyén. Az ablak jól be van rostélyozva, menjünk és zárjuk be. Később visszajöhetsz. Előbb menjünk Hermozához, beszélnünk kell vele. A nők értik majd egymást!

— Jól van, felelt a lovag, nem szeretnék könyeket látni!

(Folyt. következik.)

tárt sisakkal. A t. hazafi hogy még nem volt „Schulinspector", azt szivesen elhiszem, mert irálymodorából kitetszik, hogy a tanfelügyelői képességet meg sem közeliti, különben több értelemmel szólott volna a tárgyhoz. — A tanfelügyelő igen is ellenőrködik működésünk felett, megteszi figyelmeztetését; de nem alacsonyitja le a néptanitót, nem fosztja meg emberi méltóságától, mint az előbbi időben gyakorta történt, s ha szolgálatképtelen lőn, kapott 60 frt nyugdijt, ami az éhenhaláshoz sok, a megélhetéshez kevés!

Tanitó vagyok s pedig már néhány éven át, ismerem a gyermekek lelkületét, tanulmányoztam hajlamaikat, s tapasztaltam, hogy a gyermekeknek egymásközti vonzalma sehol sem fejlesztethetik és növeltethetik czélszerűbben, mint a közös iskolában, mert akkor kezd e viszony tágulni, mihelyt a gyermek észreveszi, hogy közte és társa közt különbség létezik, s e különbséget mindjárt társa kisebbitésére és gúnyolására igyekszik kiaknázni. — Azért ha épen több haszon nem volna, még van az: hogy a gyermeki sziv megtartatik a szeretetteljes, minden szép és jó iránti eredeti fogékonyságban. Tanácslom a t. hazafinak, hogy neveljen előbb gyermekeket vagy olvasson nevelési szakba vágó könyveket és aztán jó tanácsait mindenkor szivesen elfogadom.

Keszthely, april 4. 1873.

LINTER N. JÁNOS,
községi tanitó.

Hirek.

— *Gróf Szapáry Géza* ur ő excellentiája a napokban utazott keresztül megyénken mura szombati birtokára.

— *Püspök* ur ő méltósága f. május 20-án délután érkezik Nagy-Kanizsára; a bérmálás másnap veszi kezdetét; eddig 2088 bérmálandó iratta be magát. Marczali és vidékén, mint értesültünk, 14 ezer bérmálandó jelentkezett.

— *Kozma Sándor*, kir. főügyész ur, a Nagy-Kanizsán épitendő mintabörtön ügyében ide érkezett, mint halljuk, hogy a tervrajzot a ministerium helybenhagyta; ha pályázat lesz hirdetve, valószinüleg élénk verseny fejlődik ki. Főügyész ur ő méltósága innen Csáktornyára távozik.

— *Bája Gergely*, volt zalamegyei tanfelügyelő urat, nagy csapás érte; ugyanis egy hozzánk érkezett távirat szerint édes anyja pénteken, május 9-én reggel 6 órakor meghalt. Fogadja e megyében szép emlékezetben élő tanfelügyelő ur őszinte részvétünket; az elköltözött ritka jó anyának és nemes honleánynak legyen könnyű a föld. Áldás emlékezetén!

— *A „zala-egerszegvidéki"* tanitóegylet május 1-én tartott rendes gyülésében határozatba ment az egylet önállósitása, elnök Kovács Sándor Söjtörről, alelnök Weis Joel, jegyző Bődy József, pénztárnok Stern Miksa lett. Tagsági dij havonkint 50 kr. Jövő gyülés f. évi aug. 5-én, Söjtörön tartatik meg. A terjedelmes jegyzőkönyvet nem hozhatjuk, kivonatban mindenkor készséggel. Jegyzőkönyveket különben is csak azon egyletektől közlünk, melyeknek hivatalos organuma vagyunk; igy hozza ezt a dolog rendje is magával.

— *Leverőleg* hatott reánk az a hir, hogy a nagy-kanizsai önkénytes tüzoltó-egylet iránt a város vagyonosabb polgárai közt a részvét, a pártolás lazulni, hidegedni kezd . . . ha meggondoljuk, hogy ez intézmény disze, java a leghumánusabb cselekedet dijtalan teljesitésében áll, sőt esetőleg mások vagyonát, nem gyéren a tüzveszélyben ártatlan kisdedek megmentését saját életük koczkáztatásával eszközlik, pusztán nemes-, emberbaráti indulatból, felebaráti szeretetből; lehetetlen, hogy fájó érzemény ne szállna meg bennünket akkor, ha a jobbmóduak kicsinyes fukarságuk által az emberiség erkölcsös érzelmét tépni szemléljük; nem hiszszük, nem hihetjük, hogy ez egylet iránt közönynyel viseltetne a közönség.

— *Interpellatio.* Ez élénk lap hasábjain lefolyt polemiából olvastuk az Iván-uteza ban levő gödrös járdának a tavasz kinyiltával történendő elkészitését. Ugy gondoltuk, hogy ez a f. 1873. tavaszával vétetik eszközlésbe; kérdjük a közgyülés végrehajtó bizottságát, melyik év tavaszát kell tulajdonkép értenünk? N. L. B. K. és Sz.

— *Halálozás.* Lellei közbirtokos Szalay Imre neje, született Ferenczy Ilka, május 2-án élte 26-, és házasságuk 5-ik évében mellbajban meghalt.

— *Ama csigasürgönyt* illetőleg, melyről mult számunkban tettünk emlitést, a következő felvilágositást kaptuk. Megkell különböztetni az állami távirdát az üzleti vagy vasuti távirdától. Mig ez kedvező körülmények közt feladatának teljesen megfelelhet, addig amaz magánsürgönyök felvételével nem teheti. Már neve mutatja, hogy nála az üzleti dolog az első, miből kifolyólag számtalan eset adta elő magát, hogy üzleti dolgai halmazottsága miatt a feladott magánsürgöny később jutott rendeltetése helyére, mintha gyalogpostával továbbitotta volna. A kérdéses sürgöny is vasuti állomáson adatván fel, nem érhetett rendeltetése helyére azért is, mert előbb az ugynevezett állami gyüjtő állomásnak adatott át, mely Kanizsára továbbitotta. Ha egy sürgönynek több kézen kell keresztül mennie, s hozzászámitjuk még az akkori esőzést, szélviharokat, melyek a taviró-huzalokat megrongálták: nem lehet csodálkozni, ha a 10 óra 50 p. feladott sürgöny csak 1 óra 50 perczkor érkezett meg. Az esetőségekre mindig kell számitani, e ép azért igen tanácsos lenne, ha a közönség is előre gondolkoznék az ily dolgok felől, — nem akkor, midőn a gyertya közére égett!

—▢—

— *Meteorologiai* észleletek a n.-kanizsai főgymnásiumnál 1873. év aprilis havában. — Közép légnyomás: 742·87 millimeter; legnagyobb légnyomás: 752·4 mm. 10-én 7 ó. r.; legkisebb légnyomás: 732·7 mm. 7-én 2 ó. d. u. — Közép hőmérséklet: 9·26°C; legmagasabb hőmérséklet: 20·5°C 16-án 2 ó. d. u.; legalacsonyabb hőmérséklet: 0·0°C 24-én 7 ó. r. — Közép páranyomás: 7·1 mm. — Közép nedvesség: 81·4%; — legcsekélyebb nedvesség: 44% 29-én 2 ó. d. u. — Közép felhőzet: 5·6. 90 észlelet közöl egészen derült eg észleltetett 7-szer, egészen borult 21-szer. — Közép szélerősség: 2·2. Észleltetett északi szél: 12, északkeleti: 14, keleti: 4, délkeleti: 11, déli: 6, délnyugati: 10, nyugati: 6, északnyugati: 20, szélcsend: 8-szor. A csapadék (eső, hó) havi összege: 85 mm. Eső esett 13 napon, hó esett 4 napon. Ez idei első villámlás és menydörgés volt 19-én d. u. 3½ órakor, mely alkalommal a környéken jég is esett. 24-én reggel hóziva tar volt erős északnyugati széllel, mialatt a hőmérő fagyponton állott. 28-án reggelre erős dér volt. F. L.

— *Meghivás.* Alólirott által Nemes-Viden, a nagyvendéglő termében folyó évi május hó 14-én rendezendő jótékonyczélu zene-, ének- s szavalati estélyre. Műsorozat: 1. „Nyitány. Potpourri, Indigo operettéből 1. szám." — Zongorán 4 kézre előadva Molnár János és Kiss Sándor urak által. 2. „Világosvári kesergő", énekli Háry János ur, zongorán kiséri Kiss Sándor ur. 3. „Boka keserg(ő)je" zongora és hegedűre alkalmazva és előadva Molnár János és Kiss Sándor urak által. 4. „Évek után" (beszély); szerkesztve és felolvasva Kalmár Béla ur által. 5. „Brillant Walzer" zongorán előadja Molnár János ur. 6. „Bordal" (négyes) Ernani operából előadják Háry János, Kiss Sándor, Molnár János és Kalmár Béla urak. 7. „Változatok magyar népdalok felett" zongorára alkalmazva és előadva Kiss Sándor ur által. 8. „Tiszteli a majsztram!" (humoreszk) szerkesztve és felolvasva Kalmár Béla ur által. 9. „Paraszt és a költő" (románcz) zongorán és hegedűn előadják Molnár János és Kiss Sándor urak. 10. „A nagy-idai czigány" keserg(ő) ének a czimbalom élethű utánzásával, előadva Háry János ur; másodhegedű és gordonkán kisérve Molnár János és Kiss Sándor urak által. Záradékul: „Rákóczi Induló" négykézre alkalmazva, zongorán előadják Molnár János és Kiss Sándor urak. — A tiszta jövedelem a szakácsi égettek felsegélyezésére forditta tik, mely czélból kiindulva, a rendezőség bizton reményli, hogy ki-ki tehetsége szerint rakja filléreit az áldozat oltárára. Helyárak: Körszék 1 frt. Számozott ülőhely 80 kr. Földszint 50 kr. Karzat 30 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. — Kezdete esti 8 órakor. A rendezőség nevében: Kiss Sándor.

— *Muraközből* vett tudósitás után irhatjuk, hogy az utóbbi fagy igen csekély kárt tett.

— *Alsó-Domboruból* irják lapunknak: hogy ott mult vasárnap délután 7 óra tájban a villám a toronyba ütött, déli részén, az óra fölött épen a párkányzatba, — az éjszaki oldal felé tartva egy kis szántást tett a vakolaton, minden jelentékenyebb kártevés nélkül eltünt.

— *Zalamegye* uj főtanfelügyelőjének kineveztetése legfelsőbb helyre terjesztetvén, már a közel napokban várható.

— *Rövid hirek.* Az angol trónörökös a fővárosban időz. — Fényképezett bankjegy hamisitványok vannak forgalomban. — A budai helyőrségi kórház 500 beteg számára nem sokára elkészül. — A mura-szombati választó kerület képviselője, Harkányi Frigyes, deákpárti, lett. — Zaránd- és Alsó-Fejérmegyékben kőszén-telepeket fedeztek fel. — Egy kecskeméti iparos, láb-bajban szenvedő 15 éves leányát kuruzsló asszony tanácsára cserfürdőbe ültette, meghalt biz az tőle! — Olasz munkások honti-társaik szegény özvegyei felsegélyezésére hangversenyt rendeznek Rozsnyón. — Pécs város két községi tanitót fog küldeni a közkiállitásra. — Az első tajt pipát Pesten Kovács Károly készitette 1723 ban. — San-Salvador földrengést szenvedett, 40,000 lélek van hajlék nélkül. 150 év óta 8-ik eset. — Szemesen (Somm.) egy magyar tehéntől szőrtelen borju lett, neveltetik a museum számára. — Baranyavár vidékén a mezei egerek pusztitanak. — Debreczenben egy 50 éves ember él, születésétől fogva ész- és szem nélkül. — Báró Vay Miklósnak, a tiszán inneni prot. egy-házkerület főgondnokának 50 éves jubilaeumát tartották meg. — A budai szinkörben Fehérvary Antal társulata fog szerepelni. — Verespatakon (Erdély) apr. 28-án a legsürűbb havazás közben villámlott és dörgött! — Az „Öst. Ökonomist" a közkiállitásrai rándulásra szept. és okt. hónapokat ajánlja. — A főváros pár uczáját próbakép faburkolattal látják el. — Ő Felsége fejedelmi vendégeivel Budapestre fog jönni akkor, ha a német császár megérkezik. — Baján Tóth Kálmán arczképének leleplezése alkalmával ünnepély rendeztetik. — Ugyanott német-lapot szándékoznak meginditani. (?!) — Debreczen lóvonatu vasutat készit. — A walesi herczeg Zichy Mihály Olga leányának melltüt küldött. — Széll Kálmán, orsz. képviselő anyja meghalt. — Gr. Szapáry István, jász-kun-kerületi főkapitány, saját élete veszélyeztetésével, két honvédet mentett meg a Zagyvából. — A budai gőzsikló pályáját és a kocsikat javitják. — A dunaparti görög-templom tornyait épitik.

Szerkesztői üzenet.

700. Kis-komáromi posta-bélyeggel egy névtelen czikk érkezett hozzánk a lefolyt kántor s tanitói ügyeire érdemében; névtelen czikkeket nem fogadhatunk el, legalább az irónak nevét a szerkesztőséggel udatni kell, ha a czikk alá nem kivánja is kitétetni; ezáltal az az affaire ezuttal lapunkban befejezve van.

701. „Anyámnál" czimü érzelmes költemény a jövő számban.

702. B. Gy. Szombathely. Igen sajnálom, sőt sodálom, hogy lapodban a „Muraközi kérdés"-ről nem tettél emlitést, holott lapodat közelebbről érlelkli. A példányokat egyszerre adtam fel a V. Figyelő-évet.

703. S. Gy. K. K. Intézkedtünk.

704. L. S. Szeged. Magánlevelet irtam.

Érték- és váltófolyam május 10.

5% metaliques 69.50; 5% nemz. kölcsön 72.80; 1860-ki álladalmi kölcsön 101 —; bankrészvények 930; hitelintézeti részvények 315.—; London 108.90; magyar földtehermentési kötvény —.—; temesvári földtehermentési kötvény —.—; erdélyi földtehermentési kötvény —.—; horvát-slavon földtehermentési kötvény —.—; ezüst 107.70; cs. kir. arany [illegible]; Napoleond'or 8.72½.

Heti naptár

Május 11-től 17-ig 1873.

Hó- és heti-nap		Katholikus naptár	Protestáns naptár	Hold-nj.
18) Kis idő mulva látni fogtok engem. Ján. XVI.				
11	Vasárnap	E 4 Cantat.	E 4 Cantat	
12	Hétfő	Pongrácz	Nereus	
13	Kedd	Szerv. p.	Szervacz	
14	Szerda	Bonifacius	Bonifács	
15	Csütörtök	Zsófia	Izidor	
16	Péntek	Nep. J.	Nep. Ján.	
17	Szombat	Ubald p.	Jubat	

Felelős szerkesztő: Bátorfi Lajos.

Nyilttér.

Bérmálási ajándék!

Figyelembe venni kéretik.

Wajdits József Nagy-Kanizsán, ajánlja mint legczélszerűbb bérmálási ajándékokul a lehető legnagyobb választékú *imakönyveit*, papir-, bőr-, bársony- és elefánt-csont kötészetek, 30 krtól egész 20 frtig. Postai rendelések, azok vétele után, azonnal eszközöltetnek.

Idült vagy kezdetleges

titkos betegségeket és

tehetetlenséget

hasonszenvi gyógymód szerint gyógyit dr. Ernst L., Pesten, bálványutcza 6. sz. 2. em. 16. ajtó. Rendelési idő délután 2—6 óráig.

E betegségek gyakran, hogy azonnali eredmény éressék el — könnyelműen nagy adag jód- vagy kénesővel kezeltetnek. Az igy gyógyultak azonban a legborzasztóbb utóbajoktól támadtatnak meg; annyira, hogy a könnyelmű gyógykezelés miatt késő vénségükig szenvednek. Ily veszélyek ellen menedéket nyujt a hasonszenvi gyógymód, mert nemcsak a legrégibb bajokat meggyógyitja, de hatása oly jótékony, hogy utóbajoktól félni nem lehet. Az életrend mellette oly egyszerű, hogy mindenkitől megtartható.

Levélileg is eszközöltetik rendelés.

HIRDETÉSEK.

Ingyen,

sőt levélbeli kivánatra

még bérmentve is!

készséggel szolgáltatik mindenkinek

leggyönyörübb női ruhakelmék

nagy választéku mintagyüjteményével

HAMBURGER ADOLF

divatárukereskedésében

PEST, uri-utcza 1-ső szám.

BELOVÁROTT

egy vizi- s hozzá gőzmalom, lakház, jó karban levő gazdasági épületek, egy hold belsőség, s 11 hold szántóföld- s réttel együtt — szabadkézből eladatik. A malom évi forgalma 4—5 ezer f. — A feltételek közt előnyös az, hogy 3 ezer forint árvapénz, s csak a kamatokat kell fizetni. Az egész igen jutányosan vehető meg.

Értekezhetni ott helyben Belovárott. (1043—2)

Testgyakorlás és tánczianitási hirdetmény.

Alóljegyzett tisztelettel ajánlja magát a nagyérdemű közönségnek, nevezetesen gyermekek- s felnőtteknek a

testgyakorlás és tánczművészetben

való alapos oktatására.

Hogy mennyire fejleszti s erősiti mindkettő a testet, a utóbbi, nevezetesen a tánczianitás mennyire szükséges kelléke a művelődésnek, azt alig szükséges többé példákkal igazolni; mivel 14 év óta reámbizott tánczískolám bevan ismerve, hogy általa nyeri a test mozgásaiban azon sajátszerű, kecsteljes könnyüdséget, s társaságokban oly élvezetek tényezőjévé válik, melyeket a tánczolni nem tudó kedvetlenül nélkülözni kénytelen. — Midőn ennek élvezhetésére alkalmat nyujtani szándékom, tisztelettel megjegyzem, miszerint a tánczianitás nálam minden divatban levő BEL- és KÜLFÖLDI TÁNCZNEMEKRE kiterjed, melyek alapos módszerem nyomán könnyen betanulhatók. (A tanitás már 5 éves korú gyermekekkel kezdődhetik.)

A tánczianitási dij havonkint 4 frt.

Egyszersmind bátor vagyok jelenteni, miszerint FÉNYKÉPÉSZETTEL is foglalkozván, igen kielégitő fényképeket a legjutányosabb áron készitek.

Midőn magam ezeknél fogva a t. cz. szülők s a kétnemű ifjuság becses figyelmébe ajánlanám, a becses pártfogásukat kérném, egyszersmind biztositom, hogy azt kiérdemelni leend főtörekvésem.

(1049—2)

Reiner Elias,
(ó-aradi szülh. gyakorló tánczmester és fényképész.)

Tánczískolám létezik: A „ZÖLDFA" vendéglő termében esti 7 órától 10-ig.

Beiratások eszközölhetők: „Zöldfa" vend. 20. sz. a. d. e. 7—10, d. u. 5—6-ig.

URAK!

és

NÖK!

bármely állásbeliek

egy — eddigi szokásaikat és teendőiket nem háborgató — jövedelmező mel[illegible]foglalatosságot nyerhetnek.

Ajánlatok *C. S.* alatt válasz bélyeggel ellátva, a „Magyar központi irodához" Pesten, Mérleg-utcza 4-edik szám alatt czimezendők. (1051—1)

Doktori diplomákat

lev[e]lezés utján törvényes módon [esz]közöl a tudomány bármelyik ágában minden művelt egyénnek, mint tanulók-, sebészek-, fog-, szem- és nyelvorvosoknak; hivatalnokok-, tanárok-, igazgatók-, iparosok- és vegyészeknek; gazdászok-, gyógyszerészek és jogászoknak; mütők, nyelvészek-, irók-, festők-, zenészek-, művészek- és gépészeknek stb.

Felvilágositás ingyen adatik bérmentett a következő czim alatt küldött kérdezősködésekre (1053—1)

Medicus Jersey,

(England.)

Friedmann A. urnak Bécsben.

Az ön tehénfejő-gépe igen lényeges javitása az [e]ddigi fejő-készülékeknek, s azonkivül azon előnynyel [b]ir, hogy a fejést gyorsabban és biztosabban végzi. — [E]nnek alkalmazása tehát minden termelő-intézetben előnyös használhatósága végett nem eléggé ajánlható.

Tisztelettel Hölbling J. C. gazd. tanár

Gép nélkül *„Géppel."*

Tehenek, örüljetek!

Amerikában rövid idő előtt egy igen fontos mezőgazdászati felfedezés történt, s nekem oltani [illegible] fogva sikerült a kiváló nevezetes [illegible]

a cs. kir. osztrák birodalom részére raktárt kapható. Ez az

amerikai szabad. tehénfejő gép.

A következő előnyök minden fogalmat felülmulnak:

1. E készülék használása [illegible] lesz minden emberi erővel, s az előállitás oly egyszerű, hogy azt még gyermek is végrehajthatja.
2. Az önfejő [illegible] [illegible] és a tejet utána [illegible], s négy petét [illegible] [illegible] van fejve; mig ellenben a kézzel való fejés [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] van kitéve.

Ha a tehén beteges, vagy tőgye dagadt, a gép nélkülözhetetlen, mert a kézzel való fejés csak fokozza a bajt, s ha nem fejnek elvész a tej.

E készülék rendkivül gyors elterjedése a gazdászok és marhatulajdonosok által — kik a gépet használják — kiállitott számos bizonyitékok már elég [illegible] nyujtanak az eredményekről.

E gép a legfinomabb anyagból van készitve, ára pontos utasitással együtt 6 frt. 50 kr.

Kapható az egyedüli főraktárban

Friedmann A.-nál,

Bécs, Praterstrasse Nr. 26.

Óvás. Miután ezen gép jogositatlan egyénektől [n]em az ahhoz való nemtelen érczből utánoztatik, oly érczből, mely ártalmas a teheneknek, e végből a közönséget saját érdekéből figyelmeztetjük, hogy a valódi szabadalmazott amerikai fejő-gép tiszta czüstből [csak] az egyedüli főraktárban

Bécs, Praterstrasse Nro 26. kaphatók,

s azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagy kereslet folytán a gépek árát 6 frt 50 kr-ról 5 forintra szállithatom alá.

Hirdetmény.

A Somogymegyében fekvő *lakócsai alapitványi uradalom* részéről közhirré tétetik, miszerint a rendezményében meglevő 1872. évi termésű

3,000 mérő zab

f. évi május hó 20-án, Lakócsán, a tiszttartói irodában, délelőtti 10 órakor tartandó nyilvános árverésen — táviratilag eszközlendő felsőbbi jóváhagyás fentartásával, elfog adatni; mely napra és helyre a venni szándékozók elegendő bánatpénzzel ellátva, ezennel meghivatnak. — A fenti termény eladása érdemében 50 kros bélyeggel ellátott, zárt irásbeli ajánlatok is elfogadtatnak, ha azok mellé a megigért összeg árnak $10^{\circ}/_{\circ}$-ja bánatpénzül, és az árverési feltételek ismeretének kinyilatkoztatása is elfogadása csatoltatik, s ha azok f. május hó 19 én, esti 6 óráig a tiszttartósághoz beadatnak. Az árverési feltételek addig is a tiszttartói irodában megtekinthetők. (1058—1)

Kelt Lakócsán, 1873. évi april 30-án.

A kir. alap. urad. tiszttartóság.

BÉRMÁLÁSI AJÁNDÉKOKUL

ajánl

Milhofer Sándor,

ékszerész

Nagy-Kanizsán, Főutcza 803. szám és pedig:

Arany keresztek 1 frt 50 kr., 2, 3. 4, 5 egész 10 forintig.

Ezüst keresztek 50 krtól 1 frt 40 krig.

Gyürük 3 frttól 20-ig s feljebb.

Függők ezüstből 80 krtól feljebb,

aranyból 2 frttól feljebb.

Inggombok párja 2 frttól egész 10-ig.

Oraláncok ezüstből 8 frt 50 krtól egész 20-ig.

Egyuttal ajánlja dúsan felszerelt arany- s ezüst ékszerraktárát, hol minden, e szakmába vágó czikk, legjutányosabb áron kapható.

Megrendelések pontosan, posta utánvét mellett, eszközöltetnek. (1060—1)

Margitszigeti gyógy-fürdő

Budapest főváros közvetlen közelében.

35° R. meleg artézi forrás, porczellán és márvány kád- ugy kőfürdők zuhanykészülékkel, nagyszerű kert, kitünő lég, 200 teljes kényelemmel berendezett szoba, társalgási terem, kül- és belföldi lapok, naponta zene.

Kóralakok, — melyek ellen a margitszigeti hévviz kedvező eredménynyel használtatott:

Köszvény — az izületek, az izmok, a csonthártyák és ideghüvelyek idült csúza, idegbetegségek és pedig a) csúz, köszvény, erőművi behatás, ólommérgezés, hagymáz és diphteria után fellépő hüdések; b) zsábák; c) görcsös állapotok; d) méhszendi bajok, görvélykór mirigydagokkal és genyedéssel, idült bőrbetegségek, csontbántalmak, angolkór, csontszú izületi bajok, fekélyek és külsértéseket követő elváltozások: fájdalmas hegek, merevség, hüdések, hugykövek és viszellen nehézségek, méh- és hüvelybántalmak, méhlöbmillet, hosszúmi rendellenesség sat.

Bérleteknél, ugy a fürdo- és menetjegyeknek együttes váltásánál árelengedés adatik.

A szigeten lakók, ugy a fürdő, mint a menetjegyeknél, előnyben részesülnek.

A fővárossal óránként 2 er gőzhajóközlekedés.

1873. nyári idény megnyittaték május 1-jén.

Megrendeléseket lakásokra átvesz a *margitszigeti felügyelőség Margitszigeten, utolsó posta Ó-Buda.*

A MARGITSZIGET IGAZGATÓSÁGA.

1048—1) (Utánnyomat nem dijaztatik.)

HIRDETÉS.

ALSO-DOMBORÚN, (utolsó posta és vasuti állomás KOTTORI, Muraközben) alulirottnál

200 mázsányi

igen jó, lónak való széna eladásra készen áll; — személyileg, vagy levélben értekezhetni nálam.

Tisztelettel

(1062—1) Fales Ferencz.

Esedékes szelvények dijtalanul váltatnak be

A soproni leszámitoló-bank és nyugot magyar jelzálog hitel-bank FIOKTELEPE

NAGY-KANIZSÁN.

Mindennemű állam és hitelpapirok, állami elsőbbségi és földtehermentesitési kötvények — arany s ezüst pénzeket vesz és elad.

Pénzek folyó számlára és betéti könyvecskékre 6% kamatra fogadtatnak el.

Kölcsönök házakra, földekre s más ingatlan javakra a legkedvezőbb feltételek mellett adatnak.

Pénztári utalványok bocsáttatnak ki, melyek már a kiállitás utáni naptól 6% kamatoznak.

Tőzsdei megbizások a legjobb és legolcsóbb feltételek alatt teljesittetnek.

Esedékes szelvények dijtalanul váltatnak be

Jutányos, szép, és jó!!!

már régóta az én „Jelszavam",

melyet daczára annak, hogy valamennyi papirgyár és a munkaerő 25% áremelést nyert, ezentul is követek, és azért bátor vagyok áruimat a régi megszokott jutányos árak mellett ajánlani: (850—14)

100 db *látogató-jegy,* 5 percz alatt elkészitve:	— frt	50 kr.
100 „ *levélpapir* névvel vagy kezdőbetükkel	— „	50 kr.
100 „ „ „ fekete nyomás	— „	70 kr.
100 „ „ „ boritékkal szép papirtokban	1 „	— kr.
100 „ *üzleti levél* névvel, fekete nyomás	1 „	30 kr.

egy egész rizsma levélpapir vásárlásával a név ingyen nyomatik reá.

Czimnek, eljegyzési és esketési jegyek, tánczrendek és áruszámlák legujabb amerikai gyorssajtómon legjutányosabban készittetnek.

Irodai és czimtáblák 10 percz alatt elkészülnek, darabja 50, 80 kr. 1 frt, a legnagyobbak és legszebbek 3 frt,

urak és hölgyekre nézve, különösen utazások alkalmával igen czélszerüek.

Papir-gallér és kézfodornak tuczatja 30, 35 kr;

[T]ul-, varró- és irószükségletek, utitáskák, könyvtárczák zárral és zár nélkül darabja 80 krtól egész 10—15 ftig; továbbá: urak, hölgyek és gyermekek részére való ajándékoknak igen alkalmas különféle jutányos és szép áruczikkek.

Különösen ajánlom a divatos kettős névvonásokat és czimeket, melyek nyomógyárambam leveleken és boritékokon arany- és egyéb szinekben legfinomabban és legpompásabban készülnek, nem különben a még mindig igen ritka franczia rococo leveleket, névszerint: Neptun, Silhouette, Egyptien, Musique, Diabolique, Joujou, Atout, Bébé, Camée sat. igen jutányos áron

KANITZ C.,

papir és diszmüáru-kereskedése Deruttya-utcza 12. sz. a. (ezelőtt Deák Ferencz-utcza.)

Irásbeli megbizások teljes megelégedésre és utánvét mellett azonnal teljesittetnek.

Lőpor- és a keszthelyi mészraktár.

Van szerencsénk tisztelettel értesiteni a nagyérdemü közönséget, miszerint a magyar kir. magas ministerium engedélyét a lőpor árulására kinyertük, és hogy a lőporból mindig meglehetős nagymennyiségü készletet tartunk.

Alkalmilag szinte jelentjük, hogy helyben egyedül minálunk találtatik a hirneves keszthelyi mész, melyet szinte ajánlunk a mélyen tisztelt közönség szives figyelmébe.

Teljes tisztelettel

STRÉM és KLEIN,

(1059—1) Nagy-Kanizsán.

Tánczanitási hirdetés.

Van szerencsém a nagyérdemü közönség tudtára adni, hogy táncziskolámat május hó 6-ikán

a nagy-kanizsai főgymnasium nagytermében

megnyitom, hol a legkellemesebb szalon, társalgási körtánczokban, valamint a plastikai állás-menésmódban alapos oktatást fogok adni, mit már 7 éves gyermek nemkülönbség nélkül képezhet.

A nagyérdemü közönség kegyes pártfogásáért esedezik

NEUMANN MÓR, tánczanitó Pestről.

Beirások történhetnek lakásomon, Dr. Presburger házában, reggel 8—10 és délután 5—6 óráig. (1057—1)

Wajdits József, kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos gyorssajtó nyomása, Nagy-Kanizsán.

NAGY-KANIZSA, 1873. május 15-én. 39-ik szám. Tizenkettedik évfolyam.

Előfizetési ár:
egész évre . . 8 frt.
fél évre . . . . 4 „
negyed évre . . 2 „
Egy szám 10 kr.

Hirdetések jutányosan
NYILTTÉRBEN
soronkint 10 krért vé-
tetnek fel.

Zala-Somogyi Közlöny

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhez, — anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve in-tézendők:
NAGY-KANIZSA
Wlasicsház.

Nagy-Kanizsa város helyhatóságának, nemkülönben
a „zalamegyei gazdasági egyesület", a zalamegyei általános tanító-egylet, a szent-balázs-, kis-komárom és sümegh-vidéki
fióktanitó-egyletek, a „nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank" ugy a „Zala-Somogy" gőzhajózási részvénytársulat
HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön, megjelenő vegyes tartalmu lap.

Felhivás

a zalamegyei gazdasági egyesület tagjaihoz.

A zalamegyei gazdasági egyesület f. 1873. évi máj. 5 iki közgyülése 5. számu végzése folytán az egyesület azon tisztelt tagjai, kiknek tagsági időszaka e folyó évben jár le, felhivatnak, hogy a folyó 1873-ik évi augusztus 4-iki egyesületi gyülésig Árvay István, egyesületi ügyvezető elnöknél irásbeli nyilatkozatukban jelentsék ki, ha jövőre tagok lenni nem akarnak: különben az ellenkező vélelmeztetvén, továbbra is az egyesület tagjainak tekintetnek.

Egyszersmind az összes egyesületi tagok felhivatnak ugyan Árvay István ügyvezető elnökhöz az iránti nyilatkozataik beadására: hogy melyik szakosztályba kivánnak beosztatni.

ÁRVAY ISTV., ügyv. elnök. SZIGETHY IMRE, titkár.

Felhivás

az allgaui szarvasmarhák kedvező megszerezhetése érdemében.

A nmgu földmüvelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. ministerium f. évi aprilis 26-án 5846 sz. a. kelt értesitése szerint az allgaui szarvasmarhák biztos és megkönnyitett beszerezhetése tekintetéből — az alább egész terjedelmében közölt leiratában foglalt intézkedéseket tette, s követendő eljárást állapitotta meg, mi is a czélból, hogy a kedvezménynyel élni akarók a kinálkozó alkalmat használhassák, a megyei gazdasági egyesület f. 1873. évi május 6-iki közgyülése 6. sz. a. kelt végzése folytán a gazdaközönség tudomásaul közzététetik:

„A földmüvelés-, ipar- és kereskedelemügyi magyar kir. ministerium intézkedése folytán az allgaui szarvasmarha-behozatalok ötödike fog közelebb eszközöltetni, melyre a gazdaközönség azon megjegyzéssel figyelmeztettetik, hogy az allgaui tenyészmarhát szerezni szándékozóknak ezuttal kedvező alkalom nyilik tenyészállatoknak a legjobb forrásokból való beszerezhetésére. — Ezen czélt előmozditandó, a ministerium a jelen behozatal alkalmára következőleg intézkedett.

Az allgaui szarvasmarha vásárlását Allgauban, és a szállitás felügyeletét a Bécs melletti penczingi vasutállomásig méltóságos Berzeviczy Egyed ur, a szepesmegyei gazdasági egyesületnek e végből felkért elnöke, fogja eszközölni, ki az eddigi négy behozatalnak is szives intézője volt.

A penczingi állomáson az állatok ugy, mint a mult őszön eszközölt behozatal alkalmával is történt, sorshuzás utján fognak a megrendelők közt elosztatni, s azok által átvétetni.

A behozatalt lehetőleg megkönnyitendő, a ministerium azon megrendelőknek, kik eziránt folyamodni fognak, az állatok szállitási s egyéb mellékköltségeit a fennevezett penczingi állomásig megtériti, ugy, hogy a megrendelőket csak az állatoknak Allgauban fizetett eredeti vételára fogja terhelni, valamint Penczingtől az állatok rendeltetése helyökig leendő szállitásának költsége. Ezen kedvezmény azonban csak az első száz drb állat megrendelői számára szoritkozik. Az ezen kedvezmény érdekében szükséges kérvények május 20-ig a fennevezett ministeriumhoz intézendők.

A megrendelések, ugy minden, a hozatalra vonatkozó kérdések, Berzeviczy Egyed, cs. kir. kamarás, a szepesmegyei gazdasági egylet elnökéhez, (Szepes-Nagy-Lomniczán) legfeljebb május hó 25-éig intézendők. A vétel junius hó első felében fog történni. A megrendelők által beküldendő pénzösszegek megközelitőleg a következők:

hágó-képes bikáért . . . 250 frt.
fiatal bikáért . . . . 150 frt.
nehezebb fajta jó fejőtehénért 320—400 frt.;
könnyebb fajta jó fejőtehénért 220—280 frt;
nehezebb fajta üszőért 300—350 frt;
könnyebb „ „ 220—250 frt;
egy éves üszőkért 120—170 frt;
borjukért . . . 100 frt;

Ezen magas árak részint az állatok keresett volta, részint azok kitünő tulajdonai folytán elismert értékükben találják magyarázatukat. Az eddigi hozatalok alkalmával bejött állatok vevőitől teljesen kielégitő jelentések érkeztek, melyek szerint az állatok, ugy az égaljt, mint a takarmányt, jól megszokják, kitünő tejelés képességgel birnak, s e mellett ivadékaik, mint tenyészállatok, igen jó árakon elkelnek. Ezen jelentések összefoglalva, a gazda-közönség tájékozása czéljából legközelebb közzéfognak tétetni. Az eddigi megrendelők: a szepesmegyei gazdasági egylet 12 állatra, a trencsénmegyei gazdasági egylet 8—10 bikára. A későbbi megrendelések szinte köztudomásra fognak hozatni."

ÁRVAY ISTV., ügyvez elnök. SZIGETHY IMRE, egyesületi titkár.

A nőnevelés.

(Folytatás.)

Mily veszedelmes az emberiség művelődésének előhaladására az értelmi felvilágosodást nélkülöző erkölcsi elvek uralma, azt fényesen igazolja az erkölcsi elvek küzdelméből eredt vallásmozgalmak korszaka.

A pogányság üldözte a kereszténységet, s később a kereszténység üldözte a pogányságot, és ez üldözést egyik sem tartotta bünnek, hanem erkölcsi kötelességnek. Ami egyik népnél eretnekség volt, az a másiknál erény lett; amiben egyik üdvöt keresett, abban a másik kárhozatot látott, amiben egyik kárhozattól rettegett, abban a másik boldogságának örült; pedig mindegyik előtt egy magasztos czél: az erkölcsi tökéletesbülés czélja lebegett, s mindegyik saját irányát, saját felfogását tartotta helyesnek, a másikat elitélte. Róma keresztre feszitette a keresztényeket, s a keresztények megégették az eretnekeket; Róma elpusztult, Spanyolország a művelődés terén hátramaradt.

Ebből látszik az erkölcsi elv gyámoltalan ingatagsága; ebből látszik a tudatlan erkölcsi elv kicsapongása, s ezt a számtalan szélsőséget, ezt az elfajult vakságot, a fanatikus türelmetlenséget erkölcsi szempontból még elitélni sem lehet, mert a jóakarat: embertársainkat az üdvözitő erkölcsi elvnek megnyerni, a tiszta szándék: embertársainkat a kárhozattól megmenteni képezi a legtöbb s legvérengzőbb üldözéseknek hatalmas rugóját.

A tudománynak, az értelmi felvilágosodásnak kellett a türelmetlenséget megszüntetni, az erkölcsöt a szélsőségekről a józanság korlátai közé visszavetni, s a vakbuzgóság által megzavart erkölcsi egyensúlyt ismét helyreállitani.

Az erkölcsi elvek a sziv érzelmein alapulván, a nők — mint kiválóan a sziv uralma, az érzés hatalma alatt álló lények — gyermeteg kedélyök egész hevével, fogékony szivök egész rajongásával ragadták meg a vallást; de mert az érzés tudomány nélkül csakhamar szélsőségbe megy át, veszélyes végletté, elfogult fanatizmussá sülyed: a nők végletes természetöknél fogva a vallásüldözésekre nem akadályozólag, hanem elősegitőleg folytak be, mert „végletes a nő, ha jó, sokkal jobb, ha rosz, sokkal roszabb a férfinál: angyal vagy ördög" mondja az iró, és igaza van.

A magyar nő amaz erkölcsi uralom korszakából, midőn theologia és háboru, pap és katona, csata és hitszónoklat képviselte az ember szellemi életét, a XVIII-ik század tudományos mozgalmai közé áthozta magával egyedül a theologiát. Áthozta ezt a nélkül, hogy ama középkori elfogultságot, ama szánalmas előitéleteket, melyeket a középkor tudatlansága a theologiával össze kevert, levetkezte — a nélkül, hogy korlátolt látköréből a tudomány haladásával kiemelkedett volna, s igy csakhamar bekövetkezett ama szomoru tapasztalat, hogy a nők azzal a befolyással, melylyel hajdan a társadalomnak használtak, azzal a befolyással, mely a megváltozott viszonyok folytán

TÁRCZA.

Anyámnál.

Epedő vágy' s sovárgásim
Lánga éjére besütött
A viszontlátás napfénye.
Anyámat ölelem, őt, őt.....

Hit-buzgó kebb ihletséggel
A szenvedés szent keresztjén
Nem csüngghet, mint szemem fénye,
Az ő édes tekintetén.

S a kereszttől több szeretet
Nem mosolyga a világra,
Mint arczáról, midőn sugta:
„Édes fiam!" s rám borula.

Mily üdvszülő pillanat!
Ajkam ajkán, szivem szivén,
Az ő könye homlokomon,
Az enyim meg áldó kezén.

Oh, az az ajk, kéz, és a sziv!
— Csak én tudom, mily kincs nekem —
Szólt, — munkált s érzett mindenkor
Gyermekiért, — önfeledten ...

S mily magasztosult gyönyörűn
Olvasva a történetet,
Melyet jóságos arczára
Sok év ujja feljegyzett.

S látva, a tömött soroknak
Nincsen egyetlen betüje,
Mely a feláldozó hűség
S szeretetről ne beszélne.

Ide omlom lábaihoz,
Áldva őt és a végzetet,
Hogy a legjobb, s hűbb anyának
Gyermeke lenni engedett.

GUOTH GYULA.

A tengerész küzdelme.

— Bessély franczlából. —

(Folytatás.)

"— Érzékeny ember vagy, de nem szép, egy olaszhoz nem illik, mond a gróf. A nők könyei elfogulttá tesznek, ennek bizonyitéka volt az utolsó esti kéjmulatság a tarenti öbölben. Ha te reád hallgattam volna, megkimélem azt a szöszke szép kis franczia nőt, mi lett volna ma velünk!? Te a lazaroni rongyait viselnéd, és talán a nápolyi király egyik hajóján ülnénk! A lovag megrezzent e szavaknál akaratlanul. Jer, mondá ő erős hangon, s egy tekintetet vetett Avonnera, ki imádkozva s reszketve ott térdepelt. —

Mindketten kiléptek és az ajtó závárait reátolták. Erre siettek egy hosszu corridoron át, és egy előszoba forma hajlékba rohantak be, melyben három gyertyatartó állott massiv ezüstből. Három különféle ajtó vezetett e szobából. A gróf megemelé az egyik függönyét.

— Entreé Caro mi! mondá mosolylyal. Hermoza panaszkodék azon, hogy már 24 órája nem látott.

A szoba, melynek küszöbén Diego és Ráfael állának (nevezzük őket valóságos nevökön!) az apátnő imádkozó szobája volt, s még minden az ő bútorai valának. Viola szinü selyem tapeta, tele szórva ezüst csillagokkal, fedé a falakat. A szent képek a legnagyobb művészektől készültek, s függtek az oldalakon. Az apáczáknak elüzése oly hirtelen és váratlanul történt, hogy a csendőrök rájoktörése alkalmával a kolostornak drága ékszereit sem birák megmenteni, és e drágaságok a csendőröktől becsben tartva, minden felügyelet nélkül visszahagyva, maradtak fenn, ki sem gondolt azokra mindekkorig. A szoba hátterében egy nagy, puha pamlagon női alakot pillanthatunk meg, ki hanyagul fekvék rajt. A férfiak beérkeztekor felkelt. Messziről tekintve, szépnek lehetne mondani; ha azonban közelebb lépünk, arczvonásai eláruljäk, hogy az ifju-kor határait már rég átlépte. Tömött, szép, fekete hosszu haj, melyet a divat daczára, hajpor még sohasem érinte, körözé szép s tiszta homlokát; római orr; piczíny bájos száj, gránátvirág széleivel, két sziciliai szem, mauritáni szemöldeivel ivezve, egészíték ki szépségét. S ha hozzá veszszük még hófehér nyakát, göndör mellét, parányi kezét s egyenes, tiszta növését, e nő még mindig csábitónak mondható.

E nő az, kit mi itt Hermoza néven halluuk nevezni, s kire emlékezhetnek szép olvasónőink, Mária Augusztina név alatt emlegettük. A világ őt Fugeray Mária Augusztinának és e két olaszt testvérjének ismerte.

E nő az, ki Ronan marquis szerelmével visszaélt, miként? arra emlékezhetünk.

E pillanatban, hogy a két ember a szobába lépett, Hermoza mellett mintegy 8—10 éves gyermek játszott egy vadász-ebbel.

— E családi kép elfogulttá tenne, ha nem volnék oly éhes! mond a gróf.

— Pfuj Diego! felelt Hermoza, ugy beszélsz, mint egy paraszt!

— Mert oly étvágyam van, mint egy parasztnak.

— Jól van, majd szolgálunk, válaszolt a szép nő. Jó napot Ráfael, függeszté hozzá a lovaghoz fordulva, s kezét neki nyujtva. Sikerült a szerelmi kaland?

— Mint mindig, igen!

Hermoza csengetett s Jazmin által azonnal szolgáltatott ennivaló a szoba egyik szögletében levő asztalon.

— Most — folytatá Hermoza, — meséld el az éjszakai expeditiódat Ráfael.

— Annál nagyobb örömmel, mivel tanácsodra volt szükségem. A kis bretagnei nő ugy viaskodott, mint egy oroszlán.

— Ah, tehát ő volt az, kit előbb kiáltani hallék! O idegzetes, lekell csillapitani.

Ráfael elkezdé mondani az előttünk ismeretes történetet.

Térjünk a szegény Avonnehoz.

Amint magát egyedül látá, felkelt könyei megszüntek, s hirtelen egy eszme rohanta meg agyát. Fel és alá járt szobájában, megkisérté, hovan-é az ajtó zárva, kivülről erősen bevolt reteszelve; az ablakhoz ment, az is igen erős vasrostélyzattal volt ellátva.

— Istenem! Istenem! hová jutottam én? Mit akarnak itt velem? sóhajtott imaszerűleg, s forró homlokát a hideg ablakhoz érinté. Mi történt Fousnanban távollétem alatt? Mit gondol felőlem szegény atyám? és az a két ember, kiket a fekete köntösben látni gondolok. Ugy rémlik előttem, mintha azokban Jahouát és Keinecet ismertem volna fel. Nagy Isten! mi történt!!

Innét hatalmat vett rajta a kétségbeesés. Nagy zokogásban tört ki a fájdalom és ijedtség, s székébe visszadőlt. Mintha őrjöngés rohanta volna meg; a vér agyvelejére tolult; ütérei hideglázasan verének; szemeit a vér futá el, arcza égott — — és önkivületbe esvén, székéről félig a földre csuszott. Még egyszer felébredt, de idegláz rohanta meg s egészen a

elévült; de a melyet mégis gyakoroltak, most már nem használtak, hanem ártottak.

Belátva lassankint a magyar nők azt, hogy az erkölcsi elvek terén a nézetek hazánkban is megváltoztak; belátva azt, hogy a felekezeti szélsőségeket a felvilágosodás, a tudomány a térről leszoritotta, hogy az erkölcsi ábránd, a vallásos rajongás, a túlcsapongó képzelem fölött a tudomány hatalma uralkodik; belátva, hogy befolyásuk, melyet eddig a természeti lényüknek megfelelő téren gyakoroltak, a tudomány előtt homályosulni, hanyatlani kezd: közönyösek kezdettek lenni az erkölcsi elvek iránt is, s mert tudománynyal nem birtak, a látszatnak, a külszinnek pedig női felületes természetöknél fogva is védelmezői, átkezdték magukat engedni annak a veszedelmes vonzerőnek, melyet egész lényökre a látszat, a külszin gyakorolni szokott: elharapódzott köztök, a magyar nők között is a divat, mely Francziaország erkölcsi, társadalmi életét már oly sokszor annyira megrontotta, hogy csak nagy nehezen tudta magát ismét összeszedni. Azt hitték a magyar nők, hogy ők a divattal fognak ezután hóditani, s nem vették észre, hogy őket hóditotta meg a divat, szeszélyének összes nevetségességével. Öltözetben, szokásaikban, s egész magukviseletében megragadták, fölkapták azt, a mi uj, habár bizarr is, utánozták azt, a mi külföldi, habár furcsa is, és különösen rajongtak azért, a mit fitogtatni lehetett. — Befolyásuk e téren sem hagyta őket cserben, de minő volt ez a befolyás a hajdanihoz képest!

A családi élet kötelékei meglazultak, a gyermek a családban elhanyagoltatott, a nemzet anyagilag szegényedni, erkölcsileg sülyedni kezdett, s mindezen romlásban a női befolyásnak legtöbbet tulajdonithatunk. Ennek a romlásnak megakadályozása, a női befolyás átalakitása volt most a főczél, s e czél elérésére legsikeresebb módnak gondolták a nők egyenjogusitását, más szóval a nők emanczipálását; — ámde ez nem megy oly könnyen. Felruházhatjuk a nőt politikai jogokkal, felruházhatjuk őt minden kigondolható hatalommal, ha tudományt nem adtunk neki, ha nem neveltük, ha női rendeltetését vele meg nem ismertettük, ha természetszerinti hivatásának betöltésére elő nem késziteltük, jogait nem lesz képes eszélyesen gyakorolni, hatalmát csak önmaga és a nemzet romlására fogja érvényesiteni. Első az: hogy neveljük a nőt, az emanczipácziót, aztán maga fogja magának kivivni, ha ennek szükségét látja.

Az általánosságokkal azonban hosszasabban foglalkoztam, mint ez szándékom volt, térjünk át azért a nagyobb fontosságu részletekre s feleljünk meg azon kérdésre: hogyan neveljük a nőt?

(Folyt. következik.)

GYÖRFFY JÁNOS.

Válasz

a „Zala-Somogyi Közlöny" 20. számában közzétett „Reflexiók" III-dra.

„Sans l'opposition tout languirait; — rien n'existerait même dans le monde; tout dans la nature vit par contraste et par opposition."
Segur.

A franczia iró ezen szavai lebegtek lelki szemeim előtt, midőn „hazafi" urnak a „Keszthely társadalmi tekintetben" czimű czikkének II-vel jelzett részére birálatom, illetőleg czáfolatomat — mely a „Zala-Somogyi Közlöny" 17-, 18- és 19-ik számában megjelent — megirám. Sokáig haboztam, valjon vállalkozzam-e h. ur emlitett czikkenek birálatára, belátva, miszerint olyanba kapok, mely nem kis nehézségekkel jár, élénken emlékezvén egyik magyar irónak a kritikára vonatkozó ezen szavaira: „Sikos a kritikai pálya s hasonló a téli uthoz, melyen a lanyha éjnek esőjét jéggé változtatá a hajnali felszél. Mint ezen, ha csak szegekkel vert sarut nem viselsz, s magad hegyü botoddal nem támogatod, — megcsuszamodva, olyant hökkensz a fagyos göröngyre, hogy napokig is érzi sebes oldalad az esést." De nem valék képes lelkem sugallatának, mely a birálat megirására ösztönzött, ellentállni; mert ol nem hallgatható téves nézeteket találtam h. ur emlitett czikkében: mert megvoltam lelkemben győződve, miszerint a birálat irása altal kettős czélt fogok elérni: egyrészt h. urnak a polgári oskolákat illető tévelyeit oloszlatni, másrészt pedig az olvasó-közönséget ez uj intézménynyel közelebb megismertetni, tudván, sőt tapasztalatilag is több izben meggyőződvén arról, mily téves nézet uralg sokaknál ez uj intézményt illetőleg.

A megtett lépés után azon nagyfontosságu kérdés merül fel előttem: valjon mennyiben feleltem meg e kettős feladatomnak? Ami az olvasó-közönséget illeti, hogy t. i. felszólalásom által mennyiben és minő mérvben tágitám a polgári oskolákra vonatkozó tudáskörüket: erről joggal nem szólhatok; mert sokkal is kisebb azon tónykedési kör, melyben mozgok, semhogy alkalmam lett volna arról tapasztalati uton meggyőződhetni, de tán hizelgés nélkül elmondhatom én is, — mint tevé h. ur, — hogy azon kevesek, kikkel ez ügyre vonatkozólag szóltam, fellépésemet helyesnek, s olyannak tarták, mint melylyel amaz ügynek, melynek védelmére léptem, csak használtam. — Hogy mennyiben oszlattam el h. úr téves nézeteit: erre feleletet ad általa a „Zala-Somogyi Közlöny" 26. számában közzétett „Reflexiók" III-a, amelyben ugyanis kizárólag czáfolatommal foglalkozik, mely „Reflexiók"-at végig olvasván, azt tapasztaltam, hogy állitásaim közöl többet, bár hallgatagon, elfogad, mig egy-kettőt kritikai bonczkése alá vesz. — Szándékom tehát ezokre felelni annyival is inkább, mert erre bevezetésében mintegy felis hl. De eleve is bekell vallanom, hogy kellemetlen érzés közepett fogtam e válasz megirásához, mert e „Reflexiók"-at olvasván, arról győződtem meg, hogy oly egyénnel állok szembe, ki daczára az általam idézett törvény czikkelyének, daczára e felhozott érzokoknak, mereven ragaszkodik régi állitásaihoz. Hogy nem légből kapott ez állitásom, az alábbi fejtegetésből meggyőződhetik az olvasó-közönség, mi végből szükségesnek tartom h. ur „Reflexió"-jában foglalt minden egyes tévállitást megczáfolni, daczára annak, hogy arra már előbb közzétett czáfolatomat többékevésbbé szintén lehetne alkalmaznom. Előbb magára az intézményre vonatkozó állitásait vizsgáljuk, s ugy térjünk át azokra, mikot a polgári oskolai tanárokra vonatkozólag mond.

H. ur szerint a polgári oskolák egyoldalúak; mert csak polytechnikumra képezik az ifjakat, de nem egyoldalúak a gymnasiumok és reáltanodák. A polgári oskolákból h. ur szerint a növendékek a gymnasium- és reáltanodákba nem léphetnek át, s igy már a normál iskolát végzett tanuló a polgári oskolákba átlépvén, választott életpályát magának, melytől ez intézet egyoldalusága miatt nem térhet el, nem léphetvén át sem gymnasium, sem reáltanodába. — Ez eszmemenetéből önkényt kiderül, miszerint h. ur a polgári oskola tantervét nem ismeri, különben ily badarságot nem irna. Mult czáfolatomban a törvényczikkelyből mutattam ki h. urnak, hogy a reáltanodákba minden felvételi vizsgálat letétele nélkül átmehet az ifju a polgári oskolákból, s a latin is azért taníttatik itt, hogy a netalán gymnasiumba átmenni szándékozó növendék, az emlitett tantárgyból tett vizsgálat letéte után, a gymnasium megfelelő osztályába mindenkor felvehető. Ha ön h. ur ily bizonyiték után is igy nyilatkozik: ugy nem tudom, mikép itéljek önről, ki az igazságot igy elferditi; akkor kár volt „Reflexió"-inak végére e szavakat irnia: „Amicus personae, amicior causae, amicissimus justitiae veritatis", mert ugyan homlokegyenest ellenkezőleg beszél, mint amit idez!

Állitja h. ur, hogy a gymnasium- és reáltanodát vegzett ifju elég ismerettel bir az iparos pályára, nem levén itt szüksége az elmélesitő theoriákra, vagy száraz elméleti ösmeretekre. Nagyon helyes h. urnak ezen nyilatkozata; de legyen szabad kérdenem, hogy hol tápláljak nagyobb mértékben ily theoreticus ismeretekkel az ifjakat, a polgári oskolákban-e, avagy a gymnasium- és reáltanodában? Ha h. ur ismeri e három intézet tananyagát, — ha továbbá elfogulatlanul akar nyilatkozni: ugy azt kell bevallania, hogy ily theoreticus ismeretekből legkevesebb jut az ifjaknak a polgári oskolákban; mert ép az az előnye van e tanodának az iparos osztályra nézve, hogy az ismeretekot inkább practice s nem theoretice igyekszik a növendékek szellemébe ültetni. — Midőn tehát fentebbi véleményének adott kifejezést, engem önkénytelenül is azon következtetésre vezetett, hogy vagy nem ismeri a polgári oskola tantervét, vagy ha ismeri s mégis olyat képes állitani: ugy csak a rosz akarat vezérelhette amaz állitásának kimondására!

(Folyt. következik.)

Hirek.

— ***Deák Ferencz,*** nagy hazánkfia, megyénk szülöttje életéből egy nevezetes nap emlékét ujitja fel május 1-seje. Ugyanis e nap volt 40-ik évfordulója Deák Ferencz törvényhozói munkálkodásának. 1833-ik évi máj. 1-én váltotta fel Deák Antal táblabirot Pozsonyban, a „karok és rendek tábláján." Az 1832—36-iki országgyülésre Zalamegye tudvalevőleg Deák Antal táblabirót küldötte föl, ki azonban megbizatását csakhamar letevén, e fölött sajnálkozó követtársait e szavaival igyekezett megnyugtatni: „Küldök én nektek egy fiatal embert, kinek kis-ujjában is több ész és tudomány van, mint egész bennem, öregebb bátyjában." E fiatal ember a még akkor 30 éves Deák Ferencz volt, ki bátyját 1833-ban május 1-én, ezelőtt 40 évvel, váltotta föl a törvényhozó testületben, s ez idő szerint Deák Ferencz a legrégibb törvényhozó a magyar parliamentben. A fiatal képviselő csakhamar vezére lett az alsóházi szabadelvű pártnak, fellépését mindenkor önzetlenség, mély értelem, éles itélőerő és tudománybőség jellemezte. Fiatal korától fogva egész mai napig, mindig ő volt az ország bölcse, kinek szava mindig döntött, jóllehet vezérszerepre, fényes czimre sohasem vágyott. Deák Ferencz önzetlen szelleme és működése bizonyitja, hogy a legfényesebb czim az, amit a közbizalom nyujt, s mi a magyar nemzet ezreinek imaszerű ohajtásához örömmel egyesitjük a magunkét: Zala nagyszülöttjét, az önzetlen honpolgárt, a bölcs törvényhozót az ég ura még számos éven át éltesse!

— ***Csengery Antal,*** országgyülési képviselőnk, a kis-kanizsai polgári olvasó-egylet könyvtárát ujabban a Corvina könyvkiadó társulat összes népszerű kiadványaiból egy-egy példánynyal (összesen: 33 füzet) gyarapitani sziveskedett; a szépérzelmű figyelmeért fogadja nemes adományozó hazafias elismerésünket. Eszmeláncolatnál fogva megemlitjük, hogy a nagy-kanizsai főgymnasium tanárai könyvtára számára az akademiai kiadványok nagybecsű gyüjteménye, melyet az akademia megszavazott, fentisztelt képviselőnk külön, ritka becsű könyvadományával bővitve, a napokban fog rendeltetése helyére megérkezni.

— ***A m. k. belügyminister*** a folyó hó 6-án Kőbánya és Budapest főváros közti vonalon történt sulyos vasuti szerencsétlenség által károsult családok felsegélyezésére az egész országban könyöradományok gyüjtését rendelte el. Ezen könyöradományok a magyar királyi belügyminister utján fognak, érdekeltek részére, megküldetni. Mi is szivesen ajánljuk fel szolgálatunkat, s tért nyitunk a t. adakozó közönségnek.

— ***Tuboly Viktor*** munkatársunk a főispáni ebéd alkalmával a következő talpraesett s általános lelkesedést szült rögtönzött áldomást mondotta kötött beszédben:

Elmerengek sokszor én a multnak átkán,
Képzeletem fent jár, ott fenn Buda várán!..
Hol rég illetett a szolgaságnak jármán,
Győzött a szabadság honfivérnek árán...
— — — S képzeletben ekép a magasban járván,
Mint Heros, tünik fel H e r t e l e n d y K á l m á n!
— De e magasztos gondolatról elválván —
A harcz után ő most béke apostola,
Tiszteli őt a hon és hallgatja Zala...
S élünkön ő ekép, ugy mint a p á n k állván,
Tudom nem maradunk soha, soha á r v á n!
S nem árt nekünk balsors; csapás, avagy járvány:
Éljen a főispán, Hertelendy Kálmán!!!

— ***Hirtelen halál.*** Mult pénteken a reggeli buda-prágerhofi postavonaton a nagy-kanizsai állomásnál egy trevisói olasz egyén halva találtatott, halálát mellbaj okozta; a hulla N. Kanizsára vitetvén, a köztemetőbe lett eltemetve.

---

földre hullott, s fejével a székhez ütött, nagyot kiáltott és magánkivül lett.

Az ajtó megnyilik, Hermoza és a lovag léptek be.

— Egy ágyat kell ide helyezni, parancsolt Hermoza, és Ráfael sietett azt Jazmin által eszközlésbe venni.

Amint a két nő maga maradt, Hermoza Avonnet női gondoskodással az ágyba fekteté.

Avonne felébredt ugyan pillanatra, de nagy lázrohamban szenvedvén, ujolag magánkivül lett. Hermoza a grófot hivatá.

— Te egy kissé doctor vagy Diego, mond hozzá.

— Mit csináljunk e nővel?

A gróf az ágyhoz lépett, s megtapintá ütérét.

— Ráfael bolondságot követett el, nem fog haszna lenni belőle. E nőnek agyvelő láza van, s minthogy gyógyszereink nincsenek, 48 óra alatt megfog halni.

— Avonne meghal? kiált Ráfael, e perczben belépve.

— Mint mondám.

— S nem segithetsz Diego?

— Semmikép, különben egy érvágást meghisérthetünk. A kétszáz aranyat az utra dobtad; hiába.

A gróf egy kis zsebtárczát vesz elő, melyet mindig magával hordozott, s abból egy parányi tollkést húz ki, s megnyitá vele a leány erét. Avonne mintha semmitsem érezne, nem mozdult. A vér azonban csergedezve folyt.

* * *

Mint emlitettük, ez apátsági zárda azon részét választá lakhelyeül a gróf, mely a fejedelemnő lakását tevé, t. i. balszárnyát. E kolostor Bretagneban egy, a leghiresebbek közől. Volt idő, midőn 400 apácza is lakott benne. Régenten egyszerű kis kápolna volt e helyen, idővel azonban tekintélyes zárdává alakittatott, s a bretagnei herczeg felügyelése alatt állt. Több izben a herczegi család leányai ide vonultak a világi élettől, s innen képzelhető, hogy jövedelmező, gazdag forrásai levén, valóban a leggazdagabb zárdák egyike is lett.

A park és a kert, melyek azt környezék, nagyszerű s izletes berendezésű volt. Az épület nyugoti szárnyán laktak az apaczák; kik egyszerű, kis, sötét szobácskákkal birtak. Ezeket látta ugyan a gróf, de nem vette igénybe. A főbejárásnál volt azonban még egy osztályzat, amely sok más rémületesb helyiséget tartalmazott, de melyet a gróf nem ismert, nem látott, s nem tudott.

Semmisem árulá el e rejtett osztályt kivülről, csak titkos módon lehetett oda jutni; egyik mögorva falon levő tollat kelle megérinteni, s a lépcsőzetrő vezető ajtó megnyilt. Más osztályban semmitsem lehete észrevenni, mi e rejtek helyre mutatott volna.

Mint sok elelo középkori épület, rejtett ez is földalatti fogságot, boltozatot, titkos helyeket. E pillanatban az alagutakba vezetjük olvasóinkat.

Ezen szük és setét földalatti lakosztálynak egyik helyiségében, hová a nap világossága mesterségesen rejtett nyiláson hathatott igen kis mérvben, látunk egy szép fiatal asszonyt, kellemes kék szemekkel, s félig nyitott föveg alatt rejtett szőke hajjal, mintegy 30—35 éves lehetett. Ő az apáczák öltözetét viselte Plogastelből, t. i. egy fehér pamutruhát, fehér vászonyföveget és violaszinű tüszőt. Kellemes arcza s az öltöny izletes rendezése, angyali szépséget kölcsönöztek neki. — E szobában csak egy ágy, egy asztal és faszék állott. E perczben, hogy annak küszöbére lépünk, a nő az ágy mellett térdepel, az olvasó összetett kezeire fűzve, ájtatosan imádkozék, az ágy felett függő szentséghez függesztve könyes tekintetét.

Hirtelen az ajtón kopognak, az megnyilik. Az apácza felkél. Egy magas termetű s köpenybe burkolt férfi lép be.

— Jó napot barátom! mond az apácza, a vidékinek hófehér kezét nyujtva, melyet az nyájas előzékenységgel és szenvedélylyel megcsókolt.

— Jó napot drága Juliám! viszonzá a jött. Hogy töltéd az éjt?

— Jól, köszönöm! Hanem te, ugylátszik, szokni kezdesz az élethez, melyet magad korestél.

— Igen, a szerencséhez, hogy tégad láthatlak, imádott Juliám.

— Csendesen, Fülöp, ne felejtsd az öltönyt, melyet viselek.

— Oh Julia, épen ezen ruha okozá nekem a legfájóbb lélekmardosást!

— Ne szólj igy! mond, betetted a rejtekajtót jól?

— Mért e kérdés?

— Mert tegnap óta uj vendégeink vannak a zárdában, kiket nem ismerek.

— Majd megfogom ismerni!

— Az Isten szerelmeért! óvakodjál meggondolatlan lenni Fülöp!

— Ne félj, mi itt biztos helyen vagyunk.

— Hol van Jocelyn? kérdé az apácza.

— Itt vagyok marquisné asszonyom, felelt az öreg szolga, Ronan marquis háta megett megjelenve a küszöbön.

— Hivd őt Julia testvérnek hű Jocelynem! mond a marquis, és az apácza mellett foglalt helyet. Jocelyn némi eledelt adott fel, s neki is az asztalhoz kelle ülni, ámbár e különös megtiszteltetést eleinte elfogadni vonakodott. —

— Mily szerencsésnek érzem magamat ma tiz év óta! mond a marquis sohajtva; de még szerencsésebb volnék, ha az én jó Marcofom mellettem volna!

— Fülöp, mond az apácza, még ezelőtt, hogy Rennesben voltunk, sokszor emlitéd e nevet. Ki ez az ember?

— Oly ember, ki iránt a sors oly kegyetlen, mint te hozzád! Ő az én testvérem.

— Testvéred? Fülöp! szólt az apácza megrezzenve.

— Igen, testvérem! Bocsánat, hogy e titkot oly soká rejtegetém, mely nem egyedül magamat illetett. Ma már szabad közölnom veled, minthogy én a világ irányában mint halott, elfeledve vagyok. Marcof a származását rejtő fátyolt nem akarta szellőztetni.

Az apácza, ki nem más, mint Giron Julia, a marquis 2-ik neje, kivel megesküdött volt, mert magát szabadnak gondolá. Mondom, az apácza szemeit a legnagyobb feszültséggel s figyelemmel függeszté férjére.

— Jocelyn, keresd ki papirjaink közt, melyeket a várból velünk hoztunk, azt a fekete bársonyba kötött kéziratot.

Jocelyn engedelmeskedett. Közbe adjúnk a mi kiváncsi olvasóinknak is tartozó felvilágositást a közelebbi körülményes eltemetéséről, s a marquisnak a világbóli eltünéséről.

— *A fővárosi* lapok gunyolva említék, hogy a bécsi világkiállitás alkalmával csak a rendes hadsereg tisztjei élvezhetnek kedvezményt, biztos forrásból közölhetjük, hogy a hir téves, mert ő Felsége legfelsőbb meghagyása folytán a honvédek is élvezik a kedvezmény jótékonyságát, sőt 600 egyén felváltva 11 napon át az egész kiállitási időtartam alatt ő Felsége legmagasb intézkedéséből teljes szállás- és ellátásban részesülnek.

— *Örömmel* értesülünk, hogy Zalamegyében az igazságszolgáltatás gyorsabb alkalmazása miatt a nagy-kanizsai és a letenyei kir. járásbiróságnál egy-egy uj albirói állás, zala-egerszegi kir. törvényszéknél pedig egy törvényszéki ülnöki állás rendszeresittetett.

— *Baksa* a vidéke kir. járásbiróságot nyert.

— *A zala-lövői* iskola jelentékeny pénzsegélyben részesült.

— *Névváltoztatás.* Báron Ignácz, keszthelyi lakos vezetéknevének „B a r o n y i"-ra kért átváltoztatása a belügyministeriumtól megengedtetett.

— *„Képes Kiállitási Lapok"* 1-ső száma megjelent, szerkesztve Steinacker Ödön által, Bécs, II. Nordbahn Strasse, 28-dik szám. Előfizetési ára: negyedévre azaz 25 számra 4 frt; félévre azaz 50 számra 8 frt, megjelenik hetenkint kétszer. Jelen füzet tartalma: Olvasóinkhoz, b. Schwarz-Senborn Vilmos (képpel) az 1873 ik évi bécsi világkiállitás főigazgatója; Magyarország a bécsi kiállitáson, Körcsarnok (képpel), Magyar erdészeti pavillon (képpel), Török bazár (képpel), Orosz vendéglő (képpel), A fényképészet a kiállitáson. Lakásviszonyok a kiállitáson, Megnyitási előkészületek, Kiállitási szemle, Vegyesek. A tartalomdús és csinnal kiállitott lapot, mint a kiváló érdekeltségü közkiállitás egyedüli magyar organumát, ajánljuk t. olvasóink figyelmébe.

— *A bécsi* nemzetközi kiállitásra szállitandó állatok iránt a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister egy körrendeletet bocsátott ki, melyben a kiállitásra szánt állatok körül megtartandó óvintézkedések adatnak elő. — Eszerint 1) az állatszemlére szánt állatok a kiállitás által megküldött, törvényileg előirt egészségi járlatokkal látandók el. 2) Ezen állatok Marchegg, Lajta melletti Bruckban, vagy Bécs-Ujhelyen az e czélból kiküldött állatorvosok által fognak megvizsgáltatni. Ez állatorvosok működésüket május 26-án kezdik meg. 3) A kiállitók köteleztetnek az illető orvost a szállitmány megérkezte napjáról és arról, hogy az állatok hol vannak elhelyezve, táviratilag értesiteni. 4) Aki állatokat szándékozik kiállitani, erről az illetékes szolgabirói vagy városkapitányi hivatalnak jelentést tenni tartozik. 5) Az illetékes közigazgatási tisztviselőből és állatorvosból álló vizsgálati bizottság által megállapitandó, valjon az elküldendő állat egészséges-e, erről a bizonyitvány az illetékes törvényhatóságnak megerősités végett bemutatandó, és ezáltal külön bizonyitandó, hogy a törvényhatóság egész területén semmiféle állatbetegség nem uralg. 6) A vasuti állomásokon csakis ily bizonylatokkal ellátott állatok vehetők fel, és felrakodás előtt ujból megvizsgálandók. 7) Az elszállitandó állatok számára olyan vasuti kocsik tartandók készen, melyekben előbb sem vágó marha, sem nyers hus nem szállittatott. 8) Ha a kiállitónak ez iránt aggályai volnának, a kocsik fertőtlenitését ujból követelheti. 9) Ha a vizsgálati állomások valamelyikén a kiállitásra szánt állatok közt ragályos betegség merülne fel, az illető szállitmány további szállitása beszüntetendő. 10) Az ország belsejében különböző pontokon (Déva, Sz.-Fejérvár, Kolozsvár, Temesvár, Arad, Nagy-Várad, Debreczen, Miskolcz, Hatvan, Kassa; Nagy-Kanizsa, Sz.-Fejérvár, Szombathely) állatorvosokkal ellátott vizsgáló állomások állittatnak föl. Az ország bármely részéből érkező és Budapesten keresztül szállitott állatok ugyanitt a közp. bizottság által ujra megvizsgálandók. Kilépti állomások: Sopron, Győr, Pozsony. 11) A Bécsbe érkező állatok a kiállitási téren állásaikba való elhelyeztetésük előtt az ottani állatorvosok által megszemléltetnek.

— *Megjelent* az „Apolló" zenemű-folyóirat II-ik kötetének 3-ik száma következő tartalommal: *Prélude*, Feigler Viktortól; *„Erdő, erdő, sürü erdő árnyában"*, *„Mariskám"* és *„Hej sok erdőt, hej sok pusztát bejártam"*, három magyar népdal-átirat Ábrányi Korneltől; Ifjukori emlékeim. I. *Cirkusban*, II. *Szökőkut*, III. *Szerelmi bú*, Bauer Lajostól. Két népdal: I. *Tied minden gondolatja*, II. *Alig várom*, Hegedüs Endrétől. Előfizetési dij félévre 2 frt 60 kr. Szerkeszti: Fellegi Victor, Budán.

A bérkocsisok magaviseletéről több oldalról érkeztek panaszok hozzánk, miszerint a vasuti indóháznál az utazó közönséggel nem a leghumánusabban bánnak el. Ha valaki jobbnak véli gyalog sétálni be a városba, azonnal készek csipős és nem a legszebb megjegyzéseket tenni. Nem lesz ártalmas, ha a kirendelt rendőri közegek figyelmöket az ilyenekre is kiterjesztik.

— *Koch József,* helybeli mozdonyvezető — ki első izben f. évi jan. 22-én Komárváros közelében a síneken két katonát észrevévén, saját éberségé- és ügyességé következtében a vonatot kellő időben megállitva, — menté meg a két egyén életet; másodizben f. évi apr. 27-én Barcs felé menve, egy részeg embert hasonló szerencsétlenségtől óvott meg: mindeddig nemhogy valami k i t ü n t e t é s b e n, de még csak e l i s m e r é s b e n sem részesült. Nem örömest tettük ezt közzé, de vigasztaljuk magunkat azzal: S o k a n v a n n a k a h i v a t o t t a k, d e k e v e s e n a v á l a s z t o t t a k !..

— *Az első díjlövészet* f. hó 18-án lesz. Jövő számunkban többet.

— *Ajánlatot* kaptunk Szombathelyről egyik gymnasiumi tanár urtól, melyben k é t jóviseletü ötödik latinosztályu tanulót ajánl bár hová segédtanitókul. A t. olvasóközönség figyelmébe melegen ajánljuk e két fiatal embert, s tudakozódásra, vagy a feltételek általi megkeresésre szivesen leszünk közvetitők.

— *A nagy-kanizsai* főgymnasium ifjusága e hó 29-én megtartja tavaszi mulatságát. A meghivók szétküldése legközelebb megtörténik.

— *Rövid hirek.* A kiállitási „m a g y a r c s á r d á t" magas vendégek látogatták meg. — A budai ördög-árok boltozata 4 öl és 3 láb hosszúságban beomlott, három olasz munkás halt meg. — A tiszta magyar városban, Kecskeméten ily felirás olvasható: „A fehér Gádtsához" (alias kacsához). — Az amerikai nők fehér hajat viselnek, nem porral, hanem vegytanilag fehéritve. — Gr. Pálffy József, Pozsonym. örökös főispánja, meghalt. — Az erdélyi kath. autonomiai gyülés egybehivatott. — Tóvölgyi „Ezüst vitéz"-e a „Messagiere Italiano"-ban jelenik meg. — Bartholomeides Károly, nyiregyházi evang. lelkész, családja köréből eltünt. — Wagner „Bolygó hollandi"-ját sikerrel adták elő szombaton, a nemz. szinházban. — A nemzetközi hangversenyek a bécsi világtárlaton szept. vége felé tartatnak meg. — Londonban 1866/70-ben járművek és lovak által 533 egyén öletett meg és 7494 sérülés történt. — Kormányozható léghajót egy hazánkfia készitett, neve: Erdélyi Mihály. — Budapesten „Akademiai olvasókör" alakul. — Gömörmegyében kholera-esetek fordultak elő. — Az angol trónörökös jelenvolt a nagy csónakversenyen a fővárosban. — A bécsi börse szünetel, nagy az aggodalom.

A szőlős gazdáknak vigasztalásul.

E hóban a dér többhelyen kárt okozott a szőlőben, mennyiben azok korán fejlődött hajtásait lefagyasztotta. A kár nem volt általános, mert jobbára az alant fekvő területeken mutatkozott. A magaslatokon nincs kár, s a mi van, szót sem érdemel.

Azt lehet tapasztalni, hogy a koránérők szenvedtek legtöbbet, főleg pedig a korán megmetszettek, mert azok nedvbe indulván, rügyeiket csakhamar fejlesztették, midőn ellenben a későn érő fajok, későn metszettek sok alvó rügygyel birván, az elfagyottakat pótolni sietnek. Lesz tehát bor elég, azért nincs okunk busulni, csak másodszori háborgatást ne szenvedjenek tőkéink, terményeink.

Annyi bizonyos, hogy az elfagyott tőkék elkésvén termésük fejlődésében, nem adnak legjobb minőségü mustot. Azonban ennek ellenében a borászati vegytan sokat segithet annak, aki összetett kézzel, alvó észszel nem várja szerencséjét.

TERSÁNCZKY.

Papirszeletek.

— N a i v. Egy idegen megszólit egy wiesbadeni szamárhajcsárt: Hány szamár van itt? — „Jó uram! — felelé amaz — ez mindig a fürdővendégek számától függ; mennél több a vendég, annál több szamár van.

— M e g é r t e t t e. Egy ambulans tanitó csak magyarázgatja az egyszerű földmivesnek a „távirászat" tudományát, s egy virtatva igy kezdi emberének: „Érti-e most már egészen azt, hogy miként áll a távirászat. — Igen! No annak örvendek!" — „Igen is kérem, csak azt az egyet tessék megmagyarázni, hogy miként is jön ki a levél azon a kis lyukon?"

— A z e g y i k kórházban egy czigánybaka és egy tót honvédujoncz betegen feküdtek. A czigány hallgatva türte fájdalmát, — de a tót iszonyúan jajgatott.

— Ugyan ne ordits ugy, bibas, — szól végre amaz bosszúsan — litek volna inkább agyon.

Erre a tót kiadta lelkét. A czigány komolyan feléje forditá fejét, s magában dörmögé:

— Mégis használt neki a szip szu!

— H o g y l e h e t v a l a k i ö n m a g á n a k n a g y a p j a. Egy yankee öngyilkossá lett. A csizmaszárában hátrahagyott levele ekként vetett fényt tette indokolására. „Nőül vettem egy özvegyet, kinek már szintén eladó leánya volt. Apám járogatott a házhoz, egyszer csak előáll, mint leánykérő s nőül veszi mostoha leányomat. Ezzel atyám vőm, leányom — mint atyám neje — anyám lőn; nőm pedig saját leányának menyévé lett. Egy év mulva nőm megajándékozott egy fiuval. Ez a csecsemő, mint atyám nejének testvére: nagybátyám, atyámnak unokája s egyuttal sógora lőn, s ezek szerint anyámnak saját testvérének szintén unokája is. A következő évben atyám nejének is fia született, ki is nekem testvérem és unokám volt, s nőm, mint atyám fiának, azaz testvéremnek nagyanyja, nekem is nagyanyám lőn; mivelhogy pedig a nagyanyának férje nagyapa, az unokának testvérje pedig szintén unoka; ebből azon absurdum állapot tünik ki, melyszerint én önmagamnak, ha tetszik nagyapja, ha tetszik unokája vagyok."

— V á l o g a t ó s menykő. A „Szegedi Hiradó" irja: Hétfőn délben a dorosmai csordába lecsapott a menykő, s egy tehenet agyonütött. Ez volt Dorosmán a legszebb tehén, miért nemcsak gazdája, hanem mindenki sajnálja. A dorosmaiak ez eset folytán a magyar közmondások számát a következővel akarják szaporitani: „V á l o g a t ó s, m i n t a d o r o s m a i m e n y k ő." E magyaros példabeszédet részünkről elfogadjuk.

Történeti naptár.

Máj. 16. 462. Attilla Aquileját rohammal bevezi s földig dúlja. — 1707. Az ónodi országgyülés megnyitása. — 1848. Az első honvédek esketése. — 1849. Puchnert Bem harmadszor szoritja Oláhországba. — 1861. A hires feliráti vita kezdetett meg az alsó házban.

" 17. 428. Kr. e. Plato születésnapja s 347-ben ugyanez nap halálozása Athenéban. — 1395. Mária, Magyarország királynéja, meghalt. — 1848. V. Ferdinand Innsbruckba költözik.

" 18. 1756. Fessler, hires történész születésnapja Zarándfalván, Mosonymegyében. — 1831. A lengyelek Dembinszky alatt Osztrolenkát bevészik. 1849. A magyar nemzet óvást tesz az orosz bevatkozás ellen.

" 19. 1488. Mátyás királyunk a meghóditott Bécs szabadalmait megerősiti. — 1849. Abrud-Bányát másodszor is felduljak az oláhok.

" 20. 1092. László király Szabolcsban egyházi gyülést tart. — 1506. Kolombus Kristóf halálozása. — 1594. B. Balassa Bálint költő Esztergom ostrománál elesik. — 1795. A magyar jacobinusok lefejeztetnek. — 1859. — Jellasics József báró, a reactió szomorú hőse és saját nemzetének ámitója, meghalt.

" 21. 1271. V. István győzelme Győr körül Ottokar cseh királyon. — 1849. Budavárát a magyarok rohammal beveszik. — 1849. az osztrák- és orosz császár Varsóban a Magyarország elleni hadjárat módjait megállapitják.

" 22. 1382. Janka, — nápolyi királyné, — megfojtatása. — 1660. II. Rákóczy György a budai basa által megveretett, s megsebesült. — 1813. Wagner Richard születésnapja. — 1848. Perczel másodszor támadja meg Titelt. — 1853. Ferenczy Teréz, költőnő, pisztolylyal meglövi magát.

Vasuti naponkinti menetrend:

Indul N.-Kanizsáról	Barcsra és Dombovárra	reggel	6 óra	18 percz.	
"	"	délután	2 "	45 "	
"	Budára	reggel	6 "	18 "	
"	"	délután	1 "	45 "	
"	"	estve	10 "	43 "	
"	Bécsbe	reggel	5 "	48 "	*)
"	"	délután	2 "	18 "	
"	"	estve	10 "	58 "	
"	Triesztbe	reggel	5 "	3 "	
"	"	délután	2 "	23 "	
"	"	estve	11 "	35 "	
Érk. Barcs- és Dombovárról	N.-Kanizsára	reggel	4 óra	[illegible] percz	
"	N.-Kanizsára	délután	1 "	21 "	
" Budáról	"	reggel	4 "	43 "	
"	"	délután	1 "	46 "	
"	"	estve	9 "	20 "	
" Bécsből	"	reggel	4 "	33 "	
"	"	délelőtt	10 "	27 "	
"	"	estve	10 "	18 "	
" Triesztből	"	reggel	3 "	50 "	
"	"	délután	1 "	9 "	
"	"	estve	10 "	22 "	

*) Csak Szombathelyig. Itt 7 órai várakozás.

Érték- és váltófolyam május 14.

5% metaliques 66.— ; 5% nems. kölcsön 71.75; 1860-ki álladalmi kölcsön 96.— ; bankrészvények 928; hitelintézeti részvények 290.— London 1150. ; magyar földtehermentési kötvény 76.50; temesvári földtehermentési kötvény 76.— ; erdélyi földtehermentési kötvény 75.50; horvát-slavon földtehermentési kötvény —.— ; ezüst 109.50; cs. kir. arany .— ; Napoleond'or 8.95.

Felelős szerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

Nyilttér.

Bérmálási ajándék!

Figyelembe venni kéretik.

Wajdits József Nagy-Kanizsán, ajánlja mint legczélszerűbb bérmálási ajándékokul a lehető legnagyobb választékú *imakönyveit*, papir-, bőr-, bársony- és elefánt-csont kötésüeket, 30 krtól egész 20 frtig. Postai rendelések, azok vétele után, azonnal eszközöltetnek.

Amint a marquis Diego Ráfael körmei közt érzé magát, hogy becsületét tovább nem képes megőrzeni, cselhez folyamodott. Chemiai ismereténél fogva, volt oly szer birtokában, mely néhány óráig való tetszhalottá varázslá.

Elérkezettnek hitte az időt, használni e szert, mert ő oly ember volt, ki becsületét a világ előtt mindenek felett tisztán megőrzeni iparkodott. Amint Fugeray Mária Augusztina hütlenségét megtudá az eskettetési idő után, elhatározá e kötelékét felbontani, melyet igazságos cselekedetnek itélt. Második házasságánál nejét tisztelve szerette, becsülte, azonban a gróf és lovag ördöngös működése folytán, tönkre silányittatott. Ez esettől fogva, egész élete zilált lőn. Giron Julia kolostorba menekült. A marquis ólsógorainak folytonos zaklatása, ingerlése és személyöknek volt kitéve, hogy tehát ezt elkerülje, föltett szándékát tettlegesité, s csak hü szolgájával közlé és reá bizta magát, minthogy Marcof a tengeren volt. A sikert ismerjük, csak még azt függesztjük hozzá, hogy Jocelynnek magának kelle a koporsót bezárni, hogy midőn a nép a temetkezési helyről eltávozik, a testet az oltár háta megetti fülkébe helyezhesse, s helyette egy vörös rézből való pléh-sodronyt zárjon a koporsóba.

Éjjel a marquis tetszhalottságából felébredt és Jocelynra támaszkodva azon órában hagyá el a várt, midőn Marcof Penmarkban kikötött. Mindketten a plogasteli zárda felé siettek, minthogy a marquis tudta, hogy neje nem régiben oda menekült. De azt nem tudák, hogy az apáczák elüzettek ezen kolostorból. Annál nagyobb volt rémülésök, midőn napfölkeltekor ide érkezve, azt elhagyatva, üresen találák. A marquis keresztül futá az üres épületet, s elhatározá magát az alsó hajlékok egyikében estig elrejteni. Jocelyn ismerte az alagutakat és osztályzatokat, minthogy atyja itt kertész volt, és ő mint gyermek, sokat játszott azokban. Mindketten leléptek s alkalmas helyet kerestek maguknak. Ez alkalommal világitó sugarat vettek észre, mely egy félig nyitott czella ajtaján tört elő, s kétszeres örömkiáltás tevé emlékezetessé a perczet, midőn a két házastárs egymás karjaiba estek, midőn a marquis egy itt elrejtett apáczában drága Juliáját ismerte fel. E mély szerelmü kedves nő hiven s igazán szeretvén a marquist, mit az által is tanusitott, hogy szépségé- és ifjuságáról lemondott s az apáczai életet vevé fel, csakhogy férjének nyugalmat szerezzen, s a sors boszúját enyhitse felette. Előbb Rennesbe tétetett, de sok esdésére sikerült megnyernie, hogy Plogastelba jöhessen, hol férje nevét gyakran hallhatja emlegetni, s közelebb lesz hozzá. A csendőrök elől ide rejtezve, elhatározá, hogy itt fog élni s férjeért imádkozni. Csak egy öreg paraszt asszony tudott az ő ottlétéről, ki közelében lakott, s hozott neki naponkint enni s inni valót, melyet a rejtekajtónál letett.

Igy találkozott a szerető házaspár ismét, nem sejtve a veszedelmet, mely felettök lebegedett.

Jocelyn elhozá a fekete bársonyba foglalt kéziratot, mely lakattal volt ellátva, kulcsát a marquis mindig magánál hordozá.

— Juliám, most családomnak minden titkát megfogod tudni, mint szintén te is hü Jocelynom. Ne feledjétek el, amit hallani fogtok, s igérjétek még mindketten, hogy ha előbb meghalnék, mintsem kötelességem teljesitoném, ketten, egyesülve fogjátok eszközölni utolsó kivánatom. Juliám esküdjél, hogy te Marcofot minden körülmény között testvéredül tekinted, s te Jocelyn annak, mint uradnak, engedelmeskedni fogsz.

Mindkettő megesküvék s a marquis felnyitá a lakatot, s elővette a kéziratot, melyet mi csak kivonatilag ismertetünk meg.

XIII.

A fiatalabb testvér.

Az 1756-ik évben Sz.-Máló szigetén egy Marcof nevü halász lakott egyedül. Csendes magányában elvonultan élt, nem törődve senkivel. Egy estén csendes merengés közt ült kunyhójában, midőn hirtelen egy nemes ember lépett be hozzá, egyik kezében gyönyörü kis gyermeket vezetve, másik kezében sulyos erszényt hozott, mit letevén, zörgése után aranyoknak lenni gyanittatott. Az idegen kérte, hogy e fiut fogadja gyermekeül, s az aranyokat vegye nevelési dijul. Marcof istenfélő ember levén, a pénzt nem akará elfogadni, de a gyermek iránt szánalmat érzett és igy végre beleegyezett. A nemes azon megjegyzést tevé, hogy szomszédainak azt mondja, miszerint a gyermeket egy hajótörés után a tengerparton lelte. Midőn elbucsuztak, a nemes mély megindulással és belső fájdalommal emelte karjaiba s szoritá keblére a gyermeket.

E nemes ember atyja volt Ronan marquisnak és e gyermek második fia. Egész életében epeszté őt a gondolat, hogy gyermekét megtagadván, vidéki embernek adá át. Halálos ágyán azonban e titkot felfedé, s felvilágositást nyujtott: mi módon lehet feltalálni.

(Folyt. következik.)

A maga nemében egész Europában

a legnagyobb, több oldalról rendjelek- s 12 éremmel kitüntetett

FOGL E.-féle

első cs. kir. udvari fehérmüek gyára

Bécsben,

Raktár: 25 Mariahilf. Hauptstrasse 25,

mely szoros értelemben vett szilárdsága s minden darabon számokban látható árak, s gyártmányaink roppant mérvü előállitása által már annyira vitte, hogy a nagybani kivitelt, valamint a kisebb részletekbeni eladást illetőleg semmiféle kérkedő kereskedő által elérhetőt, ezenfelül teljes jótállás mellett rendkivülileg olcsó s legjobb minőségü árucikkeket nyujt s biztosi[illegible] cs. vevőinek.

Levélbeli kivánatra a megrendelések egész Magyarországon a gyorsan és pontosan eszközöltetnek, s a nem tetszés [illegible] darabok visszavételtetnek.

Angol shiffon-ingek gallérral — s nélkül, csakhogy, mint a vászon ingek (levélbeli megrendeléseknél a nyak környülelmértéke mindenkor megkivántatik), dbja 1 frt 60 kr., 2, 2 50, 3—3.50, a legcsinosabb s leggyakorlatiabbak.

Rumburgi vászon férfiingek, (a nyakmérték megkivántatik) 2, 3, 4, 5, 6 frt a legjobbak.

Gallérok, legujabb minta, 1 tuczat ára 2, 3—4 frt (nyakm. megkivántatik).

Férfi nyakravalók vagy salon-nyakkötők dbja 75 kr. 1, 2, 3 frtig a legujabb.

Férfi lábravalók 1 frt, 1.50, 2, 2 60, 3 frt, lovagszabás, franczia vagy magyar mintára.

Gyapot egészségi ujjasok [illegible] 2, 3, 4 frt, selyemből 6—7 frt, [illegible] lábravalók 2, 3—4 frt (véd a [illegible] ellen.)

Női vászon-ingek simák 1 50 2 frt, finom hurokvarrással 2.50 kr., valamint svájczi forma, uj minta, himzéssel 3., 3,50 4—5 frt, ugyszinte legfinomabb rumburgi vászoningek himzéssel és csiky[illegible]vel 6, 8—10 frt.

Női éji vagy téliingek hosszu ujjal 3.50 kr., himzettel 6—7 frtig.

Női lábravalók, vászon perkál, vagy barchetből 2., 2.50—3 frtig, himzéssel.

Női pongyola vagy éji corsettek legfinomabb chirtingből 2., 2.50, franczia batisztból himzéssel 3 3.60, 4 frt.

Női alsó szoknyák perkálból v. finom barchetből 4 frt, himzett betéttel 5, 6—8 frtig, uszálylyal vagy diszöltözetben.

Női harisnyák vagy férfi kapczák, tuczatja 5, 6, 8—10 frtig a legfinomabbak.

Női füzők [illegible] (a derék környületmértéke megkivántatik) 3, 4, 5 frt.

1 tuczat **vászon zsebkendő** 1.50 2 frt, nagyobb s finomabbak 2 50, 3.50, 4, 5—8 frtig.

1 tuczat **czérna batisztkendő** 5, 7, 9—10 frtig a legfinomabbak.

Asztal- vagy törülköző kendők tuczatja csak 5, 6, 7—9 frt, dam.

asztalterítők vászonból 6 személyre (1 abrosszal ahoz illő kendőkkel) 5, 6, 8—10 frt, 12 személyre [illegible]

[illegible] **szines ágynemü,** darabja [illegible]

30 rőf fehéritett **házi fonálvászon,** a dupla czérnából fehéritetlen 7.80 kr., 9.50, 10, 13—15 frt, igen ajánlható.

50 rőf [illegible] széles **rumburgi vászon** dbja 12, 13, 15—18 frt.

40—42 rőf kitünő **takács-vászon** finom ágyneműre vagy 12 női ingre 14, 15, 18, 22—24 frt.

48 rőf **belgai takácsvászon** 22, 25, 30—35 frt kitünőleg szép.

50—54 rőf hasonlithatlan jóminőségü **rumburgi vagy hollandi vászon** (készitmény a [illegible] széles) 30, 35, 40, 50—60 frt.

LEVÉLBELI MEGRENDELÉSEK (bármely nyelven irva) a vidékről készpénz beküldése vagy utánvét és jótállás mellett gyorsan s pontosan eszközöltetnek.

A megrendelési levelek ekkép czimzendők:

E. FOGL, Wien, k. k. Hoflieferant;

(Mariahilferstrasse 25.)

50 frtig terjedő bevásárlásnál 1 himzett női garnitura ráadásul adatik.

Pályázati hirdetmény.

Szent máriai fel: iskolatanitói és kántori állás levén meg üresedve, 315 frt készpénzi évi dij, 8 öl tüzifa, 8 és fél holdnyi közlegelőből forditott szántóföld, téres kert, kántori mellékjövedelmek, csinos lakással ellátva; — ennek betöltése tekintetéből ezennel pályázat hirdettetik.

A pályázni szándékozók felkéretnek, miszerint a tanitói oklevelekkel és más szükséges okmányokkal felszerelt folyamodványokat alsó-muraközi alesperességhez e f. évi junius utoljáig beterjeszteni sziveskedjenek. (1054—1)

Kelt Szt-Márián, apr. 27-én, 1873.

BELLOVARY-FERENCZ, isk.-széki elnök.

Friedmann A. urnak Bécsben.

Az ön tehénfejő-g[illegible] lényeges javitása az eddigi fejő készülékeknél, [illegible] előnyöket [illegible], hogy a fejést gyorsabban és biztosabban végzi. — Ennek alkalmazása tehát [illegible] minden termelő-intézetben előnyös használhatósága [illegible] ajánlható.

Tisztelettel Höbling J. C. gazd. tanár

Gép nélkül — *Géppel.*

Tehenek, örüljetek!

Amerikában [illegible]

a cs. kir. osztrák birodalom részére raktárt kaphatni. Ez az

amerikai szabad. tehénfejő gép.

[illegible]

E gép a legfinomabb ezüstből van készitve, ára pontos utasitással együtt 6 frt. 50 kr.

Kapható az egyedüli főraktárban

Friedmann A.-nál

Bécs, Praterstrasse Nr. 26.

Óvás Miután ezen gép jogositatlan egyének[illegible] az ahhoz való nemtelen érczből utánoztatik, oly érczből, mely ártalmas a teheneknek, e végből a közönséget saját érdekéből figyelmeztetjük, hogy a valódi szabadalmazott amerikai fejő-gép tiszta ezüstből csupán az egyedüli főraktárban

Bécs, Praterstrasse Nro 26. kaphatók,

[illegible] azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagy kelendőség folytán a gépek árát 6 frt 50 krról 5 forintra szállithatom alá.

BÉRMÁLÁSI AJÁNDÉKOKUL

ajánl

Milhofer Sándor,

ékszerész

Nagy-Kanizsán, Főutcza 803. szám és pedig:

Arany keresztek 1 frt 50 kr., 2, 3, 4, 5 egész 10 forintig.

Ezüst keresztek 50 krtól 1 frt 40 krig.

Gyürük 3 frttól 20-ig s feljebb.

Függők ezüstből 80 krtól feljebb.

„ aranyból 2 frttól feljebb.

Inggombok párja 2 frttól egész 10-ig.

Óraláncok ezüstből 3 frt 50 krtól egész 20-ig.

Egyuttal ajánlja dúsan felszerelt arany- s ezüst ékszerraktárát, hol minden, e szakmába vágó czikk, legjutányosabb áron kapható.

Megrendelések pontosan, posta utánvét mellett, eszközöltetnek. (1060—1)

MOLL A. SEIDLITZ-PORA.

E porok rendkivüli s a legeltérőbb esetekben bebizonyult gyógyhatásuk által minden, eddig ismert házi szerek között, tagadhatatlanul az első helyet foglalják el; mint az sok ezer, a császári birodalom minden részéből kezeinkhez küldött hála-iratok a legrészletesebben tanusitják, hogy e porok idült szorulásoknál, emészthetetlenségeknél, gyomorhévnél, továbbá görcsök, vese- és idegbajokban, szivdobogásnál, ideges [illegible] főfájás, vértolulás, végül hysteria, búkór és huzamos hányásra hajlamnál a legjobb sikerrel alkalmaztatnak, s a legtartósb gyógyhatást eredményezték.

Ára 1 eredeti doboznak használati utasitással 1 frt.

SÓS PÁLINKA és SÓ.

A legmegbizhatóbb orvosszer a szenvedő emberiség segedelmére minden belső és külső gyuladás, legtöbb betegség, mindennemü [illegible], fej-, fül- és fogfájás, régi sérvek [illegible] nyitott sebek, rák, fene, szemgyuladás, [illegible] és mindennemü sérülés ellen, stb. stb.

1 palaczk ára használati utasitással 80 kr.

(931—5.)

DORSCH-HALMAJ-ZSIROLAJ.

A legtisztább és leghathatósabb orvosi [illegible] Norvégia hosszában [illegible] a [illegible] tisztitott halmájzsir-olajjal.

A valódi Dorsch-halmájzsir-olaj mell- és tüdő-bajoknál, scrophulus- és rachitis-betegségekben legjobb gyógyhatással van; meggyógyitja a legidültebb köszvény- és csuzbajokat, valamint az időszaki bőrkütegeket.

Ára 1 üvegnek használati utasitással 1 frt.

Raktárak Nagy-Kanizsán: Belus J. gyógysz. Lovák K gyógysz. Fesselhoffer J. és Rosenfeld F. uraknál.

Belováratt Lak[illegible] B.	**Lelenyén** Kalivoda J. gyógysz.
Csáktornyán Kárász H.	**Marczaliban** Isztl Nándor
Csurgón Kreisler Dávid	**Bánok-Szt.-györgyön** Fiblicz J. gy.
Kaposváratt Kohn Jakab	**Szombathelyen** Pillich Ferencz gy.
Kapronczán Werli Nánd. gyógysz.	**Sopronyban** Mesoy András gyógysz.
Keszthelyen Wünsch F.	**Zágrábban** Mittelbach Zs. gyógysz.
Kerszten Broyer Jakab [illegible]	„ Czyleck J. J. gyógysz.
Kőszegen Czucsinovits Istv. gyógysz.	„ Urweiss Fr. gyógysz.

Esedékes szelvények dijtalanul váltatnak be

A soproni leszámitoló-bank
és nyugot magyar jelzálog hitel-bank
FIOKTELEPE

NAGY-KANIZSAN

Mindennemü állam és hitelpapirok, állami elsőbbségi és földtehermentesitési kötvények — arany s ezüst pénzeket vesz és elad

Pénzek folyó számlára és betéti könyvecskékre 6% kamatra fogadtatnak el.

Kölcsönök házakra, földekre s más ingatlan javakra a legkedvezőbb feltételek mellett adatnak.

Pénztári utalványok bocsáttatnak ki, melyek már a kiállitás utáni naptól 6% kamatoznak.

Tőzsdei megbizások a legjobb és legolcsóbb feltételek alatt teljesittetnek.

Esedékes szelvények dijtalanul váltatnak be

Ingyen,

sőt levélbeli kivánatra

még bérmentve is!

készséggel szolgáltatik mindenkinek

leggyönyörübb női ruhakelmék

nagy választékú mintagyüjteményével

HAMBURGER ADOLF

divatáru kereskedésében

PEST, uri-utcza

1 sz. szám.

Lőpor- és a keszthelyi mészraktár.

Van szerencsénk tisztelettel értesiteni a nagyérdemü közönséget, miszerint a magyar kir. magas ministerium engedélyét a lőpor árulására kinyertük, és hogy a lőporból mindig megfelelő nagy mennyiségü készletet tartunk.

Alkalmilag szinte jelentjük, hogy helyben egyedül minálunk találtatik a hirneves keszthelyi mész, melyet szinte ajánlunk a mélyen tisztelt közönség szives figyelmébe.

Teljes tisztelettel

(1069—1) **STRÉM és KLEIN,** Nagy-Kanizsán.

HIRDETÉS.

ALSO-DOMBORÚN, (utolsó posta és vasuti állomás KOTTORI, Muraközben) alulirottnál

200 mázsányi

igen jó, lónak való széna eladásra készen áll; — személyileg, vagy lévélben értekezhetni nálam.

Tisztelettel

(1062—1) **Falcs Ferencz.**

Wajdits József, kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos gyorssajtó nyomása, Nagy-Kanizsán.

NAGY-KANIZSA. 1873. május 18-án. 40-ik szám. Tizenkettedik évfolyam.

Zala-Somogyi Közlöny

Előfizetési ár: egész évre . . 6 frt. fél évre . . . . 3 „ negyed évre . . . „ Egy szám 10 kr. Hirdetések jutányosan NYILTTERBEN soronkint 10 krért vétetnek fel.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhez, anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők: NAGY-KANIZSA Wlassicsház.

Nagy-Kanizsa város helyhatóságának, nemkülönben a „zalamegyei gazdasági egyesület", a zalamegyei általános tanító-egylet, a szent-balázs-, kis-komárom és sümegh-vidéki fióktanító-egyletek, a „nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank" ugy a „Zala-Somogy" gőzhajózási részvénytársulat

HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön, megjelenő vegyes tartalmu lap.

Az erdők jelenlegi állapotáról.

Nem tompa, síri hangon, hanem egetföldet sarkából megmozgató itélettel halljuk feljajdulni valamint a fővárosi, ugy provinciális lapjainkat Magyarország és a hozzá tartozó társországok erdeinek jelen szomorú állapotáról.

Nemrégiben a „Reform" hasábjain olvasható volt a diakovári püspöki erdők ama pusztitása, mely fölött még a lelketlen állat is megindul. — Ezen egy contiguitásban 46,000 hold kiterjedésü, zárt erdőállomány rendellenes kezelés által akép taroltatott le, hogy ott még utánnövekvésre sem lehet számitani, fájdalom! de ugy van, és igy látjuk erdeink szomorú állapotát, czéliránytalan kezelését széltében, az ország kebelében is, de miért? mert valamint az országgyülés, ugy a megyék könnyen veszik ezen Istenu, ember és a nagy természet ellen elkövetett vétkes devastátiókat. — Tehát nincs törvény? nincs igazság? mely ezen vak dühében elkapatott pusztitásokat fékezni, — rendreutasitani képes lenne? — Az erdő, mely nemcsak anyagilag, de szellemileg is táplálja lelki érzékeinket, előidézi azon hathatós vonzerőt, mely képes felviditani sorsüldözte óráinkat, ha megunjuk, vagy gyülölni kezdjük az álnok világot, ugy a természet ölében keresünk szórakozást, kimegyünk a reményteljes zöldbe, a hegyek és völgyek közé, hol üditőbb a lég, hol szemlélhetjük a természet alkotó nagyságát, hatását! azért éneklé a koszorús német költő (Heine)

> Auf die Berge will ich steigen,
> Wo die frommen Hütten stehen;
> Wo die Brust sich frei erschliesst!
> Und die freien Lüfte wehen!

A költő festői ideálja erdő-, mező- és virágokról beszél legérzékenyebb müveiben, de ha majdan nemzeti létünket minden tekintetben istápoló és még itt-ott szemlélhető erdeink végleg tönkre tétettek: ugy ohajtanám ismerni az utókor ama költészetét, mely a meredek és kopárhegyekre pillantva, mint fogja sujtólag elitélni a jelen kor vandal eljárásait. — Régi az, hogy aki csalódik az első szerelmében 1848., az csalódik a másodikban is: mi, az általános nemzettest, csalódtunk mindkettőben; mert nem látjuk előttünk ama szent czélt, mely minket az igéret földjére vezetne! A honszabadság, alkotmányos jogaink tért nyitnak a felszólalásra, valamint az idő követelménye erdőgazdaságunkra nézve intik a cselekvés terére azon férfiakat, kik általunk megválasztatva, mint honatyák, képviselik ügyeinket. Ne legyen az országgyülés folytonos tárgya a pénzkölcsön, adófelemelés, ne folyton hadiszerek bevásárlása, méntelepek felállitása, sugárut kiépitése, stb. — ha bár ezek is talán elkerülhetlen szükségesek — felett vitatkozzék a nagyérdemü országgyülés, hanem iparkodjék törvényt, és pedig okszerü, czélirányos törvényt alkotni, mely hanyatló erdőink végelpusztulását az utókor számára megóvja, és azt épületessé, nagygyá alkotandja! ez legforróbb ohajtása a józan gondolkozásu magyar nemzetnek!

A müveletlen, közönséges pór nem törődik azzal, valjon az erdők tönkre jutnak, s az utánunk élőknek lesz-e még valamijök vagy sem? — Ismertem és megnevezhetnék Tolna-, Baranya-, Zala-, kiválólag Somogy- és Veszprémmegyékből több tekintélyes földbirtokost is, kik erdőiket irgalom nélkül letaroltatták, és voltak esetek, hol az erdésznek állását kelle odahagynia, mert a kezelése alatt álló erdő pusztitását, urának ellenére, akadályozni akarta. A dolog természetében rejlik, hogy ilyféle elmélkedésekkel foglalkoznak az erdőpusztitók, és kapzsiságuk kéjvágya egyesülve, azt czélnélküli s igen gyakran tékozló használatában az önszükséglet határain kivül messzeüzik.

Ma már vége azon erdőállományoknak hazánkban — kivévén az egy Göcsejt — melyek technikus czélra használható fanemeket szolgáltattak, — nincs egyéb már megvédeni való, mint az, hogy a legégetőbb szükségünket fedező tüzelő- és gazdasági szerszámfánkat szolgáltató erdők a végpusztulástól megóvassanak, és azon erdőterek, melyek parlagon hevernek, ujból befásittassanak!...

Azért mindenekelőtt törvényt kérünk, melynek palástja alatt élni fog hazánk egyik kiváló kincse: az erdők. Erről a jövőben többet.

NEUSZIDLER.

Jegyzőkönyv,

mely a zalamegyei gazdasági egyesület 1873-ik évi május hó 5-én tartott közgyüléséről felvétetett.

Jelen voltak:

Gróf Batthyány Zsigmond elnöklete alatt méltóságos Hertelendy Kálmán főispán; báró Putheány Géza, Árvai István, Bessenyey Ernő, méltóságos Horváth Mór királyi kamarás, Nedeczky Jenő, Konigmayer János, Koller Ferencz, nagyságos és főtisztelendő Svastics Károly apát, Svastics Elek, Isoó Alajos, Skublics László, Koller István, Töreky Aladár, Thassy Lajos, Mayer Jakab, Dervarics Ákos, Czigány Bertalan urak s többen gazdas. egyesületi tagok.

Gróf Batthyány Zsigmond elnök, melegen köszöni meg elnökké lett megválasztatását s nyilvánitja e feletti örömét; igéri, hogy az egylet érdekeit mindenkép előmozditani fogja és megnyitja a közgyülést; megelégedését fejezi ki a tagok ily szép számmali megjelenése felett, s azon biztos reményét és hitét fejezi ki, hogy ezen oly hosszas idő óta nem mutatkozó részvét folyton állandó legyen; de hogy ezen részvét folyton fentartathassék, szükségesnek véli az egyleti tagok anyagi érdekét is láthatólag az egylet működése által előmozditani, melyet kiválólag olykép gondol kivihetőnek, hogy a szakosztályok rendelkezésére az egylet vagyonából kellő tőke bocsáttatnék rendelkezésre, melyek czélszerüeknek ismert gépek, tenyészállatok és nemzetgazdászati munkák vétele, azok ismertetése és terjesztése által emelné a megye gazdászatát és jólétét. — Ezzel kapcsolatban az egylet tudomására hozza, miszerint ingatlan javakra adandó kölcsönadás végett alakult jelenleg Pesten 10 millió forint tőkével egy bank, mely mérsékelt kamatok mellett a megyei gazdasági egyletek utján gazdasági terményekre előleget ad, melynek idején jótékonyságára az egylet figyelmét felhivja, ezen eszme terjesztését az egyes tagoknak ajánlja és a közgyülést megnyitottnak nyilvánitja.

1\. Árvay István alelnök jelenti, az ez évi február 4-én megválasztott egyleti titkár Németh Sándor ur nem menthető módoni lemondását.

A közgyülés tudomásul veszi sajnálatát fejezve ki a lemondott titkár ur eljárása felett, azt elfogadja s Árvay István ügyvezető alelnök urat megbizza egyleti titkár választására és kinevezésére, e hó 1-től kezdődve, az eddigi titkári rendes fizetés utalványoztatása mellett. A jelen ülés jegyzőkönyve szerkesztésére Szily Dezső tagtárs ur kéretik fel.

2-or 1873. évre ügyvezető elnök választásáról.

Folyó 1873. évre ügyvezetőül Árvay István egyleti alelnök ur közfelkiáltással megválasztatik, miről illető ügyvezető elnök ur jegyzőkönyvi kivonattal értesitendő.

3\. Ezen évi február 4-iki közgyülési határozata felett, hogy az egyleti alapszabályok kinyomatva, a tagok között szétosztassanak, inditvány tétetvén, az odamódosittatik, hogy ezen határozat kivitele halasztassék el addig, mig az egyleti alapszabályok átdolgozására kiküldött bizottság javaslatát beadja és ahhoz képest leszenek megváltoztatott alapszabályok kinyomatandók.

4\. Inditványoztatván, hogy ez évi február 4-iki közgyülés végzése, melyszerint a borászati szakosztály uj alakitásával Nedeczky Jenő és báró Putheány Géza urak kéretnek fel. Odaváltoztatik az ügy gyorsitása tekintetéből, hogy a borászati szakosztály elnökeül Nedeczky Jenő ur megválasztatván, az alakitást eszközölje, ki erről jegyzőkönyvi kivonatban értesitendő.

5\. Az egyesület uj alakulásáról.

Az egyleti tagok az egylet közlönyében a „Zala-Somogyi Közlöny"-ben felhivatni fognak, hogy jövő augusztus hó gyülésig az elnökségnél irásban nyilatkozzanak, ha jövőre tagok lenni nem akarnak, különben az ellenkező véleményeztetvén, az egylet tagjainak tekintetnek, egyszersmint az összes gazdasági egyleti tagok felhivatnak az iránti nyilatkozatra, hogy mely szakosztályba kivánnak beosztatni; e nyilatkozatok az ügyvezető elnöknél adandók be, ki az illető szakosztályi elnök urakunak azt tudomásukra hozza.

6\. Az erdészeti szakosztály elnöke főtisztelendő Baudisz Gyula ur a hazábóli távozása miatt lemond.

Az egyesület e lemondást mély sajnálattal veszi tudomásul és mély fájdalma veszteségének kifejezését jegyzőkönyvbe határozza felvétetni; azon reményt csatolván hozzá, hogy

TÁRCZA.

Kis leányom születésekor.

(1873. május 6-án.)

Megjöttél hát picsi kis jószágom!?
Hogy veled is nőjjön boldogságom;
Hozott Isten! gyere csak élembe,
Ne sirj, lesz tej, czucli, kása, szeirle.
Nagy a világ terje,
Elférsz te még, elférsz te még benne.

Kálmán, Viktor, Marcza s te kis Lajos!
Lármássatok, legyen a ház zajos;
Ismét több lett szerettelnk száma,
Félre tollam! eb dolgozik má'ma.
Nagy a világ terje,
Dolgozzék más, dolgozzék más benne.

Nekem mindegy, akár fi, akár lyány
Repül hozzám Gondviselés szárnyán.
Az én szivem, mintha csak nap volna
Sugarait egyenlően osztja.
Nagy a világ terje,
Elférünk mi, elférünk mi benne.

Te vagy épen a hatodik vendég,
Bizony ha az áldás igy jön mindég,
Fél tucatról egészre vergődünk,
De mi azért egy cseppet sem félünk;
Nagy a világ terje,
Megélünk mi, megélünk mi benne.

Százezreket nem kell hagynom néked,
Ugy is férjhez visznek majdan téged,
Mert hogy magyar leány vagy, az már is
Milliókat érő kapitális.
Nagy a világ terje,
Terem legény, terem legény benne.

A legelső, a legfőbb kivánságom:
Hogy hazáját senki e világon
Ne szeresse hőbben, jobban, mint te,
Csak ez legyen szived, lelked kincse.
Nagy a világ terje,
De csak egy hon, csak egy hon van benne

Meglehet: hogy azt az időt, melyben
Kebled sugja: „Jobb lesz élni ketten",
Sem jó anyád, sem én meg nem érem,
Tanácsomat most mondom el vérem:
|:Nagy a világ terje,
De nincsen több, mint egy apa benne:|

Ha kezedet német ember kéri,
Kosarazd meg, s forditz hátat néki;
Hidd el édes! nincsen nagyobb vétek,
Mintha velünk elegyül a német.
Nagy a világ terje,
Terem elég magyar legény benne.

HORVÁTH GYULA.

A tengerész küzdelme.

— Beszély francziából. —

(Folytatás.)

A halász szavát tartva, a gyermeket kitünő gonddal nevelé, de a pénzt kiosztá a szegények közt, s csak egy kis részét tartá meg. A gyermek felnövekedvén, nevelő atyjával a tengerre bocsátkozék, hol ritka ügyességet és erőt fejte ki, s tiz év után a leggyakorlottabb és legbátrabb halászok egyike lőn. Az öreg Marcof megbetegedvén, ágyához hivá őt és bevallá neki, hogy halála óráját érzi közelegni, s hivjon egy papot. Marcof meggyónván a gyermek iránti titkait és feltárá, s tanácsát kéré.

Ennek következtében a fiuval tudattatott helyzete s származásáról annyi, amennyit az öreg Marcof tudott.

— Ha az én atyám elhagyott, feleló a gyermek határozottan, ugy bizonyos okai valának; én azokat nem kutatom s rokonaimat nem keresem, ha ők magukat szégyenlik miattam. Add áldásodat atyám, én a te fiad kivánok maradni!

Másnap reggel Marcof halva találtatott. A gyermek keserüen megsiratá, s a tiz aranyat, melyet az öreg visszatartott, temetésére használtatta fel. Ezután a szigetet elhagyá. Néhány nap mulva Brestbe érkezett, s egy hajónál alkalmazást nyert. Kapitányfőnöke szigorú ember levén, keményen tartotta őt. E hajóval Indiába ment, innen Virginiába. Tizenkilencz éves korában az ifju Marcof, mert e névhez szigorúan ragaszkodott, már minden tengeren ismeretes volt. Számtalan vihart és öt hajótörést élt át. Ügyessége, szorgalmával szerencséje és becsülete is nőtt, s általában kedveltetett. Egy Kapperhajón pedig különösen kitünteté magát elszántsága- és bátorságával, s parancsnoksággal tiszteltetett meg, miben pedig csak nemesi családból származottak részesülhetének. Emiatt több izben gunyolák is őt, de ő nevetvén ezteleneségöket, ernyedetlen buzgalommal s hiven folytatta hóditásait, annyira, hogy végre is félni kezdének tőle s hatalmától. Azonban mint egy kétszázezer livres birtokában levén, elhatározta, felhagyni a további véreontással és Brestbe visszatért, honnan Párisba vette utját. Itt néhány hó alatt minden pénzét elpazarolta, mintegy szántszándékkal szórva szét, s igy innét visszatért a Kapperhajóra, mely a földközi tengeren volt.

A máltai magaslathoz érkezvén, egy dühöngő fergeteg a hajót olasz-partra dobá, mindenféle mentő-kisérlet siker nélkül maradt. A hajó összetörött a kalábriai parton. Marcof volt az egyedüli, ki a személyzetből megmenekedhetett, s szerencsésen elérte a kikötőt, de itt elhagyta őt ereje, s a parton magánkivül feküdt. Hogy felébredt, egy nagy szobában lelé magát. Nappal volt s rémületére több ismeretlen, vad kinézésü embereket látott maga körül; ruházatjokról itélve félig a hegység lakói, félig a katonákéhoz hasonlitott. Mindnyájan pisztoly- és tőrrel voltak ellátva, s egy marsaillesi borral telt kancsó forgott kézről-kézre köztük.

Marcof megmozdult s az emberek hozzá léptek, kiktől inni kért. Egy közölök, kit a többiek kapitánynak neveztek, a kancsót neki nyujtá. Amint Marcof egészen magához tért, az emberek is elmenésre készülődtek, s hallá, hogy a kapitány meghagyá Pietro nevezetünek, miszerint őrködjék mellette; holnap visszafognak térni s a fiút magukhoz veendik, kiből alkalmas egyén válik.

Távoztuk után Marcof őrétől megtudta, miszerint egy abruzzai rablócsapat közt van. — És valóban másnap azok parancsnoka, bizonyos Cavaccioli, azon őszinte nyilatkozatát terjeszté neki elő, hogy vagy beálljon a bandába, vagy készüljön a halálra, mert különben közölök nem távozand. Marcofnak menekülésre semmi kilátása nem levén, rövid időt kért a meggondolásra. Megadatott neki. Nyilatkozat előtt este a hegyekbe vivék magukkal, ez alkalommal Markof a puskát vállára vetve, s pár pisztolyt magához vévo, velök ment, azonban eltökélt, de szándéka mégis az volt, hogy a táborba visszatér. Egyszerre pisztolydurranást s ostorpattogást hall, és sebes lódobogást vett észre maga mellett. Megrémülve azon, hogy egy postakocsi merészel e tájon járni, mellékutba surrant. A lárma mindinkább élénkült. Hallgatódzott, a fegyvertüzelés meg-megszünt,

e kitűnő szakképzettségű, — buzgalmú tagot és szakosztály elnököt nem veszti el véglegesen, s azon körülményeknek, melyek távozását előidézék, változtával a haza és e gazdasági egyesület őt ujra körében láthatni fogja. — Az erdészeti szakosztály elnökeül Árvay István ur választatott meg, ki jkvi kivonatban arról értesittetni rendeltetik.

7. Árvay István ur, ügyvezető alelnök jelenti, hogy az egylet szállása folyó 1873-ik évi Szent-Mihály utánra felmondatott.

Erről kellő intézkedéstétel végett ügyvezető elnök Árvay István és Isoó Ferencz urak kéretnek fel, kiknek az jkvi kivonatban kiadatik.

8. Isoó Ferencz ur beadja 1871—72 évekről kertészeti szakosztályi számadását.

Melynek megvizsgálására Isoó Alajos, Skublics László és Kaiser Zsigmond t. urak küldetnek ki, kik erről jkvi kivonatban értesitendők.

9. Thassy Lajos, egyleti pénztárnok ur benyujtja 1872. május 1 től 1873. május 1-jéig a bevételekről és kiadásokról készitett számadását, a vagyoni állás kimutatásával együtt, jelentését.

Melynek megvizsgálására Isoó Alajos, Skublics László, Kaiser Zsigmond urak választatnak meg, kiknek e megbizatásuk jkonyvi kivonatban kiadatni rendeltetik.

10. Skublics László ur a 2 év előtt vásárolt e[illegible]leti tenyésztbikák állásáról tudomását közli az egylettel és inditványozza, hogy ezek árverés utján adassanak el.

Határoztatik, hogy az állattenyésztési szakosztály elnöke a jövő augusztusi közgyülésre jelentését adja be, hozzácsatolván az egyes állomás-tartó urak azideig bekért irott tapasztalataikat. E végzés Bann Kálmán ur, állattenyésztési szakosztályi elnökkel, végzésileg közlendő, avégett, hogy a mutatkozott eredményhez képest azok megtartása, vagy eladása iránt a közgyülés intézkedhessék.

11. Ennek kapcsában [illegible]llyey László ur a bikák utáni eredményről [illegible] törzskönyveknek az illető állomás-tartó urak részéről beadatását inditványozza.

Ez inditvány végzésre emeltetik és az illető urakkal az állattenyésztési szakosztály elnök ur utján jkönyvi kivonatban az inditvány értelmében a törzskönyvek beadatása eszközöltetése végett közöltetik.

12. Méltóságos Hertelendy Kálmán ur inditványozza, hogy a keszthelyi országos gazdasági tanintézet javára tett alapitványok és adományok, annak egy csatolt mellékletemi kimutatásával kéretnék fel a földmüvelés-, ipar- és kereskedelmi ministerium: annak egy borcsarnok felállitása javára az adományozók részére részvények kibocsátásábóli átengedésére.

Közhelyesléssel elfogadtatván, a borászati szakosztály elnökének végzésileg kiadatik.

13. Koller István és Türeky Aladár urak 6 évre évdijas tagoknak felvétetni kivánnak.

Az illető urak irásban beadott kérvénye elfogadtatván, az egylet tagjai sorába felvétetnek és Koller István az állattenyésztési, Türeky Aladár a borászati szakosztályhoz osztatnak be, miről az illető szakosztályi elnökok jkvi kivonatban értesitendők. Az uj tagoknak felvételi okiratok kiadatnak, és tagsági jelentkezéseik jkönyv mellett lentartatnak, az egyleti tagok nyilvántartásába bevezettetni határoztattak.

(Vége következik.)

Jegyzőkönyv.

Fölvétetett Orosztonyban, a Kis Komáromvidék tanitói fiók-egylet gyűlése alkalmával.

Jelen voltak az egylet tagjain kivül: Remete Géza országgyülési képviselő, Gerócs Lajos ügyvéd, Kisfaludy Sámuel és Árpád, Szalay Sándor 5-ik latin osztályi tanuló, és Farkas János dióskáli tanitó urak, mint tanügybarátok és vendégek.

Elnök üdvözlé a megjelent vendégeket és az egylet tagjait. — Tárgyak: Pap Ignácz, kis[illegible]dai tanitó ur értekezett a gyümölcsfa tenyésztésből, a szemzés és sipolásról. Szita Boldizsár, b.-magyarodi tanitó ur a gyermekeknek látás- és hallásról gyakorlati előadást tartott. Megismertette velök ezek hasznosságát, előnyét és káros következését. Schmáll Sándor a beszéd- és értelem-gyakorlatról tartott előadást. Kutor László és Szita Boldizsár urak a mult ülés alkalmával föltett és általuk vállalkozott kérdésre felolvasást tartottak, — ami az egylet tagjai által megvitattatott.

Szóba jött Teránczky ur által a védhimlő ojtásról szóló czikkében a tanügyre vonatkozólag tett, és általános kifejezései, mire Szabó Lajos elnök ur megkéretett az egylet nevében felelni.

Jövő értekezlet Garabonczon julius 24-én fog megtartatni, a hova a tagok és tanügy-barátok tisztelettel meghivatnak. — Tárgyak: Pap Ignácz a magyar irás pontozásáról tart előadást, Boros Ferencz a természetrajzból, Schmáll János a számtanból és Szabó Lajos a főnév ismertetését adja elő.

Orosztony, april 17-én, 1873.

SZABÓ LAJOS, elnök. SCHMÁLL SÁNDOR, jegyző.

Válasz

a „Zala Somogyi Közlöny" 20. számában közzétett „Reflexiók" III-ára.

(Folytatás)

Keszthely anyagi viszonyait felderitendő, irja, hogy ott a szegény középosztály a túlnyomó; az ifjak eddig a négy gymnasialis osztály elvégzése után többnyire az iparra léptek vagy egyesek könyöradományainak élvezése mellett másutt folytathatták tanulmányaikat. De mi történik most? A hat polgári oskola elvégzése után az iskolákat az ifjak nem folytathatják tovább, mert szülőik segélyezni őket nem képesek; az iparra akarják fogni, mit azonban a hat polgári oskolát végzett már szégyenel, s igy csak a szülői ház terhe leend. — Ez ismét szép okoskodás! Tehát a négyosztályu gymnasiumot végzett tanuló mások segélyezése által folytathatja tanulmányait, de a polgári oskolát végzettek ilyenre nem számithatnak. Ilykép a jotékony szivek előtt is privilegiuma van a gymnasiumoknak s a polgári oskolák ez elől elzárvák?! Nem foghatom fel, honnan meriti h. ur mindezeket? Ha talán a társadalmi intézmények megrontására törő ifjakat nevelnénk ez iskolákban, nem csodálnám, ha eleve már a jótékonyságnak egyébként is bárki előtt tárva álló kapuját előttünk egyszer mindenkorra elzárná; de miután az emlitett körülmény épen nem áll, nem tudom elgondolni, miért zárja el a polgári oskolák tanulói elől a jótékonyság élvezhetésének utját! De meg honnan meriti h. ur, hogy a polgári oskolák hat osztályát elvégzett ifju szégyenel iparos lenni, s ez okból csak az atyai ház terhe lesz? Honunkban ezt még nem tapasztalhatta, miután eddig felsőbb osztályok meg egy honi városban sincsenek! Vagy talán a külföldi polgári oskolák eredményezik ezt, s abból von a honiakra is következtetést? De ezt sem teheti; mert ha ez állna, ugy e polgári oskolák a külföldön nem virágoznának olyannyira, s akkor csak súlyosan kellene vádolnunk a kormányt, hogy t. i. oly intézményt, mely a külföldön ily káros eredményeket szül, nálunk honositani akar! Én azonban bátran kimondom, hogy e vádat ismét azon ellenszenv sugallta önnek, melylyel a polgári oskolák irányában viseltetik, s melynek kifejezést is ad „Reflexió"-jában, midőn irja, hogy önnek „*kifogása van az institutiónak, mint ezménak, a hazábani existentiájának czélszerütlenségében.*" Ez állitásának igazolására szolgálnak mintegy eme szavai: „*Ezen institutio merev pedanticus haladási symtomákban tengődik.*" Őszintén megvallom, h. urnak e szavai felett sokat gondolkodtam, valjon mikép értelmezzem azokat, de sehogy sem tudtam reájőni; mert bármennyit gondolkodtam is ezen intézmény czélja és eszközei, s az ezek által elérhető eredmény felett, merev pedanticus haladási proclamált symtomákban azt tengődni meg nem láttam. — Nagyon kár, hogy h. ur e szavait nem részletezte, legalább tájékozhatta volna magát az ember. Vagy talán azt akarja mondani, hogy a gyakorlat, a tapasztalat nincs ez intézmény védelmére? — Legalább ezt sejteti velem, midőn irja, hogy könnyen beszél egy tanár, könnyű a papiron defendálni, de az ifjuság jövőjét kell nézni! — Igaza van h. urnak; a polgári oskolákat, mint honunkban egészen uj intézményt, csak papiron védelmezheti most az ember, mert nem haladt még annyira, hogy gyakorlati eredményeket mutathatott volna fel. De én teljesen azon meggyőződésben vagyok, hogy a polgári oskolákkal is ugy vagyunk, mint voltunk a reáltanodákkal, melyek szintén csak akkor honosittattak meg, midőn már külföldön a legszebb eredményeket mutatták fel. S mégis mit tapasztaltunk? Számosan keltek fel ép ugy, mint ön h. ur jelenleg, a reáltanodák ellen olyannyira, hogy ez által a szülők mintegy elidegenedtek attól, s vonakodának gyermekeiket azon intézetekbe adni. S mit látunk most? Hogy oly városokban, ahol azelőtt a gymnasiumban 5—6—700 növendék volt, ugyanezen helyeken most alig van 2—300 ifju, míg a városok reáltanodái oly népesek, hogy az alsóbb osztályokban parallel osztályokat kénytelenek felállitani! Mi ennek oka? . . mert a jövő megmutatta, hogy czélirányosak azon intézetek, hogy ifjaink számára biztos jövőt teremtenek. Tehát csak akkor, midőn sikerdús eredményt mutattak fel a reáliskolák: karolta fel azokat a közönség olyannyira, hogy amily hidegség- és közönynyel viseltetének irányában létezésökor, ép oly mérvben karolták azt fel a közel mult évtizedben, valamint napjainkban is. Hasonló járást észlelünk a polgári oskolák iránt is, melyek szintén a külföld virágzó polgári oskolái nyomán és szellemében hozattak be honunkba, s ez okból erősen hiszem, hogy ha tapasztalatilag meggyőződhettünk azon eredmények valóságáról, melyet most — ismervén az intézmény szervezetét — abból elméletileg következtethetünk: akkor a közönség is felfogja azt jobban karolni, s nem lesz irányában oly közönyös, mint jelenleg, s akkor nem lesznek oly ellenségei annak, minő h. ur is. Csakhogy talán nem az ifjuság jövőjének féltéséből védelmezi h. ur a gymnasiumokat, hanem mert fél, hogy a polgári oskolák megszilárditása által az általa annyira magasztalt gymnasium ismét szükebb terrenumra szorittatik!

Reflexiójában ismét azzal áll elő, hogy a keszthelyi gymnasium annyi képzettséget, sőt többet is nyujt, mint a polgári oskola. Csak nem akarja h. ur, hogy az 1868: XXVIII. §-t, melyből ezen állitásának helytelenségét kimutattam, még egyszer idézzem; mert meg vagyok győződve, hogy okos emberrel állok szemközt, kit ha egyszer az ember valamely dologban felvilágosit, nézetét változtatja; de mit itéljek h. urról, ki tett felvilágositásom daczára makacsul ragaszkodik téves nézetéhez?

Ami végül azon ohaját illeti: miért nem szerveztetett a polgári oskola helyett Keszthelyen a gymnasium hatosztályuvá, talán nem veszi szerénytelenségnek tőlem, ha — mint polgári oskolai tanár — a gymnasiumot illető ezen javaslatához is hozzászólok, laconice kijelentvén, hogy annál helytelenebbet — tekintve a jelen tanügyi viszonyokat — sohasem lehetett volna tenni! — Vagy nem tudja ön, mint gymnasiumi tanár, mennyire megvan az ily tanulóknak helyzete nehezitve az érettségi vizsgálatot illetőleg, midőn ugyanis mint hetedik osztályuaknak kell gymnasiumot változtatniok? A gymnasium sikeres végzéséhez mindenkor szükséges, hogy az illető ifjak a négy felső osztályt egy helyen végezzék. Hogy messze ne menjek állitásom igazolására, itt van Kaposvár; ezek is érzik a hatosztályu gymnasium hátrányos voltát az ifjak kiképzésére, s azért igyekeznek azt nyolcz osztályuvá átalakittatni. Talán megjárta ez azon időben, midőn az érettségi vizsgálat még nem volt, de jelenleg czélszerütlensége eléggé indokolva van ez által.

Ez válaszom h. ur „Reflexió"-jának azon részére, melyben magával a polgári oskolával — mint uj intézménynyel — foglalkozik. Szükséges még néhány sorban azon pontra is válaszolnom, melyben a polgári oskolák tanárairól szól.

(Vége következik.)

Hirek.

— *Hazánk* a kiállitási, kiállitói számát tekintve, a harmadik helyet foglalja el, mert Horvátországgal együtt 4700 kiállitóval vesz részt és leginkább, mint földmüvelő ország, fog a szó teljes értelmében kitünni. A tér, melyet elfoglal, 20,000 négyszögméter, melyből az iparpalotára esik 2972 négyszögméter. Magyarország tehát jelenleg nagyobb tért foglal el egymaga, mint a mennyit 1867-ben a párisi kiállitáson az egész osztrák-magyar birodalom.

— *Estély* tartatott pénteken a közös- és honvédtiszti-kar által a „Korona" vendéglőben. Érdekes toasztokat mondottak Keller és Henneberg ezredes urak gr. Deym őrnagy urra, ki meleg szavakban köszönté meg és élteté a két testvér ezredet. Az egészben legjobban vette ki magát a német szónoklatokra harsogó „éljen."

— *A bérmálási* szertartásra nagyban folynak a készülődések. A templomokat zöld ágakkal diszitik, a magán dalkör az alkalomra betanult darabjait elő fogja adni.

---

s mintha egy kitörő kiáltást hallott volna, ugy tetszék neki. Hirtelen elhatározottsággal megvizsgálá pisztolyait, csákányát, jobbkezére akasztva, sietett az utra ki.

Az éj előre haladva és a felhő elterülve volt. A csillagok gyéren tündöklenek elő. Rövid menés után sikerült neki az országut oly pontjához érni, hol a kősziklák megkeskenyitek. A lövöldözés megszünt, de mennél előbbre ment, annál jobban hallatszék a kiáltás, melyet már előbb is hallott. Most más hangok is tevék figyelmessé, daloltak, nevettek, és a lárma közt egy asszony kétségbeejtő jajgatása is hallatszék. A sziklák közöl egy kis nyiláson fáklya-világosság tünt elő, lehajolt s egy csoport rablót látott, kik közt egyesek fegyverökre támaszkodva állottak, mások letelepedve koczkáztak. Közel hozzájok két ifju ember fekvék meghalva, egyik kettétört tőrt fogott görcsösen kezében. Nem messze pedig egy félig letépett ruháju hölgy térdelt összetett kezekkel, kinek keserves jajgatásaival a rablók mitsem törődtek. A postakocsis szinte velök koczkázott. Kalábriában a korcsmárosok és postakocsisok legtöbbje a rablókhoz tartozék, velök egyet értenek. Marcof észrevevé, hogy miért játszanak. Szemeivel látá az elvetemedettek utálatos mesterségét, kiknek vendégök ő is, s kik közé állani kellene. Minthogy pedig egyet sem ismert közölök, azt gondolá, másik bandára akadt.

Szive megvetéssel telt el e szörnyű látványon, s figyelmes elővigyázattal lereszkedék a szikla oldalán, s elérte a barlangot. Megjelenése zavart idézett elő. Három, négy puska is irányoztatott feléje, csákányávali sebes ütés következtében azonban egyszerre félreüté, s e perczben vezetőjök elébe lépett, kit felismert Cavacciuli bandájában, hol Diegonak neveztetett. Ez is megismeré Marcofot, s kérdé, mi vezeté őt ide?

— Én Cavacciolit elhagyám, gyalázatos tetteit megutálám. Tőletek kivánom, hogy e szerencsétlen asszony szabadon bocsáttassék. Kiáltá Marcof, kezét az asszony vállára téve.

— Lehetetlen! — vissza tőle!

— Kivánatomhoz ragaszkodom, felelé gyorsan Marcof s bátorsággal, mi a rablókat megdöbbenté. Diego félrelépett, hogy puskáját megtöltse.

— Ráfael! kiált ő felhangon a másikra.

— Mit akarsz? kérdé az, oda lépé hozzá.

— A papirokat biztonságba hozád, mit a postakocsiban lelénk.

— Itt vannak, felelt Ráfael, egy kis ládikára mutatva.

— Menj, s hozd ide Hermozának. Készen legyen, mindjárt nála leszek. De mindenek felett a papirokra ügyeljetek, mert jövőnkre nézve rendkivüli haszonnal lehetnek.

Marcof ezalatt átszemlélé a helyet. A rablók helyzete begyőzé őt, hogy az összeesküvés elkerülhetlen. Felhasználva a meglepetést, hirtelen a rablókra rohant, s ezok kapitányukra tekintének, két pisztolyával kettőt lelőtt, a többiek reárohantak ugyan, de a bor erejénél fogva czélozni nem tudtak, s részint elfeledék megtölteni. Egy lövés azonban megsebzé vállán Marcofot, de jelentéktelenül. E seb még inkább ingerlé őt, dühbe jött, s csákányával rohant a boros rablókra. A kallabriaiak nyilt összeütközésben gyávák a nevetségig, alattomos fortélykodáshoz értenek [illegible]. Marcof rettentő ütései következtében szétszaladtak, gondolván, hogy magával az ördöggel van dolguk. Rafael és Diego szinte eltüntek. Marcof a szegény ifju asszonyt felkarolá, s gondolat szerint irányt vett a tengerpartnak. Napfelkeltével valóban el is éré azt. Marcof örömkiáltása felkelté az elájult hölgyet, kit Marcof leültetvén, segély után nézett. Több kérdésre nevetéssel felelt a hölgy. Megtébolyodott. Több órai keresés után sikerült neki egy szegény halászt feltalálni, ki épen Messzina felé akart hajózni. Rögtön megegyezett vele, hogy a szegény nőt Messzinában tébolydába adja be. Megtörtént anélkül, hogy a hölgy neve- és származásáról felvilágositást szerezhettek volna. Nem látta többé a hölgyet Marcof, egyetlen emléke volt tőle F. betüvel jelzett zsebkendő. A betü felett gróli korona volt kihimezve.

Marcof Francziaországba visszatért, s ekkor tört ki az amerikai háború. Elhatározta magát a függetlenségi harczban részt venni. Itt következik életének második szakasza, — mely a magaméval legbelsőbben van összenőve.

1780-ik évben Juliámtól kelle elválnom, s keserűségemben én is Amerikába indulók, résztvenni a háboruban. Lafayette, generalbarátom, a legszivesebben fogadott. Az egyes ütközeteket, melyekben résztvevő valék, nem sorolhatom el, csak egyetlen egyet emlitek. 1783. év kezdetén néhány önkéntessel Virginia határán angol katonaságra rohanék. Támadásunk hátulról történvén, vivtunk, mint egy oroszlán, azonban már kétszer megsebesitve érzém magamat, s embereimtől elszakadva, az ellenség körül fogott. Felszólitottak, hogy adjam fel magamat, feleletem pisztolylövés volt. Reám törtek. A vérvesztés által gyengülni kezdék, szemem előtt a tárgyak elhomályosodni kezdettek, karom nehezebb lőn. Épen hátra hanyatlék, midőn egy erős hang üté meg fülemet. Bátorság, pajtás! ketten vagyunk! Kiáltott a segitségemre érkezett. Kegyetlenül apritotta az ellenséget, sebjeivel mitsem törődve, védett engemet, s harczolt egyre. Végre embereim segitségünkre érkezének. Különös szerencse hozta magával, hogy hat hónappal később ugyanez ember mentett meg a haláltól. Ekkor igen nagy sebet kapván, három hétig élet és halál közt volt. Felgyógyulván, megkértem, ki ő és hol született? Ő ugy nyilatkozott, hogy születéséről mitsem tud, sem szüleiről. Lelencz és Sz.-Máló szigeten egy halásznál neveltetett fel, névszerint Marcofnál, kinek nevét viseli ő is . . . . Sz.-Máló, a halász, — e két szó, mint villám, átjárták egész lényemet. Sikeretlenül járám be egész Bretagnet, hogy elveszett testvéremet felleljem, s jóvátehessem, mit atyám rajta elkövetett. Az öreg halász már rég megvolt halva és senki sem tudott annak egyetlen fia hollétéről semmit. Begyőződve arról, miszerint ő rég keresett testvér, mégis elrejtém az örömet magamban. Atyánk várában kivánám a titkot felfedezni.

A háborúnak vége lett, s mi együtt Francziahonba visszatértünk. Várunkba megérkezve, kérdezém őt: atyjának megfogná-e bocsátani, ha innét megtalálja? Megbocsájtani? kérdé ő. Egy gyermeknek atyja ellen nincs bocsájtani valója, nincs is az a joga, hogy az ellen keresetet, vagy panaszt tegyen. Isten maga bocsájtja meg, mit az atya tesz gyermekével.

(Folyt. következik.)

— *Ritka bivalok.* A keszthelyi országos gazdasági tanintézet a bécsi közkiállításra két oly ritka nagyságu bivalt küld, melyeknek sulya: 32 vámmázsa. Ez oly jelenség, mi nemcsak minket, de a világtárlat látogatóit is bámulatra fogja ragadni.

— *Érett cseresznye.* Daczára annak, hogy időjárásunk változékony és gyümölcsfáink több helyütt tetemes sérüléseket szenvedtek a májusi hideg idők miatt: pénteken már sokak meglepetésére, piaczunkon cseresznyét árultak, és pedig oly méreg drágán, hogy a közkiállitásnak sem válnék szégyenére.

— *Nem lesz érdektelen* tudnunk azt, hogy kik a kiálljtási magyar biztosság tagjai. Ezek a következők: b. Orczy Béla *elnök*, Németh Imre magyar *kormánybiztos*, Wagner László a *gazdasági*, *vegyészeti*, és *gépészeti* kiállitás biztosa, Faller József *bányászat*, Gönczy Pál a *tudományos és tanszerek*-, Posner K. Lajos az *ipari* csoportok, Wessely József *erdészeti*-, Henszlmann *müvészeti*-, Herzfeld a *hadügyi*-, *tengerészeti*-, *házi ipar*- s női munkák kiállitásának biztosa. Horvátországot és Szlavoniát Farkas-Vukotinovits Lajos főispán képviseli.

A szakácsi égettek javára Nemes-Vidon f. hó 14-én tartott zene, ének- és szavalati estély oly diszes közönségnek örvendett, hogy hasonlóval bármely vidéki városka nem dicsekedhetik. — Pénztári eredmény 208 frt, melynek fele a felülfizetések összege, s melyért a sujtottak nevében köszönetet szavaz a rendezőség. — Még megemlitést érdemel az, hogy az előadás végeztével a néző-terem tánczhelyiséggé alakittatott, s 2 zenekar vetélykedése mellett reggel 3 óráig vigadott — aki akart.

— *A „Képes Kiállitási Lapok"*-ból már három szám jelent meg. A második számot Greguss Ágostnak a kiállitás megnyitására irt ünnepi költeménye nyitja meg, csinos kezdő vignettel illusztrálva; a harmadik élén gr. Zichy József kereskedelmi minister arczképét és életrajzát találjuk. Mindenik számban számos kép van, melyek részben a kiállitó népeket, részben a kiállitás helyiségeit és tárgyait ismertetik. Igy az első szám a nagy körcsarnok belsejének látképét, a magyar erdészeti pavillon, a török bazár, orosz vendéglő rajzát és b. Schwarz-Senbornnak; a kiállitás főigazgatójának arczképét közli; a másodikban a császár-pavillon, a lapplandi és szamojedcsoport, a norvég halászház, s a magyar kiállitási szekrények mintájának rajzat; a harmadikban gr. Zichy József arczképén kivül az egyptomi alkirály épületét, az elzászi parasztházat, az angol virágkioszkot, és a Dunagőzhajó-társulat pavillonját találjuk. Mindenik szám a kiállitásra vonatkozó sok czikket és terjedelmes „Kiállitási szemlé"-t tartalmaz, a melyekben főtekintet van a magyarországi dolgokra. Ez egyetlen magyar nyelven megjelenő kiállitási lap iránt, mely a Franklin-társulat kiadásában jelenik meg, mint értesülünk, már is szépen mutatkozik a közönség részvéte. A „Képes Kiállitási Lapok"-ból, melyet Steinacker Ödön Bécsben több szakférfi közreműködésével szerkeszt, hetenkint két szám jelenik meg, s előfizetési ára egy negyedévre 4 frt. félévre 8 frt.

— *Katonai* nyilvántartási okmányok bélyegmentesitése. A honvédelmi minister egy pénzügyministeri korrendeletre hivatkozva, értesitette a törvényhatóságot, hogy a szabadságos és tartalékos katonák, a tengerészek, és honvédek részéről szerkesztendő beadványok és okmányok, amennyiben kizárólag a katonai nyilvántartásra szolgálnak, bélyegmentességet élveznek. Ezen bélyegmentesség kiterjed nevezetesen azon beadványokra, melyekkel a szabadságolt és tartalékos katonák, tengerészek, nemkülönben a honvédek hazajövetelüket, tartózkodási helyük megváltoztatását, vagy teendő utazásaikat, a fentemlitett utasitás szerint, bejelentik; továbbá azon esketési bizonyitványokra, melyeket az illetők, ha házasságra lépnek, az ellenőrzési szemle alkalmával előmutatni, s illetőleg beterjeszteni tartoznak. A nevezettek oly beadványaira ellenben, melyek saját érdemeikben keletkeztek, mint pl. a fegyvergyakorlatoktól való felmentést, ellenőrzési szemléről elmaradás igazolását, s nősülési engedély-adást tárgyazókra a bélyegmentesség nem terjed ki.

— *Tárgyalási terem.* A nagy-kanizsai kir. törvényszék bünfenyitő osztálya folytatólag f. évi május hóra még a következő bünperekben tüzött ki végtárgyalási határnapot; u. m.: Május 23-án Nagy Mihály es társai elleni lótolvajlási bünperben végtárgyalás. (Előadó: Gözony F., kir. törv. biró.) Május 29 én Kun József elleni tolvajlási bünügyben végt. — Goldmann Adolf, szigetvári lakos elleni betörés és tolvajlási bünperben végtárgy. — Horváth Vincze elleni sulyos testisértési bünügyben végtárgy. (Előadók Gözony F. és Gabelica J., kir. törv. birák.) Május 30-án Krizsován József és társai elleni hamis okmány-készités miatti bünperben végtárgyalás. — Peti Imre elleni sulyos testisértési bünügyben végtárgy. — Ország György és Polai József elleni bünügyben kir. táblai itéletkihirdetés. (Előadók: Gözony F. és Gabelica J., kir. törvszéki birák.) Kiadta: Zalay.

— *A nagy-kanizsai* czéllövész-társaság tagjai ezennel tisztelettel értesittetnek, hogy e löidényben az 1-ső dijlövészet (Bestschiessen) ma vasárnap, május 18-án, kedvezőtlen idő esetén pedig 1873. május 22 én a délutáni órákban fog megtartatni. A dijlövészet d. u. 4 órakor kezdődik, s a beiratások 6 órakor bezáratnak. Kelt Nagy Kanizsán, 1873. május hóban. A választmány nevében: Koch Adolf, m. k. főlövészmester.

— *A helybeli* főgymnasium tanuló ifjusága, mint már mult számunkban emlitettük, zártkörü majálisát elodázhatlanul megtartja f. hó 29-én a „Kerekes" erdőben, mely hiszszük, az eddigihez nemcsak hasonló lesz, de felül fogja mulni.

— *A bécsi börse* bezárása nemcsak a birodalmi főváros tekintélyes kereskedő házait, de hazánk nagyobb városaiban is sokakat megrenditott és magával rántott. A veszteség roppant nagy.

— *A keszthelyi* lövész-egylet által folyó hó 13-án rendezett versenylövészet alkalmával az első jutalmat Gode Lajosné Schüller Flóra urhölgy — mint legtöbb kört lövő — nyerte el.

— *A „Kanizsai Dalárda"*-nak az 1873. majus 10-én tartott tisztviselői választásának eredménye: elnök főtisztelendő Kottek Nándor, másodelnök Teesz igazgató. Titkár: Hoffmann Ignácz. Pénztárnok: Mitzky Lipót. Leltárnok: Eckstein Mór. Karmesterek: Rózsavölgyi és Kohn Henr. Választmányi tagok: Kartschmaroff Leo, Zerkowitz Vilmos, Berecz Imre, Milhofer Ödön, Schapringer Samu, Singer Sándor, Ollóp Imre, Wolheim Bódog, Löwy D. M., Deutsch Mór, Schulz, Ebenspanger Leo. Póttagok: Kohn Ödön, Schwarz Adolf, Bachrach Gyula, Löwinger Lajos.

— *A bécsi kiállitás tervrajza* fog legközelebb a Franklin-társulat kiadásában megjelenni, mely nélkülözhetlen lesz mind a kiállitókra, mind a kiállitást látogató közönségre, s azért előre is szükségesnek tartók e tervrajzra, mely három nyelven: magyar, német és franczia szöveggel adatván ki, magyar kiadása az egyetlen magyar nyelven megjelenő tervrajz lesz — a figyelmet fölhivni.

— *Rövid hirek.* Peston a mult évben 14.601,650 forint házbért fizettek; — az idén 16.513,542 frt. — Andrássy Béla, ifjan elhunyt iró müveit, kifogják adni. — A fővárosi katonatiszteknek a fejedelmi vendégek ottléte alatt nem szabad nyilvános helyen zubbonyban megjelenni. — Ifj. gr. Almássy Kálmán 150 forint utiköltséget adott minden tisztjének a világtárlatra. — Erkel Ferencz testvére János meghalt. — Nagy-Váradon felsőbb kereskedelmi tanodát állitanak. — A belgakirály e hó 28-án érkezik Bécsbe. — Az osztrák műegyletnek a német trónörökös és neje részvényes tagjai. — A svédkirályi pár koronáztatása Stockholmban héttőn volt. — Kápolnai István „Harczászat" czimű munkát ad elő. — A Császárfürdő bérlői a közös és honvédtiszteknek a fürdőárak ¼-át elengedik. — Kedden a lóversenyre 661 kocsi ment ki. — Nagy-Váradon az árviz tetemes károkat okozott. — A bécsi börsevalság miatt több öngyilkosság és tébolyodás történt. — A rákos-keresztúri evang. templomban vasárnap volt az első magyar isteni tisztelet. — Debreczenben juliusban tartják a nagy ref. egyház nagy konventjét. — A gyula-fehérvári kath. gyülés b. Jósika Lajost választá az igazgató tanács világi elnökévé. — Sárvárott a himlő nagyban kezd uralkodni. — Sto[illegible]ovics József borbélylegény ugyanott 5 köt. történ. munkát ir. — Trencsénben egy lőportorony [illegible]robbant. — A lapok kijelentik, hogy a pétervári merénylet Vilmos császár ellen merő koholmány. — Erdélyben több helység viz alatt van, a vasuti közlekedés bizonytalan időre megszakadt. — A tolna-battai dunai védgát zsilipje Bátán beomlott. — Réthy Ignácz, váczvárosi polgármester a „Vácz" kéziratát karhatalommal követelte kiadatni. (Neszo neked sajtószabadság!) — Nemes Magasiban (Vasm.) egy őrmester a lováról leeső katonát mellbe rugdosta, pofozta, és egyik fülét kitépte. Amaz szégyenében vizbe ugrott, emez megszökött. — Gróf Majláth Antal, az utolsó magyar delegatio elnöke, meghalt. — A dobsinai hegyek közt april hó 28-án két pásztor megfagyottan halva találtatott. — Zágrábban a szabólegények beszüntették a munkát.

— *A gazda-közönségre* nézve előnyösnek mondható az a kézi cséplőgép, mely rövid idő óta használtatik az osztrák-magyar állam területén, e gép két egyén által kezelve, bámulatos eredményt mutat. Mindennemü gabnafélét tisztán kicsépel ugy, hogy a hüvelyben szem nem marad; egy óra alatt annyit végez, mint három cséplő egy nap alatt. Ára igen csekély, jósága és hasznosságához képest. Kapható feltalálója s készitőjénél *Weil M.* juniornál Frankfurt a/M, és *Bécsben* Franzensbrücke 13, ugy szinte *Nagy-Kanizsán* Schera Louiza kereskedésében, Ábrákkal ellátott árjegyzékek ingyen kaphatók.

Szerkesztői üzenet.

705. G. K. Pest. Megkésett. Jövő számunkban hozzuk. Az igéretet várjuk. Üdvözlet.

706. E. L. Kl. Semmi életjel! Mi oka hallgatagságodnak? Leveled várom.

708. „Egy barát"-nak. Incidit in Scyllam, qui vult vitare Charybdim!... ergo: tacere!

709. S. S. Orosztony. A szerkesztő ur távol van, türelem, mig az megérkezik.

Piaczi árak

Nagy-Kanizsán, 1873. évi május hó 14-én. Gabonemüek: alsó austr. mérő szerint Buza 87—90 font 7.— kr. 85—86 font 6.80 kr. 83—87 font 6.60 kr. Rozs 74—78 font 4.25 kr. Árpa serfőzésre 68—70 font 3.90 kr. Árpa etetésre 3.60 kr. Zab 2.— kr Repcze —. — kr. Lisztnemüek: bécsi mázsa szerint. Liszt legfinomabb 18.— kr. Zsemlyeliszt 13.— kr. Fehér kenyérliszt 11.— kr. Fekete kenyérliszt 8.50 kr. Jiu zadara 18. — kr. Rizs 20.— kr. Hüvelyesek: alsó austr. mérő szerint: Borsó 8.— kr. Bab 4.— kr. Lencse 8.— kr. Köles 5.50 kr. Hajdina (pohánka) 4.20 kr. Kukoricza 4.20 kr. Burgonya 1.60 kr. Hus: bécsi font szerint — Marhahus 28 kr. — Disznóhus 32 kr. Juhhus 32 kr. Borjuhus 28 kr. Zsiradék: bécsi font szerint Disznózsir 60 kr. Marhazsir 60 kr. Szalonna 46 kr. Szappan 24 kr. Lámpaolaj 38 kr. Stearin-gyertya 65 kr. Faggyu-gyertya 32 kr. Bor: alsó austr. akó, 40 pint szerint. Óbor 15.— kr. Ujbor 11.— kr. Sör: alsó austr. sörakó, 42 pint szerint. Legmagasabb 7.— kr. Legalacsonyabb 6.— kr. Tüzifa bécsi öl, 36 hüv. hosszu szerint. Bükkfa 14.— kr. Tölgyfa 10.— kr. Kőszén egy bécsi mázsa szerint 70 kr. Faszén egy mérő 70 kr. Bécsi mázsa szerint. széna 2.— kr. Szalma 1.20 Napszám: egy férfi élelmezéssel —.— kr élelmezés nélkül 1.— kr. Egy nő élelmezéssel —.60 kr. élelmezés nélkül —.70 kr. Egy gyermek élelmezéssel —.30 kr. élelmezés nélkül —.40 kr.

Keszthely, máj. 16. 1873. Buza 6.50—6.25 kr Rozs 4.40—4.25 kr. Árpa 3.10—3.— kr. Zab 2.—1.90 kr Kukoricza 4.25—4.— kr. Repcze 7.50—7.— kr. Marhahus fíja 24 kr. Borjuhus fíja 24 kr. Disznóhus fíja 28 kr. Ujbor akója 16 frt. Óbor akója 20.— frt Keményfa öle 14.— frt. Széna mázsája 1.30 kr. Szalma m. 96 kr. Időjárás változó.

Heti naptár.

Majus 18-tól 24-ig 1873.

Hó és hétnap		Katholikus naptár	Protestáns naptár	[illegible] vált.
20) Ha valamit kéremendek [illegible] Ján. XVI.				
18	Vasarnap	E 5 Rogat.	E 5 Rogat.	[illegible]
19	Hétfő	Ivó p.	Mennyei	
20	Kedd	Bernat	Bazilia	
21	Szerda	Szilárd	Bálint	
22	Csütört.	Áldozó csüt.	Áldozó cs.	
23	Péntek	Dezsér	Dessér	
24	Szombat	Johanna	Janka	

Felelős szerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

Nyilttér.

Bérmálási ajándék!

Figyelembe venni kéretik.

Wajdits József Nagy-Kanizsán, ajánlja mint legczélszerűbb bérmálási ajándékokul a lehető legnagyobb választékú *imakönyveit*, papir-, bőr-, bársony- és elefánt-csont kötészetek, 30 krtól egész 20 frtig. Postai rendelések, azok vétele után, azonnal eszközöltetnek.

H I R D E T É S E K :

Zum Königstrank!

[illegible]

General-Agentur für Oesterreich-Ungarn bei H. HAACK Wien [illegible]

URAK!

és

NŐK!

bármely állásbeliek

egy — eddigi szokásaikat és teendőiket nem háborgató — jövedelmező mellékfoglalatosságot nyerhetnek.

Ajánlatok *C. S.* alatt válasz-bélyeggel ellátva, a „Magyar központi irodához" Posten, Mérleg-utcza 4-edik szám alatt czimezendők. (1051—1)

Doktori diplomákat

levizsgálás után törvényes módon szerkeszt a udon ... bármelyik ágában minden művelt egyénnek, mint tanulók, sebészek, ... és nyelvorvosoknak; hivatalnokok-, tanárok, igazgatók-, iparosok- és vegyészeknek; gazdászok, gyógyszerészek- és jogászoknak; műtők, nyelvészek-, irók-, festők, zenészek-, művészek- és gépészeknek stb.

Felvilágositás ingyen adatik bérmentett s következő czim alatt küldött kérdezősködésekre (1053—1)

Medicus Jersey,

(England.)

Margitszigeti gyógy-fürdő

Budapest főváros közvetlen közelében.

35° R. meleg artézi forrás, porczellán és márvány kád- egy kőfürdők zuhanykészülékkel, nagyszerű kert, kitünő lég, 200 teljes kényelemmel berendezett szoba, társalgási terem, kül- és belföldi lapok, naponkénti zene.

Kóralakok, — melyek ellen a margitszigeti hevviz kedvező eredménynyel használtatott:

Köszvény — az izületek, ... idegi hüvelyek idült csúza, degbetegségek és pedig a) csúz, köszvény, aranyeres bebaják, ólommérgezés, hasonnal és diphteria után fellépő hüdések; b) szábák; c) görcsös állapotok; d) méhszerű bajok, görvélykór mirigydagok-kal és genyecséssel, idült börbetegségek, csontbántalmak, angolkór, csontszú, születi bajok, fekélyek és külsértéseket követő elváltozások; fájdalmas hegek, merevség, hüdések, hugykövek és vizeleti nehézségek, méh- és hüvelybántalmak, menstruatió hiányai, rendellenesség sat.

Bérleteknél, ugy a fürdő- és menetjegyeknek együttes váltásánál árelengedés adatik.

A szigeten lakók, ugy a fürdő, mint a menetjegyeknél, előnyben részesülnek.

☛ A fővárossal óránként 2-er gőzhajóközlekedés.

1873. nyári idény megnyittatik május 1-jén.

Megrendeléseket lakásokra átvesz a *margitszigeti elügyelőség Margitszigeten, utolsó posta O-Buda.*

A MARGITSZIGET IGAZGATÓSÁGA.

1048—1 (Utánnyomat nem díjaztatik.)

Friedmann A. urnak Bécsben.

Az ön tehénfejő-gépe igen lényeges javitása az eddigi fejő-készülékeknek, s azonkivül azon előnynyel bir, hogy a fejést gyorsabban és biztosabban végzi. — Ennek alkalmazása tehát minden termelő-intézetben előnyös használhatósága végett nem eléggé ajánlható.

Tisztelettel Hölbling J., C. gazd. tanár.

Gép nélkül ☛ *Géppel!*

Tehenek, örüljetek!

Amerikában ... egy igen fontos mezőgazdasági találmány ... kitünő eredménynyel ...

a cs. kir. osztrák birodalom részére raktárt kaphatni. Ez az

amerikai szabad. tehénfejő gép.

A következő előnyök minden fogalmat felülmulnak:

1. E készülék használása ... minden emberi segitség ... oly egyszerü, hogy azt még gyermek is végrehajtja.
2. Az üsfejő a tehénre ... minek következtében az a tejet ... s négy perez alatt az ... hogy a ... fejés alatt ... vagy a tejet nem bocsátja ... van kitéve.
3. Ha a tehén ... vagy tőgye dagadt, a gép ... ... sem fájós.

E készülék ... gyors elterjedése a gazdáknak és majorságtulajdonosoknak által ... elég ... eredményeket.

E gép a legfinomabb ezüstből van készítve ára postai szállítással együtt 6 frt. 50 kr.

Kapható az egyedüli főraktárban

Friedmann A.-nál.

Bécs, Praterstrasse Nr. 26.

Óvás. Miután ezen gép jogosulatlan egyénektől nem az ahhoz való nemtelen érczből utánoztatik, oly érczből, mely ártalmas a teheneknek, e végből a közönséget saját érdekéből figyelmeztetjük, hogy a valódi szabadalmazott amerikai fejő-gép tiszta ezüstből csak az egyedüli főraktárban

Bécs, Praterstrasse Nro 26. kaphatók,

azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagy kelendőség folytán a gépek árát 6 frt 50 krról 6 forintra szállithatom alá.

Pályázati hirdetmény.

Szent-máriai fel: iskolatanitói és kántori állás levén megüresedve, 315 frt készpénzi évi díj, 8 öl tüzifa, 8 és fél holdnyi közlegelőből forditott szántóföld, téres kert, kántori mellékjövedelmek, csinos lakással ellátva; — ennek betöltése tekintetéből ezennel pályázat hirdettetik.

A pályázni szándékozók felkéretnek, miszerint a tanitói oklevelekkel és más szükséges okmányokkal felszerelt folyamodványokat alsó-muraközi alesperességhez e f. évi junius utoljáig beterjeszteni szíveskedjenek. (1054—1)

Kelt Szt-Márián, apr. 27-én, 1873.

BELLOVARY FERENCZ, isk.-széki elnök.

Lyukas fogak betöltésére

nincs eredménydúsabb és jobb szer a fogólomnál. POPP J. G.-tól Bécs, város, Bogner-utcza 2-ik szám, a melyet mindenki könnyen és fájdalom nélkül a lyukas fogakba helyezhet, s mi azután a fogmaradék- és foghushoz akként tapad, hogy a további romlást és a fájdalmat szünteti.

Anatherin-fogpasta

Dr. POPP J. G. cs. kir. udvari fogorvostól Bécs, város, Bogner-utcza 2 ik szám.

Ezen præparat fentartja üdítő tisztaságát a légvételnél, ezenkivül szolgál a fogaknak tiszta fehér fentartására, és azok romlását óvja, valamint a foghust erősíti. (992—VI,1)

Fogbetegség

ugyszinte foghusbetegségek az anatherin szájviz által POPP J. G. cs. kir. udvari fogorvostól Bécs, város, Bogner-utcza 2 dik szám, korlátlanul és nagyobbrészt teljesen gyógyittatnak.

Palaczkja 1 frt 40 kr.

Kaphatók: Nagy-Kanizsán: Belus József gyógysz., Rosenberg, Rosenfeld, Welisch, J. és Fesselhoffer J. kereskedésében. — Pápán: Tschepen J., Keszthelyen: Pfisterer gyógyszerész, Singer M. Wels A. Zala-Egerszegen: Isóó F., gyógyszerész. Kapronczán: Werli gyógyszerész. Varasdon: Halter gyógyszerész. Sümegen: Dorner Kajet. Szombathelyen: Pillich Ferencz és Rudolf gyógyszer. Határőrvidéki Sz.-Györgyön. Fibic E. C. Veszprémben: Meyr Tusskau, ugy Gutbard Tivadar és fiainál. — Székesfehérvárott; Legmann A. Braun J. gyógysz. Lovas-Berényben: Helsler gyógysz. Kalocsán: Horváth K. gyógyszerész. Kecskeméten: Milhofer és Machleid gyógysz. Paksou: Florián J. gyógysz. Hörmenden: Horváth J. Sommerend gyógysz. Kaposvárott: Kohn J. Rögl, Belus és Schröder gyógysz. Szegszárd: Brabsay gyógysz. Bonyhádon: Kramolin J. Szigetvárott: Barwarth, Salamon gyógysz. — Kaján: Michitsch St. és Hersfeld fiai, ugy Herzog Ignácznál. — Pécsett: Zsolnay W. és E. Zách, Sipőcz gyógysz. Karádon: Zadubánszky gyógysz. Marczaliban: Kiss gyógysz. — Tolnában: Graff gyógysz. — Dunaföldvárott Lukács gyógysz. — Szent-Györgyön: Nöthig. — Alsó-Lendván, Kiss gyógysz. — Hohnneson; Simon gyógyszerész uraknál.

Ingyen,

sőt levélbeli kivánatra

☛ **még bérmentve is!** ☚

készséggel szolgáltatik mindenkinek

leggyönyörübb női ruhakelmék

nagy választéku mintagyüjteményével

HAMBURGER ADOLF

divatárukereskedésében

PEST, uri-utcza

1-ső szám.

Ő csász. és kir. apostoli felsége

legkegyelmesebben elhatározni méltóztatott, hogy a megtartandó

XV. állam-jótékonysági-sorsjáték

tiszta jövedelme az lenni birodalomfél polgári czéljaira, nevezetesen az Innsbruckban ujonnan épitendő, szülő- és lelencz-intézettel egyesitett kórházra, továbbá a Görzben levő siketnéma-intézetre, és a bevétel mérve szerint az érintett birodalomfél még más jótékony czéljaira fordittassék.

Ezen legfelsőbb parancs folytán a cs. kir. lotto jövedéki igazgatóság megnyitja ezen XV. állam jótékonysági sorsjátékot, a mely 4368 nyerőt tartalmaz, s pedig

1 főnyeremény	100,000	frt ezüst járadék 1873. julius 1-től való kamatélvezettel:
1 „	30,000	„ „ „ „ „ „ „
1 „	2,000	db cs. teljes sulyu arany.
1 nyerő	400	„ „ „ „ „
1 „	200	„ „ „ „ „
2 „	100	„ „ „ „ „

6 nyerő	1,000	ezüst forint	62 nyerő	80	ezüst forint,
2 „	800	„ „	80 „	60	„ „
3 „	600	„ „	100 „	40	„ „
8 „	500	„ „	1000 sorozat nyeremény	20	„ „
57 „	100	„ „	3000 „	10	„ „

41 elő- és utó-nyerő az 1860-iki államkölcsön ötöd-sorsjegyekben

A huzás okvetlenül 1873. junius 26-án történik. Egy sorsjegy ára 2 frt. 50 kr. oszt. ért.

A kitünőleg közhasznu czél, melynek ezen sorsjáték tiszta jövedelme szentelve van és a sorsjegyvevők részére kilátásba helyezett rendkivüli nyeremények feljogositják a cs. kir. lottojövedéki igazgatóságot azon biztos reményre, hogy ezen vállalat különösen élénk részvétnek fog örvendeni.

A cs. kir. lotto-jövedéki igazgatóság.

Bécsben, 1873. márczius 17.

VOLKNER EDE, cs. kir. udv. tanácsos és lotto igazgató.

A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. lotto-jövedéki igazgatóság épületében létező, a jótékony czélokra szánt államsorsjátékok osztályánál, (belváros, Salgries 20. sz.) ugy egyenkint, mint nagyobb részletekben vásárolhatók, vagy a járandó pénzösszeg beküldése mellett írásban megrendelhetők. Kaphatók továbbá Bécsben: minden lotto-gyüjtőknél és dohánytőzsdében, a cs. kir. és m. k. országokban pedig minden lotto-hivataloknál és lotto-gyüjtőknél, az adó- és postahivataloknál, dohányárulóknál, vaspálya- és gőzhajóállomásokon, nemkülönben a birodalom városaiban és helységeiben felállitott sorsjegyárulé közegeknél.

Jutányos, szép, és jó!!!

már régóta az én „Jelszavam",

melyet daczára annak, hogy valamennyi papirgyár és a munkaerő 25% áremelést nyert, ezentul is követek, és azért bátor vagyok áruimat a régi meseszerü jutányos árak mellett ajánlani: (850—15.)

100 db látogató-jegy, 6 percz alatt elkészitve	—	frt	50 kr.
100 „ levélpapir névvel vagy kezdőbetükkel	—	„	50 kr.
100 „ „ „ fekete nyomás	—	„	70 kr.
100 „ „ „ boritékkal szép papirtokban	1	„	— kr.
100 „ üzleti levél névvel, fekete nyomás	1	„	30 kr.

ugy egész rizsma levélpapir vásárlásával a név ingyen nyomatik reá.

Czimnek, eljegyzési és esketési jegyek, tánczrendek és áruszámlák legujabb **amerikai gyorssajtomon** legjutányosabban készittetnek.

Irodai és czimtáblák 10 percz alatt elkészülnek, darabja 50, 80 kr. 1 frt, a legnagyobbak és legszebbek 3 frt,

urak és hölgyekre nézve, különösen utazások alkalmával igen czélszerüek.

Papir-gallér és kézfodornak tuczatja 30, 35 kr;

uti-, varró- és iróeszközkészletek, utitáskák, könyvtárczák zárral és zár nélkül darabja 80 krtól egész 10—15 ftig; továbbá: urak, hölgyek és gyermekek részére való ajándékoknak igen alkalmas különféle jutányos és szép áruczikkek.

Különösen ajánlom a divatos kettős névvonásokat és czimeket, melyek nyomdagyárambau leveleken és borítékokon arany- és egyéb szinekben legfinomabban és legpompásabban késztinek, nem különben a még mindig igen ritka franczia rococo leveleket, névszerint: Neptun, Silhouette, Egyptien, Musique, Diabolique, Joujou, Atout, Bébé, Camée sat. igen jutányos áron

KANITZ C.,

papir- és diszmüáru-kereskedése **Dorottya-utcza 12. sz. a.** (ezelőtt Deák Ferencz-utcza.)

☛ Irásbeli megbizások teljes megelégedésre és utánvét mellett azonnal teljesittetnek. ☚

Árlejtési hirdetmény.

1223. sz.

A városi képviselőség által elfogadott és az izraelita hitközség telkén az Iványutczából a kapronczai utczára nyitandó utcza klinkerreli megépitése 5,399 frt előirányzott költséggel f. évi május hó 26-án délelőtt 10 órakor fog nyilvános árlejtés mellett vállalatra kiadatni.

A szóbeli árlejtésnél és az írásbeli ajánlatokhoz 500 frt készpénz, vagy evvel árfolyam szerint egy értékü ovadék teendő le.

A tervek és költségvetés a városi mérnöki hivatalban megtekinthetők.

Nagy-Kanizsán, 1873. május 16-án. (1065—1)

Az épitési bizottmány nevében:

Vágner Károly,
elnök.

Wajdits József, kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos gyorssajtó nyomása, Nagy-Kanizsán.

NAGY-KANIZSA. 1873. május 22-én. 41-ik szám. Tizenkettedik évfolyam.

Előfizetési ár:
egész évre . . 4 frt.
fél évre . . . [illegible]
negyed évre . . [illegible]
Egy szám 10 kr.

Hirdetések jutányosan
NYILTTERBEN
soronkint 10 krért vétetnek fel

Zala-Somogyi Közlöny

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhez,
anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők:
NAGY-KANIZSA
Wlassicsház.

Nagy-Kanizsa város helyhatóságának, nemkülönben
a „zalamegyei gazdasági egyesület", a zalamegyei általános tanító-egylet, a szent-balázs-, kis komarom és silmegh-vidéki fióktanitó-egyletek, a „nagy kanizsai kereskedelmi s iparbank" ugy a „Zala-Somogy" gőzhajózási részvenytársulat
HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön, megjelenő vegyes tartalmu lap.

Felhívás

a zalamegyei gazdasági egyesület tagjaihoz.

A zalamegyei gazdasági egyesület f. 1873.évi máj. 5-iki közgyűlése 5. számu végzése folytán az egyesület azon tisztelt tagjai, kiknek tagsági időszaka e folyó évben jár le, felhivatnak, hogy a folyó 1873-ik évi augusztus 4-iki egyesületi gyűlésig Árvay Isván, egyesületi ügyvezető elnöknél irásbeli nyilatkozatukban jelentsék ki, ha jövőre tagok lenni nem akarnak: különben az ellenkező vélelmeztetvén, továbbra is az egyesület tagjainak tekintetnek.

Egyszersmind az összes egyesületi tagok felhivatnak ugyan Árvay István ügyvezető elnökhöz az iránti nyilatkozataik beadására: hogy melyik szakosztályba kivánnak beosztatni.

ÁRVAY ISTV., ügyv. elnök. SZIGETHY ANTAL, titkár.

Ismételve közöljük e felhivást, mert lapunk 39-ik számában közlöttnél a név hibásan jelent meg.

Nagy-Kanizsa, május 20. 1873.

Azok, kik folyton mosolyogva tekintettek a mindenható Bécs felé, s a szerényen munkálkodó magyar embert lenézve fitymálták: hosszú orrral járnak-kelnek.

A bécsi cylinder behorpadt. —

A németnyelv utczai hangzata elhalóbb s kezdünk hallani Magyarországban már magyar szavakat is. S mindezt az a potom 800 millió forintnyi bukás idézte elő, melyet a bécsi lapok emlegetnek.

Biz ez szép dolog!

Csak nemrég azt hangoztatá a bécsi bankvilág: Magyarország talaja nem bir hitellel; a magyarországi váltó nem acceptáltatott, pénz nem adatott, de igérvény, szelvény, s actia akár waggonszámra küldetett a hiszékeny, türelmes Magyarországba . . .

Most Magyarország talaján magasan látható a hitel pálmaerdeje, melyet szorgalmunk ültetett, becsületes munkánk ápolt, honfi erényünk megőrzött, és szabadságharczunk hősi vére öntözött. . . .

A dudva, gyom veszni kezd, elkorhad, elrothad, s a szél sopri plane 800 millió értékben . . . . no persze, amennyiben a szemétnek, gyomnak is van értéke!

Hanem az ilyféle értékből nem instálunk többet.

A jó gazda tisztító vihar után többszörös erővel lát munkához; illő, hogy a magyar kormány is — mint a nemzet kormányosa, ügyeinek intézője, rendezője és számadója — a bécsi bankválság romboló szele után kétszeresen igyekezzék odahatni, hogy hitelünk pálmaerdejét sem alulról, de különösen felülről ne érje veszély; alul a gyököket őrzi e nemzet egészséges ereje, törhetlen munkaszeretete hiven, csak valami kolumbáczi-féle legyek képében, bécsi sáskák ne rágják le a leveleket, s a gyenge hajtásokat! erre vigyázni a kormányon magasan ülők sastekintete, s a komoly intézkedések eleve megtétele szükséges.

Nyugodtak lehetünk, a kormányos intelmét megértjük, — mert anyanyelvünkön szól hozzánk, ez előtt csak intettek, s nekünk meggörnyedve, még azt is köszönni kellett; de azt se várjuk ám, hogy az a kormányos ott fenn éberen őrködjék, — alul mégis helyettünk dolgozzék . . . . . ez a mi teendőnk, — s ha mindenki honpolgári kötelességének eleget igyekszik tenni, a magyar nemzet boldog, nagy és dicső lesz!

Nagy és dicső volt a harcz mezején.

Nagy és erős legyen a munkásság terén is . . . . . ehez pedig Arany Jánosként nem kell más

. . . . . . mint akarat,
Mely előbb-utóbb borostyánt arat.

BÁTORFI.

Nyilt levél

Gálich Richárd m. kir. honvédezredes urhoz.

Folyó hó 19-én nagy számu katholikus közönség, és az összes tanuló ifjuság, hivatalos tanártestületeinek vezetése mellett vallásos meggyőződését követve, egyházi körmenetben ájtatos énekeket zengve, Kis-Kanizsara ment. Útközben azonban oly botrányos eseménynek voltunk szemtanui, mely minden jobb érzelmet, de leginkább vallásos meggyőződésünk érzületét, mélyen sértette. S ez annál fájóbb, mert a botrány épen honvédeink által követtetett el; azon honvédek által, kiknek fentartásához a meggondolatlanul kigúnyolt közönség is járul. Ugyanis Halassy kapitány ur vezénylete alatt a honvédség Kis-Kanizsára vonult, s hallatlan botrány! a körmeneten folytonos dobszóval tört keresztül, elnémitván az éneket.

Ha a kapitány ur egy ifju hadnagygyal találkozik, elhallgat a dob, s a legénység meghuzott fegyverrel némán vonul el a tiszt ur előtt. A keresztet pedig dobbal gunyolja ki, s a legénységnek szabad a fecsegés, szabad az ájtatoskodók kicsufolása. — Egy közember fülem hallatára kiáltotta tanitványaimhoz kaczajjal: „ugye most nem lehet imádkozni, a teremtését!"

Nem ismerjük a honvédségnek rendszabályait; de arról megvagyunk győződve, hogy azok nem a publikumnak sértegetését, de annak minden körülmeny között tisztoletben tartását, s ha szükség, védelmet is parancsolják. Vagy talán a kapitány urnak a vallásosság nyilt kifejezése nem tetszik? Mindegy; de azért mi mégis joggal követeljük meg, hogy az ifjuságnak romlatlan szivéből a vallásos érzelmeket kiirtani elő ne segitse. Mibe került volna a kapitány urnak a dobot elhallgattatva, a legénységet a kereszt előtti tisztelgés mellett szótlanul átvezetni s igy mind magát, mind a közönséget megtisztelni?! Ez által megkimélte volna tanitványaimat azon éretlen kifejezés hallásától, mit nem hiszem, hogy a kapitány ur is helyeseljen. Higyje el nekünk, mi nem akarunk oly honvédet adni a kapitány ur kezei alá, mint az is, ki magát az emlitett kifejezéssel megbélyegezte; mert a mindennapi tapasztalás után kapitány ur is meg lehet győződve, hogy az államnak vallástalan emberekre nincs szüksége: mert a vallástalan ember mindenkor veszedelem volt a maga nemzetének.

Azért czimeztem pedig e sorokat Méltóságodhoz, hogy becses figyelmét a szánandó történtekre egész tisztelettel fölhivjam, egyszersmind alázattal kérve, miszerint a jövőre nézve akként intézkedni méltóztatnék, hogy hasonló eljárástól mind az ily tekintélyes vallásos gyülekezetek, mind különösen a tanuló ifjuság megkiméltessék.

Végül kijelentjük, hogy egy második esetben egy perczig sem fognánk késni, bizva a jobb érzelmüek erélyes támogatásában, jogos követelésünkkel egyenesen a magas kormányhoz fordulni.

Nagy-Kanizsán, május 19. 1873.

PINTÉR ELEK,
kegyesrendi áldozár, főgymn. tanár.

Jegyzőkönyv,

mely a zalamegyei gazdasági egyesület 1873-ik évi május hó 5-én tartott közgyüléséről felvétetett.

(Folytatás és vége.)

14. Báró Putheány Géza, lótenyésztési bizottság elnoke, bemutatja a földmüvelés-, ipar és kereskedelmi minister felhivását, melyben a szakosztály u elnök urat felkéri, hogy mérvadó korok meghallgatásával az ez évi megyei lótenyésztési kiállitás és dijkiosztás helyéről s idejéről javaslatát adja be.

A közgyülés kiállitási helyeül Szent-Ilonát, időül szeptember 21-iki délutáni 2 órát véleményezi, mely a lótenyésztési elnök urral végzésileg közlendő.

15. Báró Putheány Géza ur kéri a mult évi szokás után a lókiállitáson megjelentek közöl a messzebbről jövők utiköltségeire és mellékdijakra 50 frt kiutalványozását.

Erre a közgyülés bevárandónak határozza az egylet vagyoni állása megvizsgálására kiküldött bizottság jelentését, és csak azután hozand végzést a kért 50 frt ki- vagy ki nem utalványozása felett.

16. Báró Putheány Géza ur az alapszabályok 40- és 47. §-ai megváltoztatása végett inditványt tevén:

TÁRCZA.

Emléklap helyett

HAJGATÓ SÁNDORNAK.

Jelige: . . . . szivem
Örvényen reng — s alámerül.
Orbán Pető.

Hiába ébresztesz, k e d v e s k ö l t ő, b a r á t:
Nem tudok irni dalt;
Nehéz küzdelmek közt megtört a szenvedés
Költő-erőm kihalt.
Nincs nekem már többé szerelmi érzetem . . . . .
Keblem komor, sötét . . . .
Lantom összetépve . . . . lelkem összedúlva —
Elveszté lánghevét.

Csak egy leng előttem halovány szinével
I h ő e m l é k e z e t . . . .
Ez egyetlen sugár, mely fött szárnyán vissza
S z e b b m u l t a m h o z vezet.
Ez' egy vendégem is ma-holnap elmarad . . .
El — észrevétlenül,
S az elhagyott kebel romjain virrasztva
A tél viharja ül.

Küzdeni igy tovább a bu áradattal
A léleknek nehéz,
Mig a h a g y l a t e n a k s z e r e n c s e f i á n a k
Csak j á t é k a z e g é s z.
Mit ér, mond hát a d a l e fájó kebelnek
Ha vigaszt már nem ád?!
Ha zsarnok-hatalom fénylő szép egének
Letépte csillagát.

Mit ér a dal nekem, ha csupán visshangja
Elmult szép időknek (?)
S nem lelek enyhet . . . sőt kinjaim mindinkább
Uniássá nőnek.
Az elhagyott remény nem hajt több levelet
A kiszáradt fára . . . .
Szeplőtelen lángban nem sokáig lobog
Hült keblem oltára.

A haló természet hideg szemfödője
A sárgő levelek,
Hunyó életemnek végső perczeihez
Épen jól illenek . . . .
Érzem, nagyon érzem, hogy a föld halálát
Utószor üdvözlöm,
S mint az hervadva hunyt: én is zománcz nélkül
Utána költözöm.

Hiába ébresztesz tehát n e m e s l é l e k,
Nem irhatok több dalt . . .
Nehéz küzdelmek közt megtört a szenvedés,
Költő-erőm kihalt.
Helyettem, költői lánggal égő kebled
Es bővös ajakad
Zengjen dalt . . . harczi dalt, mely szabad népeket
Utána vonz . . . ragad.

Az én gyenge hangom . . . az utolsó hang, mely
Ajkaimon lebeg:
S z e n t h a z á m n e v e, é s a k ö l t é s z e t k é p e,
Azzal halok 'majd meg.
SZ. Á.

A tengerész küzdelme.

— Beszély franczából. —

(Folytatás.)

Marcofnak egész lelki nagysága fekvék ezen szavakban. Én atyám arczképét hozám elő, s megmutattam neki. Marcof figyelemmel nézé, egyszerre visszahanyatlék, kezét homlokára tevén, elhalaványult. Ez az ember volt, ki engem a halászhoz vitt Sz.-Málóba. Marcof, feleltem neki. Ez a te és az én atyám volt! — Egymás karjaiba rogytunk. Eltem utóbbi titkát nem mertem neki előadni, mert képes lett volna Versaillesbe sietni, s a gazembereket leszúrni, kik szerencsémet feldúlták.

Megkértem őt, hogy vagyonom egyrészét vegye át, s a brevelay jószágot magáénak tekintse, s mint ifjabb testvér, a nemesi czimet vegye fel, de ő mindezekről lemondott. Fülöp, szólt ő, én matróz vagyok, s nem neveltetvén nemes emberként, az kivánok maradni, ki valék: Marcof. Ha te engem nyilvánosan testvérednek fogadsz, ugy a törvény multamat kutatja s azon körülményért, hogy a Kapper hajón valék, mint tengeri rabló, üldöztetném, s Calábriábani tartózkodásomat, mint utonállóét, fogják tekinteni. Maradjunk, amik voltunk. Te a gazdag Ronan marquis és én a szegény tengerész. Óvatosan láthatjuk s szerethetjük egymást. Igy maradt ő minden kérésem mellett továbbra is tengerész. Amint tőlem elfogadott, az egy summa pénz volt, melyen hajót állitott ki, s ügyes legénységgel látta el.

Nem sokára Luggerjával vitorla alatt tova ment, s majd két évig nem láttuk egymást, mely idő közben az indiai vizeket járá meg és a pirátákat vadászta. Azután ismét visszatérve Amerikába, hol ábrándjaiban élt, mi legkedvesebb szórakozást nyujtott neki. Most, midőn a fordulatok Francziaországban a trónt akarák ingásba hozni, Marcof a royalista párthoz állt. Itt végződik Marcof története. — —

Mint tudjuk, Marcof a papirokat sajátjává tette, melyeket a marquis halála után felbontani és elolvasni kellett. Marcof tudta ugyan már, hogy mit tartalmaznak az okmányok, melyeknek magához való vételéhez joga volt, miután köztudomás szerint a marquis megvolt halva.

A marquis megparancsolá most hű szolgájának, hogy még az éjjel elhagyja a kolostort, a Marcof visszajöttét várja be, s adja tudtára, hogy életben van. Félté őt, a sejtő, miszerint a halálhir hallattára azonnal a várba siet, s a papirokat magához veendi, de attól is félt, hogy veszélyes bajba csbotnék elkeseredettségében.

Egyszerre gyenge zörrenés riasztá fel őket. Julia elhalaványult. Jocelyn felugrék, a marquis pedig pisztolyt vett elő tüszőjéből. Elszántan lépett ki Jocelyn a czellából, s csendesen lépdelt a setétségben a titkos kis ajtóhoz, mely az ismeretlen részt, az alantibb térségeket és boltozatokat, ugy az alagutakat egybekötö. Itt megállván, csöndesen hallgatódzott. Eleinte semmit sem hallott, azután rendetlen lépteket s tört sohajokat vélt hallani. Ugy tetszék, mintha közeledének a lépések a titkos ajtóhoz, s mintha egy kéz támaszkodnék arra. Jocelyn félt minden szempillanattól, hogy az ajtó megfog nyilni. De nem hallott többet, mint mély sohajtást s egy kis zuhanást. Ezután minden csendességben maradt.

XIV.

A zárda boltozatai.

A szegény Avonnet azon percsben hagytuk el, midőn a gróf erét vágta meg. Ügyesen bekötö, mindhárman visszavonultak. Ráfael a lovakat ment megnézni, Diego és Hermoza pedig a szobába tértek vissza.

— A szegény lovag! mond Hermoza magát a pamlagra vetve.

— Részvétod után lehetne gondolni, hogy őt szereted.

— Ellenkezőleg, gyülölöm őt.

— Annál jobb!

— Hogy-hogy? nem értelek.

— Hermoza, — folytatá a gróf az ajtót szorgalmasan betéve, a ronani várból mintegy

A folyó évi február 4-diki közgyülés végzése szerint az alapszabályok átvizsgálása és a mutatkozó szükségletek szerinti átdolgozása végett megbizott küldöttségnek adattak ki.

Az idő késősége miatt a közgyülés bezáratott és jövő közgyülés napjául holnapi nap május 6-ika délutáni 4 órára tüzetik ki.

Május 6-iki jegyzőkönyv.

Jelenlevők: Árvay István, ügyvezető elnök, méltóságos Hertelendy Kálmán, Bessenyey Ernő, Szuli Dezső, Bellus Károly, Thassy Lajos urak — gazdasági egyesületi tagok.

1. Árvay István elnök ur bejelenti, hogy a f. 1873-ik évi május 5-én tartott közgyülés 1. számu végzésével nyert megbizásánál fogva a gazdasági egyesület titkárául Szigethy Antal — zala-egerszegi ügyvédet — választotta és nevezte ki.

Tudomásul vételvén, a személyesen megjelent Szigethy Antal kineveztetéseért meleg köszönetét fejezvén ki s teljes tehetsége szerint hivatalos kötelességei lelkiismeretes teljesitését igérvén, titkári működését azonnal megkezdette.

2. Árvay István, szakosztályi elnök ur, bemutatja Veszprémmegyének a faiskolák felállitása és kezelése iránt hozott s a földmüvelés-, ipar- és kereskedelmi ministerium által Zalamegye utján megküldött szabályrendeletét.

A kertészeti szakosztálynak f. 1873. évi augusztus 4-iki közgyülésre beadandó véleményezés végett kiadatik.

3. Thassy Lajos pénztárnok ur jelenti, hogy főtisztelendő Koroncz László, veszprémi kanonok ur ő nagysága alapitó tag kötelezőjét Mórocza Kálmán kerületi pénztárnok urnak kiadta, ki azonban mindeddig sem a kötelezőt, vagy a netán befizetett alapitói összeget, sem a netán fenforgó akadályok [illegible]entését be nem terjesztette.

Mórocza Kálmán ur e végzés kiadásával felhivatik, hogy az ügy mibenlétéről értesitését beadni sziveskedjék.

4. Thassy Lajos pénztárnok ur jelenti, hogy főtisztelendő Csete László, veszprémi kanonok ur ő nagysága, 200 frt alapitói dij- s kamatjaival tartozásban van.

Szigethy Antal titkár ur ajánlkozása folytán megbizatik, hogy Pap Ferencz veszprémi ügyvéd urral ez iránt magát érintkezésbe tevén, az eredményről az alapitói összegnek behajtása iránt netán teendő egyéb intézkedések eszközölhetése végett jelentést tegyen.

5. Árvay István elnök ur jelenti, hogy a földmüvelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. ministerium az országos gazdasági egyesület utján két tonna rigai lenmagot küldött egyes értelmes lentermelők közötti ingyenes kiosztásra, oly kötelezéssel, hogy a nyert vetőmag mennyiségét más gazdának leendő ujon kiosztási czéljából az ősz folytán a gazdasági egyletnek visszaszolgáltassák, — jelenti továbbá, hogy a megérkezett két tonna rigai lenmagot a miniszteri leirat másolatával együtt, ennek értelmébeni eljárás végett Horváth György, muraközi fiókgazdasági egyesületi elnök urnak, megküldötte.

A teljesitett intézkedés helyeseltetvén, s jóváhagyatván, tudomásul vétetett.

6. A földmüvelés-, ipar- és kereskedelmi ministerium az allgaui tenyészmarha behozatala iránt tett intézkedéseiről s azok megszerezhetése iránt előirt s követendő eljárásról a gazdasági egyesületet értesiti.

A ministeriumi értesités a „Zala-Somogyi Közlöny"-ben beiktattatni s közretétetni rendeltetik, hogy a kedvezménynyel élni akarók az allgaui szarvasmarhák beszerzésére nyujtott kedvező alkalmat használhassák.

7. Árvay István elnök ur előterjeszti, hogy a földmüvelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. ministerium a magyarországi halászati iparnak a bécsi világkiállitáson képviseltetése czéljából a balatoni halászat eszközei- és termékeinek legalább fővonásokban leendő kiállitása végetti intézkedésre, s az egyöntetü eljárás megállapitása tekintetéből a somogy- és veszprémmegyei gazdasági egyesületekkel a kiállitás módozatai iránti érintkezésre a gazdasági egyesületet felhivta, minek folytán az ügy sürgősségénél fogva, elnöki uton Somogy- és Veszprémmegyék gazdasági egyesületekhez az előterjesztett érdemü megkereséseket elküldötte, onnét azonban mindeddig válasz nem érkezett, továbbá a balatoni halászat legkiválóbb tulajdonosa gróf Festetich György ur uradalmi kormányzóját a kiállitásra kivánt alkalmas halászati eszközök és termékek szolgáltatására felhivta, honnét a halászat bérnökségéhez utasittatván a megkeresés, a bérnökség oly értelmü értesitést küldött, hogy a balatoni halászat teljesen primitiv állapota miatt kiállitásra elfogadható halászati eszközök és termékek nincsenek és csakis egy csomag sózott, száraz halat szolgáltathatnának, s ezt a kiállitásra készen tartani fogják; mindezekről a körülményes jelentést a földmüvelés-, ipar- és kereskedelmi ministeriumhoz beterjesztette, de onnét további utasitás nem érkezett.

Jelentő elnök urnak tett eljárása helyeseltetett s tudomásul vétetett.

8. Thassy Lajos pénztárnok ur bemutatja az egyesület pénztárában levő készpénzmennyiségről a kimutatást, melyszerint 1873. május 5. a pénztári állás volt 5 db ezüst huszas és 792 frt 22 kr.

Tudomásul vétetik.

9. Thassy Lajos pénztárnok ur jelenti, hogy a m. 1872. évi november 5-iki közgyülés $^{5}/_{22}$ sz. kelt végzése folytán a perlaki szedreskert adóhátralék fejében a 235 frt $13^{1}/_{2}$ kr. befizetés végett a perlaki elöljáróságnak megküldötte, onnét azonban azon értesitéssel küldetett vissza, hogy a csáktornyai kir. adóhivatal értesitése szerint ezen adóhátralék a megye által már befizettetett, kér tehát további utasitást, és az oda- és visszaszállitási postaköltségek fejében 60 kr. kiadás utalványozását.

Az 60 kr. postadij kiadásba utalványoztatik, a 235 frt $13^{1}/_{2}$ kr. az egyesület pénztárába egyelőre beutaltatik, s beváratik a tek. megyének felhivása, mely szerint a gazdasági egyesület a szedreskert használati birlalása idejére eső adóösszeg megtéritésére felhivatni fog, azon felhivás folytán az ezen időre aránylag esendő adóösszeg kifizetése most akkorra utalványoztatik.

Pénztárnok ur ekkor szóval jelenti, hogy ő az 60 kr. kiadás és 235 frt $13^{1}/_{2}$ kr. összeg bevételét illetőleg a végzésbeli utalványozás értelmében járt el, s az 50 kr. kiadás kiadásaiban előfordulván, a visszaküldött 235 frt $13^{1}/_{2}$ bevétel betétetvén, az 1873. május 5-iki 792 frt 22 kr. pénztári állományban a 235 frt $13^{1}/_{2}$ kr. már benfoglaltatik.

10. Thassy Lajos pénztárnok ur bemutatja a folyó 1873-ik évre elkészitett költségvetést, mely szerint a remélhető eshetőleges kiadások 2360 frtban vétetnek fel.

A kimutatásban 1—8 számjelezett kiadások, mint szabályozott s kifizetendő évenkénti rendes kiadások, ezennel utalványoztatnak s 9—11 sz. felhozott eshetőleges kiadások figyelemben tartás végett feljegyeztetnek; de utalványozásuk az illető szakosztályok jelentkezéseig felfüggesztetik.

Válasz

a „Zala Somogyi Közlöny" 20. számában közzétett „Reflexiók" III-dra.

(Folytatás és vége.)

Hogy mily merev állást foglal el h. ur a polgári oskolák ellenében, azt az olvasó az eddig fejtegetettekből önmagának kimagyarázhatja, de leginkább meglehet győződnünk ez állitásról akkor, ha „Reflexió"-jának azon passusát, mely a polgári oskolák tanáraira vonatkozik, figyelemmel végig olvassuk.

Én több izben megolvastam h. urnak „Reflexió"-ját, s azt tapasztaltam, hogy h. ur teljességgel nem tudja, kik tehetik le a polgári oskolai tanár vizsgálatot; mert egyébként nem nyilatkoznék ujból is oly felületesen. Olvassa csak meg h. ur az állami képezdékben tartandó vizsgálatok szabályrendeletét, s annak egyik pontjában fogja találni, miszerint csak olyanok bocsáttatnak vizsgálatra, kik vagy nyolcz gymnasialis-, vagy hat reálosztályt végeztek, vagy okleveles néptanitók. — Ezekről állitja hazafi ur, — hogy nem képesek oly sikerrel működhetni, mint a gymnasiumi tanárok? — Ami az elsőket, t. i. a középtanodákat végzetteket illeti, ha nem elfogult ön, bekell ismernie, miszerint a kiállott vizsgálat után mindenkor képesek a főgymnasiumokban a szakmájukba vágó studiumokat sikerrel eltanithatni. Ezt tagadnia nem lehet; — mert egyébként ugyan malosus következtetéseket lehetne levonnunk tagadásából. Ön előtt ugyanis — mint ki a tanügy terén már saját vallomása szerint megőszült — tudva levő dolog, miszerint a gymnasiumi tanárvizsgálat csak a közel multban hozatott be. Mily ismeretekkel felruházva tanitának tehát ezen intézmény létesitése előtt a gymnasiumi tanárok? Nemde azokkal, miket főgymnasiumi pályájukon sajátjokká tevének? Tehát akkor képes volt ily ismeretekkel biró tanár tanitani, de a polgári oskolai tanár, ki a középtanoda bevégzése után még vizsgálatot is tesz, a tanitásra nem volna képes? — Avagy hány középtanodai tanárt találunk napjainkban is, mint főgymnasiumban működőket, kik csakis a főgymnasiumokban szerzett ismeretek alapján tanitanak! Természetes, hogy ezeknél főtényező: az *önmüvelés*, melynek vezérfényénél az ember szüntelen odatörekszik, miszerint szaktárgyát minél inkább kimüvelje, s lépést tartson azon haladással, melyet tárgya — az akörül tett tudományos észleletek és búvárlatok alapján — időnként feltüntet. De ezen önmüvelést felkell tételeznünk a polgári oskola tanárainál is; mert hisz az *önmüvelés oly lényeges tulajdonát képezi a tanügy terén működőknek, hogy nélküle tanárt nem is lehet képzelnünk.* Vagy talán e tulajdontól is megakar bennünket h. ur fosztani? — Ami pedig az okleveles tanitót illeti, higyje meg h. ur, hogyha már az ilyen a vizsgálat letevéséhez fog, szaktárgyát nagyon is kikell müvelnie, hogy a vizsgálattól el ne üttessék. De meg lássa, én ismerek olyanokat is, kik tanitói oklevelökkel középtanodákban működnek. Mikép lehetséges ez, mikor h. ur még a polgári oskolai tanárvizsgálatot kiállt néptanitó sikeres működésében is kételkedik?! — Egyébként h. ur e töprélyei a közel jövőben szétfognak oszolni. — Valamint minden intézmény csak lassanként szerzi meg az élet szivósságához, felvirágzásához szükséges motivumokat; valamint a gymnasium is csak honunkban fennállta óta a korszellem, a müveltség igenyelte változásokon ment keresztül, mind magát az intézményt, mind az intézmény czélját előmozditó legfőbb közegeket, a tanárokat illetőleg: ép ily ujitások fognak itt is a közel jövőben létesülni; mert ha nem elfogult ön, be kell látnia, miszerint embernek egyszerre teljes tökélyest, — mely semmi czélirányos változtatásra nem szorult volna, — létrehozni még nem sikerült. Igy már a vizsgálat is, mint arról személyes tudomásom van, a jelenlegi alakban csak ideiglenes szervezet; módozatokon fog az keresztül menni. Ezen és hasonló intézkedések által talán lassanként lefog dőlni azon óriási válaszfal, melyet h. ur jelenben köztünk felállitott; mert minden józangondolkozásu befogja látni, hogy a polgári oskolák felsőbb osztályai — tekintve az ifjakkal közlendő ismereteket — nem állnak oly távol a gymnasium és reáltanodák hasonosztályaitól, s igy kell, hogy ne legyen egyuttal oly éles azon különbség, mely jelenleg fennáll a nevezett két intézetben működők közt!

Ami pedig azon anathemáját illeti: „A polgári oskolai tanár nem lehet soha gymnasiumi tanár", kár ily axiomákkal fellépnie; mert ezt vajmi nehezen tudná bebizonyitani! Megfeledkezett ugyanis h. ur arról, hogy a polgári oskolákban működnek olyanok is, kik az ön által annyira emlegetett tanárjelöltségi cursust teljesen befejezvén, alkalmuk volt ott a szükséges ismereteket megszerezni arra, hogy ép oly gymnasialis tanárok lehessenek, mint ön, s ép ez okból már magam sem szeretném, ha valósulna h. ur fentebb idézett jóslata. Az ily, minden tudományos alapot nélkülöző jóslatokra nem adunk semmit, s figyelmeztetjük h. urat, hogy ha már jósolni akar, legyen alapja, melyből kiindul, s legyen szellemi támpontja, melylyel egyuttal jóslatát védelmezhesse!

Ez válaszom a tanárokat illető passusára.

Fájlalja végre h. ur, hogy czáfolatom teljesen nem ment a személyeskedéstől, amennyiben — mint állitja — zársoraimban a tisztán tudományos fejtegetéstől eltérve, a személyeskedés terére léptem. E vádat azonban csak ön olvashatta ki abból, hacsak azt nem vette személyeskedésnek, hogy tanácsoltam, miszerint ne lépjen fel czikkével a tanügy terén, vagy ha fellépni akar, ugy előbb azt tanulmányozza! Tettem pedig ezt, mert czikke után önt mindennek, csak tanárnak nem ismertem; képzelheti azért bámulatomat, midőn „Reflexió"-jának zársoraiban felfedezi előttem, hogy a tanári téren már megőszült!! — Daczára azonban, hogy ön e téren már megőszült, és igy nem kis korkülönbség létezik közöttünk: köztünk kifejlett polemia alapján elmondom egész nyiltsággal, hogy még a gymnasiumi tantéren jártasságát abból kiismerni nem volt szeren-

---

60,000 tallér összeget hozánk el, az elosztás után igen kevés jut egyre. Mit gondolsz, ha Ráfaeltől megtagadnánk az osztozkodást. Vagy halála után eszközölnénk az arányos felosztást.

— Hisz ő fiatalabb, mint mi.

— Azon lehet segiteni.

— Hogy számot tarthass a szép paraszt lányához, nemde eltaláltam?!

— Ah a szerelemféltés! felelt mosolylyal a gróf. Egyébiránt meggyőződhettél édes Hermoszám, hogy téged szeretlek, s Henriket csupán. Ha Ráfael meghalna, Henrik örökölné osztályrészét.

— De Ráfael a legjobb egészségben van.

— Ugy látszik, de mit szólsz ez üvegcsére. Nehány csepp ebből a borba töltve, eleinte csekély fájdalmat okoz, azután hirtelen hatással lesz az agyvelőre, s néhány óra alatt bekövetkezik a halál.

Hermosa hallgatott.

A gróf folytatá: átadom neked az üvegcsét, töltsd a poharába, de óvatos légy, nehogy az én poharamba tedd. Ezután kilépett a szobából.

Eközben Avonne ájultságából felébredt. Ágyában felült s körülnézett. Eszmélete teljesen visszatért. Hirtelen kiugrott ágyából, s tekintete az ágy felett levő szentségtartóra esett. Annak alján a feliratot olvasá, mely igy hangzék: „Emlékül a plogasteli zárdának!"

— A plogasteli zárda! kiáltá megrémülve Avonne. Emlékezék, hogy erről hallott már sokat beszélni, többi közt az apáczák erőhatalommal elkergettettek és igy az épület elvan hagyatva. Emlékezék azon emberekre, kik őt az udvarba hozák. Minden, mi vele történt, felujult emlékében.

A Jazmin által hozott ágyon kivül a szobában csak két szék, egy diván ébenkarfával ellátott, és egy kis ládika, mely a falhoz támasztva látszott lenni. Reszketegen közeledett a ládikához, remélve hogy abban talán némi tárgyat fog találni, mely menekülésére szolgáland. Félt, hogy minden perczben beléphetnek rablói, azért sietve felakará nyitni azt. Két ajtaja volt, de mindkettő erősen bezárva levén, nem birta feltörni, noha a feszegetésben már ujjai vérezni kezdének. Az ideglás ujra megrohaná, elgyengülten visszaesett. E perczben kivül lépteket hallott, de senkisem lépett be. Összeszedé minden erejét, hogy felkelhessen, de nem birt, s egy kiálló oszlopzat karimájába fogódzott, ez azonban engedett, s egyszerre megnyilt mind a két ajtó és Avonne egy fal nyilását vette észre, mely e szobából kivezet. Ily rejtett utról a leány már sokat hallott mesélni, gondolá: talán menekvést fog találni. Minden erőmegfeszitéssel felkelt és a végtelen setétségbe vezető lépcsőzetre lépett. Nem látott semmit mást, mint lépcsőzetet. Rövid imádságot mondva, behuzá mögötte az ajtókat, hogy elillanását azzal takarja, magát az ablakhoz támasztva, megindult. Mély setétség volt körülötte, s ez ut hová vezet, nem tudta; talán előtte a halál feküdt, de rémesebbnek tünt fel előtte annál is az, mit háta megett hagyott. Több óráig bolygott e setét boltozatokban anélkül, hogy kimenetelre ajtót talált volna. Hideg verejték ült homlokán, majd minden lépténél megbotlék, kénytelen volt a nedves falhoz támaszkodni. Mindig nedvesebb lett ruhája. Agyában borzasztó gondolatok keringtek. Hidegláza visszatért, mely különös alakokat festett szeme elé, sárkányt, kigyót látott, s érzé, hogy lábai nem birják. A falhoz támaszkodva érzéktelenül, megállt; feje lecsüggött, szemei bezáródtak; kinos láz futá át minden erét.

— Isten az égben, könyörülj rajtam! sohajtá, s a boltozat rémesen visszhangozá. Tagjai reszkettek, térdei ingadoztak, egyszerre ugy tünt fel neki, mintha a fal oldala engedett volna, azonban elveszté az egyensulyt, s mély sohajtással elesett.

Ezen sohajtás és esés volt az, melyet Jocelyn hallott, midőn lélekzet visszafojtással a titkos ajtónál hallgatódzott. Amint minden elcsendesedett, Jocelyn visszatért a marquishoz, s elmondá élményeit. A marquis pisztolyához kapott, s beakará győzni magát, hogy mi történik a boltozatban, de Julia esde, hogy ne ereszkedjék veszedelembe, s megujitá figyelmeztetését, hogy ezen épület egyik szárnyában laknak, kiket nem ismernek, s ha azok a boltozatokat felfedezék, rémitő mészárlás történend. A marquis engedett; Jocelyn megigéré, mihelyt az est bekövetkezik, egy körüljárást fog tenni a zárdán, meggyőződjék, kik legyenek az uj lakosok, s elhatároztatott az est bevárása.

Hogy az megérkezett, Jocelyn tanácsosnak tartá nem a boltozatokba lépni, hanem a külső titkos ajtón a szabadba menni. A setétség segedelmével elérte a zárda udvarát és itt egy oszlop árnyában elrejté magát. Innen láthatá az épület jobb szárnyának néhány ablakát, melyek világitva valának. Egy alakot is látott, ki keresztben áthaladott az udvaron s betért a jobb szárnyra. Jocelyn nem lett volna parasztruhájában ismerhető, de mégis jobbnak tartá magát meg nem láttatni. Amint az udvaron senkit nem látott, elkezdé készületjeit. Egy lajtorját pillantott meg s azt a kivilágitott ablakok egyikéhez illeszté. Bátran felmászott, egy kis sebes tekintet a szobába őt elszédité s anélkül, hogy tudta volna hogyan jött le, a létrát helyére visszavivé és a Marquishoz sietett, hogy elmondja kiket látott, t. i. első nejét, a grófot és lovagot, amint az asztalnál ültek.

E hir a Marquis és Juliára ugy hatott, mint a menykőütés. Az előbbi azt hivé, hogy el van árulva s oly mozgalmat tőn, mintha azonnal reájok rohanni szeretne. Julia karjába dőlt. Most erős megfontolás kellett. Jocelyn könyes szemmel kéré urát, hogy még időben meneküljön.

— Menekülni! de hová? szólt a Marquis. E tájon mindenki ismer engem. Oh csak Marcef tért volna vissza! annak hajóján biztos menedéket találnék.

— Fülöp, szólt Julia, egy gondolatom van. Az öreg parasztasszonyról tettem emlitést, ki az egyedüli tudomással bir ittlétemről. Reá bizhatjuk titkainkat. Az éj setétsége alatt mindhárman elérhetjük házát. Fia halász és Audierne közelében a tengerparton lakik, azzal elhajózhatsz Angliába s ott biztos helyen leszesz.

— Es te Julia?

— Visszatérek e helyre.

Jocelyn megtöré a beszélgetést és siettetá a távozást. A Marquis és Julia elhatározák további teendőiket a parasztasszony házában elrendezni.

Szerencsésen kiértek a zárda boltozataiból a Juliától vezetve, eltüntek az éjben.

A szegény Avonne sorsára hagyatva, könyörületlenül maradt.

(Folyt. következik.)

csém, de hogy a polgári oskoláknál nagyon is primitiv, sőt ferde nézetei, ismeretei vannak, ezt nagy mérvben is tapasztaltam. S ha ön nekem — fel nem fogva, mily elvből kiindultam — azt tanácsolja, hogy ne affectáljam a phylosophust, én meg tapasztalt téves nézeteit tekintetbe véve, azt mondom h. urnak, hogy ne játssza a tudós szerepét, ne adjon leczkéket a polgári oskolákra vonatkozó ismeretekre nézve másoknak, mikor önnek nagyobb szüksége van arra!

Végül még pár szót. Miután „Reflexió"-jában — daczára közzétett czáfolatomnak — még tévesebb nézeteket fejteget, mint első czikkében tevé, tartva attól, miszerint kedve kerekednék egy ujabb „Reflexió"-ban még tévesebbeket állitani, *kijelentem: miszerint önnel, h. ur, a vitát részemről befejezettnek tekintem; meddőnek tartom ugyanis a vitatkozást olyannal személylyel, ki az érvek által megczáfolt állitásaihoz is ragaszkodik! Ily egyénnel szemben többé tudományos fejtegetésnek nincs helye, legfelebb a személyeskedés terére kényszeritené az embert.*

Egy nagy-kanizsai polg. isk. tanár.

Hirek.

— *Pribék István,* felszentelt püspök ur ő méltósága, Polák József kanonok ur ő nagysága kiséretében kedden délután ünnepélyesen fogadva, Nagy-Kanizsára érkezett, másnap szerdán a vidékbeli-, ma csütörtökön pedig a nagy-kanizsai hiveket bérmálta. Jövő számunk tüzetesb leirást ad.

— *Kinevezés.* A hivatalos lap keddi számában olvassuk: „A vallás- és közoktatási magyar kir. minister Nuszecz Józsefet, a nagy-kanizsai községi iskolák igazgató tanárát, első tanfelügyelővé nevezte ki, egyelőre ideiglenes minőségben s a zalavármegyei tanfelügyelőségi kerület vezetésével bizta meg." — Zalamegyének szerint van főtanfelügyelője, kire sok, nagy, és nehéz munka vár, szeretjük hinni, hogy a szakférfiú mégis teszi kötelességét buzgón, erélyesen. Életrajzát mielőbb közöljük.

— *Serenad.* Tisztelgő zenével lepte meg mult szombaton este 9 óra után a „Nagy-Kanizsai Dalárda" ujonnan történt szervezkedése alkalmával megválasztott elnökét, főtisztelendő K o t t e k N á n d o r, főgymnasiumi igazgató urat. A menet zeneszóval a dalárda helyiségéből indult ki, s a piaczon- és „Szent-Háromság-téren" át, a gymnasium előtt állapodott meg, hol kört képezve, Vörösmarty „Szózat"-át — a tagok csekély számához képest — elég erőteljesen és szabatosan énekelé; melynek végezte után Hoffmann Mór munkatársunk lépett a középre, s tolmácsolva a megtiszteltetés okát és a kör bizalmát az iránt, hogy főtisztelendő ur vezérlete alatt egy szebb jövőnek néz elé dalárdánk: üdvözlé, mire a tisztelgők nagy serege harsogó „éljen"-ekben tört ki. Minden szem az igazgató ur lakosztályának ablakaira volt szegezve, kiváncsian várva megjelenését: midőn meglepetésünkre, utat tör magának a sokaságon és a kör közepére lépve, meleg szavakban köszönte meg a megtiszteltetést és megigéré, hogy mindenben igyekezni fog a bizalmat kiérdemelni. Innen Tesz János alelnök urhoz mentek, hol ismét fentemlitett munkatársunk vivé a szóló szerepet, mire alelnök ur, meglepetve e nem várt tisztelgés által, röviden válaszolt. Ezek után a jelenvolt közönség elszéledt, éltetve most elnök-, majd alelnök urat.

— *Budapestről* irják nekünk: F. hó 15-én ünnepeltük Ábel Márton, buda-tabáni igazgató-tanitónak, ötven éves jubilaeumát, — ki 53 év óta ritka buzgalommal, kiváló sikerrel s hazafias lelkülettel működik a tanitói rögös pályán — és mi ritka esemény, egész 50 évig egy helyen, Budán, a tabáni iskolánál. Az ünnepély a budai zene-akademia disztermében tartatott. A minister urat Kárffy Titusz, osztály-tanácsos, képviselte — meleg szavakban üdvözölvén a tanügyi bajnokot, a közoktatási kormány elismerését s köszönetét lelkesitőleg fejezte ki. Buda város tanácsa nevében Peregriny Elek tanácsnok mondott hatásos üdvözletet. Bója Gergely, főtanfelügyelő ur a fővárosi „tanitó testület" nevében a tanitói erényeket s érdemeket lángszavakban dicsőité. Péterfy Sándor a népnevelők pesti egylete-, Lederer A. az orsz. izr. tanitó-egylet részéről lelkesen szóltak az ünnepelthez. Üdvözöltetett továbbá a protestans tanitók részéről és a tanulók nevében egy 4-ik el. osztálybeli tanuló könyezve, s könyekre inditó szavakkal fejezte ki a szeretet és hála tiszta érzelmeit. Rill József, a budai néptanitók egyletének elnöke által felolvastatott a dicsőitett tanitó tanulságos és igen érdekes életrajza, melyet a nevezett nagy gonddal állitott össze. Délután a budai regényes hegyek közt — a „Fáczánnál" — társas-ebéd tartatott, hol lelkes felköszöntések mondattak a felséges királyra és királynéra — az ünnepeltre, az iskolai hatóságokra, a tanügy összes barátaira, s egyes jelen- s távollevőkre. Igy végződött ezen valóban ritka ünnepély — mert alig van eset, hogy egy néptanitó ugyanazon helyen 50 évig oly közszeretet- és tiszteletben, s oly fényes sikerrel működjék, mint az ünnepelt tanférfiu.

— *Demonstrálás.* „A soproni leszámitoló hitelbank fióktelep"-ét — Zala-Egerszegen — f. hó 19-én virradóra kellemetlen meglepetés érte. Ugyanis: valamely ismeretlen egyén a föliratot vastagon mészszel mázolta be, az ajtókra pedig nagy füleket rajzolt. Ezen elterzitás az épen arra menő körmenetnél a hivek áhitatát nem kevésbbé csökkentette, minthogy a figyelmet nagyban magára vonván, a kellő tiszteletről sokan megfeledkeztek. A tettes — mint gyanitják — a bécsi „Börse"-ről jöhetett, e műtétben kisérlendő meg utolsó játékát. (•)

— *A helybeli* főgymnasiumi ifjuság által tartandó zártkörű tavaszi mulatság f. hó 29-én nem — mint mult számunkban emlitők a „K e r e k e s"-, hanem a „V á r o s"-erdőben fog megtörténni. Kedvezőtlen idő esetében a mulatság napja hirlapok utján fog közöltetni.

— *Lövész-egylet.* A f. évi május 18-iki dijlövészetalkalmával igen számos szép vendégsereg volt jelen Lazsnakon, a n.-kanizsai lövészegylet lőterén. A dijtáblára 18 lövész által összesen 240 lövés tétetett. A diadalt ezuttal keszthelyi lövészbarátaink arattak, Göde Lajos ottani lövészmester az 1-ső-, Trztyanszky Lajos lövészmester pedig a második dijat nyerték, mint kik öt lövés közöt aránylag a legtöbb egységet lőtték. Ezek után legjobban Veszter Imre, helybeli lövészmester lőtt, s a 3 ik dijat nyerte. A véletlen ugy akarta, hogy a dijlövészet folyama alatt senkisem lőtt 3-as körnél jobbat, s igy a legmélyebb lövésnek szánt 4-ik dij ki sem osztathatott. Alig, hogy a dijlövészet befejeztetett, egymást követték a négyes körök. A tekepályán az 1-ső dijat Hofer J. cs. kir. hadnagy, a 2-dikat Oszeszly Antal nyerték. Estefelé tánczmulatság rögtönöztetett, mely kedélyesen folyt majdnem éjközépig.

— *Karaton* a balaton-somogyi magyar királyi 70 ik honvédzászlóalj május 25-én tartja zászlószentelését; a szép ünnepélyre nagy készületek tétetnek; a meghivókat Frivisz Ferencz, őrnagy ur bocsátá ki a tisztikar nevében.

— *A „Keszthelyi* női-dalkör" folyó évi május hó 24-én az „Amazon" vendéglő nagy termében tánczczal összekötött dalestélyt tart. Műsorozat: I. szakasz. 1. Hymnus. Kölcseitől, énekli a dalkör. 2. Kettős duett: Unter den Mandelbäumen. Richardtól, éneklik: Szallós Erzsi, Bauer Mariska, Nagy Karolin, és Gröber Lujza k. a. zongora kisérettel. 3. Entflieh mit mir, Mendelssohntól, énekli a d. k. 4. Subri dal Dreyschocktol, zongorán előadja Weltner Adél k. a. 5. Es fiel ein Reif. Mendelssohntól, énekli a dalkör. 1/4 órai szünet. II. szakasz. 6. Auf ihrem Grab. Mendelssohntól, énekli a d. k. 7. Duett „bűvös vadászból" Webertől; zongora kisérettel éneklik Kaiser Irén és Király Vilma k. a. 8. Minek is van a sziv, s a szivben szerelem. Tóth Kálmántól. Szavalja Nagy Etelka k. a. 9. Reveil du Lion, Konczkytól 4 kézre, előadják Király Vilma k. a. és Belko Tivadar ur. 10. Ima Nabuccóból Verditől, énekli a dalkör. Belépti dij 1 frt. — Kezdete pont 8 órakor. Jegyek előre válthatók Lázár Ignácz urnál és este a pénztárnál. Működő és pártoló tagok szabad családi jegyet kapnak. A t. cz. vendégek kéretnek a teremben nem dohányozni.

— *Irodalom.* A következő művek küldettek be szerkesztőségünkhöz: Sue Jenő, „Párisi titkok", 6 kötetben, ára fűzve 7 frt 50 kr.; Stürzenbaum „A mértermérték és sulyrendszer", ára 20 kr., Dumas Sándor „Férfi-nő", ára 1 frt; Pederzani „A gyóntató-szék áldozatai", ára 20 kr. Mindezek kaphatók: Budapesten, Pest, Kalap-utcza 4 szám alatt Méhner Vilmos könyvárusnál. — Továbbá: Az alföld-fiumei vasut nagy-várad-eszéki része részvényeseinek Budapesten 1873-iki máj. hó 17-én tartott második rendes közgyülésének kivonata, melyben a statisztikailag kimutatott jövedelmek és kiadások figyelmes átvizsgálása után kitünik a fentemlitett vasuti vonalrész életrevalósága, keresettsége és forgalma.

— *Tüzoltó-egyletünk* parancsnoksága által megkerestettünk a következő sorok felvételére: „Vonatkozva egy régebben a „Z.-S Közlöny"-ben megjelent czikkre, melyben a tüzoltók által rendezett vak-lárma több okból helytelenittetik: az egylet parancsnoksága kijelenti, mielőtt egy ujabb vaklármát rendezne, hogy a felsorolt okokkal szemben más fontosabb okokat ismer, melyek a riadót néha néha szükségessé teszik. — Czikkiró tehát és a közönség azon része, mely talán vele egy véleményen van: bocsásson meg, ha legközelebb álmaiból felriasztatik, és legyen nyugodt akár vak-, akár igazi tüzi lármát hall, mert épen e lárma bizonyitja, hogy a tüzoltók ébren vannak. Hencz Antal, főparancsnok."

— *Követésre méltó példa.* A baranyamegyei gazdasági egyesület a tervezett helyi kiállitás és versenyszántás helyett — 2 néptanitót s 14 földművest küld a világkiállitásra Bécsbe. A megválasztott néptanitók egyike Liebbald Béni ur — lapunk munkatársa. Egyuttal gratulálhatunk az egyesületnek helyes választásáért; mert Liebbald urban nemcsak buzgó néptanitót, hanem a gazdászat, irodalom tevékeny munkását is ismerni szerencsénk van.

— *Talált ló.* A mura-keresztúri apát ur konyhakertjében május 18-án reggel egy négy éves, sárga kancza-ló találtatott.

— *Pécs,* május 18. 1873. Ma délutáni 6 órakor az ég ivén nyugatról tornyosult és városunkon átvonult vészterhes jégfelhők hajmeresztő villámütésekkel összekötött borzasztó kitörése egy órán át szőlő- és vetéseinket, — nemkülönben a nyugatróli összes ablaktáblákat egytől egyik tökéletesen megsemmisitette. A jégzápor diónagyságban, sürün hullott alá. A lakosság jajveszékelése az' itéletnaphoz — minőre öregek nem emlékeznek — hasonlitható iszonyú elemi csapás alatt s után szivhasitó volt. N. A.

— *Az egervári* uradalmat gróf Széchenyi János eladta gróf Széchenyi Gábornak. A nemes gróf teljes osztályt eszközölvén, a leányág részére szükségelt készpénzbeli osztalék miatt a nevezett, s jól kezelt uradalmat elkelle adnia.

— *Rövid hirek.* A német trónörökös és neje a fővárosból Triestbe utaztak, honnan Mailand- és Velenczén át térnek haza. — Depretis, osztr. pénzügyér, a börsovalság miatt lemond, utódjául Hopfent emlegetik. — A pápa egészsége javúl. — Az eltünt Bartholomeides nyiregyházi ev. lelkész holttestét a Tiszából Tisza-Lucznál fogták ki. — Losonczon a „Verbiró" czimü szinmü előadatását a megyei alispán betiltá. — Klöppel nevü férfi Németországban cserebogár-olajt készit. — A délmagyarországi történelmi, régészeti társulat e hó 15-én tartá 2 dik közgyülését Temesvárott. — Ruck, angol vegyésznek sikerült vizből oly gázt előállitani, mely hő- és fényt fejt ki. — A föld összes vastermelése 1871 ben 268.140,000 mázsát tett, miből osztrák-magyar birodalomra 9.020,000 m. esik. — A fegyenczeket az államnyomdákban szedőkké képezik ki. — Egy franczia ujoncz a fegyvert visszautasitá csak azért, mert az evangelium tiltja felebarátainkat megölni; egy évi sulyos börtönre itéltetett. — Szabadkán egészségi szempontból egy orvos állitása szerint nem szabad a házakat fehérre meszelni. — A nemzeti szinház élére ismét főuri intendánst állitanak (!?!) — Szapáry István gr. Pest-Pilis és Soltmegyék főispánjává neveztetett ki. — Balla Károly, a m. tud. akademia tagja, meghalt. — John Stuart Mill, korunk legnagyobb bölcselője és államtheoretikus, Avignonban elhunyt. — Kőszeg város polgármestere Ullmann Sándor, meghalt. — Nagy-Ekemező községben (Erdély) tüzvész dühöngött, mely 70 lakházat a hozzátartozó épületekkel hamvasztott el. — Szudován egy férj nejére petroleumot öntött és meggyujtva, halálra perzselé. — Egy kőszénnel terhelt hajó sülyedt el Pesten. — Viddinben kholera uralkodik. — A pécsi szinházat jövő télre Károlyi Lajos szinigazgató nyerte el. — Budavár bevételének évfordulója tegnap volt ugyan, de a szokásos isteni tisztelet és a sirhozi zarándoklás holnap tartatik meg.

Történeti naptár.

Május 23. 1707. Linné születésnapja. — 1848. Mészáros Lázár, hadügyminister Budapestre érkezvén, nagy népgyülés tartatott. — 1849. a debreczeni országgyülés Görgeit altábornagynak nevezi ki.

„ 24. 1430. a husziták Magyarországba törnek. — 1829. Miklós czár Varsóban lengyel királynak koronáztatik. — 1848. Kossuth magyar bankjegyeket bocsát ki.

„ 25. 632. Mahomed próféta Medinában meghalt. — 1503. II. Ulászló Rákos mezejére országgyülést hirdet. — 1846 Napoleon hami fogságából megszökött. — 1853. gr. Teleky Blanka, 10 évi várfogságra itéltetett.

„ 26. 1552. Dobó István, erdélyi vajdának neveztetik ki. — 1831. az osztrolenkai csata. — 1850. Kossuth gyermekei Karádi kiséretében szüleihez, Kis-Ázsiába küldetnek. — 1860. Garibaldi Palermot rohammal beveszi, Tüköry halálosan megsebesült.

„ 27. 400. (Kr. e. Socrates a méreg poharát kiiszsza. — 1265. Dante születésnapja. — 1840. Paganini halálozása.

„ 28. 1645. Rákóczy György N.-Szombatot megszállja. — 1686. Batthyányi Mohácsot rohammal elfoglalja. — 1849. Görgei a hadügyministeri tárczát néhány napra átvette.

Szerkesztői üzenet.

710. Sz. A. Egerszeg. Bocsánat a hibáért, de valóban az első kéziraton nem lehetett jól olvasni; a szerkesztő pedig a fővárosban időzött.

711. Dr. B. G. Bécs. A világkiállitásra szóló szerkesztőségi jegyünk régibb munkatársunk által már igénybe van véve.

712. „Hát még ez is megy?" közöltetni fog annak sorja, rendje és módja szerint. Utóbbi tudósitásod ép jókor érkezett, mert egy barátunk küldött távirat szerint a czégtábla levételét quasi egyértelműnek lehetett venni a fiókbank megbuktával.

713. H. S. Gigén. Legyen szives a bővebb értesités végett Sebesy Kálmán gymn. tanár urhoz fordulni Szombathelyre.

714. „Hazánk ipara és kereskedelme Europa államaival szemben." Közöljük.

715. „Minő tanintézet lenne legczélszerűbb Zala-Egerszegen" czimű szakavatott értekezés közlését a jövő számban megkezdjük.

716. G. F. Az „Önvédelmi czikket" vettük, a mielőbb hozzuk.

717. Z. L. A „Sopron" 20-ik számában közölt Simon Vendel czikkre a megjegyzéseket tárgyhalmaz miatt később vehetjük fel.

Több czikk sorsáról a felelet nélkül maradt levelekre jövő számban válaszolunk.

Érték- és váltófolyam május 21.

5% metalliques 68.— ; 5% nemz. kölcsön 72.— ; 1860-ki álladalmi kölcsön 101.75; bankrészvények 965; hitelintézeti részvények 295.— London 110.— ; magyar földtehermentési kötvény 77.— ; temesvári földtehermentési kötvény 76.— ; erdélyi földtehermentési kötvény 7 .— ; horvát-slavon földtehermentési kötvény —. ; ezüst 109.75 ; cs. kir. arany .— ; Napoleond'or 8.77.

Felelős szerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

Nyilttér.

Mindenkinek különös figyelmébe ajánltatik a

Dr. Forty-féle általános

SEB-TAPASZ,

mely rendkivüli gyógyereje, elválasztó, érlelő és fájdalmat csillapitó hatása által leggyorsabb, legbiztosabb s egyszersmind gyökeres gyógyulást eszközöl különnemű bajokban. — Ily bajok a torokgyuladás, legesőhurut, b ő r k é s-barnaság, hártyásgyik (Croup-angina) mindenemű megsértések, harapás, szurás, vágás vagy égés által támadható s e b e k, megforrázások, darázs- vagy méhszurások, konok-fekélyek, zuzatok (contosiók) — meglepő gyors fájdalom csillapitással — rögzött daganatok, gümők, tályogok, pokolvar (carbunculus pustula maligna), megkeményedések, genyedések, vérkelések, minden mirigybetegségek, görvélyes fekélyek, fagydaganat, ujjféreg, körömméreg, vadhus, lagzivara, csontszú, kificzamitás és megrandulások, helyi csúz; továbbá a szülés folytáni láb-feltakadások és sebek, fájós fekélyzett vagy már genyes női mell. — Sok nő már csirában volt emlőrákától, — a különben elkerülhetlen életveszélyes sebészi műtétnek mellőzésével — egyedül ezen jeles sebtapasz használata által menekült meg.

Végre a testbe teljesen benélyedt bárminemű szálka, vagy darázs- és méhfulánkja csupán ezen tapasznak rövid idei használata folytán annyira előtünik, hogy aztán a testből közönségesen szabad kézzel, sebészi műtét és fájdalom nélkül könnyen kihuzható, mire a seb gyógyulása nemsokára bekövetkezik.

Ezen megbecsülhetlen gyógyszer, melynek jelessége leghitelesebb egyének százai a különös kivánatra bármikor felmutatható bizonyitványai által már régen a legfényesebben elismertetett — rendkivüli, a legkülönneműbb esetekben megpróbált hatásánál és feltünő sikerdús eredményeinél fogva, melyek használata által még olyanok bajokban is elértetnek, jól megalapitott és elterjedett hirét kétségbevonhatlanná igazolja.

Egy csomag ára **50** kr., nagyobb csomag 1 frt, használati utasitással együtt, postán küldve 10 krral több. — Egy frtnyi csomagnál kisebb szállitmány nem teljesittetik.

Központi küldeményező raktár: **Pesten Török József** gyógyszerész urnál király-utcza 7-ik szám alatt

Továbbá kaphatók: **Nagy-Kanizsán: WAJDITS JÓZSEF** urnál. **Pakson:** Malatinszky S. — **Pécsett:** Sipőcz J. — **Sümegen:** Stamborszky. — **Sz.-Fehérvárott:** Braun J. — **Szombathelyen:** Pillich F. **Veszprémben:** Ferenczy K. — **Zágrábban:** Mittlbach Zs. **Sopronban:** Bock J.

A t. cz. gyógyszerész és kereskedő urak, kik raktárt elvállalni hajlandók lennének, felszólittatnak, miszerint e részbeni ajánlataikat ezen gyógyszer készitőjéhez **FORTY LÁSZLÓHOZ** czimezve: Budára, (Ráczváros, főutcza, 590. szám) beküldeni szíveskedjenek, ki megrendeléseket is pontosan teljesit.

Vidéki bérmentes levelek általi megrendelések az árnak készpénzbeni beküldése, vagy postai utalvány vagy utánvét mellett tüstént és legpontosabban teljesittetnek.

STEIN SAMU,

ékszer-árus, arany- és ezüst-műves,

PESTEN,

Király-utcza, 48-ik sz. Akáczfa-utcza szögletén.

Ajánlja mindenféle, ugymint saját készitett kész munkáját, egyszersmind vesz, cserél avult arany- és ezüstöt, elfogad minden javitást, ugymint kő- és érczmetszést, melyekkel legolcsóbb áron szolgáland. Kapható nála kitüuő jóságu arany-, ezüst- és svajczi-órák jót állás mellett.

Vidéki megrendelések és javitások leggyorsabban és olcsón számittatnak.

Idült vagy kezdetleges

titkos betegségeket és

tehetetlenséget

hasonszenvi gyógymód szerint gyógyit dr. Ernst L., Pesten, bálványutcza 6. sz. 2. em. 16. ajtó. Rendelési idő délután 2—6 óráig.

E betegségek gyakran, hogy azonnali eredmény éressék el — könnyelműen nagy adag jód vagy kénesővel kezeltetnek. Az igy gyógyultak azonban a legborzasztóbb utóbajoktól támadtatnak meg; annyira, hogy a könnyelmű gyógykezelés miatt késő vénségükig szenvednek. Ily veszélyek ellen menedéket nyujt a hasonszenvi gyógymód, mert nemcsak a legrégibb bajokat meggyógyitja, de hatása oly jótékony, hogy utóbajoktól félni nem lehet. Az életrend mellette oly egyszerű, hogy mindenkitől megtartható.

Levélileg is eszközöltetik rendelés.

Beregh-legelő haszonbérbe-adása.

Az üszöghi uradalom tulajdonához tartozó baranyaegerszegi határban fekvő 235 hold, elismert kitűnő minőségű beregh-legelő, f. évi junius 16-án reggeli 10 órakor az üszöghi uradalmi irodában tartandó nyilvános árverés utján, 1874. január 1-től kezdve további 3 egymásután következő évre — a legtöbbet-igérőnek haszonbérbe fog adatni. — Vállalkozók a szükséges bánatpénzzel ellátva, tisztelettel meghivatnak. (1061—1)

Üszöghi, 1873. évi május hó 15-én.

Üszöghi uradalmi felügyelőség.

Van szerencsém a tisztelt közönséget értesiteni, miszerint

grätzi reininghausi sört

hordók- és palaczkokban gyorsan, frissen, a legjobb minőségben szolgálom ki amerikai modorban épült sörpincémből, azonfelül valódi s jó

sodaviz-gyáramat (1027—3)

szives figyelembe ajánlom kis és nagy üvegekben ugy szifonokban nagy és kis quantumban nálam mindenkor kaphatók.

Nagy-Kanizsán, april 1. 1873.

Wucskics J.

So eben erschienen die 33. Aufl. des weltbekannten, lehrreichen Buches

Der persönliche Schutz

Rathgeber f. Männer jeden Alters von **Laurentius** in Unzhügh verfasst.

Tausendfach bewährte Hilfe und Heilung (20jährige Erfahrung!) von

Schwäche-

zustanden des menschl. Geschlechts, Nervenleiden, der Folgen zerrüttender Onanie und geschlechtlicher Excesse. Durch jede Buchhandlung in Wien von Carl Fuchs, Wollzeile 20. zu beziehen. Preis 2 fl. 50 kr. mit Postsendung 2 fl. 40 kr. — **Vor den Nachahmungen und Auszügen meines Buches, — kleinen Sudelschriften, die unter den Titeln „Jugendfreund, Selbstbehelfung und Ähnlichen, (angeblich) in fabelhaft hohen Auflagen u. mit anderen, oftmaens Aufsehen erregenden) in den Zeitungen drolat und marktschreierisch angekündigt werden —, wird wohlmeinend gewarnt.** Daher achte man darauf, die echte Ausgabe die

Original-Ausgabe von Laurentius

zu lesen von, welche einen Octav-Band von 232 Seiten mit

60 anatom. Abbildungen

in 30 deutsch bilder und mit dem Namenszeichen des Verfassers versehen ist.

Nota Bene. — Von meinem Buche liegen bereits 4 Uebersetzungen in fremden Sprachen vor (französischen, spanischen und italienischen), welche gleichfalls durch die Buchhandel zu beziehen sind. L. (1015—1)

MOLL A. SEIDLITZ-PORA.

E porok rendkivüli s a legtérdhibb esetekben bebizonyuli gyógyhatásuk által minden, eddig ismert házi szerek felett, tagadhatatlanul az első helyet foglalják el; mint az vok ozer, a erészári birodalom minden részeibül kerezinkhez küldött fáklaczkok a legrészletesebben tanusiják, hogy e porok tüzgátlt szerrulaznánál, emésztetlenségeknél, gyomorhévnél, továbbá gőrosák vesa- és idég-hajokban, szivdobogásnál, idegesség okozta fájdjas, verlolulás, végül hyaterlara, hikár és hurams hányasra hajlamuál a legjobb sikerrel alkalmaztatnak, a a legjutosb eredményekkel.

Ára 1 eredeti doboznak használati utasitással 1 frt.

SOS PALINKA és SÓ.

A legmeghizlalóbb orvosszer a szenvedő emberiség rendelkezésére minden beteg és kitlad gyógyulás, legtöbb betegség, mindennemű seb-, fej-, idő- és fogfájás, régi sárvek és nyiloll sal-ok, rák, fene, szemgyulladás, bénulás és mindennemű sérülés ellen, stb. stb.

1 palaczk ára használati utasitással 80 kr. (959—5.)

DORSCH-HALMAJ-ZSIROLAJ.

A legtisztább és legkitünőbb orvosi szer Norvegia hegyeiben nem szerelmedé fel a mesterségesen tisztitott halmájzsir-olajjal.

A valódi Dorsch-halmájzsir-olaj mell- és tüdő-bajoknál, scrophulus- és rachitis-betegségeknek legjobb gyógyhatásaval van; meggyógyitja a legtüdőbetükösszvény- és csontbajokat, valamint az időszaki berkülegeket

Ára 1 üvegnek használati utasitással 1 frt.

Raktárak Nagy-Kanizsán: Belus J. gyógysz. Lovák K. gyógysz. Fessenlhoffer J. és Rosenfeld F. urakná.

Belovárott Lakovics G.
Csáktornyán Kárász H.
Csurgón Kreisler Dávid
Kapuvárott Kohn Jakab
Kaprononzán Weili Sándor gyógysz.
Keszthelyen Wünsch F.
Keresztes Breyer Jakab fiai
Kőszegen Csaszlovitz Istv. gyógysz.
Letenyen Kalivoda J. gyógysz.
Marczalyban Iszl Nándor
Dánok-Szt.-györgyön Fibles J. gy.
Szombathelyen Pilich Ferencz gy.
Sopronyban Mossy András gyógysz.
Zágrábban Mittelbach Zs. gyógysz.
„ Ceylerk J. J. gyógysz.
„ Czwelax Fr. gyógysz.

HIRDETES.

ALSO-DOMBORÚN, (utolsó posta és vasuti állomás KOTFORI, Muraközben) alulirottnál

200 mázsányi

igen jó, lónak való szénna eladásra készen áll; — személyileg, vagy levélben értekezhetni nálam.

Tisztelettel

(1062—1) **Fales Ferencz.**

Árlejtési hirdetmény. 1223. sz

A városi képviselőség által elfogadott és az izraeljta hitközség tolkén az Ivánuteczából a kaprononczai utczára nyitandó utcza klinkerrel megépitése 5,399 frt előirányzott költséggel f. évi május hó 26-án délelőtt 10 órakor fog nyilvános árlejtés mellett vállalatra kiadatni.

A szóbeli árlejtésnél és az irásbeli ajánlatokhoz 500 frt készpénz, vagy ennek árfolyam szerint egy értékű ovadék tetendő le.

A tervek és költségvetés a városi mérnöki hivatalban megtekinthetők.

Nagy-Kanizsán, 1873. május 16-án. (1065—1)

Az épitési bizottmány nevében:

Vágner Károly, elnök.

Weissberger Zsigmond

Nagy-Kanizsán, a főtéren

ajánlja gazdagon ellátott mindennemű

sirémlékek

homokkő-, márvány- és *gránitkőből* készült raktárát.

Szintugy igen jó fajtáju *malomkövek* nála kaphatók.

Elvállal kőpránázásokat stb.

(790—15) nagy választék

ÉRCZKOPORSÓ

raktárát bőgyasszonnal ezyütt.

Ily érczkoporsók olcsóbbak a fakoporsóénál, pedig tartósabbak és diszesabbak a igen ajálhatók mindazoknak, kik óvják végtisztesség tételénél szomoru kötelességet teljesitenek.

Vidéki megrendeléseknél **érczkoporsók** s ugy halottias készletoknél, történjék az bár éjjel, a legközelebbi vaspálya állomáshoz azonnal szállittatnak.

Eddig felül nem mult.

Cs. kir. valódi (907—18) **DORSCH** kizár. szab. tisztázott

HALMÁJZSIR-OLAJ

Maager Vilmostól Bécsben.

A legelső rangu orvosoktól lőn megvizsgálva, ajánlva és rendelve, mint a legtisztább, legjobb- és természeti hatással biró gyógyszer mell- és tüdőbetegségek ellen, görvély-, bőrkttegek-, mirigybetegségek-, testelgyengülések stb. ellen, melynek eredménye elismerésben részesül.

Üvegje 1 frtjával, ugy nálam, gyári raktáramban: **Bécs, Bäckerstrasse Nr. 12,** mint a birodalom legnevezetesebb gyógyszertáraiban és fűszerkereskedéseiben valódi minőségben kapható; és többek közt a következő czégeknél:

Nagy-Kanizsán: Belus József gyógysz., Rosenfeld & Rosenberg Ferencz kereskedőknél; **Warasdon:** Halter Sándor tudor, Lellisz Ede lovaggyógysz.; **Szent-Györgyön:** Fibic A. C. gyógyszerésznél; **Zala-Egerszegen:** Isoó Ferencz gyógyszerésznél. A czimek német nyelven kéretnek.

Eddig felül nem mult.

A soproni leszámitoló-bank és nyugot magyar jelzálog hitel-bank FIOKTELEPE

NAGY-KANIZSAN.

Mindennemű állam és hitelpapirok, állami elsőbbségi és földtehermentesitési kötvények — arany s ezüst pénzeket vesz és elad.

Pénzek folyó számlára és betéti könyveczkékre 6%, kamatra fogadtatnak el.

Kölcsönök házakra, földekre s más ingatlan javakra a legkedvezőbb feltételek mellett adatnak.

Pénztári utalványok bocsátatnak ki, melyek már a kiállitás utáni naptól 6% kamatoznak.

Tőzsdei megbizások a legjobb és legolcsóbb feltételek alatt teljesittetnek.

Eddig felül nem mult.

Testgyakorlás és tánczlanitási hirdetmény.

Alóljegyzett tisztelettel ajánlja magát a nagyérdemű közönségnek, nevezetesen gyermekek- s felnőtteknek a

testgyakorlás és tánczművészetben

való alapos oktatására.

Hogy mennyire fejlesztí a erősíti mindkettő a testet, a utóbbi, nevezetesen a tánczlanitás mennyire szükséges kellőke a művelődésnek, azt alig szükséges többé példákkal igazolni; mivel 14 év óta reámbizott tánczisko lám bevan ismerve, hogy ázlnk nyeri a test mozgásaiban azon sajátszerű, kecsetljes könnyűdséget, a társaságokban oly élvezetek tényezőjévé válik, melyeket a tánczolni nem tudó kedvetlenül nélkülözni kénytelen. — Midőn ennek elsajátitására alkalmat nyujtani szándékom, tisztelettel megjegyzem, miszerint a tánczlanitás nálam minden divatban levő BELés KÜLFÖLDI TÁNCZNEMEKRE kiterjed, melyek alapos módszerem nyomán könnyen betanulhatók. (A tanitás már 5 éves korú gyermekekkel kezdődhetik.)

A tánczlanitási díj havonkint 4 frt.

Egyszeramind bátor vagyok jelenteni, miszerint FENYKÉPÉSZETTEL is foglalkozván, igen kielégitő fényképeket a legjutányosabb áron készitek.

Midőn magam czeknél fogva a t. cz. szülők a a kétnemű illuság bocsas figyelmébe ajánlanám, a bocsas pártfogásukat kérném, egyszeramind biztositom, hogy azt kérdemelni leend fötörekvésem.

(1049—2)

Reiner Elias,

(ó-aradi szül.) gyakorló tánczmester és fényképész.

Tánczisko lám létszik: A „ZÖLDFA" vendőglő toromban ostl 7 órától 10 ig.

Beiratnak eszközöltetik: „Zöldfa" vend. 20. sz. a. d. e. 7—10, d. u. 5—6-ig.

Wajdits József, kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos gyorssajtó nyomása, Nagy-Kanizsán.

NAGY-KANIZSA, 1873. május 25-én. 42-ik szám. Tizenkettedik évfolyam.

Zala-Somogyi Közlöny

Előfizetési ár:
egész évre . . 8 frt.
fél évre . . . . 4 „
negyed évre . 2 „
Egy szám 10 kr.

Hirdetések jutányosan.
NYILTTÉRBEN
soronkint 10 krért vétetnek fel.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhez, — anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők:
NAGY-KANIZSA
Wlassicsház.

Nagy-Kanizsa város helyhatóságának, nemkülönben a „zalamegyei gazdasági egyesület", a zalamegyei általános tanitó-egylet, a szent-balázs-, kis-komárom és sümegh-vidéki fióktanitó-egyletek, a „nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank" ugy a „Zala-Somogy" gőzhajózási részvénytársulat

HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön, megjelenő vegyes tartalmu lap.

Nagy-Kanizsán, május hó 23. 1873.

Tekintetes szerkesztő ur!

Sziveskedjék e nehány sort becses lapjában közölni.

Régi dolog, hogy az állam valódi boldogsága és virágzása, a polgároknak erkölcsi és értelmi jeles kiművelésével együtt jár, valamint az is, hogy ez a gyermeki kis polgárok műveltetésével kezdendő meg. — E szent czéltól áthatva, indult ki az 1868-ik törvényhozó testület is, midőn a népiskolai közoktatás tárgyában a 38-iki törvényczikk 124- és 128-ik szakaszában a népoktatási intézetek ügyeit az oktatásügyi miniszter által kinevezett tanfelügyelők sat. kezelésére bizta. E szép, de terhes hivatás jutott nekem is ez alkalommal jutalékul. — De hisz a rózsa sem virit tövis nélkül, eredmény sem eszközölhető erő nélkül. Azonban érezhetlenné válik a tövis szurása, látva a bimbókból ujra fejlődő virágot, könynyüvé a teher, látva az önkényt ajánlkozó s közreműködő jó barátot. Amint a szokásos, de magában erkölcsileg mély hatásu eskü letétele után Budapestről hazaérkeztem, jól esett lelkemnek a közellevő jó barátok kézszoritása s szóbeli üdvözlése, a távolból pedig a tanitó egyletek — egyes tanitók- és rokonérzésü jóakaróimnak levelek- és táviratokban előléptetésem felett közlött örömnyilatkozatok. Minthogy azonban jelenleg annyi levelet és annyi felé nem irhatok: vegyék mindezekért mindazok e lap utján hálás köszönetemet. — Egyuttal tisztelettel értesitem az illető hatóságokat, vagy egyeseket is, ha volnának a helybeli tanfelügyelőségnél némü elintézendő dolgaik, azokat halaszszák el még nehány napra, míg átveszem a másodtanfelügyelő urtól a szükséges hivatalos rendeleteket, s egyéb iratokat; — ha pedig valami rögtön elintézendő lenne, akkor forduljanak Zala-Egerszegen t. Krób Pál, másodtanfelügyelő urhoz. Mikor kezdhetem hivatalos működésemet, azt a „Zala-Somogyi Közlöny"-ben közölni fogom, mely alkalommal egyuttal a nagyméltóságu vallás- és közoktatási magyar királyi miniszteriumot is értesitendem. Végre addig is, míg iskolai látogatásokat tehetek, üdvözölve fölkérem Zalamegye egész területén az összes néptanitó urakat: miszerint magasztos hivatásuknak élve, fáradhatlan buzgósággal s ernyedetlen kitartással neveljék és tanitsák a gondjuk alá bizott növendékeket, mert — noha még mindig csekély a népnevelők anyagi jutalma — azonban ez érdemben is közel van a nemzet hálája és elismerése, a méltó tanitóra.

NUCSECZ JÓZSEF,
első-tanfelügyelő.

Minő tanintézet lenne legczélszerűbb Zala-Egerszegen.

„Magyarország nem volt, hanem lesz.
Széchenyi István gróf.

Ha valamikor, úgy főleg napjainkban láthatjuk megvalósulni Széchenyinek, a legnagyobb magyarnak, látnoki szelleme sugallta eme jóslatát! Számtalan s különböző oldalú érv által bebizonyitott és a tapasztalás által is megdönthetetlennek igazolt tény ugyanis, hogy míg valamely nemzet létét nyelvének, e legdrágább kincsének, szüzies megőrzése biztositja, tudván, hogy „a nyelv a nemzet éltető igéje, némulta a halál előestéje": addig bármely nemzetnek is más nemzetek között fölényt csakis nyelvének minél tökélyesb kiművelése és a tudományok minél nagyobb mérvbeni kifejlesztése körül intézett törekvése teremt. — Oly időket érünk ugyanis, midőn a háborúk zaja lejárt, midőn a nyers erő hatalma megszünt, s az uralmat egyesek úgy, mint nemzetek felett az ész, emez isteni szikra, s a tudomány, mint az ész megtestesült igéje, gyakorolja.

Ha honi culturalis viszonyainkat tekintjük: joggal elmondhatjuk, hogy a tudományok eme századában mi is törekszünk más nemzetekkel lépést tartani, ha nem is a tudomány egyes ágainak fejlesztésében, mert hisz nekünk századok szunnyadó, parlagon heverő erőinek mulasztását kell helyrepótolnunk, de legalább az azt előteremtő legfőbb közegeknek, a tanintézeteknek létesitésében, mely tanintézetek habár a külföld hasontanintézeteit túl nem is szárnyalják, de minden törekvésünk odairányul, hogy azokat necsak megközelitsék, de el is érjék!

Hacsak a lefolyt évtizedben létesitett intézeteket veszszük figyelembe, önkénytelenül is szemünkbe tünik ama sikerdús törekvés, melyet a tanügy terén hazánk felmutat. Legnagyobb erélyt fejtett ki azonban a középtanodák és hasonirányu intézetek létesitésében olyannyira, hogy joggal elmondhatjuk, miszerint nincs megye, melynek kebelében nagyobb vagy csekélyebb számban ily intézetek ne léteznének; nincs város, mely, ha ily intézetekben szükölködik, ne törekednék mindent elkövetni, hogy előteremtse a közegeket, melyek által ezirányu óhaját megvalósithassa.

A tanintézetek létesitése körül kifejtett emez ügybuzgóságot észleljük jelenleg Zala-Egerszegen is. Mint Zalamegye székhelye, érezte régóta a hiányt, melyet egy tanintézet nélkülözése szül, de anyagi áldozatok hiányában e bajt a csak segitni akaró, de tenni nem tudó s igy puszta igyekezet nem háritható el. Kedvezőbbre fordult azonban ügye, midőn a jelen év kezdetén a zalavári apátság jövödelme egy részének tanintézet létesitésére forditását a magas kormány elhatározta, s másrészt ugyan e czélra egyesek nagylelkű adakozásai által nem csekély összeg gyült egybe.

Miután bármely intézmény létesitésénél az achillesi sarkpontot a pénz, az anyagi áldozat képviseli, mely azonban az emlitett két körülmény által elővarázsoltatott: azon kérdés foglalkoztatta a várost, valjon minő legyen a szervezendő tanintézet? E kérdésre vonatkozólag e lapok hasábjain olvastuk a hirt, miszerint azok, kik ezen ügy élén állnak, algymnasium felállitását hozták javaslatba.

E hir késztetett bennünket jelen sorok irására, melyek czélja kimutatni, valjon minő tanintézet lenne legczélszerűbb Zala-Egerszegen? Lehet, hogy némelyek előtt feleslegesnek tünik fel eme felszólalásunk, azon szempontból kiindulván, hogy kik egy város közbizalmával fölruházva, állnak ez ügy élén, legjobban tudják ezen kérdést elintézni; de miután nézetünk azokéval nem egyez meg, késztetve érezzük magunkat tárgyilagosan az ügyhöz szólni, az iró ama szavai által vezéreltetve, hogy „ellenvetések, viszonos igazgatások, illendő figyelmeztetések, igazságos birálatok által jó napfényre a sötétebb leplekbe burkolt igazság."

Jelen czikkünkben kifogjuk mutatni, miszerint *Zala-Egerszegen míg egyrészt a gymnasium felesleges, másrészt leginkább szükséges ott a polgári oskola*, igyekezvén egyuttal ez állitásunkat érvekkel indokolni.

Hogy minő tanintézet állittassék valamely városban, — e kérdés eldöntésénél figyelembe veendők legelőbb is magának a városnak helyi viszonyai, de nem kis befolyást gyakorol e kérdés elintézésénél, valjon a közelben fekvő városokban minő tanintézetek léteznek? E kettős körülményt fogjuk szem előtt tartani, s ezekből kiindultan, beszéljük meg az ügyet.

Hogy főgymnasium, vagy főreáltanoda nem állitható Zala-Egerszegen, ez — úgy hiszszük — a dolgok, a viszonyok természetéből önkényt következik. Ily intézetek felállitása tetemes áldozatokba kerül, melyek előteremtése egyhamar nem eszközölhető. De felesleges is ott mind a főgymnasium, mind a főreáltanoda. Felesleges a főgymnasium; mert hisz oly közel van Zala-Egerszeghez mind Nagy-Kanizsa, mind Szombathely, mint mely helyek ily intézettel elvannak látva, de meg korunk reális irányu törekvése közepett, — amugy is a más irányu tanintézetekhez képest elég számmal levén honunkban egyelőre a főgymnasiumok, — ily intézetek legfelebb nemzetiségi szempontból állittatnak fel a kormány által. Ily szempontból állittatott

---

TÁRCZA.

A lepke.

Tarka lepke kertbe tévedt,
Játszi gyermek, amidőn
Szállldogálna, — űzni kezdte,
És a lepke fogva lőn.

Fogva lől te árva lelkem!
Hő szerelmem hajnalán;
Játszi gyermek volt kedélyed
Szép szivedbe, kis leány.

Es minő a lepke sorsa,
Mit a gyermek elfogott?
Játszik vele, míg megunja,
Akkor aztán földre sujtja,
Es kacagva hagyja ott.

GÉZA.

A tengerész küzdelme.

— Beszély francziából. —

(Folytatás.)

XV.

A méreg.

A legdrágább borok valának, Ráfael, Diego és Hermóza asztalán, melyet Jocelin a létráról látott. A vendégség vidámon folyt. A lovag szép foglya bájaira gondolva s fel rezzent, dalolt, majd az abruzziaiak egészségére koczczintva ivának. Elitták Cavacciolit, majd nemével az ördögi félelemnek Marcofra is üriték poharaikat. Diego alattomos tekintetet váltott Hermozával, ez vonakodni látszott, de végre mégis használva az alkalmat s észrevétlenül Ráfael poharába önté az üvegcse tartalmának felét, melyért köszönetül mosolyt nyert. Felvétettek a poharak s hatalmas jó kedvvel fenékig üriték. Ráfael felkelt, hogy kedves foglyát Avonnet meglátogassa, azonban fejét szédülni érzé s ismét a székbe ült.

Corpodi Bacco! kiált Ráfael, kezével homlokához kapva, felemelkedett ujolag, de az ajtóhoz alig érve, lábai inogni kezdettek s kénytelen volt a legelső szék után kapni. Miközben Diego ragyogó szemekkel kisérá a méreg hatását. Hermoza ugy tett, mintha semmitsem venne észre, még mindig kezében tartván a végzetes üvegcsét, arczára keserű, ijesztő kifejezés tolult s csendesen, de biztosan irányozá kezét Diego poharához. Azonban hirtelen más gondolat rezzenté fel a leeresztő kezét. Diego semmit sem vett észre.

E közben Ráfael arczát a méreg láthatólag eltorzitá; nehezen vett lélekzetet. Hiába iparkodott felkelni, mindannyiszor visszaesett.

— Mint ég a fejem! kiált fel. Méreg, méreg, ez Cavaccioli mérge, ti adtátok nekem be . . . s őrült fájdalommal tőréhez kapott, hogy mind a kettőt leszurja, azonban szemei elhomályosodtak s nem látott senkit, semmit.

E perczben Hermóza a mellékszobába lépett s az ajtót maga után bezárá, a két embert magukra hagyván azon titkos reménynyel, hogy Ráfaelnek sikerült Diegot keresztül döfni s ő egyedül fog maradni fiával a kincs birtokában. S valóban, ugy látszék, mintha reménye hajótörést nem szenvedend. A boszútól tüzelve, kétségbeesett erővel sikerült Ráfaelnek felkelni. Irtózató látvány mutatkozék. Diego kikerülvén őt, a butorokkal akará körül sánczolni magát, de Ráfael elhalaványodva kergeté. Mentségére felkapván a gyertyatartókat s az asztalt felboritá, de a gyertyák is elaludván, sötétség lőn egyszerre. Ráfael megérté büntársa tervét s az ajtó felé visszatántorgott tőrét görcsösen markába szoritva fogcsikorgatás közt várá. Diego egy kést vett fel s Ráfael elcsendesedését kimerültségének vélvén az ajtó felé közeledett.

— Gazember! kiáltá hirtelen Ráfael s midőn ellenét megragadná erős lökést érezett. Ez által elvesztvén az egyensulyt Diego megragadá s tovább dobá őt s az ajtón kirohant, melyet maga után bezárt.

Midőn Hermózához ért, Henrikével felkészülve találta a tovább utazásra.

— Hová? kiált Diego bizalmatlanul

— Brestbe, felelt határozottan. Jázminnak megvan parancsolva a lovakat elővezetni

— Miért?

— Elkell mennük, itt nem vagyunk biztos helyen. Tervemet később közlöm Ekszere, ink ama zsákban vannak, azokat velünk viszszük. —

Diego eleinten határozatlan volt, de nehány percz mulva belátá, hogy csakugyan leg jobb less innen elillanni A szolgának azt mondák, hogy a lovag itt marad a kolostorban foglyával s majd később együtt fognak jönni utánok. Az ékszerekkel terhelt zsák Diego nyergébe tétetvén, Hermóza a gyermeket magához véve, Jázmin kiséretével Brest felé vevék utjokat az éjsetétségében.

Diegon kivül senkisem gondolt a szegény Avonnera, ki mindenesetre szeretett volna még vele találkozni, de Hermóza féltékenysége minden léptén nyomán szüntelen kisérte, s nem birt magának időt és alkalmat venni. Igy a bizonyos éhenhalásnak lőn martalékul hagyva.

* * *

Az olvasó emlékezni fog Avonne elrablása estéjére, mikor a csendőrök a fouenani parasztokkal összeütköztek. Marcof, Keinec és Jahoua utrakeltek, hogy a nőrablót felfedezzék. Tudták ezt a fouenani szabó beszédéből, hogy a gróf és lovag közt folyt párbeszédben Carfor neve emlittetett. Marcof teljesen hivé, hogy itt Carfor alattomos keze működik, de Keinec is mindinkább helyet engedett ebbeli meggyőződésének. Midőn minden nyomát a nőrablónak elvesztették, Carforhoz menni határozák el magukat. Láttuk később Marcoffal mint s mit beszélt a royalisták vezetője Chonan. Ezután nyilsebességgel a halotti öböl felé eveztek. Közel érvén, parancsolá Marcof a két ifjunak, hogy az evezőket tegyék félre s Keinectől kivánta, miszerint az esti veszélybeni előfordulatokat hiven s röviden adja elő.

Keinec szabad szivvel elmondá, hogyan találkozott Jahouával, s mint viaskodtak életre, halálra.

— Tehát gyilkosságot akartál elkövetni?

— Igen, felelé Keinec röviden.

— S mit mondott?

— Ha Jahoua halva lesz, Avonne enyim!

— Szegény balgatag, nem látád át, hogy veled csak játékot üzött. Emlékezni fogsz, miszerint Carfor téged felkért a meghagyá, az én titkaimnak alattomos kitudását, s nékie leendő elárulását.

— Mit, s te ezt tudod? kérdé Keinec elfogultan.

a közel multban főgymnasium Nagy-Kanizsán. Ily érdek azonban Zala-Egerszeg mellett nem harczol.

De felesleges Zala-Egerszegen a főreáltanoda is, mintán azt Zala-Egerszeg — tekintve pénzviszonyait — előteremteni nem képes; mert hogy mily áldozatokba kerül egy főreáltanoda teljes felszerelése, e tekintetben hivatkozunk Sopronra, mely — mind lakosainak gazdagságát, mind magának a városnak belrendezését tekintve, — sokkal előbbre áll Zala-Egerszegnél, s még is, daczára, hogy már az 1869—70. tanévben nyittatott meg a főreáltanoda első osztálya, teljesen most sines felszerelve, a mennyiben a hiányok mind az épületet magát, mind a taneszközöket illetőleg, még most is sok tenni valót igényelnek, habár némileg állami segélyben részesül már két éven keresztül. De felesleges Zala-Egerszegen másrészt azért is a főreáltanoda, mert erre nézve Szombathely által megelőztetik, hol is erélyesen működnek egy, az állam kölcsönös közreműködése- és segélyezésével szervezendő főreáltanoda felállításán s kilátásban van, hogy az 1874—5 tanévben már megis leend nyitva.

Kimutatván ekkép, hogy főgymnasium és főreáltanoda feleslegesek Zala-Egerszegen, és másrészt az efféle tanintézetek létrehozására szükséges anyagi áldozatot Z.-Egerszeg előteremteni nem képes: azon kérdés merül fel, valjon algymnasium, alreáltanoda, vagy polgári oskola legyen-e Zala-Egerszegen? E kérdésre a felelet önkénytelenül az: hogy a három közül amely legjobban megfelel Zala-Egerszeg lakói igényeinek. Lássuk tehát, melyik a három közöl felel meg legjobban a kitűzött czélnak?

(Vége következik.)

ÚDVARDY IGNÁCZ.

Megjegyzések

Simon Vendel urnak a „Sopron" f. évi 20. számban e lapok hasábjain megjelent „Refrixió"-ímra ejtett válasziratára.

Mindig, de különösen a legutóbbi időben élénk figyelemmel kisértem a „Sopron" egyes megjelenő számait azon biztos reményben, hogy az abban Simon Vendel urtól megjelent „Veszedelmes népszokás" czimű czikk tárgyában, általam e lapok hasábjan intézett kérdésre vonatkozó határozott feleletet nyerendek azillető czikkiró urtól; — sajnálattal olvasom azonban, hogy ő a várt feleletet szerkesztői letétbe helyezvén, engem azon váddal illet, — hogy interpellatiómmal nem óhajtottam mást, mint köztünk hirlapi polemiát alkotni, — hogy azonban miért? azt ő nem tudja; mert ő nem szolgáltatott arra alapos okot s felszólalásomat „czivakodási viszketeg"-nek nevezi. — Végül még azt is elakarja az olvasóval hitetni, hogy én czikkemben goromba voltam, s az utolsó sorokban ő maga gorombáskodik. Mindezekre következők megjegyzéseim: 1-ször. Ha csupán polemiát óhajtottam volna létesitani, akkor nem olyképen alkalmaztam volna a kérdést, hogy egyszerű, de határozott válasza elég leendjen arra nézve, hogy a czivakodási anyagot kimeritse, a lefegyverezzen. 2-szor. Ha czikkiró ur nem tudja, hogy mi czélból tevém a felszólamlást, ismételve elmondom: azért tevém, mert oly vádat láttam megyénk ellen emelni, mely nagyjelentőségű, s tény esetében a megyét nem valmi fényesen tüntetné fel, s azért, mielőtt az elitéltetnék az olvasó közönség által, kivántam a vádat constatálva látni. 3-szor. Arra nézve, hogy czikkemben czivakodási viszketeget lát? megjegyzem: hogy ezen állitását ép oly kevéssé tudná bebizonyitani, mint azt: hogy Zalában is divik az általa emlitett „Veszedelmes népszokás." S végül 4-szer azt, hogy czikkemben goromba lettem volna, Simon ur maga sem hiszi el, azon állitása csak „k r a m p u s z", melylyel az olvasó figyelmét, válasza végsoraiba beleszőtt saját jó adag gorombaságától el vonni igyekszik. S igy azt hiszem, nem szorulunk polemiára, miután a kérdésre ohajtott és kért feleletet szerkesztői l e t é t b e n van, mely csak magánuton utalványoztatik ki a letétből; én azonban nem kisértem meg kiutalványoztatását, mert félek az-eshetőségektől. Megelégszem azon tudattal, hogy Simon ur nemcsak, hogy többet állitott, mint bizonyitott, hanem nagyon is sokat állitott és semmit sem bizonyitott, s igy rosz philosophus. Megyénkről pedig elvonulták a „Veszedelmes népszokást" illető gyanu fellegei.

ZALAY LAJOS.

Leánynevelés.

Sopron, 1873. máj. 20.

Sopron város képviselőtestülete az 1871—2-ik tanévben általános kivánságra egy magyar-német tannyelvü, jól felszerelt, két osztályu felsőbb leánytanodát állitott fel. Első tanévben volt az intézetnek 32. növendéke, mely szám magában véve ugyan nem nagy, de ha hozzátesszük, hogy az intézetbe csak oly növendékek fogadtatnak be, kik már 12 évesek, s hatosztályu elemi tanodát bevégezték, vagy a megfelelő képességet magánoktatás által sajátitották el, és ezenfelül még felvételi vizsgát tenni kötelesek, akkor ezen szám — helyviszonyaihoz képest — első évben nagyobb nem lehetett. — A rákövetkező tanévben 1872—3. e szám tetemesen növekedett, mert jelenleg az intézetnek ötvenhat 12—16 éves növendéke van. Mindenki üdvözli intézetünk előhaladását, minélfogva a városi képviselőtestület f. é. apr. 2-án tartott gyülésében elhatározá, hogy a soproni városi felekezetkülönbség nélküli, felsőbb leánytanoda jövő tanévben (1873—4.) egy *3-ik osztálylyal bővittessék.*

Leánytanodánknak czélja az, hogy a növendékek alaposat és tökéleteset tanuljanak, nevelés- és művelődésben oly irányt kapjanak, mely után képesek legyenek *hivatásuk egész terjedelmét* minden oldalú és tökéletes előkészités által megismerni, s emberi rendeltetésök körében önmunkásság által feladatuknak megfelelni.

A magasabb leányművelődés szükségét a vidéken lakó szülők is belátván, leányaikat intézetünkbe annál inkább küldik, minthogy *bennlakó növendékeket teljes ellátásra a legjutányosabb feltételek mellett az igazgató befogad.*

R.

Hirek.

— ***Csengery Antal,*** országgyülési képviselőnkhez Kis-Kanizsaváros képviselőtestülete a következő köszönőiratot intézett azon szives fáradalmaért, melyszerint a nm. vallás s közoktatási ministeriumtól a vallásalapból templomépitési költségeikhez mintegy 1700 ftnyi segélyt eszközölt.

„Nagyságos ur! mélyen tisztelt kerületi képviselőnk! Midőn alólirott Kis-Kanizsa város képviselő testülete Nagyságodat, a városunk kebelében épitett uj templom épitési költségei fedezhetésére a nagym. m. kir. vallás-és közoktatási ministeriumhoz benyujtott segély iránti kérvényünk támogatására s annak elnyerhetéseérti szives közbenjárására felkérni bátrak voltunk, nem vezérelt bennünket más, mint egyrészről azon határtalan bizalom, mely Nagyságod személye irányában keblünkben megörökitve él, másrészről pedig azon szilárd remény, hogy a fentérintett magas ministerium tekintve Nagyságodnak a közügyek terén fáradhatlan tevékenysége s munkássága által kivivott érdemeit pártfogoltjai kérelmeit nem fogja egészen mellőzni.

S reményünk nem csalt, mert a magas vallás és közoktatási ministerium kérvényünket nemhogy el nem vetette, hanem kegyes jótékonysága gyakorlatában reményünket jóval meghaladta, mert oly tetemes segélyben részesitett bennünket, melylyel szent czélunkhoz a lehető legrövidebb utat választhatánk.

Mindezekért a legnagyobb hálára vagyunk kötelezve Nagyságod iránt, mert csakis hathatós támogatása által érhettük el oly nagy mérvbeni felkarolásunkat a magas ministerium részéről, s szives közbejárásának köszönhetjük, hogy van imaházunk, melyben a Mindenhatóhoz jóltevőinkért is rebeghetünk szivből fakadó imát.

Fogadja tehát Nagyságod szives jótékonyságáért e város közönsége nevében is a legforróbb köszönetünket és hálánkat; adja az Ég, hogy a haza, s polgárzata boldogitására s választó-kerülete örömére még soká, nagyon soká éljen, s mi nem szüntük drága életes jólétéért azon imaházban, melynek létét nagyrészben Nagyságodnak köszönhetjük, Istenhez naponkint hő imát küldeni, s midőn alázatos köszönetünket ismételnők, kérjük nagyságodat bennünket továbbra is szives jóindulatába megtartani, mely után maradtunk Ngodnak hazafias üdvözletünk mellett Kis-Kanizsán, márcz. 25. 1873. alázatos szolgája a közönség nevében Hofer Ferencz, városi jegyző. Hegedüs László, vbiró. Az összes képviselőség megbizásából Plander Károly, Bolf József, Vagner Ferencz."

— ***Gelsén*** ma, vasárnap, május 25-én nagygyülést tart a kanizsaberki vizszabályzó társulat.

— ***Keszthelyen*** torna-egylet létesitésén busgólkodnak. Üdvözöljük a derék keszthelyieket a nemes törekvésért!

— ***A fenéki hidat,*** mely Keszthely és Szent-György között a Zala folyón Zala- és Somogymegyét összeköti, jelentékeny mérvben javitják. Nagyrészben uj oszlopokat raknak le. A Zala vize még mindig egyre árad.

— ***Külön vonat.*** Május 31-én reggel 6 órakor külön vonat indul Nagy-Kanizsáról Bécsbe a világtárlat megszemlélésére. Bővebb értesitést lapunk hirdetési rovatából, ugy szinte az állomásokon levő falragaszokon nyerhető. Tekintve, hogy az árengedmény 50%, s hogy a jegyek a visszajövetelre 14 napig érvényesek, számosan veznak benne részt. Lakásokat olcsón eszközöl a „Weltausstellungs-Centralbureau für Reise und Wohnung" Bécsben; egy szoba egy személyre naponkint 75 krtól 3 frtig kapható.

— ***Öngyilkos.*** Keszthelyen valami Pusztai nevű foglyár a mult héten — ismeretlen okból — revolverrel a szájába lőtt, fejét s lövés teljesen szétzúzta.

— ***Ugyanosak*** Keszthelyen Sóstán nevű kertész mult hétfőn délután a kórház udvarán ittas állapotban felmetszette torkát, noha összevarratott a felmetszett torok, még mindig életveszélyes állapotban van.

— ***Uj bankintézet*** Nagy-Kanizsán. F. hó 10-én délután 4 órakor az „Arany Szarvashoz" czimzett szállodában tartatott meg a nagykanizsai bankegyesület alakuló közgyülése, melyben elnökül: Fülekkelecsényi Karczagh Béla ur, a herczeg Batthyány család hitbizományi uradalmainak főbérlője. Igazgató tanácsnokokul: Dr. Rabl József, k. tanácsos, a triesti bankegyesület alelnöke, Funk Antal, a triesti bankegyesület igazgató tanácsosa, Ebenspanger Lipót, Löwinger Ignácz, Sommer Miksa és Stern J. Móricz urak választattak meg.

— ***Megjárta.*** Egy kis-kanizsai lakos bérmáláson levén, a bérmálási jegy helyett az adóintő czédulát adta át, tévedéséből otthon elcserélte; a segédkező lelkész csak [illegible] az adóintő czédulát, s a komoly foglalatosság között is eltitkolhatlan mosolylyal inté a tévedés jóvátételére. Igy van az, aki olvasni nem tud, s aki nem fizet: adóját rendesen.

— ***Földbirtokosok*** és bérlők bankja, melynek székhelye Budapest, megalakult, a zalamegyei gazdasági egyesület elnökségénél ezer darab részvény irható alá, darabonkint 200 frt névértékben 40% befizetéssel; az előleges bejelentések Szigethy Antal ügyvédhez, mint az egylet titkárához, küldendők május 28-áig és pedig részvényonkint 10 frt biztositási s 2 frt alapitási járulék befizetésével.

— ***Tabon*** nemrég két asszony épen déli 12 órakor a rabinus háza előtt összeveszett, eleinte pöröltek, később homokot szórtak egymásra, az egyiknek szemei tele lettek porral hintve, s hajrá, a másik földre teritė őt és egy adag paprikával ruhái közt oly műveletet vitt véghez, melyet lehetlen leirni; a szegény asszony életveszélyben van, a tettes elzáratott.

— ***Zala-Egerszegről*** irják nekünk: a bécsi tőzsdeválság nagy kárt idézett elő, a zala-egerszegi érdekeltek vesztesége az egy száz ezer frtot megközeliti; nem lehet tehát csodálni, ha gyarló bosszúból egy ottani fiókbank táblaját s ajtaját bemocsolték.

— ***Játékbankot*** foglalt le erélyes rendőrségünk egyik éjjel a Kleinféle kávéház helyiségében. Az elkobzott összeg 20 frton felül van s a helybeli szegények javára forditatik.

— ***Lapunk*** egyes számai, noha jelentékeny mennyiségben több nyomattatik, ugy elfogynak, hogy egyetlen szám sem marad nálunk, szivesen s köszönettel veszszük, ha a f. év 81. 85. és 96. számokból visszaküldeni sziveskednének előfizetőink.

— Tudom, mert kémeimmel folytonosan kisérem a sáfár működését. A köztetek folyt beszélgetés barlangjában történvén, s kémem kevesset érthetett belőle. Keinec, ez ember téged is megrontani iparkodik, ő gyilkosnak akar ellenem fogadni, irántami vonzalmadat hasznára akarja forditani. Neked igérte Avonnet, miközben egy nyomorult rablónak engedé át, ki a hölgyrablást aranyokkal fizeté.

— Igazad van Marcof, Istenre esküszöm, tevé hozzá Keinec ünnepélyesen, hogy Carfor ezért lakolni fog, szenvedjen a kinokért, melyet nekem okozott. A vére cseppenkint folyjon; testét darabokra metélem, s a vészmadaraknak dobom . . . .

— Esküdnél foglak! viszonzá Marcof. De megigéred, hogy a boszút akkor fogod kivinni, ha megengedem? Addig Carfor az enyim.

— Megigérem.

— S megis fogod tartani, s hü barát leendesz mindaddig, mig Avonnet felkeressük? kérdé Marcof.

— Igen, hangzott a felelet.

— Jól van, fogjátok az evezőket!

Minden zaj nélkül leereszkedtek Carfor barlangja közelében.

A barlang üres volt. Itlétüket hogy visszatértekor észre ne vegye mindjárt, hajócskájokat a szikla mögött a partkoz kötök, s a barlang szélein leare heveredtek.

Egy óra telt el ily várakozásban, midőn egy hajó ér a parthoz és belőle Carfor lép ki, s a czövekhez kötve hajóját, csendesen lépdel a barlang felé. A benyilásnál hirtelen megmarkolva érzé magát. Marcofot megismeré a csillagok fényinél.

— Mit akarsz? kiálta Keinecet megpillantva Carfor. Még nincs minden elveszve, s bementek a barlangba, melynek bejáratánál a két ifju őrt állt.

— Honnét jösz? kezdé Marcof vallatását.

— Mi gondod arra?

— Tudni akarom.

— De nekem nincs kedvem megmondani.

— Ördög és pokol! megkell mondanod. Kiált Marcof egy köteldarabot megragadva, mely a földön feküdt. Kését tüszőjéből elővevén, szétmetszé azt, és miután egy szikla előállásra lőport öntött, a kötelet beleforgatá, s igy gyujtó-kanócz lőn.

— Még egyszer kérdezlek, megmondod?

— Nem!

— Kössétek meg őt! parancsolá Marcof az ifju embereknek.

Ezek megragadák őt s megkötözék ugy, hogy hüvelyk-ujjai szabadok valának. Hogy ez megtörtént, a sáfár hüvelyk-ujjai közé helyezék a kanóczot és meggyujták, mi hamar leégett az ujja hegyeire.

— Fogsz-e most szólni? kérdé Marcof, midőn látá, hogy a sáfár fájdalmában már rángatódzani kezd, miközben a tüz husát perzselé. E fájdalom pokoli lehetett. Carfor arcza halottfehér lőn, hideg verejték-cseppek hullottak alá homlokáról, tagjai reszkettek.

— Akarsz-e most szólni? Ismétlé Marcof.

— Segitség, segitség!

— Valld meg, hol van Avonne.

— Előbb bocsássatok fel.

— Az igazat fogod mondani?

— Igen.

A kanóczot felbontották. Keinec vizet hozott, hogy az égő sebre enyhülést nyujtsanak. —

— Tudod, hol van Avonne?

— Igen.

— Elrabolni segitéd?!

Carfor hallgatott. — A kanóczot ide! parancsolá Marcof.

— Már vallok, kiált Carfor reszketve.

— Nemcsak magad voltál?

— Két ember volt mellettem, egy ur és szolgája. Hogy kik voltak, nem tudom, nem ismerem.

— A kanóczot ide!

— Kegyelem, kegyelem!

— Neve a rablónak? kérdé Marcof kezében a kanóczot tartva.

— A lovag Tessyből.

— Miért rablá el Avonnet?

— Mert szereté. Nekem 200 aranyat fizetett, hogy segitségére valék.

— S hol van Avonne?

— Audiernenél hagyák el.

— S hová vitetett.

— Nem tudom. Mit begyőző hangon mondván, Marcof a kihallgatást felfüggeszteni határozá.

— Ki a kisérője e lovagnak?

— A Fugeray gróf, felelt Carfor.

Marcof parancsolá az ifju embereknek, hogy tüstént hajóba szálljanak. Carfort egy sziklahasadékba helyezé, jól megnézve kötelékeit, hogy el ne szabadulhasson. Ott senki sem fogja találni őt, mig én ujolag fölkeresem. Mormogá magában, s az elszabaditott hajóba lépett.

— Minden erőmegfeszitéssel hajtott hajójokon az audiernei kikötőt csak azon idő körül érhették el, midőn Jocelyn a létrán nézé az étkezést. — Felkutaták a várost s annak legközelebbi tájékát, de senkisem tudott hirt adni az elrabolttról. Végre elhatározák rögtön lovakat fogadni fel, hogy a vidéket is átnézzék. Ez megtörtént. A körülmény őket is a plogasteli zárdához vezeté. Mint egy órával később érék el a zárda épületét, midőn a marquis, Julia és Jocelyn távozának.

A parkba megérkezve, mindhárman leugrának nyergökből, s lovaikat a főbejáratnál megkötve, besiettek az udvarba.

— Gyertyavilágot látok abban az ablakban, mond Jahoua, kinek arczába szökött a reménység pirja. Nyilsebességgel futottak a kőlépcsőzeten fel, s nem sokára ott voltak a hoszszú corridoron. Félig nyitott ajtóból világosság tolult ki. Ez Hermosa lakása volt, melynek ajtaját elillanásakor elfeledé bezárni. Marcof berohant. A szoba üres volt. Keinec ezalatt más ajtót fedezett fel, melynek kulcslyukján szinte gyertyavilág tört ki, s mintegy hallá, miszerint bent el-elhaló sóhajtás teszi rémitőbbé a magányt.

— E szoba lakva van! mormogá s az ajtót kinyitni akará, de bevolt zárva.

— Halld csak, mintha egy haldokló nyögése volna e hang! szólt Jahoua.

— Üssétek be az ajtót, parancsolá Marcof. Keinec egy ütéssel betaszitá azt. Rémülve tekintének szét a szobában. Diego távozta után Ráfaelnak sikerült egy félig leégett gyertyát ujolag föligazitani, de keze nem birta sokáig tartani, ismét felfordult, a láng megfogá az abroszt, s innen az ablakfüggönyhez kúszott.

(Folyt. következik.)

— *Zala-Egerszegről* következő sorokat kaptunk: Nehány napilapban azon hir terjesztetett, miszerint itt a soproni hitelintézet czége levétetett. Ennélfogva felkérjük, sziveskedjék erre vonatkozó felvilágositásunkat nagyrabecsült lapjának legközelebb megjelenendő számában közölni. Itt más intézet, mint „Soproni leszámitoló bank" és a „Nyugatmagyarországi jelzálog-hitelbank" fióktelepe, nem létezik; melynek tagjai a czég levételére legkevésbbé sem gondolnak. A véletlen ugy hozta, hogy hétfőn reggel a német feliratu czégtábla — a magyar feliratu, helyéről nem mozdittatván — megmosás végett levétetett; ezt egy jellemtelen, gonosz szándéku egyén felhasználta arra: hogy a tekintélyt és az általános becsülést, melyben az intézet részesül, ily módon megingassa. Ezen intézettel érintkezésben levő közönségnek mi, mint magánemberek is elegendő biztositást nyujthatni vélünk, minélfogva az ilynemű koholt hireknek hitelt nem tulajdonitand. Kelt Z.-Egerszegen, 1873. évi május hó 22. Tisztelettel a soproni leszámitoló-bank fióktelepének választmánya. Mayer Jakab, Fischer Miksa, Nagy Károly, báró Gussich Alajos, Königmajer János, Rosenberg Sándor.

— *Halálitélet* helybenhagyása. A legfőbb itélőszék Bónis Sámuel elnöklete alatt tárgyalta és helybenhagyta azon első birósági itéletet, mely Zsoldos Pálra kötél általi-halált mondott ki azért, hogy mult évben Balaton-Kajáron egy éjjel fejszével agyonverte apját, anyját, testvérét és ennek nejét.

— *Uj könyvkereskedés.* Kókai Lajos, könyvárus Pesten a Károly kaszárnya-épület 25-ik sz. helyiségében könyvkereskedést nyitott. Felhivása igy hangzik: Üzletem berendezésénél a hazai irodalomra kiváló figyelmet forditottam, de gondoskodtam arról is, hogy a külföldi, nevezetesen: angol, franczia, német stb. irodalmak termékei szintén kellőleg képviselve legyenek üzletemben. Az összes hazai s külföldi könyvüzletekkel egyenes összeköttetésben állok, s ennek következtében minden, s bárhol megjelent művet gyorsan, s az eredeti áron vagyok képes megszerezni. Hogy a t. vidéki közönségnek minden tekintetben eleget tehessek, papir-, iró-, rajzszerek és zeneművek megszerzésére is ajánlkozom. Van szerencsém továbbá tudatni, hogy üzletemhez régiségárudát (Antiquarium) is csatoltam azon czélból, hogy az irodalom termékeit kevésbbé tehetségesek részére is megszerezhetővé tegyem, minélfogva használt jó könyveket illő áron megveszek és eladok. Ajánljuk t. olvasó közönségünk pártfogásába.

— *Elismerőleg* irják hozzánk Gigéről (Somogymegye), hogy Schlesinger Mór ur nagy áldozatkészséggel teszi virágzóvá az ottani izr. hitközségi tanodát, melyben jelenleg 32 tanköteles nyer oktatást. A templomépitésre pedig harmadfél ezer forintot adományozott. Tudósitónk meleg szavakban élteti a jótevőt.

— *Uj könyvek.* A „Franklin társulat" könyvkiadó-hivatala (előbb Heckenast Gusztáv) Budapest, Egyetem-utcza 4. sz. a következő érdekes könyveket küldötték be szerkesztőségünkhez: a) „Nemzeti Lant" magyar költők válogatott versei, Kazinczytól máig. Összeállitotta Kuliffay Ede. A szépkiállitású, tömött, 448 lapra terjedő könyv ára 2 frt. b) Jókai Mór munkáinak népszerű kiadásából a 74-, 75- és 76-ik kötet. „Árnyképek" 3-ik kiadás. 40 kr. egy-egy kötetnek az ára. c) Népiskolák könyve, 5 ik rész: Magyar magán- és közjogtan. Irta Márki József tr. Ára keménykötésben 40 kr. d) A dinnyetenyésztés foglalatja és a legjelesebb honi és külföldi csemegefajok ismertetése. Irta dr. Farkas Mihály. Ára 24-féle dinnye-ábrával ellátva 50 kr. e) Az 1872. évi törvények, ugy az azok életbeléptetése és végrehajtása tárgyában kibocsátott m. kir. ministeri rendeletek gyüjteménye. Hivatalos adatok utján közli Szeniczey Gusztáv, ny. kir. váltófeltörvényszéki biró, V-ik kötet, második füzete; ára az 528 lapra terjedő nagykötetnek 1 frt 60 kr. f) A magyar törvények rendezett és kiegészitett uj kiadásának 7- és 8-ik kötete. A 7 kötet tartalmazza: Magyarország és Erdély birósági szerkezete s helyközségeinek legujabb birósági felosztását; a m. kir. igazságügyminister által rendelt későbbi módositások-, illetőleg változtatások szerint kijavitva. Ára e nagyhasznu kiadványnak 1 frt 20 kr. A 8-ik kötet: Függelék a törvényhatóságok-, községek- és az első folyamodványu biróságok rendezésére vonatkozó törvények és kir. ministeri rendeletek gyüjteménye. Egybeillesztő Szeniczey Gusztáv. Ára 70 kr.

— *Szakácsi,* május 20. A Nemes-Vidén folyó hó 14-én tartott zene-estélyen átlag bevétel 208 frt, kiadás 37 frt 77 kr., tiszta jövedelem 170 frt 23 kr., mi is a város biráiának kiosztás végett átadatott. Felülfizettek: Sebestén Pál 11 frt, Stephaits Pálné 1 db cs. kir. arany, vagyis 5 frt 23 kr., Domaniczky Clementine 4 frt, Véssey Sándor 5 frt, Barross Ignácz 5 frt, Semetko Antal 5 frt, Deszáth Géza 1.20 kr., Horváth Sándor 4 frt, Szakács Károly 2.40 kr., N. N. 3 frt, Erdélyi Fer. 2 frt, Kuhn Sándor 2, Németh Pál 2, Lorch Antal 2, Krausz J. fia 2 frt, Boskovits Salamon 1.40 kr., Kanzsli Gyula 1.20 kr., N. N. 1.50 kr., Rutich János 1.20 kr., Legény János 1.20, Nagyfi József 1.10, Oz Gábor 1.20, Háry János 1 frt, Bayer Izidor 1, Kolgyosi Károly 1, Szalay József 1.20, Zvorina Károly 1, Weis Náthán 1, Boronkay István 1, Veress Géza 1, Hodászy Ignácz 1, Beck Miksa 1, Kovács Farkas 1 frt, Burkovics Kálmán 50 kr., Bárány Ferencz 70 kr., Tomay Lajos 1 frt, Méhes Vendel 60 kr., Boskovics Sándor 90, Kapitány Ferencz 70 kr., Páhy Ödön 1 frt, Berger Károly 50 kr., Berger Benjamin 50, Gyurom Antal 50, Dezső Mihály 50, Razgha Rezső 50, Szentes Sándor 50, Boskovics Antal 50, Csonka János 40, Rutich Béla 50, Stem Samuel 50, Pál Lajos 20, Major József 50, Pap Ferencz 40, Tompa Boldizsár 40, Szabó László 50 kr., Kern Sándor 50 kr., Böhm Dávid 1 frt, Boór Gábor 50 kr., Zigovi Sándor 20 kr., Majer N. 20 kr., Molnár János 1 frt, Böröcz Imre 20 kr., Boskovics N. 70 kr., Kertész József 1 frt, Maróti Pál 50 kr. Melyért is a tisztelt adakozóknak a szenvedők nevében köszönetet mondok, jutalmazza meg szép tettöket lelkiismeretök nyugalma, köszönet egyszersmind azon uraknak, kik a rendezésben segédkezet nyujtani szivesek voltak. Kiss Sándor, rendező.

— *Veszprémből* irják nekünk: A bécsi Börse nagyszerű bukása városunkban is több vagyonos családot érzékenyen sujtott, különösen Dr. Halassy Vilmos ur 35,000 frtot, Kupricz Imre ur 13,000 frtot, Vurda M. és fia 15,000 Boguer Vilmos 5000 frtot vesztettek, de mégis elegendőt arra nézve, hogy jövőre „Fortuna" isten-asszony kegyeibe feltétlenül oly nagyon ne bizzanak.

— *A lapunk* mult számu hirdetési rovatában Nagy-Kanizsa város tanácsa által hirdetett utépités árlejtésének határnapja — a helybeli vásár miatt — bizonytalan időre elhalasztatik.

— *Tüz.* Kis-Komáromban f. hó 21-én délben nagy tüz volt, mintegy 30 ház s melléképület esett az elem martalékává. Tönkre jutott 37 szegény család, kik a vész alkalmával távol voltak a mezei munkánál, s mire haza értek, csak füstölgő romokat találtak, a nyomor nagy. Meg vagyunk győződve, hogy Kis-Komárom s vidékének lelkes intelligentiája ismert nemeslelküségök s figyelmes emberbaráti szeretetök készséges tanusitásával e czélra jótékony műkedvelői előadást rendeznek. Addig is azon meggyőződésnek adunk kifejezést, hogy szavunk nem hangzik el a pusztában, s a t. közönség lelkesült pártfogással fogadja. Pribék István püspök ur ő maga amint a szerencsétlenségről értesült, nyomban 15 frtot adott át Kováts János szolgabiró urnak a legszegényebbek részérei kiosztás végett. Szomoruan esik hallani, hogy csak 4 ház volt biztositva. A tüz vigyázatlanság következtében, konyhából tört ki.

— *Helyreigazitás.* Lapunkban emlitve volt, hogy Baksán kir. járásbiróság létesittetett, illetékes helyről vett értesités nyomán oda módositjuk, hogy csak tervben van, s véleményezés és előmunkálat teljesitésére a csáktornyai kir. törvényszék hivatott fel, s illetőleg az igazságügyministerium részéről utasittatott.

— *Rövid hirek.* „Raaber Lloyd" megszünt. — A „közp. ellenzéki kör" Jókait elnökévé választá. — A kholera-járvány tartama alatt hazánkban megbetegült 30,305-, meggyógyult 17,670-, meghalt 12,365-, ápolás alatt maradt 270 egyén. — Nagyobb városainkban katonai tüzoltó csapatok felállitását helyezte kilátásba a közös hadügyér. — Panamában forradalom ütött ki. — Pozsonyban a betüszedők strickeoltak. (Nunc etiam hic!) — A szegedi gyártelep jégkészitő gépet hozatott. — Herd Zsigmond bankigazgatót megcsipték, s tolonczolják vissza Szegedre. — Bőba-Jánosházán olvasókör alakult. — Debreczenben 1038 „Kiss"- és 1062 „Nagy" nevü egyén van. — A lánczhid vámmegszüntetéséről folynak a tanácskozások. — A „Károly-laktanyában" katonai lovardát épitenek. — A belügyministerium a czigányok polgári és társadalmi viszonyait szabályozza. — Tolnamegye főispánjának Vizsolyi Gusztáv képv. emlegetik. — A szegedi műkedvelőknek jelmezt karhatalommal kellett kicsikarni Mansberger szinigazgató kezéből. (Homines pisci!). — A pesti városligetben uj vendéglőt épitenek. — Az egyetemi könyvtár épületét a ferencziek terén állitják fel. — Pest legöregebb polgára, Langenfeld Frigyes, meghalt. — A fővárosi tankötelesek száma, alig 19,000. — A kávések több városban megpróbálták felemelni a lőre árat. (Videant consules!) — Révész Imréről azon hir, mintha visszavonulna lépni a nyilvános pályáról, nem igaz. — Kassán egy hitelező adósát beperelte egy krajczárért. Vivat! — A szegedi „Hitel- és zálogintézet" megbukott. — Az angol főherczeg annyira megszerette Berkes bandája által a magyar zenét, hogy meghivta Angliába. — Egy ráczkevi mostoha anya három mostohájat akarta megmérgezni. Atyák! . . . . — A müncheni magyar-egylet f. hó 13-án vitte meg küldöttségileg Gizella főhgnőnek üdvkivánatait. — Győrmegye 10 legszegényebb sorsu iskolája számára az okt. ministerium több taneszert küldött.

Papirszeletek.

— **Egy bátor férj** makaó bankott adott N. közhelyiségében; nagy halmaz bankjegy hevert a játszók előtt, midőn a bankadó egyik ismerőse ijedten a terembe rohan e szavakkal: „jön a feleséged!" A bankadó elsáppadt, nagy zémület között ide s tova szaladgál, ajtót keres, de csak egyet lát, melyen feleségével kellene találkoznia, végre lelkendezve az asztal alá bujik. Az ajtó csakhamar nyilik, azon egy női alak lép be, egyenesen az asztal felé tart, hol kényelmesen leül s megpillantván az asztalon feledett nagy pénzhalmazt, kezdi abból megvendégelni a jelenlevő s helyökön nyugodtan maradt játszótársakat. Az asztal alatt guggoló férj egészségére lesznek, kit most ezek hallatára ájultan huznak ki, — felfedezték, s mi csodák csodája! a pénzből vendégeskedő nőben jó barátját ismeri fel, ki megtréfálására nő ruhába öltözködött.

— **Keresetforrások Párisban.** Párisban különös keresetforrások vannak. Némely szorgalmas fiatal leány mint „bevégzőnő" él meg, azaz ő bevégzi a megkezdett vagy már megkezdve vásárolt himzéseket oly hölgyek számára, kik restek azon kézimunkákat, melyeket elajándékozni akarnak, bevégezni; minél serényebbek a leányok, annál jobban foly dolguk. Vannak továbbá „órafelhuzók", kik évről évre nagy házakban a falórákat, regulatorokat sat. felhuzzák, mivel a magas uraságok erre nem érnek rá.

— **V. Ferdinand** mint megkoronázott király a harminczas években átutazván az országot, városunkat is meglátogatta, a kecskeméti határban tüzvérü lovai megbokrosodván, kocsiját elragadták; a kocsis nem fékezhetvén a lovakat, azok a kocsival egy mély ároknak rohantak s azon pillanatban, midőn a kocsis az árok szélén volt, egy **fiatal paraszt** erős kézzel ragadja meg és tartja fenn a rohanó lovakat. A nyugalmát visszanyert király azt mondja a **fiatal parasztnak**: „Ember vagy fiam; mit kivánsz jutalmul." — „Hogy felséged szava igaz legyen, tegyen emberré." — „Nemes emberré?" kérdi a király. „Nem, hanem tegye meg felséged, hogy a paraszt is ember legyen." — „Igazad van" — mondá nyájasan a király . . . És az 1848 ik törvények szentesitésével a király e bajt orvoslá, midőn a paraszt is ember lett.

— **Gyermekek törvényszéke.** Mint a „Haladás" irja K...... községben egy özvegy asszonynak igen rosz engedetlen fia volt, ki nem egyszer a legpiszkosabb szidalmakkal illette édes anyját. A husvéti nagyünnepek egyikén annyira ment a rosz gyermek, hogy édes szülőjét megdobta, ugy hogy a szegény asszony arczát a vér elöntötte. Midőn a többi falusi gyermekek ezt meglátták, megfogták bünös társukat és rögtön itélő biróságot tartottak fölötte és 42 virgácsra itélték. A büntetés könyörtelenül végre is hajtatott rögtön a bünösön, kik a fiut azonfelül gyalázatosan kitaszitották körükből. E statáriális eljárás és az azt követő kitaszitás annyira meghatotta a gyermeket, hogy egészen magába tért és javulni látszik. A gyermekek pedig nagy elégtétellel beszélték el a dolgot a K......n keresztül utazó járásbirónak, ki meg dicsérte őket.

Szerkesztői üzenet.

718. Hőgyészre. Betoppanásodat mindenkor örömmel fogadjuk, és várjuk.

719. R. Sopron. Minden bizonynyal hozzuk.

720. O. „Képzeletem berepül" . . . igen erős.

721. S. S. Oroszton. A kis-komáromi tanitói fiók-egylet nevében kijelenti ön „válasz a nyilt-levélre" czikkben, hogy az egylet megbizta ugyan elnökét az odavetőleg használt „mester" szó visszautasitására, azonban az egylet nem a kántortanitó, hanem néptanitó elnevezést kivánja használni sat. A czikket nem közölhetjük, mert az egyesületi általános szabályoknak nem felel meg; a jó szándék ilyenkor nem elég, a megbizott elnök eljárását a jegyző nem javithatja ki, csak maga az egylet, a czikkben pedig az egylet gyülése, s igy ennek ez érdembeni megbizása jelezve nincs. Mint magánnézete, ez ügyben fentebb kijelentve van.

722. Tiszapartinak. A szerző nevét minden tekintetben tudnunk kell.

723. G. Pest. A tárczatér most elvan foglalva; a közlemény megszakitását csak napi lapok tehetik.

Piaczárak

Nagy-Kanizsán, 1873. évi május hó 21-én. Gabonaneműek: alsó austr. mérő szerint Buza 87—90 font 7.— kr. 85—86 font 6.50 kr. 83—87 font 6.25 kr. Rozs 74—78 font 4.20 kr. Árpa serfőzésre 68—70 font 3.60 kr. Árpa etetésre 3.20 kr. Zab 2.— kr. Repcze — — kr. Lisztneműek: bécsi mázsa szerint. Liszt legfinomabb 18.— kr. Zsemlelisz 13.— kr. Fehér kenyérliszt 11.— kr. Fekete kenyérliszt 8.50 kr. Buzadara 18.— kr. Rizs 20.— kr. Hüvelyesek: alsó austr. mérő szerint: Borsó 8.— kr. Bab 4.— kr. Lencse 8.— kr. Köles .— kr. Hajdina (pohánka) 4.25 kr. Kukoricza 4.20 kr. Burgonya 1.60 kr. Hus: bécsi font szerint. — Marhahus 28 kr. — Disznóhus 32 kr. Juhhus — kr. Borjuhus 28 kr. Zsirfélék: bécsi font szerint. Disznózsir 60 kr. Marhazsir 60 kr. Szalonna 46 kr. Szappan 24 kr. Lámpaolaj 38 kr. Stearin-gyertya 65 kr. Faggyu-gyertya 32 kr. Bor: alsó austr. akó, 40 pint szerint. Ó-bor 15.— kr. Ujbor 11.— kr. Sör: alsó-austr. sörakó, 42 pint szerint. Legmagasabb 7.— kr. Legalacsonyabb 6.— kr. Tüzifa: bécsi öl, 30 hüv. hosszu szerint. Bükkfa 14.— kr. Tölgyfa 10.— kr. Kőszén egy bécsi mázsa szerint 10 kr. Faszén egy mérő 70 kr. Bécsi mázsa szerint, széna 2.— kr. Szalma 1.20 Napszám; egy férfi élelmezéssel —.— kr. élelmezés nélkül 1.— kr. Egy nő élelmezéssel —.60 kr. élelmezés nélkül —.70 kr. Egy gyermek élelmezéssel —.30 kr. élelmezés nélkül —.40 kr.

Sümegh, május 19-én. Buza 7.—6.60 kr. — — Rozs 4.20—3.70 kr. Árpa 3.20—2.80 kr. Kukoricza 4.——3.60 kr. Zab 1.80—50 kr. Marhahus fija 24 kr. Borjuhus fija 22 kr. Disznóhus fija 26 kr. Ujbor akója 14—10 frt. Óbor akója 16-12 frt. Széna mázsája 2.20— . —kr. frt. Szalma m. . 80— kr. Keményfa öle 12—14 frt. Időjárás: lanyha, meleg.

Érték- és váltófolyam május 24.

5% metaliques 67.— 5% nem. kölcsön 71.—; 1860-ki álladalmi kölcsön 98.75; bankrészvények 963; hitelintézeti részvények 280.— London 110.75; magyar földtehermentési kötvény 77.25; temesvári földtehermentési kötvény 76.—; erdélyi földtehermentési kötvény 74.50; horvát-slavon földtehermentési kötvény —.—; ezüst 110.—; cs. kir. arany —.—; Napoleond'or 8.86.

Heti naptár.

Május 25-től 31-ig 1873.

Hó- és heti-nap		Katholikus naptár	Protestáns naptár	Hold
21) Ha eljövend a vigasztaló. Ján. XV. és XVI.				
25	Vasárnap	E 6 Exaudi	E 6 Exaudi	
26	Hétfő	Fülöp	Fülöp	
27	Kedd	János J.	Lucian	
28	Szerda	Vilmos	Vilmos	
29	Csütörtök	Maximil	Maxi	
30	Péntek	Ferdin.	Ferdinand	
31	Szombat	Petronil. †	Petronilla	

Felelős szerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

HIRDETÉSEK:

Keller Ignácz

Nagy-Kanizsán. 994—17)

Ajánlja gazdagon felszerelt urak-, hölgyek és gyermekek számára való topán-raktárát, a legjobb minőségüeket a lehető jutányos áron.

Ugyszinte figyelmébe ajánlani bátor vagyok a cs. k. katonaság s t. közönségnek, hogy megrendeléseket a legjobb bel- és külföldi bőrből elfogadok és készitek, az árt legjutányosabban számitom.

Az én raktáromban vásároltakat kijavitásra elfogadom.

Empfiehlt sein reich assortirtes Lager aller Gattungen Herren-, Damen- und Kinder-Stiefletten von bester Qualität und zu möglichst billigen Preisen.

Ferner mache ich das k. k. Militär und verehrungswürdiges Publikum aufmerksam, dass ich alle Bestellungen vom besten In- und Ausländer Leder verfertige und prompt und billigst berechne.

Auch wird von mir gekaufte Waare zu repariren angenommen.

Faraktár megnyitás Légrádon.

Alulirott tisztelettel jelentem, miszerint Stajerország- és Karinthiából szállitott faanyagokból

Légrádon a Mura és Dráva partján

raktárt nyitottam s mindennemü épületfa, deszka, lécz sat. azonnal jutányosan és a legpontosabban kiszolgáltatnak.

Megjegyzendő, hogy t. vevőim részére a raktár mellett fekvő déli vasuton a megrendelt anyagok gyorsan s könnyen szállithatók.

Valamint nagy-kanizsai faüzletemben szilárd és pontos szolgálattal vagyok t. megbizóim iránt, ugy ezutánra is bizodalomra midőn fölkérném, ajánlom a nagy-kanizsai fő- és légrádi fiók-faraktáramat.

BACHRACH GYULA,
fakereskedő N.-Kanizsán.

Esedékes szelvények díjtalanul váltatnak be.

A soproni leszámitoló-bank
és nyugoti magyar jelzálog hitel-bank
FIOKTELEPE
NAGY-KANIZSAN.

Mindennemü állam és hitelpapirok, állami elsőbbségi és földtehermentesitési kötvények — arany s ezüst pénzeket vesz és elad.

Pénzek folyó számlára és betéti konyvecskékre 6% kamatra fogadtatnak el.

Kölcsönök házakra, földekre s más ingatlan javakra a legkedvezőbb feltételek mellett adatnak.

Pénztári utalványok bocsáttatnak ki, melyek már a kiállitás utáni naptól 6% kamatoznak.

Tőzsdei megbizások a legjobb és legolcsóbb feltételek alatt teljesittetnek.

Esedékes szelvények díjtalanul váltatnak be.

Jutányos, szép, ès jó!!!
már régóta az én „Jelszavam",

melyet daczára annak, hogy valamennyi papirgyár és a munkaerő 25% áremelést nyert, ezentul is követek, és azért bátor vagyok áruimat a régi meseszerü jutányos árak mellett ajánlani: (850—19.)

100 db *látogató-jegy*, 5 percz alatt elkészitve	. . . . —	frt 50 kr.
100 „ *levélpapir* névvel vagy kezdőbetükkel	. . . . —	„ 50 kr.
100 „ „ „ fekete nyomás	. . . . —	„ 70 kr.
100 „ „ „ boritékkal szép papirtokban	 1	„ — kr.
100 „ *üzleti levél* névvel, fekete nyomás	 1	„ 30 kr.

egy egész rizsma levélpapir vásárlásával a név ingyen nyomatik reá.

Czimnek, eljegyzési és eskotési jegyek, tánczrendek és áruszámlák legujabb amerikai gyorssajtómon legjutányosabban készittetnek.

Irodai és czimtáblák 10 percz alatt elkészülnek, darabja 50, 80 kr. 1 frt, a legnagyobbak és legszebbek 3 frt,

urak és hölgyekre nézve, különösen utazások alkalmával igen czélszerüek.

Papir-gallér és kézfodornak tuczatja 30, 35 kr;

uti-, varró- és iróasztalkészletek, utitáskák, könyvtárczák zárral és zár nélkül darabja 80 krtól egész 10—15 ftig; továbbá: urak, hölgyek és gyermekek részére való ajándékoknak igen alkalmas különféle jutányos és szép áruczikkek.

Különösen ajánlom a divatos kettős névvonásokat és czimeket, melyek nyomógyáramban levelekre és boritékokon arany- és egyéb szinekben legfinomabban és legpompásabban készülnek, nem különben a még mindig igen ritka franczia rococo leveleket, névszerint: Neptun, Silhouette, Egyptien, Musique, Diabolique, Jonjon, Atout, Bébé, Camée sat. igen jutányos áron

KANITZ C.,
papir- és diszmüáru-kereskedése Dorottya-utcza 12. *sz. a.* (ezelőtt Deák Ferencz-utcza.)

Irásbeli megbizások teljes megelégedésre és utánvét mellett azonnal teljesittetnek.

Világkiállitás 1873.
A pünkösdi ünnep alkalmával a világkiállitáshoz május 31-én reggel 5 órakor

Külön vonat
indul Nagy-Kanizsáról Bécsbe, melyre a jegyeket Nagy-Kanizsán, Székesfejérvárott, Barcson, Szombathelyen és más állomásokon, ugyszinte a mohács-pécsi és Duna-drávai vasutvonal állomásain felette jutányosan állitják ki a II. és III. osztályra Bécsbe és vissza. Ezen menetjegyek 14 napig érvényesek s visszajövetre minden szabályszerü vonaton érvényes, kivéve a gyors- és helyi gőzösöket, azonfelül 50 fontnyi szabadteherviтel van vele összekötve. A cs. kir. szab. Déli vasuttársaság minden nagyobb állomásain igen jutányosan kaphatók lakás-szelvény könyvek. (1046—1)

Közelebbi értesitést minden állomáson nyerhetni.

A VILÁGKIÁLLITÁSI
utazás- és lakásszerzési központi iroda,
Bécsben IX Lichtensteinstrasse No 9.

Doktori diplomákat
levelezés utján törvényes módon csakövül a tudomány bármelyik ágában minden művelt egyénnek, mint tanulók-, sebészek-, fog-, szem- és nyelvorvosoknak; hivatalnokok-, tanárok, igazgatók-, iparosok- és vegyészeknek; gazdászok-, gyógyszerészek- és jogászoknak; müták-, nyelvészek-, irók-, festők-, zenészek-, művészek- és gépészeknek stb.

Felvilágositás ingyen adatik bérmentett s következő czim alatt küldött kérdezősködésekre (1053—4)

Medicus Jersey,
(England.)

A maga nemében egész Európában
a legnagyobb, több oldalról rendjelek- s 14 éremmel kitüntetett

FOGL E.-féle
első cs. kir. udvari fehérmüek gyára
Bécsben,
Raktár: 25 Mariahilf. Hauptstrasse 25,

mely szoros értelemben vett szilárdsága a minden darabon számokban látható árak, s gyártmányainak roppant mérvü előállitása által már annyira vitte, hogy a nagybani kivitelt, valamint a kisebb részletekbeni eladást illetőleg semmiféle kérkedő kereskedő által elérhetőt, ezenfelül teljes jótállás mellett rendkivülileg olcsó s legjobb minőségü áruczikkeket nyujt a biztos[illegible] vevőinek.

Levélbeli kivánatra a megrendelések egész Magyarországra gyorsan és pontosan eszközöltetnek, s a nem testhez illő darabok visszavétetnek.

Angol chiffon-ingek gallérral v. anélkül, szebbek, mint a vászoningek (levélbeli megrendeléseknél a nyak környületmértéke mindenkor megkivántatik), dbja 1 frt 80 kr., 2, 2.60, 3—3.50, a legcsinosabb a leggyakorlatiabbak.

Rumburgi vászon férfiingek, (a nyakmérték megkivántatik) 2, 3, 4, 5, 6 frt a legjobbak.

Gallérok, legujabb minta, 1 tuczat ára 2, 3—4 frt (nyakm. megkivántatik.

Férfi nyakravalók vagy salonnyakkötők dbja 75 kr. 1, 2, 3 frtig a legujabb.

Férfi lábravalók 1 frt, 1.50, 2 2.50, 3 frt, lovaglószabás, franczia vagy magyar mintára.

Gyapot egészségi ujjasok (Jackens) 2, 3, 4 frt, selyemből 6—7 frt, ködmönös vagy szövött lábravalók 2, 3—4 frt (véd a köszvény ellen.)

Női vászon-ingek, simák 1.50—2 frt, finom hurokvarrással 2.50 kr., valamint svájczi forma, uj minta, himzéssel 3., 3.50 4—5 frt ugyszinte legfinomabb rumburgi vászoningek himzéssel és csipkével 6, 8—10 frt.

Női éji vagy teljingek hosszu ujjal 3.50 kr., himzettel 6—7 frtig.

Női lábravalók, vászon perkál vagy barchetből 2., 2.50—3 frtig, himzéssel.

Női pongyola vagy éji corsettek legfinomabb chirtingből 2., 2.50, franczia batisztból, himzéssel 3., 3.50, 4 frt.

Női alsó szoknyák perkálból v. finom barchetből 4 frt, himzett betéttel 5, 6—8 frtig, szalagjai vagy diszöltözethez.

Női harisnyák vagy férfi kapczák, tuczatja 5, 6, 8—10 frtig a legfinomabbak

Női füzők, filzöre (a derék környületmértéke megkivántatik) 3, 4, 5 frt.

1 tuczat vászon zsebkendő 1.50 2 frt, nagyobb s finomabbak 2.50, 3.60, 4, 6—8 frtig.

1 tuczat czérna batiszkendő 5, 7, 9—10 frtig a legfinomabbak.

[illegible] tuczatja csak 5, 6, 7—9 frt, dar[illegible]

[illegible] asztalteriték vászonból 6 személyre (1 abroszszal ahoz illő kendőkkel) 5, 6, 8—10 frt, 12 személyre mégegyszer annyi.

30 rőf szines ágynemü, darabja 7, 8, 9—10 frtig.

[illegible] rőf fehéritett kézi fonálvászon, a dupla czérnából fehéritetlen 7.60 kr., 9.50, 10, 13—15 frtig, igen ajánlható.

30 rőf 5/4 széles rumburgi vászon, dbja 12, 13, 15—18 frt.

40—42 rőf kitünő takácsvászon (finom ágyneműre vagy 12 [illegible]) 14, 15, 18, 22—24 [illegible]

48 rőf belgai takácsvászon 22. 25, 30—35 frt kitünőleg szép.

50—54 rőf hasonlithatlan jóminőségü rumburgi vagy hollandi vászon (kézifonal s 5/4 széles) 30, 35, 40, 50—60 frt.

LEVÉLBELI MEGRENDELÉSEK (bármely nyelven irva) a vidékről készpénz beküldése vagy utánvét és jótállás mellett gyorsan s pontosan eszközöltetnek.

A megrendelési levelek ekkép czimzendők:

E. FOGL, Wien, k. k. Hoflieferant,
(Mariahilferstrasse 25.)

50 frtig terjedő vásárlásnál 1 himzett női garnitura ráadásul adatik.

Margitszigeti gyógy-fürdő
Budapest főváros közvetlen közelében.

35° R. meleg artézi, forrás, porczellán és márvány kád, ugy kőfürdők zuhanykészülékkel, nagyszerü kert, kitünő lég, 200 teljes kényelemmel berendezett szoba, társalgási terem, kül- és belföldi lapok naponta zene.

Kóralakok, — melyek ellen a margitszigeti hévviz kedvező eredménynyel használtatott:

Köszvény — [illegible], [illegible] és idegbüvelyek idült csúza, idegbetegségek és pedig a) csúz, köszvény, [illegible] [illegible] agyműs és diphteria után fellépő hüdések: b) szábák; c) görcsös állapotok; d) méhszendi bajok, gorvélykór mirigydagokkal és genyedéssel, idült bőrbetegségek, csontbántalmak, angolkór, csontszú, izületi bajok, fekélyek és közsértéseket követő elváltozások: iájdalmas hegek, merevség, ülés[illegible]sek, hugykövek és vizelleti nehézségek, méh- és hüvelybántalmak, méhtömülés, hószámi rendellenesség sat.

Bérleteknél, ugy a fürdő- és menetjegyeknek együttes váltásánál árelengedés adatik.

A szigeten lakók, ugy a fürdő, mint a menetjegyeknél, előnyben részesülnek.

A fővárossal óránként 2 er gőzhajóközlekedés.

1873. nyári idény megnyittatek május 1-jén.

Megrendeléseket lakásokra átvesz a *margitszigeti felügyelőség Margitszigeten, utolsó posta Ó-Buda.*

A MARGITSZIGET IGAZGATÓSÁGA.

1018—5) (Utánnyomat nem dijaztatik.)

Beregh-legelő haszonberbe-adása.
Az üszöghi uradalom tulajdonához tartozó baranya-egerszegi határban fekvő 235 hold, elismert kitünő minőségü beregh-legelő, f. évi junius 16-án reggeli 10 órakor az üszöghi uradalmi irodában tartandó nyilvános árverés utján, 1874. január 1-től kezdve további 3 egymásután következő évre — a legtöbbet igérőnek haszonbérbe fog adatni. — Vállalkozók a szükséges bánatpénzzel ellátva, tisztelettel meghivatnak. (1061—2)

Üszögh, 1873. évi május hó 15-én.

Üszöghi uradalmi felügyelőség.

Friedmann A. urnak Bécsben.
Az ön tehénfejő-gépe igen lényeges javitása [illegible] [illegible] fejőkészülékeknek, s azonkivül azon előnynyel [illegible], hogy a fejést gyorsabban és biztosabban végzi. — Ennek alkalmazása tehát minden termelő-intézetben előnyös használhatósága végett nem eléggé ajánlható.

Tisztelettel Hölbling J. C. gazd. tanár.

Gép nélkül *Géppel.*

Tehenek, örüljetek!
[illegible] török, [illegible] [illegible]

a cs. kir. osztrák birodalom részére raktárt kaphatni. Ez az

amerikai szabad. tehénfejő gép.
A készüléknek előnyeit minden fogalmat felülmulnak:

1. E készülék használata [illegible] [illegible] minden embert segélyt, s az [illegible] egyszerü, hogy azt még gyermek is végrehajthatja.

2. Az [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

E gép a legfinomabb ezüstből van készitve [illegible] pontos utasitással együtt 6 frt. 50 kr.

Kapható az egyedüli főraktárban

Friedmann A.-nál,
Bécs, Praterstrasse Nr. 26.

Óvás. Miután ezen gép jogositatlan egyének által [illegible] az ahhoz való nemtelen ércből utánoztatik, oly ércből, mely ártalmas a teheneknek, e végből a közönséget saját érdekéből figyelmeztetjük, hogy a valódi szabadalmazott amerikai fejő-gép tiszta ezüstből csupán az egyedüli főraktárban

Bécs, Praterstrasse Nro 26. kaphatók,

[illegible] kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagy kelendőség folytán a gépek árát 6 frt 50 krról 5 forintra szállithatom alá.

Wajdits József, kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos gyorssajtó nyomása, Nagy-Kanizsán

NAGY-KANIZSA, 1873. május 29-én. 43-ik szám. Tizenkettedik évfolyam.

Előfizetési ár:
egész évre . . 8 frt.
fél évre . . . . 4 „
negyed évre . . 2 „
Egy szám 10 kr.

Hirdetések jutányosan.
NYILTTERBEN
soronkint 10 krért vétetnek fel.

Zala-Somogyi Közlöny

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz,
anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők:
NAGY-KANIZSA
Wlassicsház.

Nagy-Kanizsa város helyhatóságának, nemkülönben
a „zalamegyei gazdasági egyesület", a zalamegyei általános tanító-egylet, a szent-balázs-, kis-komáromi és sümegh-vidéki fióktanitó egyletek, a „nagy-kanizsai kereskedelmi s iparbank" ugy a „Zala-Somogy" gőzhajózási részvénytársulat

HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön, megjelenő vegyes tartalmu lap.

Minő tanintézet lenne legczélszerűbb Zala-Egerszegen.

(Folytatása és vége.)

Ha vizsgáljuk, hol szerveztettek eddig algymnasiumok, a tapasztalás által azon felvilágositást nyerjük, hogy leginkább oly városokban, melyek kevesbbé képesek, s melyek lakóinak nagyrésze az iparososztályt képviselte, s ezek mindazon időkben lettek felállitva, midőn még a reáltanodák vagy csak elvétve voltak észlelhetők honi városainkban, s midőn a polgári oskolák mintegy ideált képeztek, a nélkül, hogy megtestesült volna eszméjök. Azon időben, midőn még ama balhitben éltek az emberek, hogy ki gymnasiumot nem végez, az a kor igényelte műveltség szinvonalán nem is állhat. Mai nap azonban e gondolkozási mód nagymérvű változáson ment keresztül; napjainkban a gymnasiumot több, a művelt osztályt teremtő pályán nélkülözhetjük.

Mi haszna van Zala-Egerszegnek az algymnasiumból? Mondhatjuk joggal, hogy semmi. *Zala-Egerszegen az iparososztály a túlnyomó, ennek érdekei állnak tehát első helyen. Ezen osztály érdekei pedig az algymnasium által legkevesbbé elégittetnek ki, mert a négy osztályu gymnasium elvégzése mellett elég sok életbe vágó szak marad hátra, melyről ott még fogalmat sem szerez magának, melyeket azonban a polgári oskolák felsőbb osztályaiban elsajátithat.* Napjainkban hogy az algymnasium felállitása mily czélszerűtlen intézmény, azt eléggé igazolja, hogy a közel multban ép ez okból ily intézetek sehol sem állittattak fel, s ekkép a tapasztalás is eléggé igazolja czélszerűtlenségét.

De talán czélszerűbb volna alreáltanoda? Megvalljuk, ha az 1868. XXXVIII. törvényczikk által a polgári oskolák intézménye honunkban életbe nem lép: úgy azonnal erre hivnók fel Zala-Egerszeg lakóinak figyelmét, de miután az emlitett törvény értelmében a polgári oskolák honunkban is behozattak, amely oskolák alsóbb osztályai teljes mérvben lépé́tartanak az alreáltanodák hasonosztályaival, igy ez utóbbiak Zala-Egerszegen teljesen feleslegesek. — *A polgári oskolák létesitése által tehát legtöbb irányban érünk Zala-Egerszegen czélt.*

Egyrészt, mert *a polgári oskolák teljesen pótolják az alreáltanodát, s igy az ezt óhajtók igényei egészen kielégitvék; pótolják továbbá az algymnasiumot is*, főkép ha az ottani oskolaszék akkép intézkedik, hogy a tanterven némi változtatást tesz, s a latinnyelv két óra helyett négy órában adatik elő a polgári oskolák alsóbb osztályaiban, mely változtatást annyival is inkább lehet tennie, mert az alsóbb osztályokban a heti órák összege jobbára 24, s az 1868. XXXVIII. törvényczikk 73. §-a megengedi, miszerint egy-egy osztály növendékeinek heti óraszáma 26-ra felemelhető. E felemelés által nyerhető tehát két óra s igy már a latinnyelv számára négy óra lenne, nem is emlitve azt, hogy vagy a tornászati, vagy a hit- és erkölcstan órákban két-két osztály csoportositható, s ezáltal e czélra ujból két, illetőleg négy óra nyeretnék, mely esetben azonban a latinnyelv tanszékét rendszeresiteni kellene! — *Ki lennének ilyszerű intézkedés által azok vágyai is elégitve, kik gyermekeiket gymnasiumra szeretnék adni*, miután ily intézkedés által a latinnyelv rendszeresen taníttatnék, a többi tantárgyra nézve pedig úgy sincs különbség az alsóbb osztályokra nézve gymnasium és polgári oskolák közt. *A polgári oskolák felállitása által nélkülözhetővé válnék az ottani népiskola két felső osztálya, czélszerűbb levén az 5. és 6. népiskola látogatása helyett a polgári oskolák 1. és 2. osztályába adni a gyermekeket. De ki lenne leginkább elégitve Zala-Egerszeg lakosságának zöme, az iparososztály, nyervén ilykép egy oly intézetet, melyben gyermekeik az iparosnak szükséges ismereteket kerek egészben, minden megszakitás nélkül, megszerezhetnék. S végre ami nem csekély ok arra, hogy polgári oskola szerveztessék az, hogy ez intézet felállitása által Zala-Egerszeg eleget tesz az 1868. XXXVIII. törvényczikk 67. §-ának, mely szerint „nagyobb községek, melyeknek anyagi ereje engedi, kötelesek felső népiskola helyett polgári oskolákat állitani és tartani fenn, a község lakosai számára, felekezeti különbség nélkül."* A törvény e czikkelyét, hiszem, Zala-Egerszeg is magára érti, s azon abnormis állapot, következhetnék be már a közel jövőben is, hogy midőn a most tervezgetett algymnasiumot — mint mely helyi érdekeinknek épenséggel nem felel meg — felállitják, a törvény értelmében kötelesek lesznek a polgári oskolát is felállitani, mely esetben az algymnasium szükségtelen volta ugyan eclatansan indokolva lenne.

Vegyük még mindezekhez azon kedvező körülményt, mely életbe lép a polgári oskolák létesitése elvének elfogadásával. A nagylelkű adakozók részéről befolyt összeg; melyről biztos tudatunk nincs, de hiszszük mégis, hogy elegendő magának az épületnek felállitására, s megvagyunk győződve, hogy ha Zalamegye tanfelügyelője, erélyes lépéseket tesz, úgy neki is sikerül, mint sikerült volt szépemlékű megelőzője buzgóságának ugyancsak Zalamegye több városa számára kieszközölni a tanárok fizetését; mert érdekében áll a kormánynak, hogy azon intézetek, melyeket ő teremtett, s melyek mintegy édes gyermekeit képezik, mindinkább elterjedjenek annál is inkább, mert megvan győződve amaz előnyökről, melyek ez intézetek által népünkre háramlanak!

Ilykép tehát a mellett, hogy a polgári oskolák elfogadásával a másik két intézet t. i. az algymnasium és alreáltanoda teljesen pótolva lesz, még azon figyelmen kivül nem hagyható érv is harczol ez intézet mellett, hogy annak felállitása igen is csekély anyagi áldozatába kerülne Zala-Egerszegnek; talán lehet mondani a telek, melyen épitendő lenne az iskola, az intézet felszerelése, mely kettős kiadás az adakozás utján bejött pénzösszeg által nagy mérvben s mondhatni, teljesen fedeztetnek; mert azt nem tételezhetjük fel, hogy ama nagylelkű adakozók kizárólagosan az algymnasium létesitésére áldozták volna fel ez összeget, hanem szerintünk feláldozták azt egy magasztos ügynek: a népnevelésnek, mely a polgári oskoláknak szintén feladata.

Ezek azon érvek, melyek alapján bátran kimerjük mondani, hogy mi Zala-Egerszegen a polgári oskolák felállitását legczélszerűbbnek tartjuk, főleg ha azon módositás is megtétetik, amit fejtegetésünk közt jelemlitettünk!

Hogy mit eredményez e felszólalásunk, azt csak a közel jövő fogja megmutatni; de mi, kik a mondottak igazságáról lelkünkben teljesen megvagyunk győződve, s mint kik a tanügynek honunkban felvirágzását szivünkön hordjuk, szükségesnek tartottuk a felsoroltakat azok figyelmébe ajánlani, kik a nevezett ügy élén állnak, s akiktől ilykép a fejtegetett kérdés végleges eldöntése függ!

Csak annyit akarunk még megjegyezni, hogy ha valahol, úgy a tanügy terén kárhoztatandó a késedelmezés, a halogatás. Évről évre halogatni valamely, a város szellemi fejlődésének előmozditására czélzó intézetet, ezt tennünk nem lehet, hanem igyekezzünk azt mielőbb előteremteni, hogy igy Zala-Egerszeg városa rég óhajtott vágya már a jövő tanévben az intézet létesitése által beteljesüljön, mely intézet vajha az lenne, melynek előnyeit jelen sorainkban elég kimeritően megbeszéltük s elég figyelmet érdemlő érvvel támogattuk!

UDVARDY IGNÁCZ.

Szőlészet és borászat.

A szaporitásra legalkalmatosabb szőlőfajok jellemzéséről.

V.

Értekezésünket april 24 én hagytuk abban a 33-ik hasábon, folytatjuk ezuttal, hogy életünknek jelét adjuk s a vállalatot becsülettel befejezzük.

Jellemeztük: a fehér olaszrieslinget, a valódi fehér burgundit, a fehér kläwnert, a zöld

---

TÁRCZA.

Kikeletkor...

Irén születésnapjára, máj. 1.

Üd- s szerelmet mosolyg minden
Ha jő a szép kikelet;
Mennyei kéjt ad a szivnek,
S a virágnak életet.

Ismerek én egy virágot,
Égi tisztán bájolót,
Nincs, nem lelem sehol párját,
Nem oly szépet, virulót. —

E legdrágább gyöngyvirág-szál
Te vagy kedves kis leány,
Disze, fénye e tavasznak,
Élted derült hajnalán.

Maradj fénye, tündökölj oh
A művészet szép egén,
El ne csüggedj, törj előre!
S tied lesz a zöld babér.

Bánat ne emészsze soha
Ábrándos kis szivedet,
Merre jársz, örömvirágot
Hozzon a szép kikelet!

TESLÉRY.

A tengerész küzdelme.

— Beszély francziából. —

(Folytatás.)

A mindinkább gyengülő Ráfael pedig a füstben fuldokolt, s ide s tova mászott. Mig végre a láng az ő ruháját is megkapá s elesett, nem levén képes oltani, sem felkelni. Igy feküvék a legnagyobb kinos szenvedés közepett a földön. Tagjai égő sebekkel voltak befödve, s azon perczben, midőn Marcof kisérőivel belépett, már a felső test ruhája is égett.

Marcof gyorsan beüté az ablakot és az égő függönyöket letépé. Keinec a vizartót fogá, melyben Jázmin a bort hüté, és annak tartalmát Ráfaelra önté. Megfogák a szerencsétlent és Hermoza szobájába vivék.

— E szerencsétlen nem tud már nekünk semmi felvilágositást adni. Itt nagy gaztett követtetett el, kutassuk át a kolostort.

S ugy cselekedtek, össze-vissza kutaták az egész zárdát, azonban senkitsem fedeztek fel. Jahoua mégis egy szobában egy kis arany keresztet talált, melyet Avonne elvesztett. Kétségen kivüli volt, miszerint ide hozatott. Visszasietvén a szerencsétlenhez, azt haldoklás közt találák.

Marcof kezét szivére tette, és érzé még dobogását.

— Mint lehetne még szólásra hozni! töprenkedék Keinec.

— Kutassátok meg ruháit! parancsolá Marcof. Megtörtént, s egy papirt találtak zsebében, melyben Carfor keze irása ismertetett fel, s mely Tessy lovaghoz volt czimezve.

— Tehát megvan egy mégis e nyomorultakból! mond haragosan Marcof. Tovább kémlelve őt, folytatá: ugy tetszik, mintha ez arczot ismerném, nem tudom hol, de már láttam.

Ráfael a bevett friss viztől kezdett magához térni; de csakhamar becsuká ismét, amint Marcofot megpillantá.

— Ismersz engem? kérdé Marcof lehajolva hozzá. Vald meg, hol van Avonne?

— Oh te boszúlni fogsz nemde? nyöszörgé a beteg, felemelkedék, s karját megfogá Marcofnak. Engem itt megmérgeztek.

— Hol van Avonne? szólt Jahoua.

— Én . . . én nem tudom! gróf Fugeray . . . .

— Testvéred? kérdé hirtelen Marcof.

— Oh nem! felelt a haldokló.

— Szólj igazat!

— Teszem, én ismerlek. Abruzziában láttalak . . . .

— Abruzziában!? ismétlé Marcof homlokához kapva. Isten a menyben! Lehetséges volna ez? Te volnál szegény testvérem rablóinak ujabb áldozata. Nem foghatom fel, beszélj tovább, beszélj. Mária Augusstinának valódi testvére volnál, valld meg, különben . . .

A haldokló testét görcsös rángatódzás futá át, néhány érthetetlen szót rebegett ajka. Mély csend lön. Lassankint minden tagja megszünt mozogni, gyenge lehelet — és megszünt élni.

Avonne keresztjének megtalálása tanusitá, hogy nőkie itt kellett lennie. Ismét elosztottak ujabb kutatáshoz fogni. Mig Keinec és Jahoua távolabb kutattak, addig Marcof elhatározá, hogy azon szobát, melyben a kereszt találtatott, szigorúan felkutatja. A szoba állapota is hiven mutatá, miszerint Avonne is itt volt. A butorokat kezdé átvizsgálni. Megfogá a szekrény félét jelző s falhoz támasztottnak látszó vastömeget, de nem birta megmozditani. Csákányával reá üt, de inkább beborpadtak ütései alatt, végre megnyilt, s Marcof az alagut nyilását maga előtt látá.

Most hagyjuk el őt, nézzünk körül. Brestből a zárda felé egy lovas siet. Ez a gróf, ki midőn Hermozát elhelyezé, visszatérni iparkodott, megnyugtatásul hagyván, hogy csak Ráfael haláláról kiván tudomást szerezni. Azonban valósággal a szép fogoly végett kivánkozott a zárdába jönni. Mikor e zárdába először jött, lehetőleg átkutatá, s csakugyan az épület tenger felé néző részén a parkban rejtett helyet talált, melyből az alsó boltozatokba lehetett érni. Ezen akart ő most a kolostorba lopóskodni, s a szerencsétlen Avonnet meglepni s ugy cselekedni, miként azt végzé, a gonosz szivében elrejtve tartá.

A park alá megérkezve, a vesszőbe megköté lovát, meggyujta egy vele hozott gyertyát, s lement a kolostorba. Diego gondolatokba mélyedve, haladt előre. Agyában egymást váltogaták az eszmék, a meglepetés, a kéjérzet, egyszerre lába egy előtte elterült testben megbotlék. A gyertya kiesett kezéből ijedtében, s kialudt. Visszahuzódott egy kissé, remegve hallgatódzott, s mintha tüzes szemmel tekingetnének reá. Midőn mindent csendesnek talált, a gyertya után tapogatott, megtalálván, azt ismét meggyujtá. Egy nő, csodálkozék, midőn az elterült testet meglátá. Ez Avonne volt, ki amiut elesett, mozdulatlan fekvék itt.

Félelmesen lehajolt hozzá, s kezét szivére helyezé, melynek dobogását érzé is. Megvan, a szobájában alattomos kijáratra bukkanván, engemet ablakán át meglátott, s elébem sietett. Oh kéj, oh gyönyör! per Bacco, Ráfael izlése nem volt rosz; de mit tegyek most vele. Ő magánkivül van. Biztos helyre viszem. Hermozával megosztom a kincset sietve, s elhagyom a vén banyát és e fiatal rózsával élendek!

Epen felemelni akará, midőn lassú járást hall. Feltekint és fáklya-fény ütközik szemébe. Ez Marcof volt, ki fölfegyverkezve, fáklyával

és piros csirifaudot, a piros és fehér traminit, most jellemezni fogjuk a többi fehér fajokat.

Öregszemü furmint. Furmint van ritka fürtü, apró és öregszemü. A három közül egyedül az utolsó fajnak van becse, a többi semmit sem ér, ennélfogva beszerzéskor nem elegendő csak furmintot kérni, hanem egyuttal hozzá kell tenni az öreg szemet is.

Vannak vidékek, melyekben Szigeti néven ismerik, németül: Zapfner, Mosler, Luttenbergi, deákul: Jannnes principis neve.

Fürtje nagy, tömött; bogyója tojás forma, kissé vastagbőrü, puhahusu, leves, fűszeres és édes; kedvező hegyoldalon, jó esztendőben aszu szemeket hoz. Virágját el nem rugja, bora jó hegyoldalon édes, szeszes, tartós, három év után sajátos zamatot nyer, de azt 7—8 éves korában elveszti, azért is legjobb azt a harmadik év után eladni, hogy 9 esztendőt ne töltlessen a pinczében. Ebből készülnek a soproni aszuborok. Télre bekell födni a termő csapokat, mert a hideget nem szereti, legjobban diszlik délnek lejtős hegyoldalon. Buján fejlődik, a metszésben nem válogat.

Fehér sitsas. Fürtje nagy, bogyója vékonybőrü, puhahusu, leves, igen (mézes) édes, kellemes. Rövid csapra, szálvesszőre kell metszeni, különben sok vesszőt hoz; soványabb földben rövid csapra kiván miveltetni. Ha a tavaszi fagy lerontja a zöldhajtásokat, uj hajtásai ujból meghozzák a fürtöket; ha korán kurtittatnak be a vesszők, oldal (könyök) hajtásai, másodrendü fürtöket hoznak, melyek jó őszkor meg is érnek. Igen bőtermő, jókor érik, nedves őszkor rothad. Bora tüzes, zamatos.

Ortliebi sárga. Fürtje nem nagy, igen tömött; bogyója kicsiny, vékonybőrü, puhahusu leves, édes és kellemes. Szereti a tömött, agyag földet, homokos, laza földben kivesz, szereti a meleg évet, igen sokat terem, a három éves tőke már jól fizet. Alacsonyra kell müvelni, rövid csapra metszeni, eltüri a szálvesszőzést is. Tavaszi fagy után az alvó bimbók mind meghozzák a fürtöket. Egy tőke képes 40—50 fürtöt hozni, hátránya az, hogy nedves évben hamar rothad. Bora igen jó, édes, fűszeres, mégis csak ugy tartós, ha más nyersebb faj szőlővel szüreteltetik.

A zöld- és fehér-ortliebi nem birnak ily előnyökkel.

Fehér király szőlő. Fürtje igen nagy, kissé vastag bőrü, puhahusu, leves, édes, kellemes. Virágzásának semmi sem árt, roppant sokat terem, jókor érik, bornak és csemegének való. Ugy müvelendő, mint a gyöngyszőlő. Fallugosnak nagyon czélszerü. Nedves őszkor nem rothad. Bora még nem eléggé ismert.

Tótszőlő. Fürtje középszerü, bogyója vastagbőrü, leves, viszs, meleg esztendőt, száraz földet szeret, bora kemény, nem kedvelt, meleg, száraz földben sokat terem. Csapra és szálvesszőre kell megmetszeni, igy terem legtöbbet; nedves, hideg földben a tőke elmohosodik és korán kivesz. Gyöngyszőlővel javitható a bora. Annak való, a ki sokat szeret s nem gondol a jóra.

Gyöngyszőlő fehér és piros (chasselas croquant, rouge). Fürtje nagy, nyugodt, televényes földben 1 fontot is nyom egy-egy, általán sokat terem, bogyója vékonybőrü, kellemes, édes, leves, jókor érik, a földben nem válogat, szereti a szálvesszőt. Jó izü, bora szelid, édes, zamatos, más savanyu borok javitására igen ajánlható. Legtöbbet, legszebbet terem a hegyaljakban, mert szereti a kissé nedves földet. Szőlőhegyek nem való telkek telepitésére kiválóan ajánlható, nem rothad, üreg bogyókat hoz. E két fajjal versenyeznek a franczia szőlőművesek a világ piaczain. Mindenféle müvelést eltür, alig van év, melyben nem diszlenék. Magánszürt boruk édes, rieslinggel sokkal tartósabb. Bécsben fontja 80 krajczár 1 forint, határozza az árt a fürtök és bogyók nagysága. Husvétig is eltarthatók a fürtök, mert nem rothadnak.

A francziák a fehér ropogós gyöngyszőlővel igen jövedelmező keresetet állapitottak meg, fagymentes, nem igen száraz, nem is igen nedves deszkaházakban teleltetik ki, lemetszik a fürtöket vesszőstől és apró üveg tejesfazokakban vizzel táplálják, a vizhez kevés szénport tesznek, hogy a viz könnyen rothadásba ne menjen.

Bécs mellett sok előlét tartatik ilyonkép s mégis a francziák állnak előtérben, mert azoké a legszebb termény, e szerint a haszon is. A francziáknak sokfelé ágazó üzletük lévén, azoké mindenütt a dicséret és előny.

A fehér és piros gyöngyszőlő nálam is jól diszlik, legszebb és legtöbb fürtöt teremnek mégis a szőlőaljban levők.

Fekete Antal turkevi néptanitó urnak 1872-ben hozzám irt levele sem tanusit mást, minthogy e fajok szaporitását mulhatlan általánositani szükséges, ugymond szeptember 19 én irt levelében:

„Oly talajra talált nálam a gyöngyszőlő, hogy egy 3 éves tőkéről saját kezüleg szedtem le 30, mond harmincz fürtöt és általában 20—24 fürtöt hozott az erősebb tőke forgatatlan, de századok óta pihent gyeptörésben, lapos, de ónom természetü földben, a fürtjei nagysága pedig vetélkedik egy 10 éves tőke termésével. Jövőre ha szerencsém lesz, küldök mutatóba néhány fürtöt. E szép eredmény után kérek ujból 14,000 szál sima vesszőt utnak inditani."

Megkell jegyeznem, hogy az első ültetésre is én voltam szerencsés vesszőket megküldeni, nem is gyökeres, hanem sima vessző minőségben. Ugy tapasztaltam, hogy a gyöngyszőlőveli telepitést előnyösebb simavesszővel, mint gyökeres tőkével tenni, mert a gyöngyszőlőnek gyökerei nagyon érzékenyek a szél, meleg és lég iránt. Tehát ha folytonosan vizes lepedő, — gyékény, — moha közt nem tartatnak ültetés közben, csakhamar megromlanak.

Ezek azon fehér szőlőfajok, melyeket én az általános szaporitásra kiválóan ajánlani bátor vagyok. Jó lélekkel mertem tenni a választást, mert tiszta meggyőződést szereztem a tapasztalás terén részben mások, részben pedig saját magam telkén.

A ki ezen elősorolt fehér borfajokat a fehér és piros muskatály fajokkal együttesen, helyesen szüreteli, azok mustját vagy borát aránylag összeházasitja, az nem csak hogy sokat, hanem jó, becses, értékes és tartós bort is képes előteremteni, mely mindenesetre vagyonosodását fogja tetézni.

Ugy lesz pedig helyes a szüretelés és összeházasitás, ha az édes fajokból 3, a savanyu és muskatály fajokból egy-egy rész erlesztetik együttesen 48 óráig, az első évben évnegyedenkint megtörténik a fejtés, az utolsó évnegyedben pedig a derités. Ily elbánás után áruba mehetnek az uj borok, hevités után akár palaczkokban.

Következik a fekete borfajok jellemzése.

TERSÁNCZKY.

Nagy-Kanizsaváros utczáinak öntözése ügyében.

Ha már elkell ismernünk klinkerutaink czélszerüségét és számos előnyét, mégis másrészről tagadhatlan, hogy egy tekintetben előbb annyira nem érzett kellemetlen bajt idéztek elő városunk lakosaira nézve, a mennyiben a klinkerutak kimélésére használt fövényréteg száraz időben legkisebb szél által magasba hordatván, szemeinket és tüdőnket jobban rontja, mint az előbbi agyagból álló porfelhők, melyek szinte nem voltak igen kellemesek, de mégsem olyan ártalmasak látási és légzési szerveinkre, mint a jelenleg klinkerutainkon elszórt fövény, melynek csikorgását fogaink között is érezzük, midőn szeles időkben az utczákban járunk.

Ha már haladás utján vagyunk, ne maradjunk hátra semmi tekintetben sem, ha már megvannak klinkerutaink, öntöztessenek is. Ne emlékeztessünk mindduntalan, hogy porból lettünk és porrá leszünk, ne rontassanak el ruháink, butoraink, kereskedőink drága árui, de mi legdrágább egészségünk, szemeink és tüdőnk az iszonyu ártalmas fövény általi, azon költség megkimélése végett, melybe utczáink öntözése kerülne.

Felkérjük erélyes városi hatóságunkat, mely bizonyosan maga is érzi a bajt, segitsen rajta. Terjeszszen városi képviselő testületünk jövő, minél előbbi közgyülése elé tervet és költségvetést, melyszerint különösen klinkerutaink öntöztetése életbelépjen, mivel ezek fentartása is az öntözés által kevesebb költségbe kerülne, miután nem volna szükség annyiszor az elszórt fövényt frissel kipótolni.

A támadható költségek fedezésére sokan igen készek volnának önkéntesen havonkint fizetendő összeggel hozzájárulni, amint ezt már a kórház utcza egyik részében láthatni, hol a nagyon tisztelt távirdai igazgató ur kezdeményezése folytán az ottani lakosok és azon kereskedők, kik ott nyilt boltokkal birnak, önkénytesen, kiki tehetsége szerint, havonkénti járulékkal az utczáknak öntözését életbe léptették.

Dr. SCHREYER.

A közkiállitásról.

Bécs, máj 23.

Mellőzzük a bevezetést. Mondjunk le a dicsőségről, a „közkiállitás" igen háladatos eszméjének egetverő képletekben hódolni. Ne folyamodjunk történeti visszaemlékezéseinkhez, s ne hasonlitsuk virágos nyelven, következetes okoskodások mellett, a tizenkilenczedik század közkiállitását a classicus ó-kor olympiai játékaihoz, mint ezt ma a hasonlitások korában általán tenni szokás; hanem egyszerüen elismervén Ben Ariba szives mondatának igazságát, mit a költő „Uriel Acostá"-ra oly szépen alkalmazott „Alles war schon da gewesen" — menjünk azonnal in medias res.

Örömest mondjuk, ha a Duna nem utánozta volna a Themsé-t s a Szajnát, mint ezt a költői kedélyü ujdondászok mondani szokták. Más szóval, örömest beszélnénk mi azonnal az iparpalota remek müveiről, ha a bécsi kiállitás hasonlóképen el nem késett volna, mint ahogy annak idejében a londoni s a párisi kiállitások is elkéstek. De igy először is azt kell jeleznünk még ma is a szép tavaszi hó huszonharmadik ünneplő reggelén, tehát majd csaknem egy hó mulva az ünnepélyes megnyitás után, hogy a prateri kiállitás készületlen. Egy óriási munkás-telep jellegét még ma is inkább magán hordja a prateri tér, mint a közkiallitás bevégzett egészoknek méltóságosan nyugodt vonásait.

Részleteiben nyujt igen sok bámulásra méltót, sőt egyes nemzetek már teljesen berendezték az iparpalotában számukra rendelt csarnokokat, de alig élvezzük a Svajcz vagy Belgium mesteri termékeit néhány perczig zavartalanul, már a szomszéd Francziaországból látmás döbörgés, munkás raj zavarja élvezeteinket. Elmerengünk „Italiá"-ban a véső remek müvei előtt, s bámuljuk az olasz mesterek e szoborcsoportozatát. A rózsát nyujtó kis leány kecses vonásait, naivan mosolygó s mégis annyit kifejező szemeit vizsgáljuk, midőn szobortanulmányainkban egyszerre recsegések zavarnak meg bennünk — ismét a köztársaság valamelyik ouvriére-je egy óriási ládát vonszol, s Francziaország Italiá-ban sem enged nyugodtan lennünk. Furcsa ország ez a Francziaország! még a közkiállitáson is zavarokat csinál — mondaná valamelyik porosz, pedig most sem Elszász-Lothringenről, sem a milliárdokról nincs szó.

No de nemcsak a tengeren inneni, hanem a tengeren tuli köztársaság is elmaradt. Amerikában is még egész puritan szorgalommal dolgoznak gyönyörübbnél gyönyörübb iparczikkeik kiállitásán, s még itt is csak ládatorlaszokkal találkozik a szemlélő. Németország sem rendezkezett még el teljesen, ámbár itt már nem sok munka van hátra. A porosz koronaherczeg ittléte alatt majd mindennapos vendége volt a kiállitásnak, s buzditotta mind a bizottságot, mind kiállitókat az ernyedetlen munkára. Volt alkalmunk a porosz korona herczeg közelében lehetni, s hallhatni azon megjegyzéseket, melyeket az egyes kiállitókhoz intézett. Barátságos, leereszkedő, mondhatni, polgárias modora távol a kimért udvari szertartásos feszességtől, mindenütt jó hatást keltett. A bécsi nép nagy lelkesedéssel fogadta mind őt, mind kissé nagyon is egyszerü nejét. A porosz korona herczeg nemcsak a legőszintébb tiszteletben részesült, hanem a bécsi nővilágnak még ideáljává is lőn.. Legalább a „Salonblatt" melyben — ha igaz — bizonyos gyöngéd női kezek vázolták a korona-herczeget — a férfiui szépség tökélyének declarálva, s a női közvélemény ugy látszik elfogadta.

No de ő most már a szép Velenczében nyugszik bécsi baberjain, mi pedig folytassuk körutunkat az iparpalotában.

Mindeddig a nyugati főcsarnokban voltunk, Németországot elhagyva, a szines köröndbe érünk, mely az iparpalota központját képezi. Ez a legóriásabb terem a világon, mit egy födél takar. Maga az épület is egy nevezetes kiállitási tárgy. Az oldal-karzaton ugy, mint a terem közepén, egyaránt nevezetes iparczikkek tarka csoportja diszeleg. Ezer s ezer ember nyüzsög-forog itt szakadatlanul, s szakértő ugy, mint laikus egyaránt bámulja az épitészet e nevezetes müvét. Alig bontakozunk ki bámulásunkból, midőn már is hivólag vonz bennünket a most még nem nagyrészt rendezetlen köröndön keresztül a keleti főcsarnok. A keleti főcsarnokban először Austria kiállitásával találkozunk. Gyönyörü cartounge-munkák, csillámló ékszerek, üvegcsillárok a legmesteribb alakban gyönyörködtetik itt a szemlélőt. Az

---

zenében, a boltozat mélyében előbbre-előbbre haladt. Egy alak mozgását látva, rákiáltott, de semmi felelet.

— Ki vagy? szólj, különben rádtüzelek. Kiálta ujolag Marcof és a pisztolyt reásütésre irányzá, azonban mielőtt lőhetett volna, oldalába az ellen golyója furódott és összerogyott.

— Lövés! kiálták Keinec és Jahoua egyszerre, kik épen Avonne szobájába érkezének. Hamar e titkos-ajtón előre.

Diego lármát hallott, eloltotta gyertyáját, karjára emelé a leányt és kisietett. E perczben éré el a két ifju a vérző Marcofot. Diego bezárá mögötte a barlang ajtaját és eltünt.

A két ifju mély fájdalommal s hallgatva állottak meg a magánkivüli Marcof mellett, kit meghalva lenni hittek.

Boszút lihegve tekintének egymásra. Átlátták, hogy e perczben hiába mennek a gyilkos után, egymásnak kezüket nyujtják.

— Jahoua, mond Keinec fogcsikorgatva, ha Avonnet te találod s mented meg, esküszöm, hogy békén élhetsz vele.

— És ha te leendesz a szerencsés, én is visszalépek, s boldog lehetsz vele, feleló Jahoua.

— Jól van, tehát azé lesz, ki őt megmenti.

— Ugy legyen! s mindketten Marcofot felvivék a szobába, hol gondos ápolás következtében magához jött és két hü emberére támaszkodva, kimentek a zárdából.

Midőn Carfor barlangját elérték, napfelkelte volt; tovább akarták kikérdezni, azonban nyomtalanul eltünt, s Carfornak, kit erősen megkötözve visszahagyának, csak hült helyét találták.

XVI.

A nantesi vérfürdő.

Egy időszakot ugrunk át, hogy az 1793-ik évet elérhessük. Francziaország történetkönyvében e lap vérbetükkel van teleirva. A börtönök fuladásig tele valának royalistákkal; majd halomra lövöldöztettek, s a vér patakokban folyt. —

A parasztság hegyek közé futott; a falvak porig égettettek, s mindenütt dúlás, rablás, és iszonyú kegyetlenség nyomaira bukkanunk.

A két párt élojén találjuk hőseinket ismét. Marcof sebéből kigyógyulva, a royalisták fáradhatlan vezetője volt. Keinec és Jahoua, kinek háza hamuban állott, s minden vagyona elveszett, oroszláni bátorsággal harczolának oldala mellett. A ronani marquist is azon szomoru sors érte, mi sok más bretagnei nemes embert. Szerencsétlen ütközetben a forradalmisták kezébe esvén, minden perczben várta végét a nantesi börtönben. Giron Jána Marcof által biztos helyre tétetett, t. i. Luggerján volt, honnan annyi kárt okozott a parton levő forradalmistáknak. Gróf Fugory aristocratikus nevét letévén, egyszerüen Diegonak nevezteté magát, s a nantesi proconsul Carrier ügyes kéme volt, melyet Hermoza segitségével nyert el. Ugy Carfor is hatalmas szerepet játszott e véres drámában, mint azt közelebb megfogjuk látni.

Ezrek és ezrek valának áldozatai a nantesi guillotinnak, és még mindig folyt a kivégeztetés. A börtönök száma nem tudatott, melyekben az aristocratia és ezekhez szitó, s gyanusoknak hittek elzárva valának. Az emlitett év tavaszán egy napon reggeltől estig szakadatlan folyt a kivégeztetés, mig végre százankint lövettek ágyuval vagy kartácscsal agyon. A bámulók tömege sem hiányzott. Ezek közt találunk egy gruppe vad, bizarr öltözékben az ugynevezett Marat compagneit, kikben ismét Keinec- és Jahouát pillantjuk meg, majd később Marcofot és Boishardyt. Négyen beszurrantak a forradalmisták városába, Nantesbe, hogy Ronan marquist alattomban megmentsék. Már három napig tartózkodtak itt, kémeik által megtudák, miszerint a marquis még mindig fogva van. A véletlenség ugy hozta magával, hogy a meghalt lovag testvérjét, gróf Fugerayt egy alkalommal felismerje, kiben a megmérgezettnek tört nyilatkozata szerint, abruzzai rablótársára talált. Most tehát Marcofot nemcsak a testvéri édes kötelesség, hanem a boszú érzete is tettekre lelkesité.

Keinec és Jahoua örömmel sejték, hogy Avonne nyomába sikerülend jönniök.

Legnagyobb meglepetésökre, azon este, midőn a napi vérfürdő szaporitása megszünt, mindnyájan hazafelé ballagnának, Keinec egy katonát pillantott meg, ki mellett egy ember ment, mellén vérrel befecskendezett háromszinü szalagot viselve. A kábult tömeg diadalkiáltással fogadá, kiáltván: éljen Pinard! Éljen a köztársaság! Visszatetsző mosolygás, s elijesztő torzvonásu fejbólintással köszöné kiáltását a sokaságnak.

— Carfor! kiált egyszerre Keinec oly vigyázatlanul, hogy a körülállók őt erősen megnézék. E perczben Marcof boszusan karjánál ragadá őt, s elvoná magával. Jahoua és Marcof Pinárd személyében Carrier első hadnagyát ismerék fel, ki nem más, mint Carfor. Most óvatos eljárás kellett.

Carfor tudta ugyan a marquis elfogatását, s neki, mint a Carrier jobb kezének, véleményes felvilágositást kelle adni neki állása s multjáról. A marquis megszabaditása többszörös sürgetést igényelt.

Marcof a népből csakhamar kiszemelt egy embert, kit előbb Pinarddal látott. A többieknek jelt adva hallgatás- és vigyázásra, óvatosan beszédbe eredt vele, és sikerült a legközelebbi korcsmába csalni s kivenni belőle, hogy Pinard rég idő óta Carrier hadnagya és Diego csak néhány nap óta van Nantesben, mint a nép képviselője. Párisból küldetett ide, hogy a foglyok ügyeit sürgesse. Lakása Pinardnál van. Ezután elváltak.

Most azt kelle megtudniok, Carfor melyik házban lakik, s alkalmasint Avonne is ott lesz. E gondolatra Keinec arczát pir futá el, s Marcofot félre vezeté és sugá neki, hogy ő azonnal elmegy Carfor lakását felkeresni. Marcof nem szivesen adta beleegyezését. Keinecnek megkelle igérni, hogy semmitsem fog cselekedni nála nélkül.

Most kövessük Keinec lépteit, ki forradalmias álruhájában könnyen megtudakolhatá Carfor lakását. Esetleg a félsötét utczában egy kis, világitás nélküli ház mellett ment el, midőn egy ember sietett felője. Óvatosan az árnyékba szoritá magát. Az emeletről szinte lenéztek, honnan Diego név hallatszott a beszélgetésből. A jött feltekint, s felkiált, Diego már itt van! s ezzel az utczaajtó csengetyüjét megrántá, s szivarját erősen szivta. Keinec lélekzetét visszafojtva, a kezét térén nyugtatva figyelt. Az ajtó nem sokára megnyilt. Egy nő nyitotta fel.

(Folyt. következik.)

ipar legfejlettebb s legelőhaladottabb állapotáról tanuskodik kétségkivül az osztrák kiállitás. Mind a bal, mind a jobb szárnyak külön-s figyelmes megtekintését ajánlhatjuk olvasóinknak. Ausztriában igen nagy buzgósággal karolták föl a kiállitás ügyét, mi különben a közelség miatt természetes is. Nyolczezer meternyi tért foglal el maga Ausztria az iparpalotában, mig a nagy Németország csak hatezernyit. A mennyiséggel azonban a minőség is karöltve jár. Minden szemlélő megelégedetten hagyja el az osztrák kiállitást, oly izléssel s válogatottan vannak az osztrák-ipar különnemű ágai a közkiállitáson képviselve. A bőr diszmunkákban, a galanterie czikkekben határozottan Ausztriáé a dicsőség oroszlánrésze. Sem Anglia, sem Francziaország nem nyujtanak e tekintetben ily müveket,mig az ipar más ágaiban természetesen felülmulják Ausztriát. Akárhogyan gyönyörködünk is az osztrák kiállitáson, mégis alig várjuk, hogy már a Lajtán túl legyünk, azaz: Szép hazánkban. A czimbalom hangja már áthatottak Ausztriába. Egy gyönyörűen készitett igen kellemes hangu czimbalom hangjai ezek, melyet egy pesti müszerárus készitett, s egy czigányzenész üti rajta a szép magyar dalokat. Alig hatolhatunk keresztül, ugy körül veszi a sok idegen a tüzzel játszó czigányt, s bámulják a hangjegy nélkül is oly ügyesen játszó zenészt. Igen kellemesen hat reánk a nemzeti szinű zászlókból alakitott iv, mely nemzeti önállóságunkat hirdetve, válaszfalul szolgál az osztrák kiállitástól. Csak a tetején ne lenne az a szerencsétlen német fölirat: „Ungarn." No de épen ma utazott fel Keleti min. tanácsos a magyar föliratok rendezésére, mely annyi port zavart föl, s nem is alap nélkül. A magyar kormánybiztosságra nézve nem nagy bizalmi szavazat Keleti delegálása. Csodáljuk is, hogy német kir. biztos ur, ki különben szakavatott ügybuzgó tevékenységet tanusit, kinek munkásságáról személyes meggyőződést szerezni mindennap alkalmunk van, e tekintetben oly csekély figyelemmel járt el. Más nagy nemzeteknél az igen másodrendű dolog lehet, hogy anya vagy egyéb europai müvelt nyelven vannak-e a fölirások, de nálunk a legkisebb körülményre is tekintettel kell lennünk, melyből nemzeti önállóságunkra a külföld hátrányos következtetéseket vonhat. Hisz csak a minap interpellálta egy angol egy magyar-lap levelezőjét, melyet ő köztudomásra is hozott, azt kérdezvén tőle: „Hát önök semmi jelét sem mutatják annak, hogy nem tartoznak többé Ausztriához?" Ilyen félreértések s balmagyarázatok végett okosan tett a kormány, hogy erélyesebb intézkedésekhez nyult.

A mi a magyar kiállitást általában illeti, igen kedvező benyomást tesz, Goldschmidt opál ékszerei közbámulás tárgyai s a legmagasabb bel- s külföldi fejedelmi vendégek is a legnagyobb megelégedésüket fejezték ki a magyar opál bányák e gyönyörű termékei fölött. Thonet butor kiállitása egyike e genre-ban a legelsőranguaknak méltányolni is fogja annak idejében — hiszszük — a jury. Posner Károly Lajos is nevezetes könyvészeti czikkeket állitott ki. Beregszászi zongorája egyike a legjobb s legkellemesebb hangu zongoráknak stb. Egyáltalán iparfejlődésünk s haladásunknak prägnans jeleire találunk a magyar kiállitáson. Csak az elfogult s ellenséges indulatu osztrák sajtó az, mely szünni nem akaró gáncsban s ócsárlásokban tölti gyermekes kedvét. A honvédcsoportozat, mely a honvédszerelvények föltüntetése végett állittatott ki, folytonosan egész seregét vonza maga körül a látogatóknak. A viaszból készült honvédalakok élethüen vannak ábrázolva s csinos festői tableau-t nyujt az egész. Ha jól tudjuk a nemzeti szinház diszmestere Lehmann rendezte a csoportozatot.

Idegenek igen nagy számmal keresik fel a magyar kiállitást s huzamosb ideig tartózkodnak a magyar csarnokban.

Jövőre folytatjuk körutunkat.

NEMO.

Hirek.

— ***Hertelendy Kálmán,*** zalamegyei főispán ur ő méltósága, a megyében körutját tevén, mindenütt a legszivélyesebb örömmel fogadtatott. Nagy-Kanizsára Letenyéről vasárnap estefelé érkezvén meg, a „Szarvas" vendéglőbe szállt; csakhamar szétfutott az örvendetes hir, hogy a közszeretet- s tiszteletben levő főispán körünkben van. A tiszteletet nyilvánitását rögtönzött fáklyászenével sietett e város tanusitani, s a városház udvarán gyültek össze a fáklyavivők, s a roppant néptömeg hullámzása közt vonult a menet zeneszóval a főispán ur szállása elé, hol az egyesült „Dalárda" Kölcsey „Hymnuszának" két első versszakát szabatosan énekelte. Utána Tándor Ferencz, Nagy-Kanizsaváros főjegyzője hatásos szavakkal üdvözölte ő méltóságát a város nevében, melyre főispán ur a sziv érzeményét hün tanusitó beszéddel válaszolva, megköszönte a város polgárainak ezen iránta tanusitott tisztelgést, s igérte, hogy e haladó város érdekeit kitelhető mérvben pártolni fogja mindenkor, minden időben s minden körülmény között; zajos éljenzés szakitotta több izben félbe a lelkesitő beszédet. A dalárda ezután még két darabot énekelve, a Rákóczy-indulóval visszatért a fáklyásmenet. s csak ekkor látszott a város lakosságának nagy zöme mint hullámzott a főutczán.

Hétfőn délelőtt főispán ur Palinban, Nagy-Récsen, délután pedig a városban többeknél tett látogatást.

Kedden délelőtt a királyi törvényszék, különféle testületek tisztelgése után a városi polgármesteri, ugy a szolgabirói hivatalban volt, s az ügyek hivatalos kezeléséről meggyőződést szerzett magának, mely fölött a legnagyobb dicséretét fejezte ki. Délben a „Szarvas" vendéglő termében tartott diszebédre gyülekezve egy órakor lépett a terembe főispán ur, s szivélyes éljenzéssel üdvözöltetett. A pohárfelköszöntések hosszú sorát főispán ur ő maga kezdette meg, midőn első izben ő felsége a királyért, másodizben ő felsége a királynéért emelte poharát, melyet fennállva, háromszoros éljennel viszonozták a nagyszámu jelenvoltak, Babochay János mint legidősb polgár a főispánra emelte poharát, éltetve őt mint a megye szülöttjét, felemlitve, hogy édes atyja nagy-kanizsai születésü s itteni lakos, háztulajdonos volt, Tuboly Viktor a „kör" rajzát alakitá a főispáni körutra, s ép ekkor e díszes körbe megjelent Királyi Pál, Zala egyik nagy fia s mint a villám,derült kedélyt idézett elő váratlan megjelenésével. Varga Imre őrnagy a főispánra, mint volt honvédre. Plihál Ferencz egy régi irat alapján gyönyörű szavakban éltette Deák Ferenczet, Dr. Laky Kristóf a főispán két szép leányát éltette igen találó hasonlattal. Főispán ur a véderőről szólva a közös hadsereg s honvédség közti egyetértést éltetve emelte poharát Kéler ezredes urra, Királyi Pál megszokott ékesszólással,egész figyelmet lekötő hasonlatok közt a popularitás hajhászatát szépen feltüntetve, Zalamegye értelmiségét, Tuboly Viktor a főispánt, mint a megyei gazdasági egyesület volt elnökét igen sokszor találó rimekben éltette, Királyi a honvédséget, Dr. Pressburger gróf Szapáry Gézát volt főispánunkat, Bátorfi felemlitő, hogy Zalában nincs királyi város, de van Királyi Pálja, erre Királyi Nagy-Kanizsaváros közönségét, Tuboly Svastics Benő főjegyzőt a megye tollát, Svastics Királyi Pált, Györffy János Nucsecz József első tanfelügyelőt, Nucsecz József a főispánt, mint a köznevelés buzgó pártolóját, Kéler ezredes német nyelven igen szép s találó pohárköszöntést mondva a hit, remény s szeretetben az egyetértést éltetté, melyet zajos taps és éljen szakitott félbe. Dr. Horváth Antal a nagy-kanizsai törvényszék elnökét Wlassics Antal urat a birótársait éltette, Wlassics ur ő nga ezután a municipalis közegekért emelte poharát, mert ugymond, örömmel tapasztalja, hogy az igazságszolgáltatás gyors teljesitésében személy- s vagyonbiztonságot illetőleg készséggel s gyorsan nyujtanak segédkezet. Főispán ur a kegyesrendi tanári kart s általában a népnevelőket éltette, Királyi Pál-, Söllyey László- és Inkey Lászlóért, később Oychy Kálmánért, Hirschl Ede a nagy-kanizsai törvényszék tagjai- s Laky Kristóf ügyészért emelte poharát sat. Minden egyes pohárköszöntést lelkesült éljenzés követett, általában vidor jókedv uralgott, s Knorczer Frigyes vendéglős teljes dicséretet aratott a pontosság és jó étel-ital kiszolgálásért. A társaság csak 5 óra felé kezdett ritkulni.

Másnap délelőtt főispán ur a város összes tanintézetét meglátogatta, s a déli vonattal Keszthelyre utazott Királyi Pál társaságában, ki azonban egyenesen visszatért a fővárosba, az Ég vezérelje szerencsésen; mindnyájunk tisztelete s szeretete kisérje őket. Közörömre válnék, ha minél többször lenne szerencsénk körünkben üdvözölhetni.

— ***Lövölde.*** A veszprémi katonai és polgári közös lövölde tisztviselőinek megválasztása a „Koroná"-hoz czimzett vendéglő termeiben f. hó 18-án — szép számmal megjelent tagok részvéte mellett — megtörtént. Zombat István honvédalezredes, mint ideiglenes elnök, szép szavakban tolmácsolá a magasztos czélt, mely összeköttetésbe hozza a hasznost a mulattatóval, felhivja a közönséget, miszerint ideiglenes elnökségét leteszi, helyette uj elnököt válaszszanak, mire egyhangulag a következő választás megtörtént: elnök Késmárky József; főlövészmesterek: Dunszt Ferencz, Muschek Emil százados, Villax Mihály; jegyzők Pongrácz Dániel, Benedek Béla hadnagy; pénztárnok Ferenczy Károly; számvizsgálók: Győröcskov György, Kasenczky János, Czövek Ferencz főhadnagy, Balogh Károly, Weisz Elek; választmányi tagokúl betürendben: Androvits Imre, Bronner Lőrincz, Csolnoky László, Eszterhay Ferencz, b. Fiáth Pál, Forster Béla százados, Gábrieli József százados, Halasi Vilmos, Huber Károly, Kurcz Rudolf, Kutassy Ignácz őrnagy, Montzl Adolf, Pintér Mihály, Rosenthal Nándor, Simonics István főhadnagy, Sull Antal, Stoll Miklós, Szabó Imre, Szalmay Antal főhadnagy, Szente Ferencz, Wagenhoffer Mihály főhadnagy, Wangel Mihály, Viznor János, Véghely Dezső. Ezen 24 választmányi tag három osztályzatba soroztak, minden osztályba nyolczan, egy-egy lövészmester elnöksége alatt, az egyik csoportnak hatáskörébez tartozik a szépitészet, a másiknak a lövészet, a harmadiknak a gazdászat. Ezen osztályok az alap- és a ház szabályai értelmében tartoznak eljárni. A lövölde ünnepélyes megnyitása Pünkösd másnapjára tüzetott ki.

— ***Megdöbbenve*** hallottuk, hogy Báthor Géza urat s családját nagy kegyetlenkedések közt Szlavoniában kirabolták.

— ***Uj postahivatal.*** F. évi május 16-án zalamegyei Alsó-Kralievecz községben postahivatal lép életbe, mely levél- és 10 fontot túl nem haladó kocsi postai küldeményeknek értékük megszoritása nélküli való fülvételével, továbbitásával és lendásával foglalkozand, s a buda pragerhofi 201. és 203., valamint pragerhof-budai 202. és 204. számu vasutvonatokkal lesz összeköttetésben. Kézbesitési kerületét: Csehovecz, Derzaimorecz, Goricsán, Alsó-Hrastyán, Alsó-Kraljevecz, Hodosán, Palinovecz és Tursicsese községek és Svitijuraj utemju puszta képezik.

— ***Beküldetett*** a „Magyarország és nagyvilág" czimü érdekes tartalommal szerkesztett s gyönyörü képekkel ellátott lap utóbbi száma, ugy szinte a nagyszerü mümelléklet „Doré" által rajzolt az angyalok harcza a démonokkal. Ily mümellékletet még nem adott egy lap sem, méltán felkölthoti a közönség figyelmét; e diszes játa umkép, mint a Deutsch testvérek kiállitási tárgya, fogja képviselni a bécsi közkiállitáson a hazai képnyomó-müvészetet. A lap ára évnegyedre 2 frt 50 kr.

— ***Franzensbadról*** irják nekünk, hogy ott minden lépten-nyomon magyar szót hallani, a több ottlevő magyar hazánkfia közöl emliti tudósitónk Dr. Schweigert Pestről, Dr. Holzert és Dr. Breyert Pécsről; az ottani szinház derék karmesterét, Czerny Károlyt, Pozsonyból; Cornelli és Dietrich opera-énekesek szinte magyarok.

— ***Következő*** sorokat vettünk: A tek. városkapitányi hivatalnak egy 20 frtig terjedő játékbank lefoglalását illető tapintatos eljárására vonatkozólag, ezmetársitás folytán, egész tisztelettel figyelmeztetem a fentnevezett ts. hivatalt, miszerint vannak a városban oly egyének, kik üzletüket évek óta elhagyva, hasard kártya és tekejáték jövedelmeiből élnek. Kérem a tek. kapitányságot többek nevében, e társadalmi salakok ellen — kik közöl nehányat magánuton kivánatra mégis nevezhetek, több izben tanusitott szigorú eljárását a legnagyobb mérvben érvényesiteni. — E lapok egy munkatársa.

— ***Alsó-Lendván*** tüzoltó-egylet szervezését inditványozta Hajós Mihály aljárásbiró ur; hiszszük, hogy e humánus intézményt a lelkes alsó-lendvaiak életbe is léptetik.

— ***Meghivás.*** A „Keszthelyi Dalegylet" kirándulásképp folyó évi junius hó 1-én a marczali nagyvendéglőben tánczvigalommal egybekötött dalestélyt rendez. A tiszta jövedelem a marczali rom. kath. és izraelita iskolák javára forditatik. Müsorozat: 1. Dalár-induló, zongorakisérettel. 2. Téged látlak, Zaskovskitól. 3. Ripa Rapa négyes, Brixnertől. 4. Bordal Ernániból, Verditől. 5. Étlap. 6. Loreley, Silchertől. Záradékul Rákóczy induló zongorakisérettel. A szünetek a marczali zenekar által töltetnek ki. Belépti dij: személyjegy 1 frt. Családjegy 3 frt. Kezdete 8 órakor.

— ***Curiosumkép*** közöljük a következő nyelvficzamitó levelet: Legnagyobb Tisztelettel Alolirot ezennel Bizonyitom, azon Fühaszony, mellen a kiskanizsai Ember megletél fogwali, a füaratás wéget, az Enyém, én tiszzotokrola, és azon Éber elöször meglet Zálogolwali az Oráltol,másodszor megin aratta és Lopta a Füwemet, akarmeg én wottem el a Sarlóját, és még mellette igen goromba volo, Kanizsa 15/V, 1873. M. Reichenbach Pálafölügyelló.

— ***Rövid hirek.*** Thiers, franczia köztársasági elnök lemondott, helyét Mac-Mahon foglalta el. — A franczia kormányi válság a tőzsde piaczra leverőleg hat. — Mac-Mahon katonai erélyétől teszi függővé a belbékét (?). — Lónárd Máté, Szabadka és Zombor városok főispánja, egyszersmint Baja város főispánjává is kineveztetett. — A belgakirály Bécsbe érkezett. — Haynald, kalocsai érsek, az erdélyi urbériségi kárpótlást 60,000 frtot örökös alapitványkép tette le az ottani kath. egyház különböző czéljaira. — Maros-Vásárhelyt „Irói kör" alakul. (Előre székelyek!). — Manzoni Alessandro, Olaszország legjelesb költője, meghalt. — A magyar opera tagjai egy havi időtartamra Bécsbe rándulnak, hol a wiedeni szinházban mutatják be magukat. — A mult héten a fővárosban 184 gyermek született, 259 személy elhalt. — Pécsről egy 10 éves gyermek gyalog ment fel Bécsbe. — Ököriton egy földbirtokos tehene ötöt borjazott. Nem éltek meg. — A közkiállitást igen kevesen látogatják. — Hazánkban eddig a kholera-járvány áldozatául 12,365 ember esett. — A nemzeti szinház julius hóban zárva lesz. — A városligeti szinkört „II. Rákóczy Ferencz"-czel nyiták meg. — A bajor király „P . . . . . asszony legyezője" czimü drámát irt. — A weimari zeneünnepélyre több müvészünk ment el. — Lónyay Menyhért gr. mint a m. tud. akademia elnöke, diszebédet adott. — Mező-Lak és Vinár közt egy három mázsás követ görditettek a sinekre. Szerencsétlenség nem történt. — „Pozsonyvidéki lapok" elismerőleg nyilatkozik Bokody társulatáról. Egy szabadkai néptanitó tanitványát, mert [illegible], az ablakon dobta ki. (Absurdit neki!) — A váczi fegyenczek a rosz táplálék miatt felzendültek. — A budai honvédsiroknál Csiky Sándor tartott emlékbeszédet. — A török kormány jövőre a keresztyén tisztviselőket vasárnap is munkára fogja kényszeriteni. — Az olasz „Voce Veritas" indokolja azt, hogy miért kell az uj pápának olasznak lenni. — Halif pasa, tüzérfőnök, meghalt. — Tarnovban a benczések isteni tisztelete alkalmával a miséző papra több fanatikus pisztolylyal lőtt. — Komárom nem sokára minden oldalról teljesen körülvett erőditmény lesz. — Az europai koronák közt időkorra legrégibb a római-német császári korona 800-ból, legifjabb az uj német-császári korona 1871-ből. — A dorozsmai fürdő megnyilt. — Iturbide, hasonnevü mexiói császár unokája, mint kávéháztulajdonos, Párisban meghalt. — A Tóvölgyi Titusz ellen emelt sajtó-per, ennek felmentésével végződött. — Carina k. a. „Hugenották"-ban nagy bravourral énekelt a nemz. szinpadon. — Kuza, Románia exfejedelme meghalt.

Történeti naptár.

Május 29. 1205. II. András koronáztatása. — 1453. Konstantinápoly eleste. — 1848. Az utolsó erdélyi országgyülés megnyitása. — 1867. Az alsóház véglegesen elfogadja a közösügyi törvényjavaslatot.

„ 30. 1431. D'Arc Janka megégettetik. — 1778. Voltaire halálozása. 1799. Kubinyi Ágoston születésnapja. — 1849. Haynau teljhatalmu főparancsnokká neveztetik ki.

„ 31. 1563. A tuilleriák épitésének kezdete. — 1809. Haydn halálozása.

Junius 1. 1485. Hunyady Mátyás Bécset meghóditja. — 1522. II. Lajos cseh királynak koronáztatik. — 1848. A magyar sorkatonaság az alkotmányra esküszik.

„ 2. 1307. Werner László budai polgármester kegyetlenkedése. — 1849. Az oroszok Posonyba vonulnak.

„ 3. 1045. Aba Samuel Győrnél elesik. — 1848. A magyar ministerium átveszi Erdély kormányzását.

„ 4. 1387. Mária királyné Novigrád várából kiszabadul. — 1849. Perczel győzelme a kamenicsi sánczoknál. — 1859. A magentai csata.

Szerkesztői üzenet.

724. Zeuschner K. Franzensbad. Jövőre is szivesen veszszük.

725. H. A világkiállitásról irt érdekes közleményt nem használjuk, már régebben felkértük a mi számunkban hozott közlemény szerzőjét, ki azt folytatni meg is igérte.

726. Sz. Pest. Az apr. 6-ki számot elküldöttük, de a május 1-ső számmal sajnálatunkra nem szolgálhatunk.

727. T. J. Homo proponit, Deus disponit . . . Mindenesetre eleve tudósitsuk, ha —.

728. „Temetőben" közöljük.

729. Sz. M. Budapest. Örömmel üdvözöljük! A most küldöttek közől csak a „Halászhoz" irottat lehet közölni, a többiben is meg van ugyan az alapeszme és érzés, de a vers technikai részének hiányossága miatt közölhetlen. Ilancis azok a vonások gondolkodóba ejtettek bennünket.

730. A somoghvidéki tanitó-egylet közgyülésének jegyzőkönyvét vettük, s mielőbb közöljük.

731. A karádi zászlószentelési ünnepély leirását sajnálatunkra, csak jövő számunk hozhatja.

732. „Rózsa Sándor és a Börse krach hősei", kevés módositással közölhető. A napokban magánlevelet irunk.

Érték- és váltófolyam május 28.

5% metaliques 66.76; 5% nemz. kölcsön 71.15; 1860-ki álladalmi kölcsön 99.—; bankrészvények 925; hitelintézeti részvények 277.— London 111.25; magyar földtehermentési kötvény 76.50; temesvári földtehermentési kötvény 74.50; erdélyi földtehermentési kötvény 72.—; horvát-slavon földtehermentési kötvény —.—; ezüst 110.25; cs. kir. arany —.—; Napoleond'or 8.89.

Felelős szerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

Nyilttér.

STEIN SAMU,

ékszer-árus, arany- és ezüst-müves,

PESTEN,

Király-utcza, 48-ik sz. Akáczfa-utczai szögletén.

Ajánlja mindenféle, ugymint saját készitett kész munkáját, egyszersmind vesz, cserél avult arany- és ezüstöt, elfogad minden javitást, ugymint kő- és érczmetszést, melyekkel legolcsóbb áron szolgáland. Kapható nála kitünő jóságu arany-, ezüst- és svajczi-órák jótállás mellett.

Vidéki megrendelések és javitások leggyorsabban és olcsón számittatnak.

Uj kézi cséplőgépek

jelentékenyen javitva, egészen vertvasból, előnyös készitésmód- és csinos kiállitásban 160 frtért szállit

Ifj. Weil Móritz

Frankfurt a/M. Seilerstrasse Nr. 2.
Bécsben, Franzensbruckenstr. „ 13.

NAGY-KANIZSAN **Scherz Louise kereskedése.**

Ő csász és kir. apostoli felsége

legkegyelmesebben elhatározni méltóztatott, hogy a megtartandó

XV. állam-jótékonysági-sorsjáték

tiszta jövedelme az innsei birodalomfél polgári czéllaira, nevezetesen az Innsbruckban ujonan épitendő, ápoló- és lelencintézettel egyesitett kórházra, továbbá a Görzben levő siketnéma-intézetre, és a bevétel mérve szerint az érintett birodalomfél még más jótékony czéljaira forditassék.

Ezen legfelsőbb parancs folytán a cs. kir. lotto jövedéki igazgatóság megnyitja ezen XV. állam jótékonysági sorsjátékot, a mely 4368 nyerőt tartalmaz, s pedig

1 főnyeremény	100,000	frt ezüst járadék 1873. julius 1-től való kamatélvezettel:
1 „	30,000	„ „ „ „ „ „ „
1 „	2.000	db. cs. teljes sulyu arany
1 nyerő	400	„ „ „ „ „
1 „	200	„ „ „ „ „
9 „	100	„ „ „ „ „

6 nyerő	1,000 ezüst forint,		62 nyerő	80	ezüst forint
2 „	800 „ „		80 „	60	„ „
3 „	600 „ „		100 „	40	„ „
5 „	500 „ „		1000 sorozat-nyeremény	20	„ „
51 „	100 „ „		3000 „	10	„ „

44 elő- és utó-nyerő az 1860-iki államkölcsön ötöd-sorsjegyeiben.

A huzás okvetlenül 1873. junius 26-án történik. Egy sorsjegy ára 2 frt. 50 kr. oszt. ért.

A kitünőleg közhasznu czél, melynek ezen sorsjáték tiszta jövedelme szentelve van és a sorsjegyvevők részére kilátásba helyezett rendkivüli nyeremények feljogositják a cs. kir. lottojövedéki igazgatóságot azon biztos reményre, hogy ezen vállalat különösen élénk részvétnek fog örvendeni.

A cs. kir. lotto-jövedéki igazgatóság.

Bécsben, 1873. márczius 17.

VOLKMER EDE, cs. kir. udv. tanácsos és lotto-igazgató.

A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. lotto-jövedéki igazgatóság épületében létező, a jótékony czélokra szánt államsorsjátékok osztályánál, (belváros, Salzgries 20. sz.) ugy egyenkint, mint nagyobb részletekben vásárolhatók, vagy a járandó pénzösszeg beküldése mellett irásban megrendelhetők. Kaphatók továbbá Bécsben: minden lotto-gyüjtőknél és dohánytőzsdében, a cs. kir. és m. k. országokban pedig minden lotto-hivataloknál és lotto-gyüjtőknél, az adó-, és postahivataloknál, dohányárulóknál, vaspálya- és gőzhajóállomásokon, nemkülönben a birodalom városaiban és helységeiben felállitott sorsjegyárulók közegeknél,

---

Ingyen,

sőt levélbeli kivánatra

még bérmentve is!

készséggel szolgáltatik mindenkinek

leggyönyörübb női ruhakelmék

nagy választéku mintagyüjteményével

HAMBURGER ADOLF

divatárukereskedésében

PEST, uri-utcza

1-ső szám.

Testgyakorlás és tánczitanitási hirdetmény.

Alólijegyzett tisztelettel ajánlja magát a nagyérdemü közönségnek, nevezetesen gyermekek- s felnőtteknek a

testgyakorlás és tánczművészetben

való alapos oktatására.

Hogy mennyire fejleszti s erősiti mindkettő a testet, a utóbbi, nevezetesen a tánczatanitás mennyire szükséges kelléke a müvelődésnek, azt alig szükséges többé példákkal igazolni; mivel 14 év óta reámbizott táncziskolám bevan ismerve, hogy általa nyeri a test mozgásaiban azon sajátszerü, kecsteljes könnyüdséget, a társaságokban oly élvezetek tényezőjévé válik, melyeket a tánczolni nem tudó kedvetlenül nélkülözni kénytelen. — Midőn ennek elsajátitására alkalmat nyujtani szándékom, tisztelettel megjegyzem, miszerint a tánczitanitás nálam minden divatban levő BEL- és KÜLFÖLDI TÁNCZNEMEKRE kiterjed, melyek alapos módszerem nyomán könnyen betanulhatók. (A tanitás már 5 éves koru gyermekekkel kezdődhetik.)

A tánczitanitási dij havonkint 4 frt.

Egyszersmind bátor vagyok jelenteni, miszerint FÉNYKÉPÉSZETTEL is foglalkozván, igen kielégitő fényképeket a legjutányosabb áron készitek.

Midőn magam ezeknél fogva a t. cz. szülők s a kétnemü ifjuság becses figyelmébe ajánlanám, a becses pártfogásukat kérném, egyszersmind biztositom, hogy azt kiérdemelni leend főtörekvésem.

(1049—2)

Reiner Elias,

(ó-aradi szül.) gyakorló tánczmester és fényképész.

Táncziskolám létezik: A „ZÖLDFA“ vendéglő termében esti 7 órától 10 ig.

Beiratások eszközölhetők: „Zöldfa“ vend. 20. sz. a. d. e. 7—10, d. u. 5—6-ig.

Esedékes szelvények díjtalanul váltatnak be.

A soproni leszámitoló-bank
és nyugot magyar jelzálog hitel-bank
FIOKTELEPE

NAGY-KANIZSAN.

Mindennemü állam és hitelpapirok, állami elsőbbségi és földtehermentesitési kötvények — arany s ezüst pénzeket vesz és elad.

Pénzek folyó számlára és betéti könyvecskékre 6% kamatra fogadtatnak el.

Kölcsönök házakra, földekre s más ingatlan javakra a legkedvezőbb feltételek mellett adatnak.

Pénztári utalványok bocsáttatnak ki, melyek már a kiállitás utáni naptól 6% kamatoznak.

Tőzsdei megbizások a legjobb és legolcsóbb feltételek alatt teljesittetnek.

Esedékes szelvények díjtalanul váltatnak be.

Zum Königtrank!

Der Königtrank, eine mit vielen wilder Pflanzensäften bereitete Limonade, grösstes hygiänisch-diätetisches Labsal für Kranke, Genesende und Gesunde, ist nichts weniger als „Medicin“ oder Geheimmittel; er liefert dem Organismus eine Fülle von Gesundheitsstoffen, durch welche die Natur (durch Blut- und Säftebesserung) so umgewandelt wird, dass die Krankheits-Ursachen und dadurch die Krankheit selbst verschwinden.

Seit Hahnemann und Priessnitz ist nichts so Erstaunliches auf dem Gebiete der Naturheilkunde geschehen, wie die wunderbaren Kuren, welche durch den Königtrank bewirkt werden. Früher lächelte Jedermann über so unglaubliche Dinge und dachte, das wieder eine grossartige Täuschung des Publikums beabsichtigt würde. Die Thatsachen beweisen, das wirklich eine grossartige Erscheinung an den Tag getreten, welche als der Anfang einer neuen Aera der Heilkunde zu betrachten ist. — Dem gegenüber muss nun eine neue Theorie Bewunderung erregen, welche die uralte Wahrheit, dass die Natur der beste Arzt sei, bestätigt.

Durch den Königtrank sind genesen Patienten
an schweren Wunden (schnell, ohne Wundfieber und fast ohne Schmerzen!):
an allen Brustleiden (als Asthma, Engbrüstigkeit, Brustbeklemmung, Kurzathmigkeit, Brustverschleimung); bei Asthma oft keine Hilfe;
an Abzehrung (hier auch langsam.)
an Magenkrebs und gänzlicher Magenverschliessung (selbst in Bethanien in Berlin, der grössten Heilanstalt Preussens); Patient bekam seit drei Tage weder Speise und Trank, noch „Medizin“; der Trank aber öffnete Speiseröhre und Magen, und die grässlichen Schmerzen schwanden bald darauf; von den Aerzten aufgegeben, stand er doch am höchsten Tage wieder auf und ging nach der 4. Flasche wieder an seinen Beruf!;
an den tödlichen Herzkrankheiten auch mit häufigen Herzkrämpfen in vielen Fällen; die Krämpfe mitunter vom ersten Trinken an fort; eine solche Kranke, von einem der gelehrtesten Aerzte Berlin's drei Monat vergebens behandelt, war von ihm nach mehrmaliger gründlicher Untersuchung mit der Erklärung verlassen: gegen dieses Leiden giebt es keine „Medicin“ und er erwarte in längstens drei Tage den Tod; auch sie aber stand doch schon am hochsten Tage auf; der gräszliche Herzkrampf war vom ersten Trinken an weggeblieben, der Arzt aber wollte später durchaus nicht glauben dass sie genesen, sie hat sich aber 1868 verheiratet;
an allen Augen-Krankheiten, auch unheilbarer Erblindungen, wo auch Operationen nicht möglich waren, u. z. durch Resorption der krystallisirten Wassers der Pupille; ein seit sechs Jahren total Erblindeter (Belevue bei Trier) erhielt sein Augenlicht durch eine einzige Flasche, ein anderer durch 18 Flaschen; dass sie schärfer und weiter sehen; Augenentzündungen durch Trinken und warme Umschläge (Mischung mit warmen Wasser,
an Magenleiden und an 20—40 jährigen Magenkrämpfen (hier am schnellsten, nachdem allerlei Kuren und Mittel vergeschlagen)
an 20—30 jährigen Rheumatismus mit Lähmung (oft schon nach einer Flasche, auch Lähmung der Zunge);
an Lungenentzündungen selbst im höchsten Stadium, stets nach einigemal Trinken, nie tödtendes Eis anwenden! (lauwarme Umschläge!)
an heissen Brand und heftigstem Wundfieber, nach einigemal Trinken und Umschlägen selbst bei der Milzbrandvergiftung siehe oben!); wenn der Brand im Knochen, das Glied eine Stunde hineingelegt; der Brand wird abgestossen, das brandige Fleisch verreitert und die Wunden heilen schnell;
an allen Rosen und Fiebern auch Kindbett- und Nervenfieber (beim Fieber erfolgt auch Erbrechen durch Stärkung der Magennerven, nicht wie beim Brechmittel durch Schwächung;)
an schweren Skrofeln u. Drüsenleiden oft schon nach einer oder wenigen Flaschen;
an Haut-Krankheiten, auch Flechten und Geschwüren (sehr schnell)
an Diphteritis (trinken und halbstündlich recht warmen Umschlag wie bei Bräune): wenn Das Uebel nicht aus der Tiefe kommt, stets schnelle Heilung!
an Bräune heiss trinken: und recht warme Umschläge auf Wolle und die Kehle; doch nicht mehr in höchsten Stadium;
an allen Halsleiden besonders Kehlkopf-Entzündung (hier sehr schnell; Mischung mit heissem Wasser!), auch Halsschwindsucht selbst im hohen Stadium, wo schon viel geheilt worden;
an Epilepsie oder Fallsucht („böses Wesen“), mitunter schon vom ersten Trinken an nicht wiedergekommen, wo's jahrelang fast täglich kam; oft keine Hilfe;
an Blutbrechen (schnell, mit fast augenblicklicher Beruhigung des ganzen Körpers);
an Hemorrhoiden (Knoten oft schon am nächsten Tage fort), auch hämorrohidaler Verschleimung;
an Blasen- und Nierensteinen (mitunter schon nach wenigen Tagen die Auflösung der Steine);
an Gicht (an schweren Versteifungen der Gelenke langsam, oft keine Hilfe;
an Kopfkolik und Kopfkrampf (sehr schnell wenn vom Magen herrührend;
an Rückenmarksdarre im hohen Stadium (von der königl. Regierung zwei Jahre vergebens in die Bäder geschickt, fortwährend viel Schmerzen, nicht mehr die Füsse aufsetzen nach der 10. Flasche schon spazieren gehen können! auch seit Jahren gesund geblieben.
an Diarrhöe und Erbrechen (dieses schon nach dem ersten Trinken) bei Säuglingen trinkt Mutter oder Amme;
an Cholera und Cholerine!
an Keuchhusten (meistens schnell) Schwämme;
an argen Verschleimungen;
an Appetit- und Schlaflosigkeit (hier meistens schon am ersten Tage;
an allen Ansteckungskrankheiten, auch Pocken dieselbe fallen nach dem ersten Trinken aus rechende Pocken verschwinden über Nacht spurlos, so dass Patient gesund ist, wie zuvor;
an Krebs u. Knochenfrass (auch hier oft schnell, selbst bei hohen Grade); auch
an Salzfluss (hier nicht so schnell);
an allen Wassersuchten (starke Anschwellungen der Glieder oft über Nacht fort);
an schweren Menstruationsleiden (Jahre lange Blutflüsse, wie auch Jahrganges Ausbleiben nach einigemal Trinken überhaupt
an Frauenkrankheiten, auch an Bleichsucht (hier langsam); in eine Familie tretend, fand Jacobi die Hausfrau schwer krank, vom Arzt aufgegeben; der Mann reichte ihr den Königtrank, und am andern Mittag öffnete selbst dem Arzte die Thüre, den Trank in der Hand;
an Schwindsucht und vielwöchentlichen hekt. Schweissen (erstere im hohem Stadium schon nach 3 Flaschen, die letzteren nach einigemal Trinken) überhaupt;

Ausführlich Broschüre über den Königtrank nebst tausenden von Attesten, zum grossen Theil amtlich oder gerichtlich, in 8 Fällen sogar eidlich beglaubigt, werden auf Verlangen überall franco und gratis gesandt. (979—1)

Erfinder und alleiniger Fabrikant des Königtrank: Wirkl. Gesundheitsrath [Hygieist] Carl Jacobi in Berlin.

Die Flasche Königtrank-Extract, zu dreimal so viel Wasser, kostet in Wien, fl. 1.60, in den österreich. Provinzen fl. 1.60, resp. fl. 1.70. Zu beziehen durch die

General-Agentur für Oesterreich-Ungarn bei H. HAACK,

Wien, Walfischgasse 22. Depot in Pest, bei Apotheker J. v. Török.

Annoncen-Expedition Zeidler & Co. Wien.

Wajdits József, kiadó-, lap- és nyomdatulajdonos gyorssajtó nyomása, Nagy-Kanizsán.